

Ray Bradbury

Tudy přijde něco zlého

*Tuto knihu s láskou věnuji
památce
GENE KELLYHO,
jehož vystoupení ovlivnila
a změnila můj život*

Člověk se zamiluje a miluje to, co mizí.

W. B. YEATS

Neusnou, pokud nespáchají něco zlého,
o spánek jsou připraveni,
dokud někoho nepřivedou k pádu.
Neboť chlebem svévole se živí,
vínem násilí se napájejí.

Příslaví 4:16-17

Nevím, co všechno může přijít, ale ať je to cokoli,
půjdu tomu vstříc s úsměvem.

STUBB v románu *Bílá velryba*

Prolog

Tak především byl říjen, měsíc, který má pro chlapce zvláštní kouzlo. Ne že by ostatní měsíce roku své zvláštní kouzlo neměly. Ale jsou špatné a dobré, jak říkají piráti. Například září je měsíc špatný: začíná škola. Nebo srpen, ten je dobrý: škola ještě nezačíná. Ovšem červenec, červenec je dobrý stoprocentně: na celém světě nemá škola šanci. A červen, červen je bezesporu ze všech nejlepší, dveře škol se otvírají dokořán a září je vzdálené miliardu let.

Ale zpátky k říjnu. Škola je už celý měsíc, člověk si jakžtakž zvykl na její otěže a den za dnem se v nich vleče. Má čas myslet na smetí, které by se dalo vysypat na verandu před vchodem spolužáka Pricketta anebo na kostým chlupaté opice chystaný na večer, který poslední den tohoto měsíce pořádá YMCA. A když je v říjnu kolem dvacátého a všechno čpí kouřem, obloha je oranžová a popel za soumraku šedý, to se zdá, že Halloweenu se zástupy košťat a prostěradly vlajícími za každým rohem se člověk nedočká.

Ale v jednom podivném, bouřlivém, temném a událostmi nabitém roce přišel Halloween dřív, než měl.

Jednoho roku přišel Halloween 24. října tři hodiny po půlnoci.

Jamesovi Nightshadeovi z ulice Oak Street č. 97 bylo v tu chvíli třináct let, jedenáct měsíců a třiadvacet dní. Jeho sousedovi, Williamu Hallowayovi, bylo třináct let jedenáct měsíců a čtyřiadvacet dní. Oba měli čtrnáct let na dosah, už už je drželi v rukou.

A právě v tomhle říjnovém týdnu dospěli přes noc, a tak o mládí navždy přišli.

I.

PŘÍCHODY

Kapitola 1

Obchodník s hromosvody dorazil krátce před bouřkou. Toho podmračného dne ke konci října šel po ulici v městečku Green Town ve státě Illinois a pokradmu se ohlížel přes rameno. Kdesi nepříliš daleko bičovaly obrovské blesky zem. Kdesi se nedala nevzít na vědomí bouře jako veliké zvíře cenící strašlivé zuby.

Ten obchodník chrastil a řinčel velikým koženým vakem s neviditelnými nadměrnými skládačkami železářského zboží, které však jeho výřečnost obratně skládala dům od domu, až nakonec skončil u travnaté plochy, kde se mu něco nezdálo. Ne, nebyla to tráva. Obchodník zvedl pohled. To ti dva kluci v trávě nahoře na mírném svahu. Stejně velcí, stejně rostlí, seděli tam, z větviček vyřezávali píšťalky, mluvili o minulých a budoucích časech spokojení, že v uplynulém létě zanechali otisky prstů na každém přemístitelném předmětu v městečku a od té doby, co začala škola, stopy nohou na každé dostupné cestičce mezi zde a jezerem a tam a řekou.

„Čau, kluci!“ křikl ten člověk v šatech barvy bouře. „Jsou vaši doma?“

Kluci zavrtěli hlavou.

„A co vy, máte aspoň peníze?“

Kluci zavrtěli hlavou.

„Tak uvidíme.“ Obchodník kousek popošel, zůstal stát a nahrbil se. Jako by si najednou uvědomil, že mu zezadu na krk civí okna domů nebo ta chladná obloha. Pomalu se otočil a nasál vzduch. Opačnými stromy cloumal vítr. Skulinou mezi mraky se prodraly sluneční paprsky a ražbou pozlatily pár posledních dubových listů. Jenže slunce zašlo, mince zmizely, vzduch zešedl; obchodník se protrhl z oblouzení.

Zvolna se šinul vzhůru po travnaté ploše.

„Mladej,“ ozval se. „Jakpak se jmenuješ?“

A první chlapec, s vlasy světlými doběla jako mléč zelinný, zamhouřil oko, naklonil hlavu a pohlédl na obchodníka druhým, otevřeným okem, zářivým a jasným jako kapka letního deště.

„Will,“ řekl. „William Halloway.“

Bouřkový expert se otočil. „A ty?“

Druhý chlapec se ani nehnul, zadumaně ležel na břiše v podzimní trávě, skoro jako by nějaké jméno vymýšlel. Vlasy měl husté, rozčepýřené, leskly se v barvě navoskovaných kaštanů. Oči upřené na jakýsi vzdálený bod ve vlastním nitru byly křišťálově zelené jako máta. Po chvíli si lhostejně dal do pusy stéblo suché trávy.

„Jim Nightshade,“ řekl.

Bouřkový obchodník pokýval hlavou, jako by to celou dobu věděl.

„Nightshade. To je zvláštní jméno.“

„Ale sedí,“ řekl Will Halloway. „Já jsem se narodil minutu před půlnocí třicátého října. Jim se narodil minutu po půlnoci a to už bylo třicátého prvního.“

„Halloween,“ řekl Jim.

Tenhle příběh vyprávěli kluci každý po svém od malička, pyšní na své maminky, bydlící v těsném sousedství, které do porodnice spěchaly spolu a syny přivedly na svět v rozmezí vteřin – jednoho světlého, jednoho tmavého. Měli za sebou už pěknou řádku společných oslav. Dort byl jeden, Will na něm zapálil svíčky minutu před půlnocí, Jim minutu po půlnoci, poslední den měsíce začal a kluci svíčky sfoukli.

To nadšeně převyprávěl Will, to tiše odsouhlasil Jim. To vyslechl obchodník prchající před bouří, který tu váhavě stál a přejížděl pohledem z jednoho na druhého.

„Halloway. Nightshade. Peníze žádný, je to tak?“

Muž zaskočený vlastní starostlivostí prohrábl kožený vak a vytáhl z něj jakýsi železný předmět.

„Tohle si vezte, zadarmo! Proč? Do jednoho z těchhle domů uhoď blesk! Bez té tyče – prásk! Plameny a popel, vepřová pečeně spálená na škvarek! Berte, dokud je!“

Obchodník předmět pustil. Jim se ani nehnul. Zato Will železo chytil a vyjekl.

„Páni, to je tíha! A jak divně to vypadá. Takovýhle hromosvod jsem v životě neviděl. Koukni, Jime!“

A Jim se protáhl jako kočka a konečně otočil hlavu. Zelené oči se rozšířily a vzápětí zúžily na štěrbinu.

Ten kovový předmět byl vykován zpola jako půlměsíc, zpola jako kříž. Ke střednímu dílu byly dodatečně přiletované malé ozdůbky a všelijaké přívěsky. Celý povrch toho předmětu byl umně popsán vyrytými slovy cizích řečí, jmény, při nichž by si člověk udělal na jazyku uzol nebo si vyvrátil čelist, piktografy různého hmyzu, ježatého, samý drápek a kusadla.

„Tohle je z Egypta.“ Jim ukázal nosem na brouka přilepeného k železu. „Skarabeus.“

„Svatá pravda, chlapče!“

Jim zamžoural. „A tamhleto jsou – stopy z doby Fénicianů.“

„Správně!“

„Ale proč?“ zeptal se Jim.

„Proč?“ opakoval obchodník. „Proč egyptské, arabské, habešské, indiánské? Inu, jakou řečí mluví vítr? Jaké národnosti je bouře? Ze které země pocházejí deště? Jakou barvu má blesk? Kam jde hrom, když odezní? Víte, kluci, člověk musí být připravený na všechny možné jazyky, všechny možné tvary a styly, když chce zaklínat to, čemu námořníci říkají ohně sv. Elma, ty koule modrého světla, které se po zemi kradou za kořistí jako naježené kočky. Na celém světě jenom já mám hromosvody, které slyší, cítí, poznají a odrazí každou bouři bez ohledu na její jazyk, hlas, projev. Žádný cizí hrom neburácí tak hlasitě, aby ho tenhle hromosvod nedokázal ztlumit!“

Ale Will teď upřeně hleděl dál, za obchodníka.

„Do kterého?“ zeptal se. „Do kterého domu uhoří?“

„Do kterého? Počkej. Vydrž.“ Obchodník zapátral v jejich tvářích. „Jsou lidi, kteří blesk přitahují, vtáhnou ho do sebe jako kočky dech nemluvnat. Někdo má přitažlivost zápornou, někdo kladnou. Někdo ve tmě září. Někdo vyhasíná. A teď, vy dva... já –“

„Jak si můžete být tak jistý, že blesk tu něco zasáhne?“ najednou se ozval Jim, oči se mu leskly.

Obchodník jako by se schoulil do sebe. „Mám přece nos, oko a ucho. Oba tamhleto domy, jejich trámy! Poslouchejte!“

Naslouchali. Chladný odpolední vítr možná jejich domy lomcoval. Možná ne.

„Blesk potřebuje koryto – stejně jako řeka –, aby mohl vletět dovnitř. Jedna z tamhletoch mansard je dnem vyschlé řeky a celá se třese, aby mohla nechat blesk tudy prolétnout. Dnes večer!“

„Dnes večer?“ Jim se spokojeně posadil.

„A nebude to žádná obyčejná bouřka!“ řekl obchodník. „Říká vám to Tom Bouřňák. Pěkné jméno pro člověka, který prodává hromosvody, co? Myslíte, že jsem se tak přejmenoval? Ale kdepak! Že mě to jméno dohnalo k mému podnikání? Správně! Jak jsem vyrůstal, uvědomoval jsem si, že se na svět z oblak vrhají plameny a lidi před nimi utíkají a schovávají se. A mě napadlo: Já si udělám diagram hurikánů, bouře zmapuju a pak poběžím před nimi se svojí zázračnou obranou, s železnými holemi v rukou! Už jsem ochránil a před zkázou zabez-

pečil sto tisíc bohobojných domovů, to nepřeháním. Takže když vám, kluci, tvrdím, že zoufale potřebujete pomoc, poslouchejte mě! Než padne tma, vylezte tamhle na střechu, tenhle hromosvod nahoře připněte a uzemněte ho do téhle poctivé země!“

„Ale který myslíte dům? Který?“ naléhal Will.

Obchodník se otočil, velikým kapesníkem si utřel nos a pak pomaloučku krácel přes travnaté prostranství, jako by se blížil k obrovské časované bombě, která tam potichu tiká.

U verandy před domem Willa se chytil za sloupky zábradlí, rukou přešel dřevěnou podpěru a prkno podlahy, pak zavřel oči a naklonil se k domu, aby k němu mohla promluvit jeho kostra.

Po chvíli váhání se opatrně vydal k Jimovu domu v sousedství.

Jim se napřímil, aby dobře viděl.

Obchodník natáhl ruku a prsty se lehce dotýkal starého nátěru, přejížděl ho a hladil.

„Tenhle,“ řekl konečně, „tenhle to je.“

Jim se zatvářil hrdě.

Obchodník, aniž se ohlédl, řekl: „Jime Nightshade, tady bydlíš ty?“

„Ano, tady,“ řekl Jim.

„Mohlo mě to napadnout,“ řekl obchodník.

„No a co já?“ řekl Will.

Muž znovu zavětral u Willova domu. „Ne, ne. Možná že pár jisker přeskočí do vašich okapů. Ale skutečný cirkus bude v sousedství, u Nightshadeových! Bude to tak!“

Rozběhl se přes trávník pro svůj veliký kožený vak.

„Já běžím. Bouře se blíží. Pospěš si, Jime. Jinak – prásk! Až tě najdou, všechny tvoje nikláky a desetníky a kovové peníze elektrolyza roztaví. Abraham Lincoln se na nich rozplyne na Miss Columbia, orl bude na rubu čtvrtáků oškubaný dohola, všechno se ti to rozteče v džínech. A co víc se může stát! Koho zasáhne blesk, když se mu povytáhne víčko, na oční bulvě je poslední scéna, kterou ten kluk v životě viděl, úhledně vyvedená jako Otčenáš na ozdobné broži. Na mou duši! Kabinetní fotografie toho záblesku, jak se snáší z nebe, nafoukne člověka jako papírovou píšťalku, a jak se píšťalka zase svinuje, vysaje mu duši! Padej, hochu! Přitluč hromosvod hezky vysoko nebo rána nedožiješ!“

Na podpatku se otočil, železné tyče v objemném vaku zařinčely, rozběhl se po cestě, pohledy vrhal na oblohu, na střechu, na stromy, až nakonec oči zavřel, pohyboval se poslepu, nasával vzduch a pro

sebe si mumlal: „Je to tak, zle je, už se to blíží, cítím to, zatím hodně daleko, ale řítí se to rychle.“

Muž v šatech temné bouře s kloboukem v barvě mračen staženým hluboko do očí zmizel – a listí na stromech šelestilo, nebe najednou jako by zestárla, Jim s Willem zkoušeli, jestli ve větru zachytí elektřinu, a mezi nimi na zemi ležel hromosvod.

„Nestůj tady, Jime,“ řekl Will. „Mluvil o vašem domě. Připevníš přece na střechu ten hromosvod, nebo ne?“

„Nepřipevním,“ usmál se Jim. „Proč bych kazil takovou podívanou?“

„Podívanou? Zbláznil ses? Jdu pro žebřík! Ty přines kladívko, hřebíky a drát!“

Ale Jim se ani nehnul. Will ho nechal být a rozběhl se. Vrátil se se žebříkem.

„Jime, myslí na maminku. Ty chceš, aby uhořela?“

Will lezl vzhůru po straně domu, sám, shora se podíval dolů. Jim se posunul k patě žebříku a začal lézt.

Kdesi daleko v kopcích zatažených mračny zahřměl hrom.

Na hřebenu střechy Jima Nightshadea byl vzduch čerstvý a řezavý.

To uznal i Jim.

Kapitola 2

Na světě širém není nic lepšího než knihy o tom, jak se nepoctivci vsadí do koše a máchají ve vodě, jak se rozsekají na tisíce kousků anebo jak se doběla rozžhavená láva lije ze zámeckých hradeb na různé kašpary a mastičkáře.

Tvrdil to Jim Nightshade, nic jiného nečetl. Když to právě nebylo o vyloupení První tuzemské banky, pak to byl návod, jak vyrábět praky anebo vytvarovat bachratý černý deštník na kostým netopýra pro bláznivý rej večer před Halloweenem.

Jim to jedním dechem všechno vylíčil.

A Will jedním dechem do sebe nasál.

Než připevnili hromosvod k Jimovi na střechu – Will pyšný jako páv, Jim zahanbený, považoval to za společnou zbabělost –, už se připozdívalo. Po večeři nastala chvíle, kdy týden co týden poklusem vyráželi do knihovny.

Jako všichni kluci – nikdy nešli pomalu. Stanovili cíl a letěli k němu cestou necestou. Žádný nevyhrál. Patřilo k jejich přátelství, že jen chtěli pořád běžet bok po boku. Společně braly jejich ruce za kliku knihovny, společně protrhla jejich hrud' cílovou pásku, tenisky vyšlapaly souběžné cestičky přes travnaté plochy, sestříhané křoviny a koruny stromů s veverkami, nikdo neprohrával, vyhrávali oba a tak si své přátelství pěstovali na horší časy.

Tak tomu bylo i toho večera, kdy se v osm hodin nechali hnát větrem – zprvu teplým, pak chladným – dolů do městečka. Na loktech a konečcích prstů jako by se jim třepotala křidýlka, pak se najednou vnořili do nových poryvů větru a ta průzračná podzimní řeka je střemhlav vrhla směrem, kterým potřebovali jít.

Schody vzhůru, tři, šest, devět, dvanáct! Plesk! Jejich dlaně dopadly na dveře knihovny.

Jim s Willem se na sebe zazubili. Byla to nádhera tyhle tiché větrné říjnové večery, kdy na ně uvnitř čeká knihovna s letitými zaprášenými svazky a lampičkami se zeleným stínidlem.

Jim se zaposlouchal. „Co je to?“

„Myslíš ten vítr?“

„Jakoby nějaká hudba...“ Jim zamžoural k obzoru.

„Žádnou neslyším.“

Jim zatřásl hlavou. „Už je to pryč. Možná tam ani nic nebylo. Jdeme!“

Otevřeli dveře a vešli dovnitř.

Zůstali stát, před sebou poklady knihovny, které čekaly na ně.

V okolním světě se toho moc nedělo. Zato tady, v ten jistý večer, v zemi z papíru a kůže, se mohlo stát cokoli a vždycky se taky stalo. Stačilo se zaposlouchat! A bylo slyšet tak vysoké hlasy tisíců lidí, že je věřili jen psi. Miliony lidí obsluhovaly kanony a brousily gilotiny. Číňani ve čtyřstupech pochodovali v nekončících řadách. Pravda, tiše a neviditelně, ale Jim a Will byli obdařeni ušima a nosem a také nadáním na jazyky. Tohle byla továrna na koření z dalekých zemí. Tady dřímaly cizokrajné pouště. Vpředu byl stoleček, u něhož milá stará dáma, slečna Watrissová, vypůjčené knihy označila nachovým razítkem, ale tam dál, tam dole byl Tibet, Antarktida i řeka Kongo. Tam procházela druhá knihovnice, slečna Willsová, přes Vnější Mongolsko a tiše přenášela fragmenty Pekingů, Jokohamy a ostrova Celebes. Ještě dál, ve třetí uličce mezi knihami, nějaký starší člověk šustil ve tmě koštětem a smetal vypadlé koření...

Will na něho zůstal koukat.

Tenhle starý člověk, jeho práce, jeho jméno – pokaždé překvapení!

Je to Charles William Halloway, řekl si v duchu Will, žádný dědeček, žádný zapomenutý strýc odkudsi zdaleka, jak by si někdo mohl myslet, ale... můj tatínek.

Takže tam v té uličce se ohlíží tatínek užaslý nad tím, že vlastní syna, který se přišel podívat na tenhle uzavřený svět v hloubce 20 000 sáhů? Když se Will před ním objevil, vypadal tatínek vždycky ohromeně, jako by se neviděli už celý lidský věk, během něhož jeden zestárl a druhý zůstal mladý, a ten fakt se postavil mezi ně...

Stařec se z dálky usmál.

„Jsi to ty, Wille? Od rána jsi povyrostl.“ Charles Halloway pootočil hlavu. „A Jim? Oči tmavší, tváře bledší, ty si dláždíš cestu do hrobu, Jime?“

„Čerta starýho,“ řekl Jim.

„Nic takové neexistuje. Zato peklo máme přímo tady pod ‘A’ Alighieri.“

„Tomu nerozumím,“ řekl Jim.

„Trochu jsem to přehnal,“ zasmál se otec. „Mám na mysli Peklo od Danta Alighieriho. Podívej se na tohle. Jsou to kresby malíře Do-

rého, na nich je všechno. Žádné peklo nevypadá líp. Tady se duše propadají v řídkém bahnu. A tady někdo visí hlavou dolů, dočista přetočený.“

„Páni!“ Jim si prohlížel listy z obou stran a listoval jimi dál. „Máte taky obrázky dinosaurů?“

Otec zavrtěl hlavou. „Ty jsou tamhle v další uličce.“ Popošel tam s hochy a ukázal prstem. „Tady je máme: Pterodaktyl, dravec zkázy! A co tohle Varování osudu: Sága o obřích ještěrech! Spokojen, Jime?“

„V tom si medím!“

Otec mrkl na Willa a ten na něho. Stáli vedle sebe, chlapec s vlasy barvy zralého obilí a muž s vlasy měsíčního světla, chlapec s tváří letního jablíčka, muž s tváří zimního jablka. Jak to, že můj táta, letělo Willovi hlavou, vypadá... jako já v rozbitém zrcadle!

Will si najednou vybavil noci, kdy se ve dvě ráno vzbudil, šel na záchod a přitom za oknem šmíroval po městečku, viděl to jediné světlo ve vysokém okně knihovny a uvědomil si, že tatínek je po nocích sám, mluví si pro sebe a čte ve světle lamp se stínidly v barvě zelené džungle. Rozesmutnilo ho a měl z toho divný pocit, když teď to světlo viděl a věděl, že ten starý člověk – zarazil se a opravil – jeho otec, je tu v tom stálém pološeru.

„Wille,“ řekl muž, který byl také vrátný a shodou okolností jeho otec, „a co ty?“

„Co já?“ Will sebou trhl.

„Potřebuješ knihu bílého nebo černého klobouku?“

„Jakých klobouků?“

„To máš tak, Jim –“ kousek popošli, otec přejížděl prsty po hřbetech knih – „nosí obrovský černý klobouk a čte knihy, které tomu odpovídají. Jim Moriarty Nightshade, je to tak, Jime? Teď každým dnem postoupí od románového zloducha Fu Manču k Machiavellimu – to je středně velký měkký plstěný klobouk s podélně promáčkнутým dýnkem. Anebo tamhle k dr. Faustovi – což je mimořádně široký černý stetson. To ovšem přenechává ty bílokloboučáře tobě, Wille. Tady je Gándhí. Ve vedlejší místnosti svatý Tomáš. A na vyšší úrovni sám... Buddha.“

„Nebude ti vadit,“ řekl Will, „když zůstanu u Tajuplného ostrova?“

„Co je to tu za řeč o bílých a černých kloboukách?“ nevrle se zeptal Jim.

„Inu –“ otec podal Willovi román Julese Vernea – „to proto, že jsem se před mnoha lety sám musel rozhodnout, kterou barvu budu

nosit.“

„No a kterou jste si vybral?“ zeptal se Jim.

Otce to překvapilo. Nervózně se zasmál.

„Udivuje mě, Jime, že se musíš ptát. Wille, vyříd' mamince, že jsem za chvíli doma. A teď pryč odsud, oba dva. Slečno Watrissová!“ tiše zavolal na knihovnici u stolku. „Dinosauři a tajuplné ostrovy odcházejí!“

Bouchly dveře.

Venku v povětří na oceánu oblohy pluly jasné hvězdy.

„Čert aby se v tom vyznal!“ Jim zavěťřil na sever, Jim zavěťřil na jih. „Kde je bouřka? Ten ničema obchodník ji slíbil. Já prostě chci vidět, jak mi blesk proletí nohavicí!“

Will si nechal větrem čechrat, upravovat a hladit oblečení, tváře i vlasy. Po chvíli mdlým hlasem řekl: „Do rána je tady.“

„Jak to víš?“

„Cítím to v kostech. Ty to vědí.“

„Bezva!“

Jima hnál vítr pryč.

Will – podobný papírový drak – se vznesl za ním.

Kapitola 3

Charles Halloway sledoval, jak hoši v dálce mizí, a potlačil v sobě náhle nutkání spojit se s nimi, přidat se do houfu. Dobře věděl, co s nimi vítr dělá, že je unáší na spoustu tajných míst, která už příště tak tajná nebudou. Kdesi v jeho nitru se truchlivě převrátil jakýsi stín. Člověk musí s takovouhle nocí držet krok, aby ho netrápil smutek.

Podívej! říkal si v duchu. Will běží jen tak, aby běžel. Jim, protože sleduje něco před sebou.

A přitom kupodivu oba běží spolu.

Jak to vysvětlit, lámal si Charles Halloway hlavu a procházel budovou knihovny, zhasínal, zhasínal a zhasínal, máme to napsané v rýhách palců a prstů? Proč někteří lidé jako kobyłka luční jen fidlají a cvrkají, třepotají tykadly, jsou jeden velký ganglion věčně se zauzluující, napevno i volně. Po celý život se cpou, potem rosí své rty, svítí si očima, a to už od kolébky. Caesarovi hubení a hladoví přátelé. Kdo jen stojí a dýchá, živí se tmou.

Jim, ježatý jako ostružiní a svědivý jako plevel.

A Will? To je poslední broskvička vysoko v letní koruně stromu. Jsou hoši, nad nimiž by člověk zaplakal. Je z nich dobrý pocit, dobře vypadají, jsou dobří. To ovšem neznamená, že nečurají z mostu anebo že si příležitostně nepřivlastní v levném zboží ořezávatko, to ne. Ale když je člověk vidí jít kolem, ví, jací budou celý život: zažijí ústrky, bolest, rány, modřiny a pokaždé se budou divit, jak je to možné, proč to tak je? Jak je možné, že se to děje jim?

Zato Jim, ten ví, že se takové věci dějí, sleduje je, vidí je začínat, vidí je končit, líže si ránu, kterou čekal, a nikdy se neptá proč: on to prostě ví. Ví to odjakživa.

Kdosi už to věděl před ním, kdosi, kdo měl za kamarády vlky a se lvy vedl noční rozpravy. Jim to v žádném případě neví rozumem. Ví to jeho tělo. A zatímco Will si na nejnovější škrábanec váže obvaz, Jim mizí, kličkuje, uskakuje před ránou, která ho srazí, ale určitě přijde.

A tak je tu máme, Jim běží pomaleji, aby držel krok s Willem, Will běží rychleji, aby držel krok s Jimem. Jim rozbíjí dvě okna v domě, kde straší, protože je s ním Will, Will rozbije jedno, ačkoli by

normálně nerozbil žádné, protože se na něho dívá Jim. Panebože, jak my si vzájemně hněteme hlínu, z níž jsme stvoření! To je přátelství – každý z nás přebírá roli hrnčíře, aby zjistil, jak dokáže druhého vytvářovat.

Jim a Will, říkal si v duchu Charles Halloway, každý jiný. Jen si běžte. Jednou se k vám připojím...

Dveře knihovny se rozlétly a zabouchly.

O pět minut později vešel Charles Halloway do malého výčepu na každodenní jednu skleničku ve chvíli, kdy zaslechl, jak tam kdosi říká:

„... dočetl jsem se, že když vynalezli alkohol, Italové si mysleli, že to je ta věc, na kterou se těšili už celou věčnost. Elixír života! Věděl jste o tom?“

„Ne.“ Barman se otočil.

„Jasně,“ pokračoval mluvčí. „Destilovalo se víno. V devátém, možná v desátém století. Vypadalo to jako voda. Ale pánilo jako čert. Myslím tím nejenom v puse a v žaludku, dalo se to i zapálit. A tak si mysleli, že smísili vodu s ohněm. Ohnivá voda, elixír vitae, na mou duši. A možná že měli docela pravdu, když ji považovali za všelék, za věc, co dokáže divy. Dejte si skleničku!“

„Já ji nepotřebuju,“ řekl Halloway. „Ale někdo ve mně ano.“

„Kdopak?“

Ten kluk, kterým jsem kdysi byl, říkal si v duchu Halloway, ten, co na podzim běží v noci po chodníku jako spadlé listí.

Ale tohle říct nemohl.

A tak se napil se zavřenýma očima a poslouchal, jestli se ten stín v něm obrací zas zpátky a přejíždí po hlubokých vrstvách navršených ke spálení, ale nikdy nespálených.

Kapitola 4

Will se zastavil. Díval se na město v páteční večer.

Když se ozval první z devíti úderů velikých hodin na budově soudu, vypadalo to, že v celém městečku se ještě svítí a v krámech se čile obchoduje. Ale když poslední, devátý úder, všem zatřásl plombami zubů, holiči odhodili bílé pláštěnky, zákazníci přepudrovali a poklusem vyprovodili z krámu. V bufetu přestal mixér šumět syčivě jako klubko hadů, utichl hmyzí bzukot neonů a ta ohromná blyštivá plocha laciného obchodu s miliony kovových, skleněných a papírových úlovků, čekajících na chtivé rybáře, se najednou octla ve tmě. Stahovaly se žaluzie, bouchaly dveře, klíče se skřípavě otáčely v zámcích, lidé spěchali se spoustou myší z odpadu v patách.

Prásk! A byli pryč!

„Páni!“ vyjekl Will. „Lidi se ženou, jako by si mysleli, že bouřka už je tu!“

„Vždyť taky je!“ křičel Jim. „A co my!“

Hlučně dusali přes železné mříže, ocelové poklopy, kolem tuctu neosvětlených krámů, tuctu zpola osvětlených a tuctu zahalených temnotou. Ve městě bylo mrtvo. Když zahýbali za roh u obchodu firmy United Cigar Store, zahlédli ve tmě dřevěného indiána, stál sám.

„Hej!“

Pan Tetley, jeho majitel, vykoukl indiánovi přes rameno.

„Vystrašil vás, co, kluci?“

„Vůbec ne!“

Ale Will se třásl, cítil, že se studený příboj neznámého deště sune prérií jako na opuštěný břeh. Až tohle město zasáhne blesk, chce na sobě mít šestnáct vrstev přikrývek a polštář.

„Pane Tetley?“ řekl tiše Will.

Protože teď už tam v té naprosté tmě trafiky vzpřímeně stáli dřevní indiáni dva. Pan Tetley uprostřed vtipkování náhle ztuhl, brada mu spadla a naslouchal.

„Pane Tetley?“

Zaslechl ve větru cosi vzdáleného, ale nedokázal říct, co to je.

Hoši se stáhli.

On je nevnímal. Ani se nehnul. Jen naslouchal.

Nechali ho být. Rozběhli se.

Ve čtvrtém prázdném bloku od knihovny narazili na třetího dřevěného indiána.

Pan Crosetti před holičstvím s klíči od domu v roztřesených prstech si nevšiml, že zůstali stát.

Co je zastavilo?

Slza.

Leskla se a stékala panu Crosettimu po levé tváři. Těžce oddychoval.

„Crosetti, neblázněte. Něco je ve vzduchu, ale nic se neděje a vy brečíte jako mimino!“

Pan Crosetti zajíkávě nabral dech a popotáhl nosem. „Copak vy to necítíte?“

Jim a Will do sebe vtáhli vzduch.

„Lékořice!“

„Čerta starýho! Cukrová vata!“

„Tu vůni jsem necítil už hodně dlouho,“ řekl pan Crosetti.

Jim ironicky poznamenal: „Vždyť je tu všude.“

„Je, ale kdo si toho všimne? A kdy? Můj nos mi najednou řekne, nadechni se! A já se rozbřečím. Proč? Protože se mi vybaví, jak jsme se před léty jako kluci tou vatou cpali. Proč jsem se za posledních třicet let nezastavil, abych vzpomínal a vdechoval tu vůni?“

„Máte spoustu práce, pane Crosetti,“ řekl Will. „Nemáte na to čas.“

„No jo, čas.“ Pan Crosetti si utřel oči. „Ale kde se tu ta vůně bere? Cukrovou vatu v tomhle městě nikdo neprodává. Dostane se jen na pouti.“

„To máte pravdu,“ řekl Will.

„Zkrátka Crosetti se z toho rozbřečel.“ Holič si utřel nos a otočil se ke dveřím zamknout krám. Will mezitím pozoroval bílý skleněný válec před holírnou, v němž se z ničeho nic objevovala červená spirála, vedla jeho pohled stoupavě několikrát kolem a rozplynula se v další nic. Will tu už prostál mnoho polední a snažil se tuhle stuhu rozmotat, pozorovat, jak se vynořuje, stoupá a končí bez konce.

Pan Crosetti natáhl ruku k vypínači pod skleněnou spirálou.

„Ne,“ ozval se Will. Pak tiše zamručel: „Nevypínejte to.“

Pan Crosetti se podíval na svůj poutač, jako by si právě uvědomil jeho zázračné schopnosti. Zvolna pokýval hlavou, oči mu zjihly. „Odkud to přichází, kam to mizí, o to jde. Kdo ví? Ty ne, on ne, já ne.“

Panebože, to jsou záhady! Takže co? Necháme to svítit!“

Jsem rád, že to bude svítit až do rozednění, pomyslí si Will, my budeme spát a spirála se bude vinout odnikud nikam.

„Dobrou noc!“

„Dobrou noc!“

A hoši nechali holiče stát ve větru lehounce prosyceném vůní lékořice a cukrové vaty.

Kapitola 5

Charles Halloway váhavě položil na létací dveře výčepu dlaň, šedivé chloupky na hřbetu ruky, vztyčené jako tykadla, jako by tušily, že cosi v té říjnové noci míjí kolem. Možná že někde vzplály obrovské požáry a závany horkého vzduchu z jejich pece ho varují, aby nešel dál. Anebo se možná po zemi hrozivě šíří další doba ledová a její mrazivý příkrov už každou hodinu zničí miliony lidí. Možná že sám Čas odtéká obrovskými přesýpacími hodinami, místo něho se snáší prach temnoty a všechno pohřbívá.

Ale možná že to byl jen ten muž v tmavém obleku, kterého bylo vidět oknem výčepu na druhé straně ulice. Pod jednou paží měl roli velikých plakátů, ve volné ruce kbelík a štětku, hvízdal si nějakou písničku, z velké dálky.

Ta písnička byla z jiného ročního období a kdykoli ji Charles Halloway slyšel, vždycky ho rozesmutněla. K říjnu se nehodila, ale bez ohledu na den nebo měsíc, kdy se zpívala, vždycky dojímala:

Vzpomínám na čas vánoční,
kdy odevšad koledy zní
a rolniček hlas
v ten svatý čas
o míru a štěstí vyzvání.

Charles Halloway se zachvěl. Zase tu z ničeho nic bylo to známé zastráující i radostné vzrušení, kdy se mu chtělo smát i plakat při pohledu, jak se den před Vánocemi procházejí v ulicích nevinní tohoto světa mezi unavenými muži a ženami s obličejí pošpiněnými vinou, nesmytým hříchem, roztráštění jako okenní tabulka životem, který udeří bez varování, z místa uteče, skrývá se, vrátí se zpátky a udeří znova.

Z věže zvon lidem oznámí,
že Bůh bdí v nebi nad námi,
všechno zlé
jednou pomine,

každý ve štěstí věřit smí.

(Překlad J. Josek)

Hvízdání ustalo. Charles Halloway vykročil ven. Kousek cesty od-
tud člověk, co hvízdal ten nápěv, pohyboval pažemi u telegrafního
sloupu, v tichosti pracoval. Teď zmizel v otevřených dveřích jednoho
krámu.

Charles Halloway bezděčně přešel na druhou stranu ulice, aby
mohl sledovat, jak ten muž lepí jeden z plakátů uvnitř prázdného ne-
pronajatého krámu.

Teď vyšel ze dveří se štětcem, s kbelíkem lepidla, s rolí plakátů.
Pohled, pronikavý a dychtivý, upřel na Charlese Hallowaye. Usmál se
a otevřenou rukou mu pokynul.

Halloway vytřeštil oči.

Dlaň té ruky byla plná černých vlasů jemných jako hedvábí. Vy-
padaly jako –

Ruka se pevně sevřela v pěst. Zamávala. Muž hbitě zašel za roh.
Užaslý Charles Halloway, rozpálený nenadálým letním vedrem, se
zapotácel a otočil, aby se rozhlédl po prázdném krámě.

Na jediném osvětleném místě tam rovnoběžně stály dvě kozy na
řezání dřeva.

Na těch dvou kozách byl umístěný asi sto osmdesát centimetrů
dlouhý kvádr ledu podobný rakvi ze sněhu a křišťálu.

Ve světle pouliční lampy se na straně u okna na malém bílém pla-
kátku dalo přečíst toto kaligraficky napsané oznámení:

Cooger a Dark – Pandemonický rej přeludů
Fantoccini, manéž marionet, zábavná show
u vás na louce! Přijede co nevidět!
K nahlédnutí uvádíme jednu
z našich mnoha atrakcí!

NEJKRÁSNĚJŠÍ ŽENA NA SVĚTĚ!

Halloway stočil pohled k plakátku za oknem.

NEJKRÁSNĚJŠÍ ŽENA NA SVĚTĚ!

A zpátky k tomu dlouhému studenému kvádru ledu.

Byl to stejný blok ledu, na jaký si pamatoval z dětství, vídal ho při

putovních představeních kouzelníka. Místní ledařská společnost dodala pořádný špalek zimy a v ní po celých dvanáct hodin ležely zapuštěné dívky, návštěvníci si je prohlíželi, po hrubé bílé zástěně se linuly komické scénky, střídala se různá kouzla a nakonec ty bleďé dámy, které z ledu vysekali zpocením čarodějové, vyklouzly ven celé ojíňené a s úsměvem na rtech byly odvedeny do tmy za závěsy.

A přitom ten veliký špalek mrazivého skla neobsahoval nic než zmrzlou vodu z řeky.

Vlastně ne. Nebyl úplně prázdný.

Hallowayovi se rozbušilo srdce.

V tom obrovském zimním klenotu – není tam jakési zvláštní vakuum? Dráždivá dutina? Předlouhé prázdno vlnící se od špičky k patě toho ledu? A nečeká tohle vakuum, tahle prázdnota, že ji vyplní letní tkáň, není vlastně vytvarovaná jako... žena?

Je to tak.

Ledový blok. A půvabné dutiny, horizontální tok prázdnoty uvnitř ledu. Půvabné prázdno. Dokonalé splývání neviditelné mořské víly provokující led, aby se jí zmocnil.

Ten led byl studený.

Prázdno uvnitř ledu bylo teplé.

Charles Halloway chtěl odtud pryč.

Místo toho zůstal v té podivné noci dlouho stát na místě, díval se do prázdného krámu na dvě dřevěné kozy s připravenou studenou arktickou rakví umístěnou ve tmě jako obrovský Řád Indické hvězdy...

Kapitola 6

Jim Nightshade se na chvíli zastavil na rohu ulic Hickory a Main, lehce oddychoval, oči láskyplně zahleděné na tmou, kterou v Hickory Street vytvářelo listoví.

„Wille...?“

„Ne!“ Will zůstal stát překvapený vlastní rozhodností.

„Vždyť je to tamhle. Ten pátý dům. Už jen minutku, Wille,“ tiše naléhal Jim.

„Minutku...?“ Will nahlédl do ulice.

Byla to ulice Divadla.

Až do letošního léta úplně obyčejná, denně tam chodili krást broskve, švestky a meruňky. Ale koncem srpna, právě když šplhali po větvích pro nezralá jablka, stala se ta „věc“, která proměnila domy, chuť ovoce, a dokonce i vzduch mezi kleveticími stromy.

„Wille! Je to připravené. Možná že se něco děje právě teď!“ sykl Jim.

Možná že se něco děje. Will namáhavě polkl a uvědomil si, že mu Jim prsty tiskne paži.

Protože to už nebyla ulice jejich jablek, švestek a meruněk, byl to ten jeden dům s oknem z boku a to okno, jak tvrdil Jim, bylo jeviště s oponou – tedy roletou –, která je vytažená. A uvnitř v pokoji, na tom podivném jevišti, byli herci hovořící v záhadách, deklamovali fantastické věci, smáli se, vzdychali a příliš často mluvili nezřetelně. Příliš bylo šepotu, kterému Will nerozuměl.

„Už jen jednou, naposled, Wille.“

„Já znám to tvoje naposled!“

Jim zrudl v obličeji, tváře mu hořely, oči planuly zeleným leskem. Myslel na tu noc, kdy spolu byli na jablkách a on najednou polohlasně vykřikl: „Podívej, tamhle!“

A Will přísátý jako klíště ve větvích stromu a nanejvýš rozrušený zíral do místnosti na Divadlo, na to podivné jeviště, kde lidé bezděčně mávali košilemi nad hlavou, šaty nechali spadnout na koberec, stáli vysvlečení a střečkující, nazí s rukama napřaženýma k vzájemným dotekům.

Co to dělají! prolétlo Willovi hlavou. Proč se smějí? Co to s nimi

je, co se to děje!?

Přál si, aby světlo v okně zhaslo.

Přesto se ze všech sil držel náhle kluzkého stromu, díval se na osvětlené okno Divadla, poslouchal ten smích, až mu zmrtvěly prsty, a nakonec se pustil, sjel, upadl a zůstal omráčený ležet, pak v té tmě vstal a pohlédl vzhůru na Jima, který se pořád ještě držel vysoko v koruně silné větve. Jim – rozpálený jako kovářská výheň, tváře v jednu ohni, s pusou otevřenou – upřeně hleděl dovnitř. „Jime, Jime, polez dolů!“ Ale Jim neslyšel. „Jime!“ A když se pak Jim konečně podíval dolů, viděl ve Willovi cizího člověka, který pošetile žádá, aby zanechal žití a sestoupil na zem. A tak Will odešel sám, lámal si s tím hlavu, nic si nemyslel, nevěděl, co si má myslet.

„Wille, prosím tě...“

Will se vrátil do přítomnosti, podíval se na Jima, který držel v rukou knihy z knihovny.

„Byli jsme v knihovně. To ti nestačí?“

Jim zavrtěl hlavou. „Vezmi mi je, prosím tě.“

Předal knihy Willovi a potichu běžel pryč provázený syčivým šelestem stromů. O tři domy dál se otočil a křikl: „Víš, co ty jseš, Wille? Trouba, zabeďněnec a zatracenej kněžourskej baptista!“

A zmizel.

Will si knihy přitiskl na hrud'. Zmáčel je rukama.

Neobracej se! vířilo mu hlavou.

To mě ani nenapadne! To mě ani nenapadne!

A s pohledem upřeným k domovu krácel tím směrem. Hodně rychle.

Kapitola 7

V polovině cesty cítil, že za ním supí nějaký stín.

„Divadlo nehraje?“ zeptal se, aniž se ohlédl.

Jim s ním vyrovnal krok a dlouho šel mlčky, než řekl: „Nejsou doma.“

„Fajn!“

Jim vyjel: „No jo, poučnej baptistickej velebník!“

A zpoza rohu vyklouzlo jakési býlí, veliká měkká koule vybledlého papíru, několikrát poskočila a pak se chvějivě přitiskla Jimovi k nohám.

Will se dal do smíchu, natáhl se pro papír, odtrhl ho a vyhodil do vzduchu! Smích ho přešel.

Oba hoši sledovali, jak se bledý leták prodírá stromy, a najednou ztuhli.

„Počkat...“ váhavě řekl Jim.

Najednou se oba s křikem rozběhli a skákali po něm. „Opatrně! Neroztrhni ho!“

Leták jim drnčel v rukou jako malý bubínek.

„PŘIJEDE DVACÁTÉHO ČTVRTÉHO ŘÍJNA!“

Němým pohybem rtů opakovali slova vysazená ozdobným písmem.

„Cooger a Dark...“

„Zábavná show!“

„Dvacátého čtvrtého října! To je zítra!“

„To není možné,“ řekl Will. „Po začátku září přece všechny poutě končí –“

„Na tom vůbec nezáleží! Koukej, tisíc a jeden div! MEFISTOFELÉS, POLYKAČ LÁVY! PAN ELEKTRIKO! MONSTRÓZNÍ MONTGOLFIER?“

„To je balon,“ řekl Will. „Montgolfier je vzdušný balon.“

„MADEMOISELLE TAROT!“ četl Jim. „OBĚŠENEC! ĎÁBELSKÁ GILOTINA! ILUSTROVANÝ MUŽ! Páni!“

„To je obyčejný chlap s tetováním.“

„Není.“ Jim vzrušeně oddychoval na leták. „Je ilustrovaný. A jak! Koukej! Jedna příšera vedle druhé. Úplný zvěřinec!“ Oči mu lezly z

důlků. „Koukej! KOSTLIVEC! To je! Co, Wille? Žádnej hubeňour, kdepak, rovnou KOSTLIVEC! Vidiš! POPELIVÁ ČARODĚJNICE! Co je to popelivá čarodějnice, Wille?“

„Stará špinavá cikánka –“

„To není pravda.“ Jim přimhouřil oči, viděl věci po svém. „Je to cikánka, která se v prachu narodila, v prachu vyrostla a jednoho dne zas v prachu skončí. A jsou tu další atrakce: EGYPTSKÉ ZRCA-DLOVÉ BLUDIŠTĚ! UVIDÍTE SE DESETTISÍCKRÁT! CHRÁM POKUŠENÍ SVATÉHO ANTONÍNA!“

„NEJKRÁSNĚJŠÍ –“ četl Will.

„– ŽENA NA SVĚTĚ,“ dokončil Jim.

Chlapci se na sebe podívali.

„Myslíš, Wille, že nejkrásnější žena na světě může být na pouti jednou z atrakcí?“

„Copak ty jsi, Jime, ty krásky z pouti ještě nikdy neviděl?“

„Viděl, baby šedivý. Ale jak to, že se na tomhle letáku tvrdí –“

„Dej už s tím pokoj!“

„Ty máš na mě vztek, Wille?“

„Nemám, já jen – chyt' ho!“

Vítr jim vytrhl papír z rukou.

Leták se vznesl nad koruny stromů, ztřeštěně zakřepčil a zmizel.

„Stejně to není pravda,“ vyhrkl Will. „Takhle pozdě na podzim pout'ové atrakce nejezdí. Byla by to hloupost. Kdo by tam chodil?“

„Já.“ Jim zůstal ve tmě tiše stát.

Já, řekl si v duchu Will a představil si, jak se blýská gilovina, egyptská zrcadla roztahují harmoniku pohybů a ďábel s kůží ze síry usrkuje lávu, jako by to byl zelený čaj.

„Ale ta hudba...“ brblal si Jim pro sebe. „To je orchestrion. Určitě přijede dnes večer!“

„Poutě jezdí brzy ráno.“

„Jo, ale co ta vůně lékořice a cukrové vaty, to bylo zblízka!“

Will si připomněl obě vůně i zvuky, které s sebou nesl větrný proud odněkud z dálky za ztemnělými domy, připomněl si pana Tetleyho, jak naslouchal u svého dřevěného indiána, pana Crosettiho, jemuž po tváři tekla jediná slza, i holičův poutač, na němž červený jazyk odnikud věčně klouzal kolem dokola vzhůru a mizel navždy.

Rozklepal se.

„Pojď, jdeme domů.“

„My už jsme doma!“ překvapeně vykřikl Jim.

Neboť aniž si to uvědomili, dospěli ke svým domovům a už šli

každý po své cestě ke dveřím.

Jim se vyklonil z přední verandy a tiše zavolal.

„Wille, nemáš na mě vztek?“

„Dej s tím pokoj, nemám.“

„Na tu ulici, k tomu domu, k tomu Divadlu nepůjdem aspoň měsíc. Nebo rok! Přísahám.“

„Jasně, Jime.“

Oba už měli ruku na klíče svých domovních dveří a Will se ještě podíval na Jimovu střechu, kde se na pozadí netečných hvězd leskl hromosvod.

Bouřka přijde. Bouřka nepřijde.

Ať už to dopadne, jak chce, byl rád, že Jim ten zázračný vynález na střeše má.

„Dobrou noc!“

„Dobrou!“

Bouchly dvoje dveře.

Kapitola 8

Will otevřel dveře a znovu je zavřel. Tentokrát tiše.

„Takhle se zavírá,“ bylo slyšet matčin hlas.

V rámu předsíňových dveří viděl Will jediné divadlo, které ho teď zajímalo – rodinné jeviště, kde seděl tatínek /To je dost, že jdeš! Určitě jste s Jimem lítali bůhví kde!/ s knihou v ruce, ale četl místa nepotištěná. Na židli u krbu pletla maminka a repetila jako konvice na čaj.

Chtěl i nechtěl jim být nablízku, viděl je blízko, viděl je daleko. Najednou byli strašně malí v příliš prostorném pokoji v příliš velkém městě a přespříliš obrovském světě. Zdálo se, že v tomhle nezamčeném domě jsou vydáni na milost a nemilost čemukoli, co by mohlo z téhle noci vtrhnout dovnitř.

A já taky, napadlo Willa. Já taky.

Najednou je měl pro tu jejich nepatrnost mnohem radši, než když vypadali velcí.

Maminčiny prsty se jen míhaly, ústa počítala, spokojenější ženu nikdy neviděl.

Vzpomněl si, jak jednou v zimě odhrnul ve skleníku džungli listí a v té houštině objevil vzpřímenou osamocenou růži, krémovou s růžovým okrajem. Taková byla jeho maminka v tomhle pokoji, voněla jako čerstvé mléko, spokojená, zabraná do sebe.

Spokojená? Jak to a proč? Jen kousek od ní je ten vrátný, ten z knihovny, ten neznámý, uniformu už nemá, ale jeho tvář je pořád tváří člověka spokojenějšího, když je v noci sám v hlubokých mramorových sklepeních a šátrá smetákem v chodbách, kterými se honí průvan.

Will je pozoroval a kladl si otázku, proč je ta žena tak spokojená a ten muž tak smutný.

Tatínek upřeně hleděl do ohně, jednu ruku měl volně položenou v klíně. V pootevřené dlani mu ležela kulička zmuchlaného papíru.

Will přimhouřil oči.

Vzpomněl si, jak vítr hnal ten vybledlý leták poletující mezi stromy. Ted' zmačkaný papír téže barvy, ozdobné písmo nebylo vidět, ležel v tatínkových prstech.

„Poslyš!“

Will postoupil do obývacího pokoje.

Maminka okamžitě nasadila úsměv, vřelý, jako by se zažehl druhý oheň.

Skličžený tatínek vypadal vyděšeně, jako by byl přistižen při kriminálním prohřešku.

Will chtěl říct: „Poslyš, co si myslíš o tom letáku...?“

Jenže tatínek leták právě usilovně zastrkoval co nejhlouběji do čalounění židle.

A maminka listovala v knihách vypůjčených z knihovny.

„Tos dobře vybral, Willy!“

A tak Will stál s Coogerem a Darkem na jazyku, ale řekl:

„Páni, ten vítr nás domů opravdu hnal. V ulicích lítá spousta papíru.“

Otec se na to nechytíl.

„Je něco nového, tati?“

Tatínek měl ruku pořád zasunutou z boku do židle.

Pozvedl k synovi popelavý, znepokojený a velmi unavený pohled:

„Kamenný lev se vypařil z knihovního schodiště. Plíží se teď po městě, hledá slušné lidi. Žádné nenajde. Jedinou takovou bytost držíme v zajetí u nás, je moc dobrá kuchařka.“

„Hlouposti!“ řekla maminka.

Will šel nahoru po schodech a zaslechl přitom, co víceméně očekával.

Lehoučké zašustění, jak někdo cosi přihodil na oheň. V duchu viděl, že u krbu stojí tatínek a pozoruje, jak se papír kroutí a mění na popel:

„... COOGER... DARK... POUŤOVÉ ATRAKCE... ČARO-DĚJNICE... DIVY...“

Chtěl se vrátit dolů, postát s tatínkem, vztáhnout k ohni ruce a ohřát si je.

Místo toho pomalu stoupal vzhůru a zavřel dveře svého pokoje.

Když v noci ležel Will v posteli, občas přitiskl ucho na stěnu, poslouchal, a pokud jeho rodiče mluvili o věcech dobrých, u stěny vydržel, pokud ne, odpadl. Když mluvili o něm, o městě, o tom, co se dělo a děje, anebo prostě zeširoka o tom, jak Bůh spravuje tento svět, poslouchal oddaně, spokojeně a potají, protože většinou mluvil tatínek. Často nedokázal promluvit si s tatínkem nikde jinde, doma ani venku, tohle bylo něco jiného. V tatínkově hlasu tu bylo cosi, co se vznášelo, přelézalo a klesalo lehce jako ruka vláčně plynoucí vzduchem, jako

bílý kroužící pták, a co v uchu vzbuzovalo dychtivost naslouchat a v představách vidět.

A na tatínkově hlasu bylo zvláštní, že měl zvuk vyslovené pravdy. Zvuk pravdy – uprostřed lží neuspořádaně roztěkané krajiny velkoměsta anebo všedního venkova – rozhodně zapůsobí na každého chlapce. Will mnoho nocí takhle prodímal, jeho smysly se zastavily jako hodiny o hodně dřív, než utichl tatínkův lehce zpěvavý hlas. Tatínkův hlas, to byla půlnoční škola vyučující s hlubokým ponorem jediný předmět – život.

Bylo tomu tak i této noci. Will zavřel oči a hlavu naklonil k chladné omítce. Zpočátku otcův hlas – africký buben – duněl tiše, z velké dálky. Matčin hlas – průzračně jasný soprán uplatňovala maminka v baptistickém pěveckém sboru – nezpíval nic kromě odpovědí. Will si představoval, jak tatínek leží na zádech a mluví k prázdnému stropu:

„... Will... přijdu si hrozně starý... muž by měl se svým synem hrát baseball.“

„To není nutné,“ řekl laskavý ženský hlas. „Ty jsi dobrý člověk.“

„– špatně načasovaný. Kristapána, vždyť mně bylo čtyřicet, když se Will narodil! A podívej se na sebe. Která je vaše dcera? ptají se mě lidi. Panebože, když si člověk lehne, má z toho v hlavě guláš. Sakra práce!“

Will slyšel přesun váhy, tatínek se potmě posadil. Škrtnutí sirky, pukání z dýmky. Okna drnčela pod nápořem větru.

„... muž s plakáty pod paží...“

„... pout’...“ řekl maminčin hlas, „... tak pozdě na podzim??“

Will se chtěl odvrátit, ale nedokázal to.

„... nejkrásnější... žena... na světě,“ přidušeně se ozval tatínkův hlas.

Maminka se tiše zasmála. „Ale to víš, že nejsem.“

Počkat! řekl si v duchu Will, to je z toho plakátu! Proč to tatínek neřekne!?!?

Protože, sám si odpověděl. Něco se děje. Něco se určitě chystá!

Will viděl ten kus papíru skotačit v korunách stromů, na něm slova NEJKRÁSNEJŠÍ ŽENA, a tváře se mu rozhořely vzrušením.

Rovnal si v hlavě: Jim, ulice s Divadlem, nazí lidé na jevišti v okně Divadla, blázinec jako v čínské opeře, potrhlá výstřednost jako ta čínská opera, džudo, džiu-džitsu, skládačky s indiány a teď tatínkův hlas, slábnoucí, smutný, smutnější, nejsmutnější – tomu se nedá rozumět. A najednou se vyděsil – tatínek nechtěl mluvit o tom letáku, který potají spálil. Will se zahleděl z okna. Tamhle! Jako péro z na-

čechrané vaty! Ve vzduchu tam tančí bílý papír.

„Ne,“ zašeptal, „žádná pouťová atrakce nepřijíždí takhle pozdě. To není možné!“ Schoval se pod deku, rozsvítil baterku a otevřel si knihu. Na prvním obrázku, který uviděl, byl prehistorický ještěr bičující noční oblohu před milionem let.

Krucinál, řekl si v duchu, v tom zmatku jsem popadl Jimovu knihu a on má jednu moji.

Ale ten ještěr je docela fajn.

A už v polospánku si uvědomil, že zdola slyší, jak se tatínek neklidně převrací. Domovní dveře se zavřely.

Tatínek zase bude pracovat dlouho do noci, bůhví proč, se smetákem, možná s knihami, dole ve městě, pryč odtud... pryč...

A maminka spící, spokojená, neví, že odešel.

Kapitola 9

Na celém světě nemá nikdo jiný tak snadno vyslovitelné jméno.

„Jim Nightshade. To jsem já.“

Když Jim stál, byl vysoký, a dlouhý byl, když teď ležel v posteli svázaný s ní matrací, kosti volně ve svalech, svaly volně na kostech. Knihy vypůjčené z knihovny ležely neotevřené u jeho pohodlně opřené pravé ruky.

Čekal. Oči měl tmavé jako soumrak a pod očima stíny od té doby – jak říkala jeho maminka –, kdy málem umřel, byly mu tenkrát tři roky, ale dodnes se na to pamatoval. Vlasy měl tmavé, jako jsou kaštany na podzim, a žíly na spáncích, na čele, na krku i ty pulzující na zápěstí a na hřbetu útlých rukou tmavě modré. Tmavými stíny byl mramorovaný tenhle Jim Nightshade, chlapec, který s přibývajícimi léty čím dál míň mluvil a míň se usmíval.

S Jimem byla potíž, že se pořád díval na svět, nedokázal pohled odtrhnout. A když člověk za celý život neodtrhne zrak, ve třinácti jako by ho ten svět propíral už dvacet let.

Will Halloway – v tom bylo odmalička dívat se kousek dál, nad něco nebo stranou. Takže do třinácti nashromáždil jen šest let, kdy se na něco opravdu koukal.

Jim bezpečně znal každý centimetr svého stínu, dokázal by ho vystříhnout z dehtové lepenky, svinout a vytáhnout na stožár – jako svoji korouhev.

Will občas udiveně zjistil, že ho jeho stín kamsi sleduje, ale tím to končilo.

„Jime? Ty jsi vzhůru?“

„Jo, mami.“

Dveře se rozlétly a teď zavřely. Ucítil, že si matka sedla na postel.

„Prosím tě, Jime, vždyť ty máš ruce jako led. Neměl bys nechávat okno dokořán. Mysli na své zdraví.“

„Jasně.“

„Neříkej ‘jasně’ tímhle tónem. Člověk nemá zdání, oč jde, dokud nemá tři děti a až na jedno o ně přijde.“

„Já děti mít nebudu,“ řekl Jim.

„To jsou plané řeči.“

„Já to vím. Já vím všechno.“
Na chvíli se odmlčela. „Co víš?“
„Nemá cenu dělat další lidi. Lidi umírají.“
Hlas měl klidný, tichý, téměř smutný.
„Tak to je.“
„Skoro to tak je. Ale ty jsi tu, Jime. Kdybys nebyl, už dávno bych byla všechno vzdala.“
„Mami.“ Dlouhé ticho. „Umíš si vybavit tátův obličej? Jsem mu podobný?“
„V den, kdy ty odtud odejdeš, on odejde navždy.“
„Kdo prosím tě odchází?“
„Jime, vždyť ty, i když tu ležíš, hrozně rychle utíkáš. Nikdy jsem neviděla nikoho tak se pohybovat i ve spánku. Něco mi slib, Jime. Ať půjdeš kamkoli, vrať se se spoustou dětí. Ať se vyřádí. Ať je jednou můžu rozmazlovat.“
„Nehodlám mít nikdy nic, kvůli čemu bych mohl trpět.“
„To si chceš pořídit sbírku kamenů, Jime? Kdepak, jednou to přijde, i ty musíš trpět.“
„Ne, já nebudu.“
Podíval se na ni. Na obličejí měla stopy dávných ran. Podlitiny kolem očí nikdy nezmizely.
„Budeš žít a trpět,“ pronesla do tmy. „Ale až přijde tvůj čas, řekni mi to. Dej mi sbohem. Jinak bych tě možná jít nenechala. Popadla bych tě a nepustila, to by přece bylo hrozné!“
Najednou se zvedla a šla zavřít okno.
„Proč chtějí mít kluci okna dokořán?“
„Mají horkou krev.“
„Horká krev.“ Stála opuštěně. „To je pozadí všeho našeho trápení. A neptej se proč.“
Dveře se zavřely.
Jim osaměl, otevřel okno a vyklonil se do absolutně bezmračné noci.
Bouřko, jsi tam, ptal se v duchu.
Ano.
Je to cítit... z dálky směrem na západ... pořádný nářez a žene se sem!
Na příjezdové cestě pod oknem ležel stín hromosvodu.
Jim nasál studený vzduch a rozjařeně vydechl nadšením.
Co kdybych vylezl nahoru, uvažoval v duchu, hromosvod sundal a zahodil?

A pak uvidím, co se bude dít?

Ano.

A pak uvidím, co se bude dít!

Kapitola 10

Krátce po půlnoci.

Šouravé kroky.

Pustou ulicí šel obchodník s hromosvody, rukou v baseballové rukavici pohupoval téměř prázdným koženým vakem, tvářil se spokojeně. Zahnul za roh a zůstal stát.

Na výkladní skříň prázdného obchodu dorážely můry, bílé a hebké jako jemný papír, a nahlížely dovnitř.

A v té výkladní skříni – jako veliká plovoucí rakev ze skla posetého hvězdami, vytažená na dvě dřevěné kozy – ležel kus ledu od Alasky Snow Copany, odseknutý v takové velikosti, že mohl zářit v prstenu obra.

A v tom ledu byla zalitá nejkrásnější žena na světě.

Z tváře obchodníka s hromosvody se vytratil úsměv.

Ta žena byla ve snovém chladu tohoto ledu jako někdo stržený lavinou, spící ve sněhu tisíc let a věčně mladý.

Byla krásná jako dnešní ráno, svěží jako zítřejší květiny a něžná jako každá dívka, když muž zavře oči a zachytí si ji s dokonalostí medailonku na lastuře svých víček.

Obchodník s hromosvody si uvědomil, že se musí nadechnout.

Jednou, už hodně dávno, když se pohyboval mezi mramorovými památkami Říma a Florencie, viděl takovéhle ženy zachycené v mramoru místo ledu. Když se kdysi v Paříži procházel Louvrem, i tam našel takovéhle ženy v barvě léta a zachycené malbou. Kdysi, když se jako malý kluk cestou k prázdnému sedadlu plížil úžasnými zákoutími za plátnem biografu, zvedl hlavu a uviděl nahoře a po celé šíři té strašidelné tmy obličej ženy, jaký od té chvíle už nikdy nespátřil. Tak velký a krásný, z kostí jako mléko a pleti měsíčné, že zůstal sám přimrazený za jevištěm, unesený vlněním jejích rtů, mihotáním ptačích křídel jejích očí a sněžnou mrtvolnou bledostí chvějivě vyzařující z jejích tváří.

Tak se z dávných let draly na světlo obrazy, splývaly a našly novou podstatu tady v tom ledu.

Jakou má barvu vlasů? Byly plavé doběla, ale jakmile se zbaví ledu, barva se možná změní.

Jak je vysoká?

Hranol ledu patrně násobí nebo naopak zmenšuje její rozměr podle toho, jak člověk přechází kolem prázdného obchodu, výkladní skříně a mūr, které na ni potichoučku a neúnavně jemnými dotyky zlehka a zkoumavě narážejí.

To není důležité.

To jsou maličkosti – obchodník s hromosvody se zachvěl –, věděl něco opravdu pozoruhodného.

Kdyby se nějakým zázrakem v tom ledovém safíru otevřela ženina víčka a ona na něho pohlédla, věděl, jakou barvu by měly její oči.

Kdyby se do tohoto opuštěného nočního obchodu vešlo –

Kdyby se natáhla ruka, teplota té ruky by... co asi?

Rozpustila led.

Obchodník s hromosvody tam po dlouhý okamžik stál, zavřená víčka mu šubala.

Vypustil zadržovaný dech.

Ten byl pro zuby teplý jako léto.

Rukou se dotkl dveří obchodu. Rozlétly se. Kolem něho vyvanul zevnitř studený arktický vzduch. Vešel dovnitř.

Dveře se zavřely.

Na výkladní skřín jako sněhové vločky dorážely bílé mūry.

Kapitola 11

Pak nastala půlnoc a hodiny na věži odbíjely čas do jedné hodiny, do druhé a pak do třetí brzkého rána, dunivý zvuk velikých hodin setřásal prach z odložených hraček vysoko v podkroví, odlupoval stříbrnou fólii ze starých zrcadel v ještě vyšších mansardách a oživoval sny o věžních hodinách ve všech postýlkách, kde spaly děti. Will cosi zaslechl.

Supění lokomotivy, za ní líný, plazivý pohyb vlaku.

Will se na posteli posadil.

Přes cestu se jako zrcadlový otisk posadil také Jim.

Milion milí odtud začal tichounce a lkavě hrát orchestrion.

Jediným jednotným pohybem se vyklonil z okna Will stejně jako Jim. Beze slova oba upřeně hleděli na rozkymácené vlnobití stromů.

Oba měli pokoj vysoko, jak má chlapecký pokoj být. Z úzkých okýnek mohli na dělostřeleckou vzdálenost střílet pohledem přes knihovnu, radnici, skladiště, kravíny, farmy až na pustou prérii!

Tam, na okraji světa, se táhla lesklá šnečí cestička železniční trati a citronový nebo třešňový semafor zuřivě vysílal signály ke hvězdám.

Tam, na ohybu země, se vyhouplo peříčko páry jako první z mraků bouře, která měla teprve přijít.

Objevil se i vlak, pěkně seřazený, lokomotiva, uhlák a početné číslované vagony plné spáčů, podřimujících a snících, následovaly za vírem jiskrných světlušek, za monotónním supěním ospalé podzimní výhně. Pekelné ohně ozařovaly žasnoucí okolní kopce. I při pohledu z takové dálky šlo si představit, jak muži s buvolí silou v pažích ládují spršky meteorů černého uhlí do otevřených pecí lokomotivy.

Ta lokomotiva!

Oba hoši zmizeli a vrátili se s dalekohledem.

„Ta lokomotiva!“

„Z doby Občanské války! Od roku 1900 se takový komín nedělá.“

„I všechno ostatní, celý vlak je starý!“

„Ty vlajky! Ty klece! To jede pout’!“

Napjatě poslouchali. Willovi se zpočátku zdálo, že jen slyší hvízdát vzduch ve svých nozdrách. Ale ne – byl to vlak a ve vlaku vzdy-

chal a kvílel orchestrion.

„Zní to jako hudba v kostele!“

„Ksakru! Proč by na pouti hrála kostelní hudba?“

„Neříkej ksakru,“ zasyčel na něho Will.

„Ksakru!“ Jim se našťvaně vyklonil ven. „Dával jsem si pozor celý den. Všichni spí, tak co – ksakru!“

Hudba se nesla kolem jejich oken. Willovi naskočila na ruku husí kůže velká jako nežity.

„To je kostelní hudba. Upravená.“

„Pro krindy pindy, já jsem z toho jelen, pojd', půjdeme se podívat, jak stavějí.“

„Ve tři ráno?“

„Ve tři ráno!“

Jim z okna zmizel.

Will ho chvílku pozoroval, jak pobíhá po pokoji, strká ruce do košile, souká se do kalhot, zatímco v dálce v chomáčích jisker supí noční krajinou ten pohřební vlak, vozy s černými chocholy, klece v barvě lékořice a začouzený orchestrion, ten lomozně vytlouká tři různé nábožné písně, pomíchané a ztracené, možná už v něm ani nejsou.

„Dělej!“

Jim sklouzl po okapové rouře na svém domě směrem ke spícím trávníkům.

„Jime! Počkej!“

Will se rval do šatů.

„Jime, nechod' sám!“

A rozběhl se za ním.

Kapitola 12

Papírový drak někdy létá tak vysoko a tak mazaně, jako by se znal s větrem. Prohání se, prohání, pak se rozhodne přistát tady a nikde jinde, a ať jím škubete, jak chcete, běháte sem tam, on si prostě přetrhne provázek, najde si místečko, kde si lehne, a nutí vás, abyste bez dechu doběhli k němu.

„Jime! Počkej na mě!“

Takovým drakem byl teď Jim, neovladatelný, provázek přetržený, bůhví co ho hnalo pryč od Willa, který mohl jen utíkat po pevné zemi za někým, kdo byl strašně vysoko, temný, mlčící a náhle cizí.

„Jime, jdu za tebou!“

Will běžel a v duchu si říkal, páni, to je pořád dokola. Já mluvím. Jim běhá. Já obracím kameny, Jim vyhrábne, co je pod nimi, a – fofrem pryč. Já lezu po kopcích. Jim vříská z kostelních věží. Já mám bankovní konto. Jim má na hlavě vlasy, v puse kletby, jednu košili, na nohou tenisky. Proč já si pořád o něm myslím, že je bohatší, že má všeho víc? Protože, v duchu si odpověděl Will, já sedím na kameni a vyhřívám se na sluníčku, Jimečkovi se naježí chlupy a tančí při měsíčku s ropuchami. Já mám na starosti krávy. Jim krotí jedovaté ještěrky. Ty blázne! křičím na Jima. Zbabělce! křičí Jim na mě. A přesto jsme tu zas!

Vyběhli ven z města, utíkali přes pole a oba zůstali na místě stát pod železničním mostem. Za okolními pahorky pomalu stoupal měsíc, louky se chvěly kožešinkou rosy.

Drrr!

Po mostě rachotil vlak s poutí. Orchestrion truchlivě kvílel.

„Nikdo na něj nehraje!“ vykoukl vzhůru Jim.

„Nedělej si legraci, Jime!“

„Na mou duši, podívej!“

Orchestrion se sunul pryč, v rojích jisker se leskly jeho píšťaly, ale nahoře u klaviatury nikdo neseseděl. Hudbu vyluzoval vítr, který píšťalami proháněl ledově studený vzduch.

Hoši se znovu rozběhli. Vlak zmizel za zatáčkou, udeřil na svůj hlubinný pohřební zvonec, klesl ke dnu, zrezivělý, obrostlý mech, a vyzváněl. Pak píšťala na lokomotivě vyfoukla chomáč páry a

na Willovi vyrazily ledové perličky.

V pozdních nočních hodinách Will slýchal – jak často? – píšťaly vlaků chrlit páru jako lem ke spánku, osamělý, opuštěný, vzdálený, i když vlak jel docela blízko. Někdy se probudil a na tváři měl slzy. Divil se proč, znovu si lehl, poslouchal a přišel na to. Je to tak! To ty vlaky, ty za to můžou, jezdí na východ, jezdí na západ, noří se hluboko do krajiny a tam je zaplavuje příboj spánku valící se z měst.

Ty vlaky a jejich truchlivé houkání se mezi stanicemi navždy vytratí, nepamatují si, kde byly, nemají tušení, kam jedou, naposled matně vydechnou na obzoru a jsou pryč. Tak to bylo vždycky, se všemi vlaky.

Ale píšťala tohohle vlaku?!

V té se nahromadil z jiných nocí v jiných prospaných letech pláč z celého jednoho života; vytí psů, o nichž se sní v měsíční noci, poryvy ledového větru od řeky, které v lednu prorážejí síťové pletivo na předních verandách a při nichž tuhne v žilách krev, plačtivý zvuk požárních sirén anebo ještě hůř! uniklé fragmenty dechu, protesty milionů lidí zemřelých a umírajících, kteří nechtějí být mrtví, jejich sténání, vzdechy šířící se po celé zemi!

Willovi se nahrnuly do očí slzy. Předklonil se. Klekl si. Předstíral, že si zavazuje tkaničku.

Pak ale uviděl, že i Jim si zakrývá uši, že má v očích slzy. Lokomotiva zapískala. Jim zapišťel na ni. Píšťala zaječela, Will zaječel na ni.

A ty miliony hlasů v okamžiku ztichly, jako by vlak vjel do ohnivé bouře mimo tuto zemi.

Vlak se dál pohyboval zlehka a potichu, jen se sunul, černé vlajky atrakcí vlály, černé konfety mizely v závanech vůně cucavých bonbonů, sjížděl dolů z kopce, chlapci za ním v tak studeném ovzduší, že s každým nádechem polykali zmrzlinu.

Vyběhli na poslední vyvýšeninu a pohlédli dolů.

„Páni,“ vydechl Jim.

Vlak zabočil na Rolfovu měsíční louku, říkalo se jí tak, protože všichni zamilovaní z městečka se sem chodili dívat, jak vychází měsíc nad pláň tak širokou a dlouhou, že připomínala vnitrozemské moře, na jaře pokryté trávou, v pozdním létě senem, v zimě zasněžené, vždycky zvoucí k procházkám po svém příjemně poddajném břehu, kdy se stoupající měsíc mihotavě vlnil s přílivem a odlivem.

A teď tam došel do podzimní trávy na starou kolej poblíž lesa pouťový vlak, chlapci se k němu připlížili, zalehli pod keřem a čekali.

„Je tam úplně ticho,“ šeptal Will.

Vlak zůstal stát uprostřed vyschlého podzimního pole, v lokomotivě nikdo, na tendru nikdo, nikdo v žádném z připojených vagonů, jen černé obrysy ve světle měsíce a občasné klepnutí na koleje, jak chladl kov.

„Psst,“ řekl Jim. „Mám pocit, že se vevnitř něco hýbe.“

Will cítil, jak se mu na těle ježí každý chloupek.

„Myslíš, že jim vadí, že se na ně koukáme?“

„Možná,“ řekl Jim spokojeně.

„Tak proč mají tak hlasitý orchestrion?“

„Až na to přijdu,“ usmál se Jim, „tak ti to povím. Podívej!“

Šepot.

Jako by se odtrhl přímo z oblohy, u měsíce se objevil mechově zelený balon.

Vznášel se ve výšce dvou set metrů a poklidně se nechal unášet větrem.

„Podívej na koš balonu, někdo v něm je!“

Ale v tu chvíli z plošiny služebního vozu vlaku sestoupil vysoký muž jako kapitán, který jde zjistit směr příbojových větrů na tomhle vnitrozemském moři. V černém obleku, obličej zastíněný, brodil se doprostřed louky v košili černé jako rukavice na rukou, které vztáhl k nebi.

Udělal rozmáchlé gesto.

A vlak ožil.

Nejdřív se v jednom okně objevila hlava, pak ruka a pak další hlava jako v maňáskovém divadle. A najednou dva muži v černém nesli šustící trávou temný stožár cirkusového stanu.

To ticho způsobilo, že se Will stáhl, přestože Jim se vyklonil a oči mu zářily jako měsíc.

Pouť by měla celá hlučet tartasem, jako když se dříví skládá, hází na hromadu, kutálí a praští, všude piliny ze lvích klecí, muži rozpálené prací, láhve bouchají, koně třepou postroji, sloni se plaší v dešti potu a zebry řičí a třesou se jako vězni v zajateckém táboře.

Ale tady to vypadalo jako ve starých filmech, na něm scéně se míhali černobílí duchové, ze stříbřitých úst vycházel dým měsíčního světla, gesta byla v tom klidu tak potlačená, že bylo slyšet, jak člověku vítr čechrá vlasy kolem tváří.

Z vlaku se odlepily další stíny, prošly kolem klecí, jimiž se kradla tma s nerozsvícenýma očima, a orchestrion stál oněmělý až na slabounký banální popěvek vyluzovaný vánkem, který tančil v píšťá-

lách.

Uprostřed téhle pevniny stál cirkusový ředitel. Vzdušný balon se držel přitisknutý k obloze jako ohromný kus zeleného plísňového sýra. A pak – úplná tma.

Než zašel měsíc za mraky, Will ještě zahlédl, jak se balon snáší k zemi.

V noční tmě cítil, že muži spěchají plnit úkoly, které nebylo vidět.

Vytušil, že ten balón jako velký tlustý pavouk manipuluje s lany a stožáry a k obloze zvedá pevné plátno.

Mraky se rozestoupily. Balon stoupal vzhůru.

Na louce stála kostra ústředního šapitó z nejdůležitějších stožárů a ocelových lan a čekala na svou plátěnou kůži.

Přes bílý měsíc pluly další mraky. Stín padl na Willa a ten se zatelel strachy. Zaslechl, že se Jim plazí vpřed, popadl ho za kotník a cítil, jak ztuhl.

„Počkej!“ řekl Will. „Vynášejí plachtu!“

„Ne,“ řekl Jim. „To není možné...“

Protože místo toho – oba se o tom přesvědčili – lana na hrotech stožárů chytala běžící oblaka, rvala je větru v cárech, které nastehované a sešité jakýmsi nestvůrným stínem vytvářely další a další celtovinu a stan získával tvar. Nakonec se ozval zurčivý zvuk, to když se rozevlály veliké vlajky.

Všechny pohyb ustal. Tma ve tmě ztichla.

Will ležel se zavřenýma očima a slyšel tlukot velikých olejově černých křídel, jako by nějaký obrovský pták ze zašlých časů bubnoval na poplach, snažil se nabrat dech a na té noční louce přežít.

Mraky odpluly.

Balon odletěl.

Muži odešli.

Stany se na stožárech vlnily jako černý déšť.

Do městečka se to najednou zdálo strašně daleko.

Will se bezděčně rozhlédl za sebe.

Nikde nic, jen šelestící tráva.

Zvolna vrátil pohled zpátky k mlčenlivým, temným, zdánlivě tichým stanům.

„Mně se to nelíbí,“ řekl.

Jim od nich nedokázal oči odtrhnout.

„To je!“ šeptal si. „To je.“

Will vstal. Jim ležel na zemi.

„Jime!“ řekl Will.

Jim trhl hlavou, jako by ho někdo udeřil. Klekl si a vyhoupl se do
stoje. Tělem se otočil, ale oči zůstaly přibité na těch černých vlajkách,
na velikých poutačích na menší pouťové atrakce plné nečekaných
kulis, klaxonů a ďábelských šklebů.

Někde vykřikl pták.

Jim vyskočil. Prudce oddychoval. Stíny oblaků je hnaly v panic-
kém úprku přes pahorky na kraj města.

Odtamtud už ti dva běželi sami.

Kapitola 13

Oknem otevřeným dokořán vnikal do knihovny studený vzduch.
Charles Halloway u toho okna dlouho bez hnutí stál.

Najednou ožil.

Dole na ulici uháněly dva stíny, nad nimi bok po boku dva chlapci stínům podobní. Na nočním vzduchu potichu zanechávali otisky podrážek.

„Jime!“ zavolal muž u okna. „Wille!“

Ale ne nahlas.

Chlapci mířili k domovu.

Charles Halloway se rozhlédl po krajině.

Když osaměle procházel knihovnou a nechal si koštětem vyprávět věci, které nikdo jiný neslyšel, zaslechl píšťalu lokomotivy a trhavé úryvky nábožných písní z orchestrionu.

„Jsou tři,“ řekl tentokrát polohlasem. „Tři ráno...“

Na louce čekaly stany, čekala pouť. Čekaly, až se někdo, kdokoli, trávou k nim přebrodí. Veliké stany se nadýmaly jako měchy. Pozvolna vypouštěly vzduch, v němž jako by byl cítit pach dávných zvířat.

Ale do té vyduté temnoty, do těch tajemných dutin, nahlížel jen měsíc. Venku na kolotoči stály ve strnulém výskoku noční šelmy. Dále pak byly desítky metrů Zrcadlového bludiště, které poskytovalo přístřeší všelijak pokrouceným skupinkám nesmyslných nicotností, vlně za vlnou, nehybným, tichým, postříbřeným věkem, vyběleným časem. Každý stín vržený ke vchodu mohl rozvířit odrazy zabarvené strachem.

Kdyby tu stál člověk, viděl by, jak se jeho podoba odvíjí v milionech obrazů dál a dál, k věčnosti? Ohlédl by se ten milion podob zpátky, jeden obličej, druhý obličej, třetí obličej a další za ním – starý, starší, nejstarší? A ten člověk, měl by pocit, že se propadá jemňoučkým prachem hloub a hloub, ne že je mu padesát, ale šedesát, ne šedesát, ale sedmdesát, ne sedmdesát, ale osmdesát, devadesát, devadesát devět let?

Bludiště nekladlo otázky.

Bludiště neodpovídalo.

Jen stálo a čekalo jako veliká polární kra.
„Tři hodiny...“
Charles Halloway se zachvěl chladem. Kůži měl najednou jakoby ještěří. Žaludek plný zrezivělé krve. V ústech chuť nočního vlhka.
Přesto se od okna nedokázal odtrhnout.
Na louce se v dálce cosi zalesklo.
To měsíc vrhl světlo na veliké zrcadlo.
Možná to světlo něco říkalo, možná se vyjádřilo zašifrovaně.
Půjdu tam, napadlo Charlese Hallowaye, nepůjdu tam.
Líbí se mi to, řekl si v duchu, nelíbí se mi to.
Za okamžik bouchly v knihovně dveře.
Cestou domů šel Charles Halloway kolem výkladní skříně prázdného krámu.
Uvnitř stály dvě opuštěné kozy na řezání dříví.
Mezi nimi kaluž vody. V té vodě plavalo pár kusů ledu. V tom ledu bylo několik pramenů dlouhých vlasů.
Charles Halloway se díval, ale rozhodl se nevidět. Zabočil za roh a pryč. Ulice byla zakrátko stejně prázdná jako výklad železářství.
Daleko odtud se na louce v Zrcadlovém bludišti míhaly stíny, jako by se tam zachytily kousky života dosud nezrozeného, čekajícího na možnost žít.
A tak bludiště čekalo, chladný pohled připravený, že se možná přijde podívat nějaký pták, nahlédne dovnitř a s křikem odletí.
Ale žádný pták nepřiletěl.

Kapitola 14

„Tři,“ ozval se nějaký hlas.

Will naslouchal, ještě mu byla zima, ale trochu se už zahřál, byl rád, že je doma, má střechu nad hlavou, podlahu pod nohama, stěnu a dveře mezi sebou a příliš velkým vpádu vnějších vlivů, příliš velkou svobodou, příliš temnou nocí.

„Tři...“

Tatínek, přišel domů, jde halou, mluví si pro sebe.

„Tři...“

Ale to je doba, kdy přijel ten vlak, domyslel si Will. Že by ho byl tatínek viděl, slyšel a sledoval?

Ne, to nesmí! Will se celý schoulil. Ale proč ne? Roztřásl se. Čeho se bojí?

Že se pouťový průvod žene jako černé rodeo bouřných vln na břeh a pořád dál? Že on, Jim a tatínek o tom vědí a spící město ne, toho se bojí?

Je to tak. Will se stáhl do sebe ještě hloub. Ano...

„Tři...“

Ve tři ráno, opakoval si v duchu Charles Halloway a posadil se na kraj postele. Proč ten vlak přijel v takovou hodinu?

Protože to je hodina mimořádná, pokračoval v myšlenkách. Ženy se v tu dobu nebudí, spí spánkem nemluvnat a dětí. Zato muži středního věku? Ti tuhle hodinu moc dobře znají. Bože můj, o půlnoci to ještě jde, člověk se probudí a zase usne, v jednu a ve dvě taky, sice se převaluje, ale nakonec usne. V pět a v šest ráno už má naději, že za obzorem svítá. Ale ve tři, panebože, ve tři ráno! Doktoři tvrdí, že tělo je v tu dobu ve vrcholícím odlivu. Duše někde bloudí. Krev teče pomalu. Člověk je blízek smrti, blíž už je jen ve svou poslední hodinku.

Spánek je vzorek smrti, ale bdění ve tři hodiny ráno, s očima doširoka otevřenýma, to je smrt zaživa! Člověk sní s otevřenýma očima. Kdyby měl sílu se zvednout, povraždil by ty polosny ranou z brokovnice! Ale to nejde, leží přitlačený na dno vyschlé hluboké studny. Měsíc se překulí kolem a obličejem idiota na vás dolů zírá. Zpáteční cesta k večeru je dlouhá, cesta vpřed, ke svítání, daleká, a tak probíráte různé pošetilosti svého života, příjemné banalítky s lidmi, které jste

tak dobře znali a kteří jsou už nezvratně mrtví. A vůbec, není to tak – někde se o tom psalo –, že ve tři hodiny ráno zemře v nemocnicích víc lidí než v jinou dobu...?

Přestaň! okřikl se nehlasně.

„Charlie?“ oslovila ho žena ze spaní.

Pomalů si zul druhou botu.

Jeho žena se ve snu usmála.

Proč?

Je nesmrtelná. Má syna.

Je to i tvůj syn!

Ale který otec to tak opravdu bere? Není obtěžkán, nemá bolesti. Který muž – jako žena – ulehne do temnoty a vstane s dítětem? Tohle veliké tajemství patří těm laskavým a usměvavým bytostem. Ach, ty ženy, ty jsou vlastně zvláštní obdivuhodné hodiny. Jsou ukotvené v Čase. Vytvářejí lidstvo, které přetrvává a pojí se s věčností. Prožívají ten vrozený dar, znají svou moc a přijímají svůj úděl, aniž o tom mluví. Proč mluvit o Čase, když člověk Časem je a přetváří okamžik v láskyplný čin? Jak my muži závidíme, často i nenávidíme ty oddané hodiny, ty manželky, které vědí, že budou žít věčně. A co pak děláme? Stanou se z nás neuvěřitelní slaboši, protože se nedokážeme přimknout k světu, k sobě, k ničemu. Nevidíme kontinuitu, všechno se hroustí, padá, rozpouští, končí, práchniví anebo prchá. A protože nedokážeme modelovat Čas, co to s námi, muži, dělá? Nespíme. Ležíme s otevřenýma očima.

Tři hodiny. To je náš úděl. Tři ráno. Pro duši je nejdůležitější půlnoc. Pak nastává odliv, duše ustupuje. A v hodině zoufalství přijíždí vlak... Proč asi?

„Charlie?“

Ženina ruka hledala jeho.

„Není... ti něco... Charlie?“ zeptala se v polospánku.

Neodpověděl.

Nemohl jí říct, jak mu je.

Kapitola 15

Slunce vyšlo žluté jako citron.

Obloha byla modrá a klenutá.

Ptáci kroužili vzduchem.

Nic se nezměnilo.

Kromě výrazu v Jimových očích.

„Včera v noci...“ začal Will, „stalo se to, nebo ne?“

Oba se dívali ke vzdáleným loukám.

Vzduch byl provoněný vůní sladkou jako sirup. Nedokázali zahlédnout žádné stíny, nikde, ani pod stromy.

„Šest minut!“ vykřikl Jim.

„Pět!“

O čtyři minuty později, žaludek plný kukuřičných vloček, už uháněli z městečka.

Celí udýchaní zvedli pohled ze země.

A pouť tam byla.

„Páni...“

Neboť stany měly barvu citronu jako slunce a mědi jako pšeničná pole před pár týdny. Vlajky a prapory barevné jako modří ptáci salašníci pleskavě vlály nad stanem v barvě lví hřívy. Ze stánků pomalovaných barvou cukrové vaty se po větru linula vůně vajec na slanině, párků v rohlíku a sladkých lívanců. Všude kolem běhali kluci. Všude se za nimi vlekli nedospalí otcové.

„Je to úplně obyčejná pouť jako vždycky.“

„To určitě!“ řekl Jim. „Včera v noci jsme přece nebyli slepí. Pojď, jdeme!“

Ušli dalších sto metrů dál do pouti. A čím hlouběji postupovali, tím bylo jasnější, že nenajdou noční postavy měkce našlapující na stín vzdušného balonu a ty podivné stany, které nadouvaly své tvary jako bouřkové mraky. Nic takového. Zblízka byla na pouťových lanech plíseň, plachty prožrané moly, laciná nádhera opršelá a vybledlá. Poutače menších atrakcí visely na žerdích jako smutní ptáci, třepetaly se, shazovaly vločky prastarého nátěru a současně odhalovaly neobdivuhodné divy, jakými jsou hubený muž, tlustý muž, tetovaný muž, tanečník hula hula...

Číhavě postupovali dál a dál, ale nikde žádná zlověstná půlnoční atmosféra připoutaná orientálními uzly k dýkám zabodnutým do tmavé země, žádní maniaci připravení ke strašlivé odplatě. Orchestrion postavený vedle pokladny ani smrtelně nechroptěl, ani si pro sebe nebroukal banální popěvky. A vlak? Odstavený v prohráté trávě na vedlejší koleji byl sice starý a pouze rez ho držela pohromadě, přesto však vypadal jako titánský magnet, který ze hřbitovů vysloužilých lokomotiv po celé zemi k sobě přitáhl hnací písty, setrvačníky, komíny a tuctové druhořadé přízraky.

Nebyl černou pohřební siluetou. Nechtěl víc než mrtvě ležet v podzimní podestýlce a vypouštět znavenou páru a železný prach.

„Jime! Wille!“

Středem pouti se k nim s úsměvem blížila slečna Foleyová, jejich paní učitelka ze sedmé třídy.

„Co je s vámi, kluci?“ zeptala se. „Vypadáte, jako by vám uletěly včely.“

„No, víte,“ začal Will, „slyšela jste včera v noci ten orchestrion –“

„Orchestrion? Ne –“

„Tak proč jste sem šla tak brzy, slečno Foleyová?“ zeptal se Jim.

„Já poutě zbožňuju,“ řekla slečna Foleyová, drobná prošedivělá žena po padesátce, rozdávací úsměvy. „Koupím párky v rohlíku, vy si je tu sníte a já se zatím porozhlédnu po svém rozjívěném synovci. Neviděli jste ho?“

„Vašeho synovce?“

„Roberta. Pár týdnů bude u mě bydlet. Tatínek mu umřel, maminka ve Wisconsinu je nemocná. Vzala jsem ho k sobě. Běžel na pout' hned po ránu. Říkal, že se tu sejdeme. Ale víte, jak to chodí! Propánakrále, vy se tváříte jako na pohřbu!“ Strčila jim rohlíky do ruky. „Najezte se a hlavu vzhůru! Atrakce otvírají za deset minut. Já mezi tím nakouknu do Zrcadlového bludiště, jestli –“

„Ne,“ řekl Will.

„Co ne?“ zeptala se slečna Foleyová.

„Do bludiště ne.“ Will těžce polkl. Viděl tam hlubiny, kde se nedá narazit na dno. Jako by tam stál mráz a chystal se zabíjet pohledem. „Slečno Foleyová,“ řekl po chvíli a samotného ho překvapilo, co říká jí jeho ústa, „nechod'te tam.“

„Proč ne?“

Jim nevěřicně hleděl Willovi do tváře. „No jo, řekni nám, proč ne?“

„Lidi se tam ztrácejí,“ odpověděl Will nepřesvědčivě.

„Tím spíš tam musím. Robert se možná někde motá a nenajde cestu ven, jestli ho nechytím za ucho –“

„Těžko říct –“ Will nedokázal odtrhnout pohled od těch nekonečných mílí netečných zrcadel, „– co tam může plout...“

„Plout!“ smála se slečna Foleyová. „Ty jsi, Wille, duše poetická. No dobrá, ale já jsem zkušená ryba. Takže...“

„Slečno Foleyová!“

Slečna Foleyová zamávala, napřímila se, vykročila a ponořila se do oceánu zrcadel. Pozorovali, jak se tam zabydluje, bloudí, klesá hloub a hloub a nakonec se rozplývá – šed' uprostřed stříbra.

Jim popadl Willa. „Co to bylo?“

„Co, Jime? Zrcadla! Vůbec se mi to nelíbí. Víš proč? Jsou jako včera v noci.“

„Prosím tě, ty snad máš úpal,“ ušklíbl se Jim. „V tom bludišti...“ odmlčel se. Vdechl studený vzduch vanoucí mezi protáhlými odrazy z ledového domu.

„Jime? Co jsi říkal?“

Jim nic neříkal. Po delší odmlce si zezadu plácl rukou na krk. „Ono to tak doopravdy je!“ vykřikl ohromeně.

„Co tak je?“

„Vlasy! Odmalička o tom čtu. Ve všech strašidelných povídkách vstávají na hlavě. A mně vstávají – právě teď!“

„Safra, Jime, mně taky!“

Stáli v transu nad tím, jak se jim po celé hlavě naježily i nejmenší chloupky.

Najednou se mihlo světlo a stín.

Uviděli, jak se dvě, čtyři, tucet narážejících slečen Foleyových dere Zrcadlovým bludištěm.

Nevěděli, která je skutečná, a tak pro jistotu zamávali na všechny.

Ale žádná ze slečen Foleyových je neviděla a nezamávala na ně. Šla poslepu. Poslepu narážela nehty do studeného skla.

„Slečno Foleyová!“

Oči oslněné jako bleskem fotografa měla sošné. V hloubi pod zrcadlem mluvila. Brumlala si. Mumlala. Ted' plakala. Ted' vykřikla. Ted' zaječela. Narážela do zrcadel hlavou, lokty, motala se opile jako světloplachá mūra, zdvižené ruce zatínala v pěsti. „Proboha! Pomozte mi!“ kvílela. „Ach, Panebože, pomoc!“

Jim s Willem vběhli dovnitř, v zrcadlech ted' viděli vlastní blede obličej, své vlastní oči dokořán.

„Slečno Foleyová, tudy!“ Jim narazil čelem.

„Tudy!“ Will ale zjistil, že má před sebou jen chladné zrcadlo.

Z prázdného prostoru vyletěla ruka. Ruka staré ženy klesající ke dnu. Chytala se všeho, co bylo v cestě, aby se zachránila. To všechno byl Will. Táhla ho dolů.

„Wille!“

„Jime! Jime!“

Jim držel Willa, Will držel ji a vytáhl ji z příboje zrcadel, která se bez hlesu řítily z bezútěšných moří ve vlnách blíž a blíž.

Vyšli ven do slunečního světla.

Slečna Foleyová s rukou na pohmožděné tváři blekotala, cosi nezřetelně říkala, pak se krátce zasmála, nadechla se a utřela si oči.

„Děkuju ti, Wille, Jime, mockrát ti děkuju, já bych se snad utopila! Vlastně... víš, Wille, ty jsi měl pravdu! Panebože, tys ji viděl, je ztracená, utopila se tam, chudák děvče, chudinka ztracená, líbezná... zachránit ji, my ji musíme zachránit!“

„Slečno Foleyová, to bolí!“ Will se rázně vymanil ze sevření pěstí zaťatých na jeho paži. „Nikdo tam není!“

„Viděla jsem ji! Jdi se tam prosím tě podívat! Zachraň ji!“

Will přiskočil ke vchodu do bludiště a zůstal stát. Biletář si ho přeměřil pohrdavým pohledem. Ustoupil zpátky ke slečně Foleyové.

„Přisahám, že nikdo nešel dovnitř před vámi ani po vás. Je to moje chyba. Z legrace jsem řekl, že se tam dá plout, vás to zmýlilo, ztratila jste se a dostala strach...“

Slečna Foleyová ho sotva vnímala, neustále se kousala do hřbetu ruky, mluvila hlasem člověka, který vyšel z moře, kde bez vzduchu strávil hrůzoplnou dobu v hlubinách, bez naděje na život – a teď je vysvobozený.

„Je tam na dně! Chudák děvče. Poznala jsem ji. ‘Já tě znám!’ řekla jsem, když jsem ji uviděla. Zamávala jsem na ni a ona na mě. ‘To je překvapení!’ Rozběhla jsem se a – prásk! Upadla jsem. Ona taky. Padlo jich tucet, sto, tisíc. ‘Počkej!’ řekla jsem. Vypadala tak hezky, tak mile, tak mladě. Ale mě to vyděsilo. ‘Co tady děláš?’ zeptala jsem se. ‘Co bych dělala,’ myslím, že odpověděla, ‘já jsem skutečná. Ty ne!’ smála se hluboko pod vodou. Odběhla do bludiště. Musíme ji nalézt, dřív než –!“

Will vzal slečnu Foleyovou kolem ramen, ona se naposled zajíkávě nadechla a podivně ztichla.

Jim zabodl do těch lhostejných zrcadel pohled a pátral po žralocích, které nebylo vidět.

„Slečno Foleyová,“ ozval se, „jak vlastně vypadala?“

Hlas slečny Foleyové byl slabý, ale klidný.

„Skutečně... vypadala jako já před mnoha a mnoha lety. Už půjdu domů,“ dodala.

„Slečno Foleyová, my s vámi –“

„Ne, ne. Zůstaňte tu, hoši. Jsem v pořádku. Hezky si to tu užijte.“

A pomalu a sama odcházela poutí.

Kdesi se vyprazdňoval nějaký obrovský živočich. Vítr, který letěl kolem, načichl prastarým čpavým pachem.

„Já jdu odsud!“ řekl Will.

„Wille,“ řekl Jim. „Zůstanem tu, dokud slunce nezapadne, až do setmění, a přijdeme všemu na kloub. Nejsi přece zbabělec!“

„To nejsem,“ zahučel Will. „Ale... má někdo chuť se do toho bludiště znova ponořit?“

Jim se soustředěně zahleděl do bezedného moře, kde se teď na sebe dívalo jen čiré světlo a před oči jim stavělo prázdnotu za prázdnotou, nic než prázdno.

„Myslím,“ Jim povolil srdci dva tepy, „že nemá.“

Kapitola 16

Při západu slunce se stala zlá věc.

Jim zmizel.

Během poledne a odpoledne řádili na většině atrakcí, sráželi láhve od mléka, strefovali se do pomalovaných talířů, nasávali pout'ové pachy, poslouchali a pozorovali všechno kolem sebe mezi tím podzimním davem návštěvníků zdupávajících prašný nános spadaneho listí.

A pak z ničeho nic byl Jim pryč.

A Will – neobrátil se na nikoho jiného než na sebe, bez vysvětlení, ale absolutně si jistý –, když už se obloha barvila do švestkové modři, klidným krokem prošel hloučky pozdních návštěvníků k bludišti, zaplatil vstupné, vešel dovnitř a jen jedenkrát tiše zavolal:

„... Jime...?“

A Jim tam byl, zpola zobrazený, zpola ne, na chladných zrcadlových plochách, připomínající osamělého člověka na mořském pobřeží, odkud si vyšel jeho blízký přítel na dalekou vycházku a vůbec není jisté, jestli se vrátí. Stál téměř bez hnutí, oči vytřeštěné, ústa pootvřená, a čekal, až dorazí další vlna a ukáže mu víc.

„Jime! Koukej odtud vypadnout!“

„Wille...“ Jim si tiše povzdychl. „Nech mě být.“

„To jsou nápady!“ Will byl skokem u něho, chytil ho za pásek a ze všech sil vlekl s sebou. Jim se vzpíral, zdálo se, že neví, odkud ho Will vleče, protože neustále protestoval, že má hrůzu z nějaké neznámé podivuhodné věci: „Wille, kdybys věděl, Willy, kdybys věděl, kdybys ty věděl, Willy...“

„Co blázníš, Jime, chci tě dostat domů.“

„Co? Cože? Cože?“

Byli venku na chladném vzduchu. Obloha už byla tmavší než zralé švestky a na ní pár posledních mráčeků planoucích odleskem slunce. Ten ozářil i Jimovy pootvřené rty, horečnaté tváře a široce otevřené oči, jiskřící a sytě zelené.

„Jime, cos tam viděl? Totéž, co slečna Foleyová?“

„Co? Cože?“

„Já ti jednu vrazím! Jde se!“ Will tohohle horečnatého, rozrušené-

ho, ochablého kamaráda postrkoval, táhl, sunul, napůl nesl.

„Já ti to nemůžu říct, Wille, ty bys mi nevěřil, prostě nemůžu, tam je, to si neumíš představit, tam je, tam je...“

„Nech toho!“ Will ho plácl přes ruku. „Chceš mě vyděsit k smrti, jako nás vyděsila ona? Jdeš mi na nervy. Už máme být na večeri. Naši si budou myslet, že je po nás a ležíme někde pod drnem.“

A tak se na cestu vydali spolu, za hranicí pout'ových stanů botami drtili podzimní trávu na polích vonících senem a tlejícím listím. Will se upínal k městu, Jim se ohlížel zpátky na vysoko vlající, nyní potmělé prapory, protože se už i poslední proužek slunce skryl za zemským obzorem.

„Wille, musíme se vrátit. Dnes večer –“

„O.K. Vrat' se sám.“

Jim se zastavil.

„Přece bys mě nenechal jít samotného! Ty se mnou budeš vždycky, vid', Wille? Budeš mě chránit?“

„Tak ty potřebuješ ochranu!“ Will se dal do smíchu, ale brzy přestal, protože se na něho díval Jim, poslední zbloudilé paprsky světla skomíraly v jeho ústech, zachytily se v tenkých dutinách jeho nozder a v náhle zapadlých očích.

„Vždycky budeš se mnou, vid', Wille?“

Jim na něj jen tak přátelsky šeptl a Willovi rozproudila krev stará samozřejmá odpověď: ano, ano, ty to přece víš, budu.

Spolu se otočili a oba zakopli o tmavý řinčící pahorek kožené brašny.

Kapitola 17

Nad tou velikou koženou brašnou zůstali hodnou chvíli stát.

Will do ní lehce kopl. Ozval se zvuk rachotícího železa.

„Páni, ta patří tomu obchodníkovi s hromosvody!“

Jim prostrčil ruku koženým otvorem a vytáhl tudy kovovou tyč ověšenou mytologickými chimérami a čínskými draky s přemírou zubů a také mechově zelený krunýř samý kříž a půlměsíc. Po celém světě posbírané nejrůznější symboly údajně zaručující lidem bezpečí zatížily jeho ruce svou váhou i významem.

„Vůbec žádná bouřka nepřišla, ale on odešel.“

„Kam? A proč tu nechal tu brašnu?“

Oba se ohlédli na pout', kde už rozvlákněné plachty stanů zbarvil soumrak. Vynořily se stíny a ty je úplně pohltil. Návštěvníci se sunuli domů v kolonách houkajících aut. Kluci na rozhrkaných kolech hvízдали na své psy. Pout' už co nevidět převezme do vlastnictví noc a stíny se vyvezou na oblíbeném Ďáblově kole zakrýt hvězdy.

„Lidi nenechávají celý svůj život jen tak někde povalovat,“ řekl Jim. „Tohle je všechno, co ten obchodník měl. Něco moc důležitého ho přimělo na všechno zapomenout. Tak prostě odešel a nechal to tu.“

„Ale co? Co je tak důležité, že člověk na všechno zapomene?“

„To přece –“ Jim si kamaráda zkoumavě prohlížel, obličej zachmuřený – „to ti nikdo neřekne. Na to musíš přijít sám. Je to záhada nad záhadu. Obchodník s bouřkou. Jeho brašna. Když se do ní teď nepodíváme, nedozvíme se to možná nikdy.“

„Jíme, za deset minut –“

„Já vím! Na pouti bude tma. Všichni doma u večeře. Jen my sami. To bude skvělý pocit! Jen my dva! Tak jdeme, zpátky!“

Když šli kolem Zrcadlového bludiště, viděli, jak se dvě armády – miliarda Jimů, miliarda Willů – střetají, rozplývají, mizí. A stejně jako tyhle armády zmizela i skutečná armáda lidí.

Jim s Willem stáli sami mezi tábory šera a mysleli na to, jak všichni kluci ve městě usedají v osvětlených pokojích k teplému jídlu.

Kapitola 18

Nápis hlásal červeným písmem: MIMO PROVOZ! NEVSTUPOVAT!

„To tu visí už celý den. Já těmhle nápisům nevěřím,“ řekl Jim.

Vydali se na prohlídku kolotoče, který stál pod větrem zmítanými duby, chrastícími suchým listím. Koně, kozy, antilopy, zebry ve hřbetu probodnuté mosazným kopím. Visely na něm strnule jako ve smrtelné křeči, vyděšenýma očima prosily o milost, strachem poznamenanými zuby toužily po pomstě.

„Mně se nezdá, že by byl rozbitý.“

Jim opatrně přešel říčivý řetěz a skočil na prkna točny veliké jako měsíc mezi ta zoufalá, navždy zakletá zvířata.

„Jime!“

„Wille, tohle je jediná atrakce, kterou jsme si neprohlédli. Takže...“

Jim se na točně pohupoval. Ten bláznivý svět kolotoče se nakláněl jako jeho hubeňoučké tělo. Zvolna se vydal lesem mosazných tyčí mezi rozvášněná zvířata. Obkročmo se vyhoupl na švestkově tmavého hřebce.

„Hej, ty tam, ty uličníku!“

Z šera obslužné kabiny vystoupil nějaký muž.

„Jime!“

Ze stínů mezi píšťalami kolotočových varhan a měsíčním světlem potažených bubínků natáhl ten muž ruku a ječícího Jima zvedl vysoko do vzduchu.

„Pomóóc, Wille, pomóóc!“

Will se skokem prodíral mezi zvířaty.

Muž se pousmál, rozmáchlým gestem ho přivítal a vyhoupl do výše k Jimovi. Oba hoši teď s úžasem hleděli dolů na vlasy v barvě zářivě červeného plamene, na oči v barvě zářivě modrého plamene a na vlnivou hru bicepsů.

„Mimo provoz,“ řekl ten člověk. „Neumíte číst?“

„Postav je na zem,“ ozval se jakýsi mírný hlas.

Jim a Will, pořád ještě z výšky, přejeli pohledem na druhého muže, který se tyčil na vnější straně řetězů.

„Na zem,“ opakoval.

První muž je pronesl mosaznou oborou vzpínajících se, a přesto pokorných zvířat a postavil do prachu.

„My jsme byli –“ začal Will.

„Zvědaví?“ Ten druhý muž byl vysoký jako kandelábr. Jeho bledý obličej, podobaný srpečky dolíčků, vrhal světlo na ty, kdo stáli pod ním. Nosil vestu v barvě čerstvé krve. Obočí, vlasy i oblečení měl černé jako lékořice a slunečně žlutý kámen zasazený v jehlici do kravaty měl týž stálý odstín a zářivý jas jako jeho oči. Ale Willa okamžitě a jednoznačně zaujal jeho oblek – jakoby utkaný z kančích štětín, hodinářských pérek, žíní a jakéhosi chvějivého a třpytivého konopí.

Na oblek dopadlo světlo a oblek se ošil jako trs trnů neodbytně svědivých a rozehrál na tom dlouhém těle pohyb, jako by muž mučivě trpěl, chystal se vykřiknout a šaty ze sebe servat. Ve skutečnosti stál ve svědivém obleku s klidem měsíce a žlutýma očima pozoroval Jimova ústa. Na Willa se nepodíval ani jednou.

„Jsem Dark.“

Zamával bílou navštívenkou. Zmodrala.

Šepot. Zčervenala.

Šleh. Jakýsi zelený muž visící ze stromu na ni dupl.

Chvění. Ššš.

„Dark. A tamhle můj přítel s rudými vlasy je pan Cooger. Ze společnosti Cooger a Dark.“

Chvění – záblesk – ššš.

Na bílé plošce vyskakovala a mizela jména:

„... kombinované Stínohry...“

Odškrtnuto.

Houbovitá čarodějnice kvedlala trouchnivějícími květináči.

„... a divadelní společnost Pandemonium vystupující po celém kontinentu.“

Podal vizitku Jimovi. Teď na ní stálo:

Naše specialita: revize, mazání, leštění a opravy umrlčích brouků, co tikáním oznamují smrt v domě.

Jim si to v klidu a beze spěchu přečetl. V klidu a beze spěchu strčil ruce do svých mnoha poklady vyboulených kapes, zahrabal v nich a jednu ruku vyndal.

Na dlani mu ležel mrtvý hnědý brouk.

„Tady ho máte,“ řekl Jim. „Spravte ho.“

Pan Dark se hlučně rozesmál. „Výborně! Taky že to udělám.“ Napřáhl ruku. Rukáv košile se mu kousek vyhrnul.

Na zápěstí se odhalili červi, háďátka a ozdobné závitě ostře nachové, černé, zelené a modré jako blesk.

„Páni!“ vykřikl Will. „Vy jste určitě ten muž s tetováním!“

„Ne.“ Jim si neznámého pozorně prohlížel. „Ten Ilustrovaný muž. To je rozdíl.“

Pan Dark potěšeně kývl. „Jak ty se jmenuješ?“

Neříkej mu to! napadlo Willa, ale jen na okamžik. Proč ne? Ptal se sám sebe, proč?

Jim sotva pohnul rty.

„Simon,“ odpověděl.

Usmál se na důkaz, že nemluví pravdu.

Pan Dark se usmál na důkaz, že to ví.

„Chceš vidět víc, Simone?“

Pomaloučku s potěšeným úsměvem si pan Dark povytáhl rukáv až k lokti.

Jimovi lezly oči z důlků. To předloktí se podobalo kobře, která se souká, pohupuje, chystá se zaútočit.

Pan Dark zatnul pěst a pohyboval prsty. Svaly se roztančily.

Will měl tisíc chutí obíhat ho a dívat se ze všech stran, ale dokázal jen přihlížet a myslet na Jima.

Protože Jim a ten vysoký člověk stáli proti sobě a jeden druhého si prohlížel jako odraz ve výkladní skříní někdy o půlnoci. Pichlavý oblek vysokého muže byl teď už samý stín, který smetl barvu z Jimovy tváře a jeho vždycky ostře zelené kočičí oči, hluboké a doširoka otevřené, překryl závojem deště. Jim stál jako vyprahlý běžec, který po dlouhé cestě natahuje ruce a žádá o nějaký dar. A v tu chvíli byly tím darem obrázky skloubené v pantomimu, jak pan Dark pošukával chladnou ilustrovanou kůži na pulzujícím zápěstí. Nad hlavou jim vyšly hvězdy. Jim se od podívané nedokázal odtrhnout. Will nic neviděl. Kus cesty odtud odjížděli poslední návštěvníci ve vyhřátých autech do města. Jim povzdechl: „Páni...“ a pan Dark si shrnul rukáv.

„Představení skončilo. Je čas na večeři. Pout' se do sedmi zavírá. Všichni ven. Ty zas přijď, Simone, a svez se na kolotoči, až bude spravený. Vem si tuhle kartičku. Máš jízdu zdarma.“

Jim si strčil kartičku do kapsy, oči upřené na zahalené zápěstí.

„Sbohem!“

Jim se rozběhl. Will se rozběhl.

Jim se točil na místě, ohlížel se, poskakoval a v jedné hodině už podruhé zmizel.

Willa napadlo podívat se do koruny stromu, Jim se tam schovával přitisknutý k větvi. Rozhlédl se kolem sebe. Pan Dark a pan Cooger k nim byli zády, pracovali na kolotoči.

„Rychle, Wille!“

„Jime...?“

„Všimnou si tě. Vyskoč!“

Will vyskočil, Jim ho vytáhl nahoru. Veliký strom se zatřásl. Vysoko nad ním se přehnal bouřlivý vítr. Will namáhavě oddechoval, Jim mu pomáhal udržet se ve větvích.

„Jime, tohle není pro nás!“

„Drž zobák a koukej!“ šeptal Jim.

Odněkud z útrob kolotoče se ozvalo ťukání a klapot, přidušené zakvíčení a skřípot orchestrionu. „Co měl na té ruce, Jime?“

„Kresbu.“ 79

„No jo, ale jakou?“

„Byl to –“ Jim zavřel oči. „Byla to – nějaká kresba... hada... jo... hada.“ Ale když oči otevřel, na Willa se nepodíval.

„O.K, když mi to nechceš říct, tak si to nech.“

„Vždyť jsem ti to řekl, Wille, má tam hada. Já ho pak přiměju, aby ti ho ukázal, chceš?“

Ne, řekl si v duchu Will, nechci.

Sklopil oči k milionu šlépějí otisknutých v pilinách na prázdném prostranství poutě a najednou byla mnohem blíže půlnoc než poledne.

„Já jdu domů...“

„Jen si jdi, Wille. Zrcadlové bludiště, naše bývalá paní učitelka, zapomenutá brašna s hromosvody, zmizelý obchodník s hromosvody, tancující tetování hada, kolotoč a ty chceš jít domů!? Jak myslíš, kamaráde, sbohem.“

„Já...“ Will začal lézt ze stromu, ale najednou ztuhl.

„Je vzduch čistý?“ ozvalo se zdola.

„Je!“ křikl kdosi z druhého konce pouti.

Pan Dark se necelých patnáct metrů odtud posunul k červené ovládací skřínce vedle pokladny kolotoče. Pátravě se rozhlédl na všechny strany, prohlížel i korunu vysokého stromu.

Will se tiskl k větvi, Jim se tiskl k větvi, oba zploštělí, co to šlo.

„Spust' to!“

Škubnutí, praskot, řinčení řetězů, zdvih a pád, nápor mosazi a kolotoč se dal do pohybu.

Ale vždyť je rozbitý, letělo Willovi hlavou, mimo provoz!

Mrkl na Jima, který zuřivě ukazoval dolů.

Kolotoč se opravdu točil, jenže...

Točil se pozpátku.

Malý orchestrion uvnitř jeho mechanismu rachtavě cvakal na své bubínky ošívající se jako nervózní hřebci, tloukl činely, ničil kastaněty a chraplavě štkal svými píšťalami, píšťalkami a barokními flétnami.

Ta hudba, napadlo Willa, taky hraje pozpátku!

Pan Dark přecházel sem tam, díval se vzhůru, jako by jeho myšlenku slyšel. Nápor větru lomcoval černými stromy.

Kolotoč se roztočil rychleji, skřípěl, trhal sebou, obíhal pozpátku!

Ted' se na poslední obhlídku pouti vydal pan Cooger s ohnivě červenými vlasy a očima jako modrý plamen. Pod jejich stromem zůstal stát. Will by byl mohl na něj plivnout. Pak ale orchestrion vydal obzvlášť drsný zvuk hanebné vraždy, po němž se ozvalo vytí psů z velké dálky, a pan Cooger se na podpatku otočil, rozběhl se a naskočil na pozpátku kroužící svět zvířat, která ocasem napřed, hlavou pozadu opisovala nekonečný kruh k neznámé a nikdy nezjistitelné destinaci. Ručkoval po mosazných tyčích, až dopadl na sedátko, zůstal na něm mlčky sedět – červené ježaté vlasy, růžové tváře, neuvěřitelně pronikavé modré oči – a kroužil zpět, nazpátek, hudba ho vřeštivě doháněla, jako když se nabírá dech.

Co je to za hudbu, zamyslel se Will. A jak já vlastně vím, že se to hraje odzadu? Pevně objal větev, pokusil se zachytit hraný nápěv a v duchu si ho zanotovat zpátky na začátek. Ale ty mosazné zvonky a bubínky mu tak bušily na hrud' a zrychlovaly tep jeho srdce, až cítil, že se mu puls mění, krev se vrací nepřírodným nápoem v celém těle zpět, takže málem spadl a nedokázal víc než se křečovitě držet a vnímat pohled na pozpátku běžící kolotoč a pana Darka u obslužného mechanismu.

Že se děje něco nového, toho si jako první všiml Jim, kopl Willa, ten se na něho podíval a Jim usilovně potrhával hlavou směrem k muži na kolotoči, když jel příště kolem.

Obličej pana Coogera měkl jako růžový vosk.

Z jeho rukou se stávaly ruce panenky na hraní.

Kosti se mu pod šaty propadaly a šaty se pak scvrkly na jeho zmenšující se objem.

Rsy obličej se při každé další otáčce víc a víc rozpouštěly.

Will si všiml, že Jim hýbe a otáčí hlavou.

Kolotoč se otáčel, dřevěné koně ho doháněly, hudba namáhavě za nimi a pan Cooger mládl. A mládl. A mládl.

Pokaždé, když ho bylo vidět, seděl sám s kostmi vytvarovanými jako svíce, které se propalují do mladších let. Vyrovnaně hleděl na ty hořící konstelace a nos měl čím dál menší a jeho roztomilá vosková ouška se vytvarovala na růžové růžičky.

Pan Cooger už nebyl čtyřicátník, jako když po zpětné spirále nastoupil tuhle cestu, bylo mu devatenáct.

Kolem dokola pozpátku mijela přehlídka: kůň, tyč, hudba, místo muže mladík, z mladíka zakrátko chlapec...

Panu Coogerovi bylo sedmnáct, šestnáct...

Další a další otáčka pod klenbou oblohy a stromů. Will si šeptal. Jim otáčky počítal a noční vzduch – zahřátý na letní vedro třením kovově slunečné mosazi a úprkem couvajících zvířat – rozpouštěl toho voskového mužika víc a víc za zvuku ještě podivnější hudby a najednou všechno ustalo, všechno se zastavilo, orchestrion ut'al svůj breskný tón, strojové zařízení doskřípělo a kolotoč naposled tíše zavisl jako pouštní písek v arabských přesýpacích hodinách, narazil na mělčinu a zůstal stát.

Figurka usazená v bílé vyřezávané židli byla úplně malá.

Panu Coogerovi bylo dvanáct let.

To není možné. Willova ústa tvořila slova bez hlesu. To není možné. Jim dělal totéž.

Postavička vykročila z toho mlčícího světa, obličej ve stínu a ruce – mladistvě narůžovělé, ale vrásčité – osvětlené primitivní pouťovou lampou.

Ten podivný muž-chlapec přešel pohledem vzhůru dolů, někde v blízkém okolí vytušil strach, úzkost a obdivnou bázeň. Will se přikrčil a zavřel oči. Cítil, jak ten hrozivý pohled proniká listovím jako vystřelená šípka a jde dál. Pak postavička vyrazila jako králík prázdnou poutí pryč.

Jim odhrnul listí jako první.

V tom večerním tichu zmizel i pan Dark.

Jim skočil ze stromu, ale připadalo mu jako věčnost, než dopadl na zem. Will seskočil za ním a oba zůstali stát pronásledovaní obavami, otřesení náporom pantomimických výjevů vyvolaných událostmi ještě děsivějšími, protože skončily úprkem do noci a do neznáma. Když zahlédli, že se po louce žene drobný stín a z dálky je k sobě láká, vzájemně se chytli za předloktí a zase to byl Jim, kdo jako první promluvil o zmateném neklidu a strachu, který oba pociťovali.

„Já, Wille, hrozně chci, abychom mohli jít domů. Abychom se mohli jít najíst. Ale na to je pozdě, my jsme už něco viděli! Musíme vidět víc! Co myslíš?“

„Panebože,“ nešťastně se ozval Will, „asi máš pravdu.“

Společně se rozběhli a nevěděli za čím, ven a pryč odtud k někomu, kdo možná ví kam.

Kapitola 19

Venku na silnici mizely za okolními pahorky poslední náznaky akvarelových barev slunce a rychle se propadaly do tmy.

„Osmadvacet!“ prudce oddychoval Jim. „Osmadvacetkrát!“

„Přesně tak!“ Will pohodil hlavou. „Ten kolotoč se pozpátku otočil osmadvacetkrát! Já jsem to počítal.“

V dálce před nimi se zastavila ta drobná figurka a ohlédla se.

Jim s Willem se přikrčili u stromu a počkali, až se zas pohne.

„Ono to...“ řekl si v duchu Will. „Proč říkám ‘ono’? Je to přece kluk, je to muž... vlastně ne... je to něco, co se proměnilo, tak to je.“

Rychlým poklusem doběhli na hranici městečka, minuli ji a Will začal: „Jime, u té atrakce byli určitě dva lidi, pan Cooger a tenhle kluk, a –“

„Určitě ne. Já jsem z něho ani na vteřinu nespustil oči.“

Běželi kolem známého holičství. Will viděl, ale nevnímal oznámení ve výloze. Četl je, ale nepřečetl. Vzpomněl si a zapomněl. Řítil se dál.

„Koukej! Zabočil do Culpepper Street! Rychle!“

Zahнули za roh.

„Je pryč!“

Ulice osvětlená pouličními lampami byla prázdná.

Po chodnicích pomalovaných křídovými panáky se honilo spadlé listí.

„Wille, v téhle ulici bydlí slečna Foleyová.“

„No jo, ve čtvrtém baráku, ale –“

Jim zvolnil a pohvizdoval si, jako by nic, ruce v kapsách. Will udělal totéž.

Před domem slečny Foleyové zpozorněli.

U jednoho spoře osvětleného okna v průčelí někdo stál a díval se ven.

Nějaký chlapec – ani víc, ani míň než dvanáctiletý.

„Wille!“ tiše volal Jim. „Ten kluk –“

„Je to ten synovec...?“

„Synovec, to určitě! Natoč hlavu stranou. Umí možná odezírat. Jdi pomalu na roh a zpátky. Vidíš ten jeho obličej? Ty oči, Wille! Mladý,

starý, šest nebo šedesát, oči se lidem nemění! Je to obličej kluka, to je jasný, ale ty oči jsou oči pana Coogera!“

„Nejsou!“

„Jsou!“

Oba zůstali stát, aby mohli sledovat, jak splašeně bije tomu druhému srdce.

„Pohyb!“ Pohnuli se. Jim svíral Willovu paži a postrkoval ho vpřed. „Ty jsi přece oči pana Coogera viděl, ne? Když nás zvedl do výšky a chystal se nám srazit hlavu? Ty jsi přece viděl toho kluka, když slezl z kolotoče? Byl jsem schovaný ve stromě, on koukal nahoru jen kousíček ode mě a na mou duši bylo to, jako když se otevře ohnivá pec! Na ty oči v životě nezapomenu! A teď jsou tamhle v tom okně. Otoč se. Půjdeme zpátky, hezky pomalu, jako by nic... Musíme varovat slečnu Foleyovou, co se skrývá v jejím domě, nemyslíš?“

„Neštví mě, Jime, tobě je slečna Foleyová a co je v jejím domě úplně fuk, nehnul bys pro ni prstem.“

Jim na to neodpověděl. Pořád šel do Willa zavěšený, na kamaráda se jen otočil a jednou mrkl, spustil víčka přes své zářivě zelené oči a zase je zvedl.

A Will měl v Jimově přítomnosti znovu pocit, který zažil s jedním starým, už pozapomenutým psem. Tenhle pes každý rok – ačkoli většinu měsíců byl poslušný – najednou vyrazil do světa, řadu dní byl pryč, a když se konečně vrátil, přikulhal samý lopuch, vyhublý na kost a páchl puchem mokřin a hald odpadků. Vyválel se ve špinavých korytech a smrdutých odkladištích tohoto světa a vrátil se jakoby nic s věčným úsměvem na čumáku. Tatínek tomu psovi říkal Platon po samorostlém filozofovi, protože se mu z očí dalo vyčíst, že neexistuje nic, co by nevěděl. Když se pes vrátil, celé měsíce se zas choval nevinně, ba vzorně, pak ale najednou zmizel a všechno se opakovalo. Jak teď spolu šli, Willovi se zdálo, že si Jim pro sebe něco brumlá. Cítil, jak se celý naježil, jak se mu zploštily uši, viděl, jak nosem vdechuje tu novou tmou. Jim cítil vůně a pachy, které nikdo neznal, slyšel tikání hodin ukazujících jiný čas. I jeho jazyk byl teď zvláštní, jak přejížděl po dolním a pak horním rtu, když se znovu zastavili před domem slečny Foleyové.

Okno v průčelí bylo prázdné.

„Dojdu k domu a zazvoním,“ řekl Jim.

„Cože? Ty se s ním chceš setkat tváří v tvář?!“

„Panenko skákavá, Wille. Musíme to přece zjistit, nemyslíš? Stisknout mu ruku, podívat se mu do očí nebo tak nějak, a jestli to je

doopravdy on –“

„Nemůžeme přece slečnu Foleyovou varovat, když on bude u toho!“

„Zavoláme jí později, ty hlavo skopová. Jdeme!“

Will vzdychl a nechal se vést nahoru po schodech, chtěl, ale ve skutečnosti nechtěl vědět, jestli ten kluk v tomhle domě někam pana Coogera schoval a jen tu a tam ho ukáže.

Jim zazvonil.

„Co když on přijde otevřít?“ zeptal se Will. „Páni, já mám takový strach, že se třesu jako osika. Jíme, jak to, že ty strach nemáš, jak to?“

Jim si pozorně prohlížel obě ruce. Žádná se nezachvěla. „Čert aby to vzal,“ vyrazil ze sebe. „Máš pravdu. Já strach nemám.“

Dveře se rozlétly.

V nich se na ně smála slečna Foleyová.

„Jíme! Wille! To je milá návštěva.“

„Slečno Foleyová,“ vyhrkl Will, „jste v pořádku?“

Jim se na něj zamračil. Slečna Foleyová se smála.

„Proč bych nebyla?“

Will zrudl. „V těch pitomejch zrcadlech na pouti –“

„To je nesmysl, už jsem na to zapoměla. Tak co, hoši, půjdete dovnitř?“

Držela dveře dokořán.

Will jednou nohou vykročil a zůstal stát.

Za slečnou Foleyovou před vstupem do salonu visel korálkový záves jako tmavomodrý bouřkový déšť.

V místě, kde ty barevné proudy padaly na podlahu, vykukoval pár malých zaprášených bot. A hned za tím lijákem okouněl ten zlý kluk.

Zlý? Will zamrkal. Proč zlý? Protože. ‘Protože’ bylo dostatečné vysvětlení. Ano, je to kluk a zlý.

„Roberte?“ slečna Foleyová se otočila a volala skrz ty tmavomodré neúnavně padající korálky deště. Vzala Willa za ruku a vlídně ho postrčila dovnitř. „Pojď se pozdravit s mými studenty.“

Děšť se začal lít stranou. Pronikla jím mladistvá cukrovinkově růžová ruka, jen tak, jako by chtěla zjistit, jaké je v hale počasí.

To mi ještě scházelo, děsil se v duchu Will, on se mi podívá do očí! Uvidí kolotoč a sám sebe, jak jezdí pozpátku. Vím, že to mám na nich vyražené, jako kdyby do mě uhodil blesk!

„Slečno Foleyová!“ ozval se Will.

Matným skleněným náhrdelníkem bouře vyhlédl teď růžový obličej.

„Musíme vám říct něco strašného.“
Jim mu nemilosrdně stiskl loket, aby zmlkl.
Teď tím tmavým proudem korálek prošla postava. Déšť se za malým chlapcem ztišil.
Slečna Foleyová se k chlapci naklonila a napjatě čekala. Jim zuřivě tiskl Willův loket. Ten zrudl, začal koktat a pak to z něho vyjelo:
„Pan Crosetti!“
Z ničeho nic jasně viděl tu vývěsku ve výkladě holičství. Vývěsku, kterou viděli, ale nevnímali, když běželi kolem:

PRO NEMOC ZAVŘENO

„Pan Crosetti!“ opakoval a hned dodal, „je... mrtvý!“
„Cože... ten holič?“
„Ten holič?“ ozval se Jim jako ozvěna.
„Podívejte na moje vlasy,“ rozrušený Will se otočil, ruku u hlavy.
„Ještě mě ostříhal. Šli jsme náhodou kolem, tahle vývěska tam byla a lidi nám říkali –“
„Je ho škoda!“ Slečna Foleyová postrčila cizího kluka dopředu.
„Moc je mi to líto. Hoši, tohle je Robert, můj synovec z Wisconsinu.“
Jim mu podal ruku. Ruku Roberta Synovce si zkoumavě prohlížel.
„Na co se díváš?“ zeptal se Robert.
„Připadáš mi nějak povědomý,“ řekl Jim.
Jime! vykřikl Will v duchu.
„Podobáš se mému strýčkovi,“ klidně a přátelsky pokračoval Jim.
Synovec šlehl očima po Willovi, ten vytrvale koukal do země, bál se, že ten cizí kluk uvidí na jeho očích krouživý pohyb kolotoče. Měl dokonce pošetilé nutkání pobroukávat si tu pozpátku znící hudbu.
Teď, vyzýval se v duchu, se mu postav čelem.
Podíval se chlapci zpřímá do tváře.
Bylo to neuvážené, pošetilé gesto a podlaha se pod ním doslova propadla, protože před ním stála lesklá růžová halloweenská maska hezkého malého chlapce, ale kde měly být vyříznuté otvory, svítily staré oči pana Coogera, staré, ale jasné jako ostře modré hvězdy, jejichž světlo k nám letí milion let. Malými nosními otvory proříznutými v masce z lesklého vosku vstupoval teplý dech pana Coogera a vycházel ledový. A za vyrovnanou řádkou zubů jako cukrových perliček kmital jazýček barvy pout'ového cukroví.
Pan Cooger kdesi za těmi štěrbinami očí blikl zorničkami typu hmyzího Kodaku. Jeho čočky bleskly jako slunce, vzápětí zchladly a

byly zas klidné.

Otočil pohled k Jimovi. *Blik-klik*. Jima si zaostřil, vyfotografoval, vyvolal, usušil, zaregistroval a uložil do tmy. *Blik-klik*.

Přítom to byl jen chlapec stojící v hale se dvěma dalšími hochy a jednou ženou...

Jim se v naprostém klidu po celou dobu upřeně díval zpět a dělal si vlastní obrázky Roberta.

„Už jste, hoši, večeřeli?“ zeptala se slečna Foleyová. „Zrovna se chystáme –“

„My už musíme jít!“

Všichni se obrátili k Willovi, jako by je překvapilo, že tu nechce zůstat navždy.

„Jime,“ vymáčkl ze sebe, „tvoje maminka je doma sama –“

„Hm, máš pravdu,“ zdráhavě připustil Jim.

„Já vím co.“ Synovec se odmlčel, aby upoutal jejich pozornost. Když se k němu otočili, pan Cooger uvnitř synovce udělal *blik-klik*, *blik-klik*, naslouchal růžovými oušky, díval se líbeznýma očima panenky a přejížděl si malá ústa jazýčkem čínského pinče. „Můžeme si později společně zajít na zmrzlinu.“

„Na zmrzlinu?“

„Já beru tetičku na pout.“ Hladil slečně Foleyové ruku, až z toho znervózněla.

„Na pout?“ vyjekl Will, ale hned ztišil hlas. „Slečno Foleyová, vždyť jste říkala –“

„Říkala jsem, že jsem se vyděsila vlastní hloupostí,“ prohlásila slečna Foleyová. „Je sobota večer, nejlepší příležitost navštívit atrakce a provést synovce po našem městě.“

„Tak přijdete?“ zeptal se Robert a pořád držel slečnu Foleyovou za ruku. „Přijdete za námi?“

„Bezva!“ řekl Jim.

„Jime,“ ozval se Will. „Jsme pryč celý den. Tvoje maminka je nemocná.“

„Já na to zapomněl.“ Jim po něm hodil pohled plný nejprudšího hadího jedu.

Blik. Synovec oba hochy zrentgenoval, bezpochyby jako chladné kosti tetelící se v teplém mase. Podával jim ruku.

„Tak zítra. Sejdeme se u těch menších atrakcí.“

„Senzace!“ Jim tu malou ruku dychtivě popadl.

„Sbohem!“ Will vyběhl ze dveří, ale ještě se obrátil s poslední zoufalou prosbou na svoji učitelku.

„Slečno Foleyová...!“

„Co je, Wille?“

Nechodte s tím klukem, říkal v duchu. Nechodte k těm atrakcím. Zůstaňte doma, moc vás prosím! Místo toho řekl:

„Pan Crosetti je mrtvý.“

Slečna Foleyová dojatě pokývala hlavou, čekala, že Willovi vyhrknou slzy. Ale Will už táhl Jima z místnosti, dveře se za slečnou Foleyovou zavřely a ten růžový obličejík s čočkami uvnitř cvakal *blik-klik*, zabíral dva rozdílné chlapce. Ti říjnovou tmou tápali dolů ze schodů, Willovi se v hlavě zase objevil kolotoč, točil se dokola a nad ním posledním listím na stromech chrastil vítr a shazoval je. Will polohlasně drmolil: „Jime, ty sis s ním podal ruku! S panem Coogerem! Ať tě ani nenapadne se s ním sejít!“

„Dobrá, tak je to pan Cooger. Páni, ty jeho oči. Kdybych se s ním dnes večer sešel, všechno bychom vyřešili. Co tě na tom žere, Wille?“

„Co mě žere!“ Dole pod schody se rozpoutala ostrá slovní potyčka zuřivým šepotem, vrhaly se pohledy na prázdná okna, v nichž se tu a tam mihl nějaký stín. Will zůstal stát. Hudba, kterou měl v hlavě, začala hrát skladbu od začátku. Údivem vyvalil oči. „Jime, ta hudba! Ta, kterou hrál orchestrion, když pan Cooger omládl –“

„Co je s ní?“

„To byl ‘Pohřební pochod’! Hráli ho pozpátku!“

„Jaký ‘Pohřební pochod’?“

„Jaký! Jime, Chopin napsal jen jeden! *Marche funèbre!*“

„Ale proč ho hráli pozpátku?“

„Pan Cooger přece pochodoval pryč od hrobu, ne k němu, když byl pořád mladší a mladší, místo aby stárnul a umřel.“

„Willy, ty jsi hlavička!“

„No jo, ale –“ Will ztuhl. „Je tam. Zase v tom okně. Zamávej na něho. Sbohem! A teď pojď a něco pískej. Proboha, ne Chopina –“

Jim zamával. Will zamával. Začali hvízdát ‘Ó Zuzano, neplač pro mě víc...’

Stín v tom vysokém okně nepatrně pokynul.

Oba hoši vzali ulici úprkem.

Kapitola 20

Ve dvou domácnostech čekaly dvě večere.
Jeden rodič křičel na Jima, dva rodiče na Willa.
Oba byli posláni do pokoje hladoví.
Začalo to přesně v sedm, skončilo tři minuty po sedmé.
Práskly dveře. Otočily se klíče v zámku.
Tikaly hodiny.

Will stál u dveří. Telefon byl venku za zamčenými dveřmi. A i kdyby zavolal, slečna Foleyová by sluchátko nezvedla. Ted už je někde za městem... panebože! A stejně, co by vlastně mohl říct? Slečno Foleyová, ten synovec žádný synovec není? Ten kluk není kluk? Nevysmála by se mu? Vysmála. Protože synovec byl synovec a kluk byl kluk, aspoň to tak vypadalo.

Otočil se k oknu. Jim ve vedlejším domě stál ve svém pokoji a řešil stejné dilema. Oba vedli těžký vnitřní boj. Otevřít okno a na dálku se domlouvat jevištním šepotem – na to bylo moc brzy. Rodiče dole ještě špicovali uši, aby zachytili i sebemenší zvuk.

Jim a Will padli každý na svou postel, každý ve svém domě, ze skrýše v matraci vytáhli čokoládový špalek odložený na hubená léta a mrzutě začali ukusovat.

Hodiny tikaly.

Devět. Půl desáté. Deset.

Tiše zachrastil zámek, jak tatínek odmykal dveře.

Tatí! volal v duchu Will. Pojď dovnitř! Musíme si spolu popovídat!

Ale tatínek se zatajeným dechem stál v hale. Za dveřmi se dal vytušit jen jeho zmatený, stále rozpačitý a trochu bezradný obličej.

Ten dovnitř nevejde, říkal si v duchu Will. Chodit okolo věci, mluvit vyhýbavě, ze všeho vycouvat, to je jeho. Ale vejít, sednout si a poslouchat? Udělal to někdy, udělá to?

„Wille...?“

Will ožil.

„Wille...“ řekl tatínek, „... buď opatrný.“

„Opatrný?“ rozkřikla se maminka a vešla do haly. „To je všechno, nic jiného mu neřekneš?“

„Co jiného?“ Tatínek šel po schodech dolů. „On skáče, já se ploužím. Jak chceš dva tak rozdílné lidi dát dohromady? Je moc mladý, já jsem moc starý. Panebože, já si někdy vyčítám, že jsme vůbec...“

Zaklaply dveře. Tatínek po chodníku odcházel.

Will měl sto chutí rozrazit okno a zavolat na něj. Tatínek je najednou v té noci tak sám! O mě nemusíš mít strach, tati, letělo mu hlavou, ty, tati, ty zůstaň doma! Venku je to nebezpečné! Nechoď nikam!

Ale nahlas nic nezavolal. Když nakonec opatrně a potichu okno přece otevřel, ulice byla prázdná a on věděl, že je pouze otázkou času, kdy se na druhém konci města rozsvítí světlo v knihovně. Když se rozlije řeka ze břehů, když z nebe udeří oheň, není lepší místo než knihovna, řady jejích místností a knih. Má-li člověk štěstí, nikdo ho tam nenajde. Jak by taky mohl, když dotyčný je v Tanganice roku 1998, v Káhiře 1812, ve Florencii 1492!?

„... buď opatrný...“

Co tím tatínek myslel? Vytušil nějak ten rozruch, slyšel tu hudbu, potuloval se snad kolem pouťových stanů? Určitě ne. Kdepak tatínek!

Will hodil na Jimovo okno kamínek.

Ťuk. Ticho.

Představoval si, že Jim sedí sám potmě, sám si odtikává čas a jeho dech ve vzduchu světélkuje.

Ťuk. Ticho.

To bylo moc divné, to se Jimovi nepodobalo. Až dosud se okno pokaždé otevřelo a vykoukla z něj Jimova hlava nabitá výkřiky, syčivým šepotem, chichotáním a nápady na všelijaké vylomeniny a vzpouru.

„Jime, vím, že jsi tam!“

Ťuk.

Ticho.

Tatínek je někde venku ve městě. Slečna Foleyová bůhví s kým! napadlo ho. Jime, my proboha musíme něco udělat! Dnes večer!

Naposled hodil další kamínek.

... *ťuk*...

Kamínek spadl dolů do trávy, ani to nebylo slyšet.

Jim k oknu nepřišel.

Dnes večer, opakoval si v duchu Will. Hryzl si klouby na rukou. Vlezl do postele a strnule ležel na zádech.

Kapitola 21

V úzké uličce za domem byl široký starodávný chodníček z borovicových prken. Byl tam, co Will pamatoval, byl tam od té doby, co civilizace bezmyšlenkovitě začala vyrábět fádňi tvrdé chodníky z betonu, co přitom nic nevydrží.

Willův dědeček, muž zásadních postojů a velké výbušnosti, u něhož se nic neobešlo bez křiku, napřel svaly ve prospěch této ustupující tradice a s tuctem dalších všeumělů přemístil dobrých dvanáct metrů dřevěného chodníku do téhle uličky, kde po léta ležel jako kostra nedefinovatelného netvora, pekl se na slunci a vydatně trouchnivěl díky dešti.

Hodiny odbily deset.

Jak tak Will nečinně ležel na lůžku, uvědomil si, že myslí na dědečkův velkolepý dar z jiné doby. Čekal, že ten dřevěný chodník uslyší promluvit. Ale jakou řečí? Nakonec...

Všichni kluci jsou známí tím, že je nebaví jít pro kamaráda rovnou, zazvonit u domu a vyzvednout ho. Mnohem radši hodí na dřevěnou stěnu domu kus bláta, strefují se žaludy do tašek na střeše anebo nechávají záhadná sdělení povívat na papírových dracích uvízlých na parapetech mansard.

Jim a Will nebyli výjimkou.

Když se v noci daly obkročmo přeskakovat náhrobní kameny anebo protivným lidem hodit do komína chciplá kočka, jeden nebo druhý se v měsíčním světle vyplížil ven a jako po xylofonu přetančil přes ten starý, dřevěnou ozvěnou dutě znějící hudební chodník.

Za ta léta chodník vyladili, vyšťourali někde prkno A, přibili je tam, jinde vytrhli prkno F a přitloukli je jinam, až nakonec chodník zněl skoro stejně dobře jako povětrí a ti dva interpreti ho mohli rozehrávat po svém.

Podle vyšlapané melodie se dalo soudit, o jaké noční dobrodružství jde. Když Will slyšel, jak Jim vydupává několik tónů písně „Way Down Upon the Swanee River“, vyhrabal se z postele, protože věděl, že svítí měsíc na potok vedoucí k tůňkám v řece.

Když slyšel Jim, že je venku Will, skáče po prknech jako veverka a ten zvuk vzdáleně připomíná „Marching Through Georgia“, zname-

nalo to, že švestky, broskve nebo jablka za městem už jsou natolik zralé, že se jimi dá přecpat.

A tak dnes v noci Will se zatajeným dechem čekal, jaká písnička ho přivolá.

Co asi Jim zvolí, aby to symbolizovalo pouť, slečnu Foleyovou, pana Coogera anebo toho zlého synovce?

Čtvrt na jedenáct. Půl jedenácté.

Žádná hudba.

Willovi se nelíbilo, že si Jim sedí v pokoji a přemýšlí – ale o čem? O Zrcadlovém bludišti? Co tam viděl? A protože něco viděl, co plánuje?

Nervózně se zvedl z postele.

Obzvlášť nerad myslel na to, že Jim nemá otce, který by stál mezi ním a atrakcemi a vším ostatním, co tam potmě leží na těch loukách. A má maminku, která ho tak strašně moc chce mít kolem sebe, že on prostě musí utíkat, musí se dostat ven, nadýchat se čerstvého nočního vzduchu, poznat svobodné noční proudy tekoucí do větších a svobodnějších moří.

Jime! oslovil ho v duchu. Co je s tou hudbou!

Pět minut po půl jedenácté na ni došlo.

Will slyšel, anebo si myslel, že slyší, jak Jim venku za svítu hvězd vyskakuje jako mrouskavý kocour a dopadá na všechny čtyři na obrovský xylofon. A ten nápěv! Bylo to nebo nebylo podobné smutečnickému žalozpěvu hranému pozpátku staříčkým orchestrionem na pouťi?!!

Will zkusil otevřít okno, aby si byl jistý. Najednou se potichu otevřelo i okno Jima.

Tak on není na dřevěném chodníku! Všechno je to výtvar rozjitřené fantazie! Will začal šeptat, ale zarazil se.

Protože Jim beze slova sjel po okapové rouře na zem.

Jime! zavolal v duchu Will.

Jim dole na trávníku ztuhl, jako by své jméno slyšel.

Přece nepůjdeš beze mě, Jime!

Jim prudce zvedl hlavu vzhůru.

Will možná viděl, ale nedal to najevo.

Jime, pokračoval Will v myšlenkách, vždyť jsme pořád kamarádi, cítíme věci, které nikdo jiný necítí, slyšíme věci, které nikdo jiný neslyší, máme stejnou krev, jdeme stejnou cestou. Ty se teď poprvé tajně plížíš ven! Chceš vzít roha!

Ale příjezdová cesta k domu už byla prázdná.

Šlehnutí v živém plotě – tudy Jim prošel.

Will vylezl z okna, spustil se na zem a přešel živý plot dřív, než si uvědomil: jsem sám. A jestli Jima ztratím z očí, budu taky poprvé sám venku v noci. A kam vlastně jdu? Tam, kam jde Jim.

Panebože, ať ho doženu!

Jim se pohyboval lehce jako temná sova za myší. Will běžel hou-pavými skoky jako lovec beze zbraně za sovou. Jejich stíny plachtily po říjnových trávnicích.

A když zůstali stát...

Byli u domu slečny Foleyové.

Kapitola 22

Jim vrhl pohled za sebe.

Z Willa se stal keř za keřem, stín mezi stíny se dvěma skleněnými hvězdičkami světla, očima, v nichž ulpěl obraz Jima, jak šeptem volá do oken ve druhém poschodí.

„Hej, ty tam... hej...“

Proboha, pomyslel si Will, on snad chce, aby ho rozřezalo a zavalilo rozbité sklo Zrcadlového bludiště.

„Hej!“ tiše volal Jim. „Ty...!“

Nahoře se na matně osvětlené žaluzii objevil stín. Malý stín. Synovec přivedl slečnu Foleyovou domů, každý šel do svého pokoje anebo –. Panebože, já doufám, že je paní učitelka v pořádku doma, říkal si v duchu Will. Možná že jako ten obchodník s hromosvody i paní učitelka –

„Hej...!“

Jim zvedl hlavu s tím podivně vzrušeným pohledem napjatého očekávání, jaký mívával za letních večerů při stínovýchračích za oknem Divadla v domě o pár ulic dál. Hleděl vzhůru s láskou, s oddaností a jako kočka čekal, že odněkud z temnoty vyběhne jedinečná myš. Byl příkrčený, ale teď jako by zvolna rostl, jako by mu kosti vytahovalo cosi v tom hoření okně a teď to najednou zmizelo.

Will skřípal zuby.

Cítil, jak se ten stín z okna sune domem níž a níž jako mrazivý dech. Už nedokázal čekat. Vyskočil z křoví ven.

„Jime!“

Popadl Jima za paži.

„Wille, co ty tu děláš?“

„Jime, nemluv s ním! Pojď pryč. Pro pět ran, vždyť on tě sežvejká a vyplivne jen kosti!“

Jim se mu vykroutil.

„Jdi domů, Wille! Všechno zkazíš!“

„Já z něho mám strach, Jime, co vlastně po něm chceš!? Dnes odpoledne... v tom bludišti, tys tam něco viděl!!?“

„... ano...“

„Co, krucinál!“

Will chytil Jima vpředu za košili, cítil, jak mu pod hrudním košem tluče srdce. „Jime –“

„Nech toho.“ Jim byl chladnokrevně klidný. „Jestli ví, že jsi tady, ven nevyjde. Willy, jestli to nenecháš být, připomenu ti to, až –“

„Až co?“

„Až sakra budu starší, starší, rozumíš!“

Jim plívl.

Will uskočil jako zasažený bleskem.

Podíval se na své prázdné ruce, jednu zdvihl a otřel si plivanec z tváře.

„Jak je tohle možné, Jime,“ řekl lítostivě.

Slyšel, jak se roztáčí kolotoč, klouže po černých nočních vodách kolem dokola, Jim jede na černém hřebci, mizí a zase se vrací, krouží ve stínu stromů a chtělo se mu křičet: Podívej na ten kolotoč! Chceš přece, aby se točil dopředu, Jime, dopředu, ne zpátky! Sedíš na něm, jednou se otočí a tobě je patnáct, další otáčka a je ti šestnáct, třikrát dokola a je ti devatenáct! Hudba! Je ti dvacet a víc, už ne třináctiletý a brzy čtrnáctiletý Jim na liduprázdné pouti se mnou, malým, mladistvým, vyděšeným!

Will změnil taktiku a vši silou praštil Jima do nosu.

Pak na něj skočil, pevně ho sevřel, shodil na zem a ječícího odvalil do křoví. Dal mu do zubů, zacpal mu pusou, strkal mu do ní prsty, aby se Jim oháněl, kousal mu do nich a zdusil tak zlostné nadávky a výkřiky.

Otevřely se domovní dveře.

Will z Jima vyrazil dech, ležel na něm celým tělem, ústa mu držel zavřená.

Na verandě před domem cosi stálo. Drobný stín přejížděl po celém městě, hledal Jima, ale nenacházel.

Ve skutečnosti to byl jen ten kluk, ten Robert, přátelský synovec, octl se venku vlastně náhodou, ruce v kapsách, tiše si hvízdal, šel se nadýchat nočního povětří, jak to kluci dělávají v touze po dobrodružstvích, která si musí sami vymyslet, protože ke skutečným dochází jen zřídka. Will – pomlácený, zaklesnutý do Jima – upřel pohled vzhůru a zdrtilo ho ještě víc, že vidí normálního kluka s nenuceným pohledem, nevýbojným vystupováním, drobnou postavu, v níž pouliční světlo rozhodně neodhalovalo muže.

Každým okamžikem mohl Robert s křikem skočit mezi ně a hrát si s nimi v jednom propleteném klubku rukou a nohou, útočit jako májové štěně a všechno to mohlo skončit v salvách smíchu na zeleném

trávníku. Hrůza se vytratila, strach roztál v rose, sen o hloupostech rychle zmizel, jak se takovým snům stává, když člověk otevře oči, protože před domem opravdu stál různolící synovec s tváří hebkou jako broskvička.

Všiml si těch dvou kluků zaklíněných do sebe na trávě a usmál se na ně.

Pak rychle zmizel v domě. Schody do patra určitě vyběhl, něco tam vyhledal a hned se řítit dolů, protože na ty dva, co v trávě zápasili, drželi se v pevném sevření a vzájemně se osočovali, se najednou snesl zvonivý déšť lesklých ozdob.

Synovec přeskočil zábradlí verandy a na trávě přistál měkce jako šelma, obklopen vlastním stínem. Ruce měl poseté hvězdami. Záměrně jimi pohazoval. Padaly, blikaly a klouzaly k Jimovi. Oba hoši leželi zasažení deštěm zlatých a diamantových plamínek.

„Pomoc, policie!“ vykřikl Robert.

Will se tak lekl, že Jima pustil.

Jim se tak lekl, že pustil Willa.

Oba se ve stejném okamžiku natáhli pro rozsypané kousky ledu.

„Propána, to je náramek!“

„Prsten! Náhrdelník!“

Robert kopl. Spadly dvě popelnice a rachotily na chodníku.

Nahoře v ložnici se rozsvítilo.

„Policie!“ Robert jim hodil k nohám poslední spršku lesklé nádhery, utál úsměv svěží broskvičky, jako když se likviduje výbušnina, a utíkal pryč.

„Počkej!“ vyskočil ze země Jim. „My ti nic neuděláme!“

Will o něj zakopl a Jim upadl.

V patře se otevřelo okno. Vyklonila se z něj slečna Foleyová. Jim klečel a v ruce držel dámské náramkové hodinky. Will s úžasem hleděl na náhrdelník, který měl v ruce.

„Kdo je tam?“ volala slečna Foleyová. „To jsi ty, Jime? A ty, Wille? Co to tam máte?!“

Ale to už Jim letěl pryč. Will se zastavil jen na okamžik, zahlédl, že okno je prázdné, zaslechl zaúpění paní učitelky, když se stáhla do pokoje. Pak ji slyšel křičet a bylo mu jasné, že loupež objevila.

Rozběhl se s vědomím, že dělá přesně to, co si přeje synovec. Měl by se vrátit, posbírat šperky a říct slečně Foleyové, co se stalo. Ale musí přece zachránit Jima!

Z dálky se k němu nesly další výkřiky slečny Foleyové a záře dalších rozsvícených světel. Will Hallaway! Jim Nightshade! Prchají

nocí! Zloději! To je o nás, napadlo Willa. Panebože! To jsme my! Od teďka nám nikdo nebude nic věřit! Nic o pouti, o orchestrionu, o bludišti a zlém synovci, o ničem!

A tak všichni utíkali, tři živočichové za svitu hvězd. Černá vydra. Kocour. Králík.

Já jsem ten králík, řekl si v duchu Will.

Byl bílý a hrozně vystrašený.

Kapitola 23

K pouti doběhli rychlostí dobrých třiceti kilometrů za hodinu, možná o kilometr rychleji, možná pomaleji, synovec vedl, Jim v patách za ním, Will o kus vzadu, prudce oddychoval, exploze únavy mu vystřelovaly do nohou, do hlavy, do srdce.

Synovec se neusmíval, vyděšeně utíkal, ohlížel se.

Vyvrál jsem na něho, napadlo Willa, počítal, že já ho nebudu sledovat, že zavolám policii, ta mě chytne a nebude mi věřit, anebo že se někam schovám. Teď má strach, že mu vymlátím duši z těla, a chce naskočit na kolotoč a jezdit dokola, dokud nebude starší a větší než já. Jime, Jime, my ho musíme zastavit, aby zůstal takhle malý, a stáhnout ho z kůže!

Ale podle toho, jak se Jim hnál, bylo jasné, že od Jima se pomoci nedočká. Jim neběžel za nějakým synovcem. Běžel se zdarma svést.

Synovec daleko vpředu oběhl stan a zmizel. Jim za ním. Když na pouť dorazil Will, kolotoč právě procítil k životu. Ve hřmotu kolotoče a kraválu hudby, ve víru půlnočního prachu jezdil dokola na veliké točně malý růžolící synovec.

Jim ze vzdálenosti tří metrů sledoval, jak se koně chystají ke skoku, do očí mu přeskočila jiskra z očí vzepjatého hřebce.

Kolotoč se točil vpřed!

Jim se k němu naklonil.

„Jime!“ vykřikl Will.

Synovec unikl jejich pohledům, jak se s ním stroj otáčel. Když ho zas vezl zpátky, podával synovec růžové prsty a potichu naléhal: „... Jime...?“

Jim škulbl nohou vpřed.

„Nedělej to!“ Will se k němu vrhl.

Jima praštil, popadl a vši silou držel. Ztratili rovnováhu a upadli na sebe na zem.

Synovec, zřejmě tím překvapený, dál svištěl tmou, už o rok starší. O rok starší, děsil se v duchu Will, o rok vyšší, silnější, ničemnější.

„Proboha, Jime, dělej!“ Will vyskočil na točnu, běžel ke spínací skříni, k neproniknutelné záhadě mosazných spínačů, porcelánových jističů a sýčivých drátů.

Will jeden spínač vypnul. Jim za ním něco blábolil a snažil se mu ruce odtrhnout.

„Wille, ty to zničíš! Nech toho!“

Jim spínač znovu zapnul.

Will se prudce otočil a dal mu facku. Chytili se do křížku, cloumali sebou a zasypávali se ranami. Společně padli na spínací skříň.

Will zahlédl, jak ten zlý kluk, zase o rok starší, klouže do noci. Ještě pětkrát, šestkrát kolem a bude větší a silnější než oni dva dohromady!

„Jime, on nás zabije!“

„Mě určitě ne!“

Will ucítil štípnutí elektřiny. Zaječel, odtáhl se, praštil do páky spínače. Skříň začala prskat na všechny strany. Blesky mířily k obloze. Jim a Will, které náraz odhodil, leželi na zemi a dívali se, jak se kolotoč splašil.

Ten zlý kluk kolem nich přesvištěl přísátý na mosazný strom. Chrčil nadávky. Plival kolem sebe. Zápasil s větrem, s odstředivou silou. Snažil se přeručkovat skrze koně a mosazné tyče k vnějšímu okraji kolotoče. Jeho obličej se objevil, zmizel, objevil, zmizel. Chňapal kolem sebe. Vřeštěl. Ze spínací skříň vyšlehly modravé spršky. Kolotoč poskočil a trhl sebou. Synovec sklouzl. Upadl. Kopla ho ocelová podkova černého hřebce. Z čela mu tekla krev.

Jim sykal, převaloval se z boku na bok, mlátil kolem sebe, Will ho měl pevně v ruce, tlačil ho do trávy, výkřik oplácel výkřikem, oba bledí strachem, srdce jim do sebe bušila. Elektrické blesky ze spínače vrhaly vzhůru proudy bílých hvězdiček, tryskající ohňostroj. Kolotoč se otočil třicetkrát, čtyřicetkrát: „Wille, nech mě vstát!“ otočil se padesátkrát. Orchestrion vyřvával, šla z něho pára, praskal starobou, pak už nehrál nic, klapky jen nesmyslně drmolily, protože ventily nechaly projít jen brebentivé útržky. Nad zpocenými kluky se rozklikatíl blesk, dopravil plamen k mlčenlivému úprku koňského stáda, aby posvítíl na jejich kroužení kolem a kolem i s postavou ležící na točně. Už nebyla chlapcem, ale mužem, už ne mužem, ale někým víc než mužem, a dokonce ještě víc a víc, mnohem víc v každém kole.

„On je –, on je –, podívej, Wille, on je –“ zajíkal se Jim a začal vzlykat, sražený a přitlačený k zemi nic jiného dělat nemohl. „Proboha, Wille, vstaň! Musíme ten kolotoč donutit, aby se točil pozpátku!“

Ve stanech se najednou rozsvítila světla.

Ale nikdo nevycházel.

Proč ne? pomyslel si Will. Jsou to exploze? Nebo elektrická bou-

ře? Myslí si ti komedianti, že se celý svět požene k nim na pout? Kde je pan Dark? Ve městě? Ten jistě nemá nic dobrého za lubem! Co, kde, proč?

Zdálo se mu, že slyší, jak srdce té trýzněné postavy rozvalené na točně kolotoče buší strašně rychle, pak pomalu, rychle, pomalu, hodně rychle, hodně pomalu, neuvěřitelně rychle a pak stejně pomalu, jako postupuje v bílé zimní noci měsíc dolů k obzoru.

Na kolotoči někdo někde sotva slyšitelně zaúpěl.

Díky Bohu, že je tma, říkal si v duchu Will. Díky Bohu, že nic nevidím. Tady někdo jde. Tady něco přichází. Tamhle – těžko říct co – už zas jde. Tady... tamhle...

Kalný stín na otřásající se točně se pokoušel vrávoravě zvednout, ale už bylo pozdě, později, než se zdálo, hodně pozdě, nejpozději, moc pozdě. Stín se rozpadl. Kolotoč – kroužící jako země – smetl vzduch, sluneční svit, rozum a cit a ponechal jen tmou, chlad a věk.

Při posledním chrlení jisker a kouře se spínací skříň roztrhla.

Všechna světla na pouti zhasla.

Kolotoč se studeným nočním větrem otáčel čím dál pomaleji.

Will Jima pustil.

Kolikrát to bylo dokola, ptal se Will sám sebe. Šedesátkrát, osmdesátkrát... devadesátkrát...?

Kolikrát? ptal se Jimův obličej, vystrašený k smrti. Díval se, jak se nefunkční kolotoč otřásl a zastavil v suché trávě, byl to svět, který se zastavil, a nic – ani jejich srdce, hlava, ruce – to nemohlo zvrátit.

Blížili se k němu volným krokem.

Ta přízračná postava ležela s odvráceným obličejem na dřevěné podlaze blíže k nim.

Jedna ruka jí visela z točny.

Nebyla to ruka chlapce.

Vypadala jako obrovská paže z vosku, vysušená ohněm.

Vlasy toho člověka byly dlouhé, pavučinkové a bílé. Povály ve tmě jako babí léto.

Will s Jimem se předklonili, aby viděli obličej.

Oči byly zavřené a seschlé jako u mumie. Nos se propadl na chru-pavku. Ústa byla povadlá bílá květina, z jejíchž svinutých korunních plátků se stal tenký voskový kryt na zaťaté zuby, jimiž se dral slaboučký šum. Ten člověk se v šatech propadal, byl drobný jako dítě, ale vysoký, vytáhlý a starý, tak starý, tak strašně starý, ani devadesát, ani sto, dokonce ani sto deset, ale sto dvacet nebo sto třicet neuvěřitelných let.

Will se ho dotkl.

Byl studený jako žabí albín.

Páchl měsícem ozářenou bažinou a bandážemi starých Egyptanů. Byl cosi, co bývá v muzeích ovinuté napuštěným plátnem a zaplombované ve skleněné vitríně.

Jenže tenhle byl živý, kňoural jako mimino a rychle se sesychal k smrti, velmi rychle, před jejich očima. –

Will začal přes okraj kolotoče zvracet.

Pak se Will s Jimem popadli, zmrzlými teniskami jako perlíkem bušili do toho šíleného listí, neuvěřitelné trávy, přízračné půdy a pádili z poutě pryč...

Kapitola 24

Na vysokou lampu s plechovým stínidlem, která se osaměle pohupovala nad rozcestím, narážely noční můry. Zdola, z opuštěné benzinové pumpy uprostřed volné krajiny, se ozývaly jiné nárazy. Do telefonní budky velikosti rakve se vmáčkli dva kluci s obličejí jako křída, při každém přeletu netopýra, při každém mráčku, který zakryl hvězdy, se k sobě přitiskli a současně mluvili s někým, kdo byl kdesi za kopci zahalenými nocí.

Will zavěsil sluchátko. Policie a sanitka už byly na cestě.

Zpočátku při tom klopýtavém běhu na sebe Will s Jimem křičeli – sípali – šeptali:

Mělo by se jít domů, usnout, na všechno zapomenout – ne! Radši naskočit na nákladní vlak a jet na západ – ne! Protože jestli pan Cooger přežil tu změnu, co s ním udělali, ten starý, strašně starý, prastarý chlap za nimi bude slídit po celém světě, dokud je nenajde a neroztrhne jako hada! Rozklepaní strachem a hádkou skončili v telefonní budce a teď už viděli, že se k nim řítí policejní auto se zapnutou sirénou a za ním sanitka. Celá posádka se vyklonila z okénka na dva kluky, kteří pod lampou atakovanou můrami drkotali zuby.

Za tři minuty už všichni společně procházeli temnou poutí, Jim je vedl a nezadržitelně drmolil.

„Je živý. Určitě je živý. My jsme tohle nechtěli udělat! Moc nás to mrzí!“ Upřeně hleděl na černé stany. „Slyšíte? Mrzí nás to!“

„Jen klid, mládenče,“ ozval se jeden policista, „pokračuj.“

Dva policisti v půlnočně modrých uniformách, dva zdravotníci podobní duchům a dva chlapeci zabočili kolem poslední atrakce, Ďáblova kola, a stáli u kolotoče.

Jim zaúpěl.

Koně v opatrném výskoku dusaly noční vzduch. Na mosazných tyčích se odrážela záře hvězd. To bylo vše.

„Je pryč...“

„Přísaháme, že tu byl!“ řekl Jim. „Bylo mu sto padesát, možná dvě stě let a na to umíral!“

„Jime,“ řekl Will.

Policisté a zdravotníci rozpačitě přešlápli.

„Určitě ho odnesli do stanu.“ Will se pohnul. Policista ho chytil za loket.

„Říkal jsi, že mu bylo sto padesát let?“ zeptal se Jima. „Proč ne třeba tři sta?“

„Možná že mu bylo! Panebože!“ Jim se otočil a křičel. „Pane Coogere! Přivedli jsme pomoc!“

U stanu s nevidanou, kuriózní podívanou se rozsvítily reflektory. Když obloukem přejížděly obrovské vlající poutače, bylo vidět, jak sebou škubejí a o sebe pleskají. Policisté četli nápisy: PAN KOSTRA, ČARODĚJNICE VLASTNÍCI PRACH OSUDU, VELKÝ LIKVIDÁTOR, VESUVIO POLYKAČ LÁVY! Tančily jim před očima, velké, namalované každý na vlastním praporu.

Jim zůstal stát u vchodu do stanu s těmhle monstry.

„Pane Coogere?“ zavolal prosebně. „Jste... tam?“

Chloupně stanu vypustily ven teplý vzduch prosáklý zvířecím pachem.

„Co to znamená?“ zeptal se policista.

Jim četl z pohybu chloupní.

„Řekli ‘Ano.’ Řekli ‘Pojďte dovnitř’“

Jim prošel vchodem. Ostatní za ním.

Uvnitř se přimhouřenýma očima rozhlíželi skrze zkřížené stíny hlavního stožáru po policích s nejrůznějšími stvůrami, po celém světě zcestovalými cizáky, zmrzačenými v obličejích, kostech, na duchu, čekajícími na vystoupení.

Kousek dál seděli u vratkého karetního stolku čtyři muži a hráli karty, byly oranžové, limetkově zelené, slunečně žluté, potištěné zvířecími podobami z Měsíce a okřídlenými muži se symboly Slunce. Seděl tam Kostra s rukama v bok, na toho se dalo hrát jako na xylofon, vedle Nadutec, ten se dal každý večer propíchnout a za úsvitu znovu napumpovat. Pak skrček známý jako Bradavice, balíkovou poštou se dal poslat skoro zadarmo. A vedle něho ještě skrčenější nehoda buňky a času – trpaslík maličký a přikrčený takovým způsobem, že za kartami v třesoucích se artritidou zdeformovaných rukách vůbec nebylo jeho obličej vidět.

Ten trpaslík! Will strnule zíral. Ty jeho ruce! Jakoby známé, určitě už je viděl. Kde? U koho? Kdy? Ale oči ho hnaly dál.

Tamhle stojí pan Gilotina, v černém trikotu, v černých punčochách, přes hlavu černá kapuce, ruce zkřížené na prsou, vzpřímeně ztuhlý u svého popravčího nástroje, ostří vytažené vysoko k obloze stanu, hladový nůž se leskne, září jako meteor a touží rozčísnout

prostor. Dole v lůžku pro hlavu leží figurína a čeká na rychlý konec.

A tam velký Likvidátor, samý sval a šlacha, ocel a železo, zdatný kšeftář s kostmi, drtič čelistí.

Tamhle Polykač lávy, Vesuvio, s rozedřeným jazykem a sežehnutými zuby, do výše roztáčí desítky syčících ohnivých kuliček, jejichž plamínky vrhají stín po celé ploše střechy stanu.

Vedle v jednotlivých kójích tomu přihlíželo třicet dalších monster až do chvíle, kdy si Polykač lávy všiml vetřelců a svůj vesmír nechal padnout. Jeho slunce se utopila v kádi vody.

Pára se rozplynula. Všechno ztuhlo v živý obraz.

Jakýsi hmyz přestal bzučet.

Will se rychle rozhlédl.

Na největší jevištní ploše, s tetovací jehlou namířenou jako šipka v ruce poseté růžemi, stál pan Dark, Ilustrovaný muž.

Tělo měl zahlcené množstvím obrázků. Až po pupek byl nahý a sám se tetoval, do levé dlaně přidával tím tenoučkým hmyzím vynálezem další výjev. Když hmyz v jeho ruce skončil, otočil se. Will, který se vytřeštěně díval za něj, vykřikl:

„Tamhle je! Tamhle je pan Cooger!“

Policisté a zdravotníci ožili.

Za panem Darkem trůnilo Elektrické křeslo.

V něm seděl zničený člověk, který byl naposled viděn ležet jako sypající hromádka kostí a vyběleného vosku na nefungujícím kolotoči. Teď byl napřímen, podepřen a připoután v tom zařízení síly blesku.

„To je on! On tam... umíral.“

Nadutec se zvedl.

Kostru se vysoukal do výšky.

Bradavice se bleším skokem snesl do pilin.

Trpaslík upustil karty a kroutil očima tu šílence, tu idiota vpravo, vlevo i dokola.

Toho já přece znám, říkal si v duchu Will. Panebože, co to s ním udělali!

Obchodník s hromosvody!

Ano, je to on. Zploštělý, zmáčkнутý, jakýmsi strašlivým způsobem vtěsnaný do sevřené pěsti lidství...

Prodavač hromosvodů.

Vtom ale následovaly dvě události vhodně načasované.

Pan Gilotina si odkašlal.

A to ostří nahoře v plátěné obloze sjelo dolů jako jestřáb vracející se do hnízda. Šepot-škubnutí-šleh-hrom-let-cvak!

Useknutá hlava figuríny spadla.

A při tom pádu vypadala jako hlava Willova, jako jeho tvář, zničená.

Chtěl i nechtěl se rozběhnout a hlavu zvednout, obrátit ji a podívat se, jestli má jeho profil. Ale copak by se člověk mohl něčeho takového odvážit? Nikdy, ani za miliardu let by nedokázal vysypat ten proutěný koš.

Stalo se i to druhé.

Mechanik, který pracoval zezadu na kabině podobné vzpřímené rakvi se skleněným víkem, uvolnil zarážku. To způsobilo, že ve strojkou zacvaklo poslední ozubené kolečko pod označením MLE TA-ROT, ČARODĚJNICE VLASTNÍCI PRACH OSUDU, věštkyně. Vosková figurína ženy kývla ve skleněné kabině hlavou, a když kolem ní šli Jim s Willem v čele záchranné posádky, špičatým nosem ukázala na ně. Studenou voskovou rukou otřela Prach osudu na liště uvnitř rakve. Oči měla nevidomé, zavřená víčka sešitá krajkovou pavučinou černé vdovy. Byla řádným a poctivým strašidlem z vosku, policisti se při pohledu na ni pousmáli, ale šli dál, usmáli se i na pana Gilotinu za jeho výkon, a jak postupovali, nálada se zlepšovala a zdálo se, že jim nevádí ten noční výjezd do zábavního podniku, do zákulisí světa akrobatů a pochybných kejklířů.

„Pánové!“ pan Dark a jeho smečka ilustrací se na dřevěném pódiu posunuli vpřed, pod každou paží džungle a kolem obou bicepsů ovinutá egyptská zmije. „Buďte vítáni! Přicházíte v pravou chvíli! Právě zkoušíme všechna nová čísla!“ Pan Dark rozmáchlým gestem pokynul, na jeho hrudi vycenily zuby pitvorné příšery, a když vykročil, na břicho mu ucukl Kyklop, jehož debilně šilhavým okem byl Darkův pupek.

Panebože, říkal si v duchu Will, nosí pan Dark ten dav pořád s sebou anebo ho naopak ten dav vleče za kůži?

Uvědomil si, že ze všech vrzavých regálů a ploch, z tepla pilin se vysunuly pouťové zrůdy a spolu s policisty a zdravotníky okouzleně hleděly na obrázkový zástup lidstva jediným pohybem proměněný v masu, která ovládla a naplnila okolní vzduch a oblohu stanu mlčenlivým výkřikem k získání pozornosti.

A pak část té tetované populace promluvila. Ozvala se ústy nad tou kaligrafickou explozí, nad tou vřavou monster podobnou železničnímu neštěstí na zpotené kůži pana Darka. To on vyluzoval z hrudi tóny varhan. Jeho modrozelené obyvatelstvo se chvělo stejně, jako se chvěla skutečná pouťová monstra na pilinami vysypané podlaze

stanu, stejné chvění proniklo do morku kostí Jimu i Willovi a připadali si zrudnější než stvůry skutečné.

„Vážení pánové! Chlapci! Právě jsme dovedli k dokonalosti nové číslo! Budete první, kdo je zhlédne!“ vyhlásil pan Dark.

První policista s rukou mimoděk přitisknutou na pouzdro pistole úkosem pohlédl na širokou hradbu monster a všelijakých patvorů. „Tenhle chlapec říkal –“

„Říkal?!“ Ilustrovaný muž vybuchl smíchem. Monstra nárazem dováděně poskočila, ale hned se uklidnila, protože majitel pouťových atrakcí nenuceně pokračoval, popleskával a konejšil své ilustrace, což svým způsobem uklidňovalo i přítomné figuríny.

„Že něco říkal? Ale co viděl? Klukům přece vždycky pouťové atrakce nahánějí strach, ne? Když dojde na všelijaké hříčky přírody, vezmou nohy na ramena. A co teprve dnes večer!“

Policista se díval na montáží napřímenou kašírovanou trosku připoutanou v elektrickém křesle.

„Kdo je to?“

„Ten?“ Will si všiml, jak z kouřem zastřených očí pana Darka vyšlehl plamen, a viděl, jak ho pan Dark stejně rychle zadusil. „To je naše nové číslo. Pan Elektriko.“

„Ne, ne! Podívejte se na toho starce! Podívejte!“ Will křičel ze všech sil. Policisté se k němu obrátili a snažili se jeho zběsilý křik vyhodnotit.

„Copak to nevidíte?“ zeptal se Will. „Je mrtvý! V těch popruhách ho jen něco drží vzpřímeně!“

Zdravotníci překvapeně sledovali, jak do černého křesla vlétla veliká vložka zimy a držela se tam.

Páni, napadlo Willa, my jsme si mysleli, jak to bude všechno prosté. Ten stařec, pan Cooger, umíral, tak zavoláme doktora, zachráníme ho a on nám odpustí, možná nám ani pouť nic neudělá a nechá nás jít. A teď tohle! Co bude dál? On je mrtvý! Na všechno je pozdě! Všichni jsou proti nám!

Will stál mezi ostatními a cítil, jak se line chladný vzduch z nepohřbené mumie, ze studených úst a studených očí uzamčených v zamrzlých víčkách. Žebra pana Coogera pod zhroucenou košilí byla tvrdá jako kámen a zuby pod hliněnými rty jako suchý led. Kdyby se v poledne vynesl ven, zvedne se nad ním mlha.

Zdravotníci si vyměnili pohled a kývli.

Policista nato o krok postoupil.

„Pánové!“

Pan Dark pavoučí rukou vyběhl k mosazné rozvodné desce.
„Tělo pana Električka teď sežehne sto tisíc voltů!“
„Ne, nedovolte mu to!“ vykřikl Will.
Policisté postoupili o další krok. Zdravotníci otevřeli ústa, chystali se něco říct. Pan Dark vrhl na Jima naléhavý pohled. Jim vykřikl:
„Ne! To je v pořádku!“
„Jime!
„Wille, ano, je to O.K.!“
„Odstupte!“ Pavoučí prsty sevřely páku spínače. „Ten člověk je v transu! Udržuji ho v hypnóze, je to součást našeho nového čísla! Kdybyste ho z toho stavu vyrušili, mohl by utrpět zranění!“
Zdravotníci ústa zavřeli. Policisté zůstali stát.
„Zapnu sto tisíc voltů! A přesto vstane živý, duch i tělo nepoškozené!“
„Ne!“
Policista Willa strhl.
Ilustrovaný muž, všechny stvůry i lidé naladění proti němu se teď vrhli ke spínači.
Světla ve stanu zhasla.
Policistům, zdravotníkům i oběma chlapcům naskákala husí kůže velká jako nežity.
V těch púlnočních výbojích se elektrické křeslo jevílo jako topeňník a stařec na něm vzplál jako bezbranný strom.
Policisté uskočili, zdravotníci se vyklonili vpřed a stejně tak voskové figuríny s modravými plamínky v očích.
Ilustrovaný muž s rukou na vypínači toho starého, prastarého muže pozorně sledoval.
Stařec byl mrtvý jako kámen, to byl, ale elektřina ho oblila životem. Točila se kolem studených mušliček jeho uší, probleskovala v nozdrách hlubokých jako opuštěná kamenná studna. Modří električtí úhoři se plazili po prstech podobných kudlance nábožné a po kolenech z rodu lučních kobylek.
Rty Ilustrovaného muže se otevřely dokořán, možná že řval, ale vůbec ho nebylo slyšet v tom nesmírném smažení, výbojích, praskání a sykotu elektrického proudu, který se plazil kolem, přes muže, nad a pod ním a křeslem, v němž byl uvězněn. Vstaň živý! volalo všechno to hemžení. Vstaň živý! volaly barvy a světla útočící ze všech stran. Probud' se k životu! řvala ústa pana Darka, což slyšel pouze Jim, který uměl odezírat a číst v duchu nahlas. Totéž si přál Will, chtěl, aby stařec žil, aby znovu nastartoval srdce, plíce, krev, sliny, osvobodil

ducha a nechal roztát voskovou duši...

„Je mrtvý!“ Jenže ať se Will snažil sebevíc, ten hlomoz a ryk se mu překřičet nepodařilo.

Živý! Rty pana Darka se olízly a slovo si vychutnávaly. Živý. Vstaň živý. Nastavil spínač k nejvyšší rysce. Kdesi se vzpírala ječící dynamo roztočená jako vír, s nářkem vyráběla nelidskou energii. Světlo bylo najednou lahvově zelené. Je mrtvý, mrtvý, opakoval si v duchu Will. Vydrž naživu! Křičely stroje, křičel žár i jeho jas, křičely smečky popelavých šelem na ilustrovaném těle.

Ve štiplavém dýmu vstávaly starci vlasy na hlavě. Třpytivé slzy kanoucí z jeho nehtů dopadaly na dřevěnou podlahu jako klokotavé cákance. Nehybnými víčky se draly dovnitř a ven zelené výboje elektřiny.

Ilustrovaný muž se nad tu prastarou, dočista mrtvou věc prudce sklonil, smečka jeho šelem se topila v potu a pravá ruka tepala do vzduchu naléhavou žádost:

Žij, žij.

A stařec se probudil k životu.

Will vytrvalým křikem ochraptěl.

Přesto ho nikdo neslyšel.

Protože v tu chvíli – jako by zapůsobila síla hromu, jako by elektrický žár nabyl novou sílu – pomalu, pomaloučku se jedno nehybné víčko zvolna otevřelo.

Pout'ovým stvůráám spadla čelist.

V nastalé bouři zdánlivě daleko odtud vřeštěl i Jim. Will ho pevně držel za loket, cítil, jak vřískot proniká Jimovi i kostmi, když se starci rozestoupily rty a mezi nimi a vystouplými zuby cik cak probíhal soptivý prskot.

Ilustrovaný muž snížil výkon na slabé vrnění. Pak se otočil, padl na kolena a napřáhl ruku před sebe.

Stranou od něho nahoře na pódiu se pod košilí starce cosi nepatrně pohnulo, asi jako spadlý list.

Pout'ové figuríny vypustily zadržovaný dech.

Prastarý muž si povzdechl.

Je to jasné, říkal si Will v duchu, dýchají za něho, pomáhají mu vypadat, že žije.

Nádech, výdech, nádech, výdech – pořád to vypadalo jako pout'ová atrakce. Co má říct, co může udělat?

„... plíce tak... tak... tak...“ šeptal kdosi.

Je Čarodějnice s Prachem osudu na svém místě ve skleněném bo-

xu?

Nádech. Figuríny vtáhly vzduch. Výdech. Ramena jim poklesla.

Rty prastarého muže se zachvěly.

„... srdeční tep... jedna... dva... ano... ano...“

Že by ta čarodějka? Will se bál podívat.

Ve starcově hrdle roztikala nějaká žíla malé hodinky.

A teď se jeho pravé oko otevřelo úplně, zaostřilo a zůstalo zírat jako rozbitá kamera. Jako by se díval dírou v prostoru, kde nikdy nenarazí na konec. Pomalu se začal zahřívát.

Hoši dole pod ním začínali tuhnout.

A teď to staré a děsivými sny poučené oko bylo v tom zpustošeném porcelánovém obličejí tak veliké, tak hluboké a tak plné síly, že odněkud z jeho dna mžoural zlý synovec na pouťová monstra, na zdravotníky, na policisty a na...

Willa.

Na tom oku viděl Will sebe, viděl Jima, zrcadlily se na něm dvě malinké postavičky. Kdyby stařec mrkl, ty dvě postavičky by rozmačkalo jeho víčko!

Ilustrovaný muž, stále na kolenou, se konečně obrátil a úsměvem všechny uklidnil.

„Pánové a chlapi, zde vidíte na vlastní oči člověka, který žije s bleskem v těle!“

Druhý policista se dal do smíchu. Pohyb mu smetl ruku z pouzdra na pistolí.

Will ukročil doprava.

To staré oko připomínající plivanec se otáčelo s ním a vysávalo ho svou prázdnotou.

Will proklouzl doleva.

Totéž udělal slizký hlen – starcovo oko, zatímco mrazivé rty se doširoka rozevřely a vytvořily a pak ještě zopakovaly těžký vzdech, nervózní vzrušení. Starcův hlas vyrazil odkudsi z hloubi útrob, odrážel se od vlhkých kamenných stěn těla, až nakonec vypadl z úst:

„... vítejte... mmm...“

Slovo zapadlo zpátky.

„... ví... tejte... mmm...“

Policisté do sebe šťouchli s identickým úsměvem.

„Ne!“ vykřikl z ničeho nic Will. „To není žádné pouťové číslo! Byl mrtvý! A zemře zas, jestli vypnete proud –!“

Will si sám připlácí ruku na ústa.

Panebože, říkal si v duchu, co to dělám? Chci, aby žil, aby nám

odpustil, aby nás nechal na pokoji! Ale Panebože, já chci ještě mnohem víc, aby byl mrtvý, chci, aby byli mrtví všichni, mám z nich takovou hrůzu, až se mi svírá žaludek!

„Promiňte...“ zašeptal.

„Není co!“ křikl pan Dark.

Pouťové figury začaly zmateně mrkat a zlobně civět. Co ještě se dá čekat od té sošné postavy v tom mrazivém prskajícím křesle? To jedno oko prastarého muže se zalepilo. Ústa sklapla jako bublina žlutého bláta v sirné lázni.

Ilustrovaný muž praštil do spínače a divoce se přitom zašklebil do prázdna. Do starcovy prázdné ruky podobné rukavici vrazil ocelový meč.

Z uvadlých hrotů strniště na prastarých neholených tvářích šlehala elektřina. Hluboké oko se odhalilo jako díra po kulce. Bažilo po Willovi, našlo jeho odraz a zahryzlo se do něho. Ze rtů se mlžně linulo:

„Vvvvvviděl... jsssem... ty... kluky... vlééézt... do... sssstanu... ssss...“

Vyschlé plíce se znovu naplnily a pak tenkou skulinou kvílivě vypouštěly smrdutý vzduch:

„Zkoušeli... jssme ttak jsem myslel... vysstřel si... zzz nich... dělej, že jsi nrrrrrtvý.“

Opět pauza, kyslík se pil jako voda, elektřina jako víno.

„... padl jsssem... jjjako... že... umííírám... Kkkkluci... začali... křřřičet...“

Utekli!“

Stařec chraplavě vyrážel slabiku po slabice.

„Ha.“ Pauza. „Ha.“ Pauza. „Ha.“

Elektřina obšila ty hvízdavé rty ozdobnou ažurou.

Ilustrovaný muž si lehce odkašlal. „Tohle číslo pana Elekrika velmi unavuje...“

„Pochopitelně,“ rychle zareagoval jeden policista. „Omlouváme se.“ Zasalutoval. „Je to pěkné představení.“

„Dobré,“ přidal se jeden zdravotník.

Will se chtěl podívat, jak se přitom tváří, ale Jim mu stál v cestě.

„Chlapci, tady máte deset volných vstupenek!“ Pan Dark je držel v ruce.

Jim ani Will se nehýbali z místa.

„Co je?“ zeptal se policista.

Will se pro ohnivě rudé vstupenky rozpačitě natáhl, ale zarazil se, když pan Dark dodal: „Jak se jmenujete?“

Policisté na sebe mrkli.

„Řekněte mu to, kluci.“

Ticho. Pouťové figury napjatě přihlížely.

„Já jsem Simon,“ ozval se Jim. „Simon Smith.“

Ruka pana Darka se vstupenkami se pevně sevřela.

„Já jsem Oliver,“ řekl Will. „Oliver Brown.“

Ilustrovaný muž do sebe mohutně nasál vzduch. Pouťové figury *se nadechly!* Ten obrovský nádech zřejmě vyburcoval i pana Elektrika. Jeho meč sebou škulbl. Hrotem poskočil k Willovu rameni, zajiskřil na něm a pak modrozelenými výboji přesvištěl k Jimovi. Rameno mu zasáhl blesk.

Policisté se dali do smíchu.

Široce otevřené oko starce se zablyštělo.

„Passssuji vás... na... osssly a hlupáky... passssuji... vás... pane Padavko a... pane Bled'our!“

Pak Elektriko domluvil. Meč jim poklepal na rameno.

„Krátký... ssssmutný život... pro oba!“

Pak se šterbina jeho úst stiskla, otevřené oko se zalepilo. Zadržel zatuchlý dech, aby mu elektrické jiskřičky oživily krev jako temné šampaňské.

„Tady jsou ty vstupenky,“ hučel pan Dark. „Návštěva atrakce zdarma. Zdarma. Přijďte kdykoli. Určitě přijďte. Přijďte.“

Jim popadl vstupenky, Will popadl vstupenky.

Skokem vystřelili ze stanu.

Policisté mávali, rozdávali úsměvy na všechny strany a volným krokem vyšli za nimi.

Zdravotníci se neusmívali, v bílých kombinézách odcházeli podobní duchům.

Chlapce našli příkrčené na zadním sedadle policejního vozu.

Zdalo se, že by nejraději jeli domů.

II.

PRONÁSLEDOVÁNÍ

Kapitola 25

Vytušila, že zrcadla na ni čekají ve všech místnostech, podobně jako člověk v zimě tuší, aniž otevře oči, že za okny padá první sníh.

Slečna Foleyová si před několika lety všimla, že má dům plný svých průzračných stínů. Usoudila proto, že bude nejlepší nevídat si studených povlaků z prosincového ledu v hale, nad sekretářem, toaletním stolem i ve vaně. Po tenkém ledě je lépe chodit po špičkách. Kdyby nad tím člověk dumal, mohl by přílišnou pozorností tenkou skořápku prolomit. A kdyby tříští propadl, mohl by se utopit v hlubinách tak chladných a vzdálených, že tam vytesána do mramorových náhrobních kamenů leží celá Minulost. Ledová voda by se mu prodrala do žil. V transu by zůstal přikován u rámu zrcadla a stál tam navěky, protože by nedokázal odtrhnout pohled od svědectví Času.

Ale dnes večer, současně s doznívající ozvěnou uhánějících nohou těch tří chlapců, se nemohla zbavit pocitu, že na zrcadla v jejím domě padá sníh. Měla chuť prorazit jejich rámy a zjistit, jaké je u nich počasí. Nakonec se toho neodvážila z obavy, aby se zrcadla nějakým způsobem nespojila v miliardovém znásobení a na pochod se nedala armáda žen, z nichž by se postupně staly dívky, ty by se daly na pochod a staly se z nich malilinké děti. Tolik lidí namačkaných v jediném domě by mohlo vést k udušení.

Takže co je teď třeba udělat s těmi zrcadly, s Willem Hallowayem, Jimem Nightshadem a... tím synovcem? Zvláštní úvaha. Proč neříct s mým synovcem? Protože, říkala si v duchu, od chvíle, kdy vešel do dveří, sem jaksí nepatřil, jeho svědectví žádným svědectvím nebylo, pořád čekala na... co?

Dnešní večer. Ta pouť. Synovec říkal, že je tam hudba, která se musí slyšet, na pouťových atrakcích se člověk musí svézt. Do bludiště ne, tam spí zima. Na kolotoč, kde léto sladké jako jetelíček, medová tráva a máta lesní tráví svůj překrásný čas.

Vyhlédla z okna na trávník přikrytý nocí, z něhož ještě nezachránila rozházené šperky. Nějak si domyslela, že to pro synovce byl způsob, jak se zbavit těch dvou chlapců, kteří by jí možná chtěli zabránit, aby využila lístek ležící na římse krbu:

KOLOTOČ. JEDNA JÍZDA

Čekala, až se synovec vrátí. Ale nejde, tak musí jednat na vlastní pěst. Musí udělat něco, ne aby potlačila, to ne, ale aby omezila zásahy takových, jako jsou Will a Jim. Nikdo se nesmí stavět mezi ni a synovce, mezi ni a kolotoč, mezi ni a příjemné, dokola se točící léto.

Synovec všechno řekl tím, že nic neříkal, jen ji držel za ruce a z malých růžových úst na ni dýchal vůni jablečného koláče.

Zdvihla telefonní sluchátko.

Na druhé straně města viděla v kamenné budově knihovny světlo, jako je vídalo celé město po řadu let. Vytočila číslo. Ozval se tichý hlas. Řekla:

„Je to knihovna? Pan Halloway? Tady slečna Foleyová, učitelka vašeho Willa. Můžeme se, prosím, za deset minut sejít na policii... Pane Hallowayi?“

Ticho.

„Jste tam ještě...?“

Kapitola 26

„Byl bych na to přísahal,“ řekl zdravotník. „Když jsme přijeli na místo... ten stařec byl mrtvý.“

Sanitka a policejní vůz na zpáteční cestě do města zastavily ve stejném okamžiku na křižovatce. Jeden zdravotník na policisty zavolal a policista volal na něho:

„To si děláte blázně!“

Zdravotníci v sanitce pokrčili rameny.

„Jo. Máte pravdu. Dělán si blázně.“

Vyrazili dál jako první, obličejové střízlivé a bílé jako jejich uniformy.

Policisté jeli za nimi, na zadním sedadle se krčil Jim s Willem, pokoušeli se něco říct, ale policisté se začali bavit a smát, jeden druhému vyprávěl, co všechno zažili, a tak Will s Jimem zůstali u lhaní, znovu udali falešná jména a řekli, že bydlí blízko stanice, za rohem.

Nechali se vysadit u dvou neosvětlených domů poblíž policie, vyběhli každý k přední verandě, vzali za knoflík u dveří a čekali, až hlídkový vůz zahne za roh do stanice, pak seběhli k ulici a šli za ním, zůstali stát a pozorovali žlutá světla služebny, o půlnoci zbarvená jako slunce. Will se ohlédl a vyčetl z Jimovy tváře, že mu hlavou běží všechno, co se za ten večer událo, a Jim nespouštěl oči z oken policejní stanice, jako by se každou vteřinu mohla ve všech místnostech rozhostit tma a světla navždy zhasnout.

Cestou zpátky do města, napadlo Willa, jsem zahodil lístky, které jsem dostal. Ale – vida...

Jim své má, drží je v ruce.

Will se zachvěl.

Co si teď asi Jim myslí, co chce, co plánuje, když se ukázalo, že mrtví žijí a že žijí pouze díky žáru doběla rozpálených zařízení elektrického křesla? Pořád ještě má poutě tak strašně rád? Will se toho snažil dopátrat. A náznaky odpovědi skutečně přicházely, Jim je měl v očích, protože Jim byl zkrátka Jim, i když tu jen stál s tváří osvětlenou neosobním světlem orgánu Spravedlnosti.

„Jejich nadřízený by určitě poslouchal, co říkáme –“ ozval se Will.

„Jo,“ řekl Jim. „Ten by se tomu věnoval jen pár chvil, než by nás

čapli. Sakra, Williame, dej si k čertu říct, ani já sám nevěřím tomu, co se za posledních čtyřiaadvacet hodin stalo.“

„Ale musíme přece najít nějakého nadřízeného, musíme se o to snažit, když víme, jaká je situace.“

„No dobře, ale jaká je? Co se na té pouti stalo špatného? Že v Zrcadlovém bludišti vystrašili nějakou ženskou? Vystrašila se sama, řekne policie. Že se někdo vloupal do domu? Dobrá, ale kde je ten lupič. Že se skrývá v kůži starce? Kdo by něčemu takovému věřil? Kdo by uvěřil, že stařec byl taky dvanáctiletý kluk? A co jiného se stalo? Že zmizel obchodník s hromosvody? Že zmizel a nechal tu svůj vak? Ale vždyť přece mohl odjet z města –“

„A co ten trpaslík na jedné atrakci –“

„Já ho viděl, tys ho viděl, jenže je to jako s tím obchodníkem, určitě tam byl, ale můžeš dokázat, že dřív byl velký? Nemůžeš, zrovna jako nemůžeš dokázat, že Cooger byl taky malý, takže tu, Wille, stojíme na chodníku, nemáme jiný důkaz, než co jsme viděli, ale jsme malí kluci, svět poutě stojí proti našemu a policajti si v něm docela užili. Páni, to je zmatek! Kdyby, kdyby tak ještě byla možnost panu Coogerovi se nějak omluvit

„Omluvit?“ zaječel Will. „Tomu krokodýlovi, co žere lidi? Panenko skákává! Tobě ještě nedošlo, že s almery a gofy se nebavíme?“

„S almery a gofy?“ zadumaně opakoval Jim, protože tak říkali bytostem, které se plíživě draly do jejich snů a ploužily se jimi. Když měl zlý sen William, kvíleli a repetili v něm „almeři“ bez tváře. Když měl stejně zlý sen Jim, „gofové“, jak jim říkal, rostli jako obrovité houby z těsta na sněhové pusinky. Ty houby se živily krysami, které se živily pavouky tak velkými, že se mohli živit kočkami.

„S almery! S gofy!“ řekl Will. „To ti musí spadnout na hlavu pavlač, abys to pochopil? Podívej, jak dopadl pan Električko a ten blázen trpaslík! Ta zatracená mašina umí s člověkem udělat, co se jí zamane. My to víme, my jsme to viděli. Možná že toho obchodníka s hromosvody tak zmáčkla schválně anebo se možná něco pokazilo. Je fakt, že zkrátka skončil v lisu na víno, přejel ho parní válec kolotoče. A teď je z něho pošuk, vůbec se k nám nezná! Ani to ti nestačí, Jime? Vždyť prosím tě možná i pan Crosetti –“

„Pan Crosetti má dovolenou.“

„Možná má, možná nemá. A co jeho krám. Je tam vývěska: PRO NEMOC ZAVŘENO. Pro jakou nemoc, Jime? Že by se na pouti přejedl cukroví? Že by se mu udělalo špatně na kolotoči, když se tak rád vozí?“

„Nech toho, Wille.“

„Ne, mistře, nenechám. Chápu, ten kolotoč vypadá lákavě. Ale ty si myslíš, že bych chtěl, aby mi věčně bylo třináct? To jsi na omylu! Prokristapána, Jime, přiznej si, že netoužíš po tom, aby ti teď bylo dvacet!“

„Vždyť jsme celé léto nemluvili o ničem jiném!“

„No jo, ale řeči jsou jedna věc a vrhnout se bez rozmyslu do mašiny, která všechno natáhne jako karamelku, a nechat si vytáhnout kosti, Jime, to je věc druhá, co s nimi pak budeš dělat?“

„To nech na mě,“ řekl Jim do noci. „Já bych si věděl rady.“

„Jasně, Jime. Sebral by ses, šel pryč a mě tu nechal.“

„To není pravda, nenechal bych tě tu, Wille,“ bránil se Jim. „Zůstali bychom spolu.“

„Spolu? Ty o dvě hlavy vyšší, koukal bys na mě spatra, Jime, a o čem by se asi tak dalo mluvit? Já mám v kapse provázek na draka, všelijaké kamínky a cucavé bonbony, ty bys měl kapsu krásně čistou a prázdnou a dělal by sis ze mě legraci, vždycky bys mě předběhl a vykašlal se na mě –“

„Nikdy bych se na tebe nevykašlal, Wille.“

„Ale vykašlal. Víš co, Jime, jdi si, jdi si a mě nech, mám v kapse nůž, klidně si sednu pod strom a budu ho házet a ty se klidně zblázníš z těch koní, co se honějí pořád dokola, naštěstí už jim to nejde –“

„A za to můžeš ty!“ vykřikl Jim. Zarazil se.

Will strnul a zaťal pěsti. „Chceš říct, že jsem měl nechat toho mladýho parchanta zestárnout natolik, aby nás připravil o hlavu. Prostě ho nechat, ať si krouží kolem dokola a plive nám do očí? A ty možná s ním, zamáváš sbohem, objedeš kolem dokola, zamáváš na shledanou a co mi zbyde, taky ti zamávat, Jime, tohle chceš říct?“

„Pst!“ řekl Jim. „Sám jsi řekl, že už je pozdě. Kolotoč se polámal –“

„A až ho někdo spraví, zas na něj posadí toho starýho Coogera a omladí ho natolik, aby mohl promluvit a vzpomenout si na naše jména, a pak se na nás vrhnou jako kanibalové, nebo možná jen na mě, pokud se ty chceš s nimi udobřit, řekneš jim, jak se jmenuju a kde bydlím –“

„To bych neudělal, Wille.“ Jim se ho dotkl.

„Jime, prosím tě, vždyť přece vidíš, jak to je! Všechno má svůj čas, jak říkal pan pastor minulý měsíc, všechno pěkně jedno po druhém, ne dva po dvou, pamatuješ?“

„Všechno,“ řekl Jim, „ má svůj čas...“

Vtom zaslechli z policejní stanice nějaký hovor. V místnosti vpravo od vchodu byl slyšet jeden ženský hlas a hlasy mužské.

Will na Jima souhlasně kývl a společně potichu běželi prodrat si cestu křovím, aby se do té místnosti mohli podívat.

Seděla tam slečna Foleyová. Seděl tam Willův tatínek.

„Já to nechápu,“ říkala slečna. „To pomyšlení, že se Will s Jimem vloupou do mého domu, vykradou mě a utečou!“

„Vy jste jim viděla do obličeje?“ zeptal se pan Halloway.

„Když jsem začala křičet, otočili se pod lampou.“

O synovci ani slovo, napadlo Willa. O tom se paní učitelka samozřejmě nezmíní.

Vidíš, Jime, chtělo se mu křičet, byla to past! Ten synovec čekal, až se tam my připlížíme. Chtěl nás dostat do takového maléru, aby ať řekneme, co řekneme o pouti, o nočních příhodách, o kolotoči, policie, rodiče, nikdo nás nebude poslouchat, protože na naše slova se nedá!

„Já je nechci zažalovat,“ říkala slečna Foleyová, „ale jestli jsou ti hoši nevinní, kde jsou?“

„Tady!“ ozvalo se.

„Wille!“ řekl Jim.

Pozdě.

Protože Will si nadskočil a už se vytahoval do okna.

„Tady,“ oznámil prostě, když dopadl na podlahu.

Kapitola 27

Domů šli po chodnicích zalitých měsíčním světlem beze slova, pan Halloway uprostřed. Když došli před dům, Willův tatínek si povzdechl:

„Jime, nevidím důvod, proč takhle pozdě tvoji maminku trápit. Když mi slíbíš, že jí všechno řekneš u snídaně, nechám tě jít. Dosta-neš se dovnitř, aniž bys ji vzbudil?“

„Jasně. Podívejte, co máme.“

„Co máme?“

Jim přikývl, odvedl je kousek dál a tam začali šmátrat po chomá-čích vysokého mechu a listí po straně domu, až našli železné příčle, které tam s Willem potají umístili a připevnili jako tajný žebřík do Jimova pokoje. Pan Halloway se krátce a téměř bolestně zasmál a mysl mu zastřel podivný bezuzdný smutek.

„Jak dlouho už to tu máte? Ale ne, vlastně mi to neříkejte. Ve va-šem věku jsem dělal totéž.“ Podíval se vzhůru na břechťan pnuocí se k Jimovu oknu. „Je to krásný pocit být v noci venku volný jako pták.“ Najednou si uvědomil, komu to říká, a pokračoval: „Ale nezůstáváte venku dlouho, že ne – ?“

„Tenhle týden jsme poprvé byli venku přes půlnoc.“

Tatínek se na chvíli zamyslel. „Počítám, že kdybyste to měli do-volené, nebylo by to ono. Nepozorovaně se v letní noci vytratit k jezeru, na hřbitov, na koleje, do broskvového sadu, to je to pravé...“

„Páni, pane Hallowayi, vy jste kdysi –“

„Ano. Ale ne abyste pověděli maminkám, že jsem vám to přiznal. Tak honem nahoru.“ Naznačil kam. „A celý příští měsíc ani jeden noční výlet!“

„Ano, pane!“

Jim se jako opice vyhoupl ke hvězdám, mihl se oknem, zavřel je a stáhl roletu.

Tatínek přešel pohledem schované příčle sestupující od svítících hvězd k poklidnému světu chodníků zvoucích k běhu na tisíc metrů, k vysokým překážkám z temných keřů, k mřížím hřbitova a zdi vhodné ke skoku o tyči...

„Víš, co mě nejvíc trápí, Wille? Že už nedokážu běhat jako ty.“

„Ano, tatínku,“ odpověděl syn.

„Tak a teď aby bylo jasno,“ řekl tatínek. „Zítra zajdeš ke slečně Foleyové a znovu se jí omluvíš. Prohledáš její trávník. Měli jsme jen sirky a baterky, mohli jsme něco z těch – ukradených – věcí přehlédnout. Pak půjdeš k náčelníkovi policie a podáš mu hlášení. Máš štěstí, že ses sám přihlásil. A máš štěstí, že slečna Foleyová nebude naléhat na obvinění.“

„Ano, tatínku.“

Vrátili se zpátky k boku vlastního domu. Tatínek prohrábl břechťan.

„U nás je to taky?“

Rukou zachytil příčli, kterou Will zatloukl mezi listí.

„Taky.“

Zůstali stát u břechťanu, kde skryté příčle vedly vzhůru do tepla postelí, do bezpečí pokojů, tatínek vytáhl pytlík na tabák, nacpal si dýmku, zapálil ji a pak řekl: „Já tě znám. Ty nepůsobíš provinile. Ty jsi nic neukradl.“

„Ne.“

„Tak proč jsi na policii řekl, že jsi kradl?“

„Protože slečna Foleyová – bůhví proč – chce, aby to bylo na nás. Když řekne, že jsme to udělali, tak jsme to udělali. Všiml sis, jak byla překvapená, když nás viděla lézt dovnitř oknem? Ve snu ji nenapadlo, že se přiznáme. Vidíš a my jsme to udělali. Máme už tak dost nepřátel i bez obžaloby. Počítal jsem, že když se přiznáme, budou k nám shovívaví. A byli. A slečna Foleyová vlastně taky vyhrála, protože z nás jsou teď kriminálníci. Nikdo nebude věřit tomu, co říkáme.“

„Já ano.“

„Vážně?“ Will si pátravě prohlížel stíny na otcově tváři, viděl mléčně bílou pleť, oko a vlasy.

„Tati, tuhle v noci, ve tři ráno –“

„Ve tři ráno –“

Will viděl, jak se tatínek schoulil jako před studeným větrem, jako by celou tu věc tušil a znal a jen se nedokázal pohnout, natáhnout ruku, doknout se Willa a poklepat mu na rameno.

A ten věděl, že nic říct nemůže. Zítra ano, někdy jindy ano, protože možná, až vyjde slunce, stany budou pryč, zrudý se rozejdou po světě a nechají kluky na pokoji, vědí, že je vyděsily natolik, že už nic neřeknou, budou držet pusy. Možná že to všechno pomine, možná... možná...

„Ano, Wille?“ vypravil ze sebe tatínek, dýmka v ruce mu vyhasla.

„Pokračuj.“

Ne, řekl si v duchu Will, ať Jima a mě třeba sežerou, ale nikoho jiného. Každý, kdo něco ví, na to doplatí. Takže se to nikdo další nesmí dozvědět. Nahlas řekl:

„Za pár dní ti to, tati, všechno povím. Přísahám. Na mou duši.“

„Ta duše,“ řekl otec po chvíli, „mi stačí.“

Kapitola 28

Noc byla provoněná prachem podzimního listí připomínajícím jemný písek starověkého Egypta, který jako by se nesl k dunám za městem. Jak je to možné, táhlo Willovi hlavou, že já v tuhle chvíli dokážu myslet na to, že čtyři tisíce starý prach starověkých lidí obíhá kolem světa, a já jsem smutný, protože si toho nikdo nevšimá kromě mě a možná tady tatínka, ale ani my dva si to neřekneme.

Byla to doslova jakási chvíle uprostřed času, jednu vteřinu se jejich úvahy podobaly ježatému erdelovi, příští hladounké dřímající kočce. Byl čas jít spát a oni pořád otáleli a jako malí kluci se bránili podlehnout a oddat se nočnímu snění na polštáři. Byla to chvíle, kdy se dalo říct mnoho, ale ne všechno. Chvíle po prvních odhaleních, ale ne posledních. Byla to vůle dozvědět se všechno a vůle nedozvědět se nic. Byla to nová sympatie mužů, kteří začínají hovořit, jak je třeba.

A tak přestože měli už dávno být nahoře v ložnicích, nedokázali opustit chvíli, která slibovala, že budou následovat další v nocích nepřítis vzdálených, kdy muž a chlapec, z něhož se stává muž, se možná i víc rozhovoří. A tak se Will nakonec opatrně zeptal:

„Tati? Jsem já dobrý člověk?“

„Myslím, že jsi. Ano, vím, že jsi.“

„A – a pomáhá to, když jde opravdu do tuhého?“

„Pomáhá.“

„Zachrání mě to, kdybych potřeboval? Myslím, kdybych byl mezi samými zlými lidmi a někdo jako já na míle daleko, co pak?“

„Pomůže to.“

„To přece samo nestačí, tati!“

„Dobro není bezpečí pro tvé tělo. Je důležité především pro klid v duši –“

„Ale občas se stane, tati, že se člověk tak strašně vyděsí, že ani –“

„– duše nezůstane v klidu?“ Tatínek pokýval hlavou, obličej zne-pokojený.

„Tati,“ řekl Will sotva slyšitelně. „Jsi ty dobrý člověk?“

„K tobě a k mamince se o to snažím. Ale žádný člověk není sám sobě hrdinou. Žiju se sebou celý život, Wille, vím o sobě všechno, co za to stojí –“

„A když to všechno sečteš...?“

„Myslíš, jaký je výsledek? Věci přicházejí a odcházejí a já většinou sedím úplně klidně a nehýbám se z místa, ano, já jsem v pořádku.“

„Pak ale, tati, proč nejsi šťastný?“ zeptal se Will.

„Trávník před domem... kolik už je?... v půl druhé ráno... není místem na filozofické...“

„Já to jen chtěl vědět, nic víc.“

Následovala dlouhá odmlka. Tatínek si povzdychl.

Vzal Willa pod paží, dovedl ho ke schůdkům na přední verandu, posadil ho tam a znovu si zapálil dýmku. Několikrát zabafal a řekl: „Tak dobře. Maminka spí. Neví, že jsme ještě venku na táčkách jako kocouři. Můžeme pokračovat. Podívej, od kdy si myslíš, že být dobrým člověkem znamená být šťastný?“

„Odkakživa.“

„Tak ode dneška si pamatuj, že je to jinak. Někdy člověk, který vypadá nejšťastnější v celém městě a usmívá se na potkání, je obtížný největším břemenem hříchu. Je totiž úsměv a úsměv, musíš se naučit rozlišovat jeho temnou variantu od světlé. Kdo rád mluví o tom, co je správné, a hlučně se směje, povětšinou něco maskuje. Užil si své a má pocit viny. A lidi hřeší rádi, Wille, hrozně rádi, o tom není pochyb, hřích je láká ve všech podobách, velikostech, barvách i vůních. Jsou chvíle, kdy ne stůl, ale koryto vyhovuje našim choutkám. Když slyšíš někoho příliš hlasitě vychvalovat druhé, snaž se zjistit, jestli právě nevyšel z pěkného chlívku. Na druhé straně ten bledý zkroušený využívaný kolemjdoucí, který vypadá jako ztělesněný hřích, to často může být tvůj dobrý člověk s velkým D, Wille. Být dobrým je totiž hrozná pozice. Člověka to strhá a někdy rozdvojí. Já jsem pár takových znal. Člověk musí pracovat dvojnásob usilovně, aby z něho byl farmář, než aby z něho bylo jeho prase. Řekl bych, že úvahy o tom, jak být dobrý, jsou tak rozpínavé, až jednou v noci od nich popraská stěna. Totéž platí o člověku s vysoko nastavenou laťkou. Stačí, aby na něj padl pouhý vlásek, a už se hroutí. Nedokáže sám sobě dát pokoj, nedokáže se vzepřít, dokud není dokonalost sama.

Bylo by skvělé, kdyby člověk prostě mohl být správný, vždycky se správně zachovat a přitom na to vůbec nemyslet. Ale to jde ztuhá, nemyslíš? V ledniče je poslední kousek citronového koláče, není tvůj, je půlnoc, ty nemůžeš usnout, jakou na něj máš chuť, tak co? Nemusím to rozvádět. Anebo je teplý jarní den, právě poledne, ty

sedíš ve školní lavici a někde v dálce se chladná řeka čile prolétá přes kamení. Takovou průzračnou vodu slyší kluci na míle daleko. A tak minutu po minutě, hodinu po hodině, po celý život, nikdy to neskonečí, nikdy se to nezastaví, pořád máš na vybranou, v tuhle chvíli, v příští a v přespříští, buď dobrý, buď špatný, tak tikají hodiny, to svým tikotem říkají. Běž si zaplavat, anebo zůstaň v tom vedru, běž se najíst, anebo zůstaň ležet o hladu. A tak zůstaneš, ale jakmile zůstaneš, Wille, ty přece víš, jak to dopadne, ne? Na řeku víc nepomyslíš. Anebo na ten koláč. Protože kdyby ses k tomu neustále vracel, musel by ses z toho zbláznit. Když si sečteš všechny řeky, ve kterých sis nezaplaval, všechny koláče, které jsi nesnědl, ve chvíli, kdy je ti tolik co mně, Wille, je těch věcí, k nimž nedošlo, dlouhý seznam. Ale člověk se vždycky může utěšit úvahou, že čím častěji se neovládne, tím spíš se v řece utopí, nebo se udusí zaskočeným soustem. Může se ovšem stát, že z obyčejné hloupé zbabělosti se člověk zbytečně připraví o mnohé, pořád jen vyčkává a sází na jistotu.

Podívej se na mě: ženil jsem se, když mi bylo devětatřicet, Wille, devětatřicet! Byl jsem tak zabraný do málo úspěšných zápasů sám se sebou, že jsem si myslel, přece se nemůžu oženit dřív, než se ze mě stane dobrý člověk napořád. Příliš pozdě jsem přišel na to, že člověk nemůže čekat, až bude dokonalý, musí se s někým stýkat a prožívat pády a vzestupy jako každý jiný. Takže když jsem nakonec jednou večer zvedl pohled od toho horlivého zápasu sám se sebou, přišla do knihovny tvoje matka a místo knihy získala mě. A já jsem viděl, že když člověk vezme muže napůl špatného a ženu napůl špatnou a spojí jejich dobré poloviny, získá lidskou bytost dobrou a o ni se podělí. A to jsi podle mého názoru ty, Wille. Zvláštní a taky smutné na tom, synu, je, že ačkoli ty tady věčně lítáš jen před domem na trávníku a já vysoko na střeše bych raději viděl knihy místo šindelů a život porovnávám s knihovnamí, záhy jsem přišel na to, že jsi od mládí moudřejší, než budu kdy já...“

Dýmka panu Hallowayovi vyhasla. Odmlčel se, aby ji mohl vyklepat a znovu nacpat.

„Ne, tak to není,“ řekl Will.

„Je,“ řekl jeho otec. „Byl bych trouba, kdybych nepoznal, že jsem trouba. Prozíravý jsem jen v jednom: ty jsi chytrý.“

„Je to zvláštní,“ ozval se Will po dlouhém mlčení. „Tys mi dnes řekl víc než já tobě. Ještě si to rozmyslím. Při snídani ti možná řeknu všechno. O.K.“

„Já jsem připraven, záleží na tobě.“

„Protože... já chci, abys byl spokojený a šťastný, tati.“
Zastyděl se za slzy, které mu vyhrkly z očí.
„Neboj, Wille, já budu v pořádku.“
„Kdybych mohl něco říct nebo udělat, abys byl spokojený a šťastný, udělám to.“
„Ty můj Willy!“ Tatínek znovu zapálil dýmku a sledoval, jak kouř odplouvá a jemně se rozplývá. „Jen mi řekni, že budu žít věčně. To úplně postačí.“
Ten jeho hlas, napadlo Willa, nikdy jsem si toho nevšiml. Má stejnou barvu jako jeho vlasy.
„Tati, proč ty mluvíš tak smutně?“
„Já? Protože jsem v podstatě smutný člověk. Čtu knihu a to mě rozesmutní. Dívám se na film – je mi smutno. A divadelní hry? Ty mě ubíjejí.“
„A existuje něco, co tě nerozesmutní?“ zeptal se Will.
„Jediná věc. Smrt.“
„Páni!“ Will sebou škubl. „Myslel jsem, že to je naopak.“
„Ne,“ řekl muž s hlasem, který ladil s jeho vlasy. „Smrt všechno ostatní rozesmutní. Ale sama o sobě jen děsí. Kdyby neexistovala smrt, všechny ostatní věci by se neměly s čím srovnávat.“
A co ta pout', uvažoval v duchu Will, Smrt jako chrastítka v jedné ruce, Život jako cukrátko ve druhé; zatřes jím a vyděsíš se, nabídne a budou se ti sbíhat sliny. A máme tu další atrakci a obě ruce plné!
Postavil se.
„Tati, prosím tě, poslouvej! Ty budeš žít věčně! Věř mi, nebo to špatně dopadne! Jasně, před několika lety jsi byl nemocný – ale to je za námi. Jasně že ti je čtyřiapadesát, ale to jsi pořád mladý! A je tu další věc –“
„Jaká, Willy?“
Tatínek čekal na odpověď. Will se pohupoval. Hryzal si rty a pak vyhrkl:
„Nepřibližuj se k pouti.“
„To je zvláštní,“ řekl tatínek, „to jsem se chystal říct já tobě.“
„Já bych se tam nevrátil ani za milion!“
Jenže to nezabrání pouti, aby neprohledávala město a nepřišla ke mně, dodal v duchu.
„Slíbíš mi to, tati?“
„Proč nechceš, abych tam chodil, Wille?“
„To je jedna z těch věcí, které ti povím zítra nebo příští týden nebo příští rok. Musíš mi prostě věřit, tati.“

„Věřím ti, synu.“ Uchopil ho za ruku. „Slibuju.“

Jako na nějaký pokyn se oba obrátili k domu. Čas vypršel, hodina byla pozdní, dosti bylo řečeno, správně vycítili, že je třeba jít.

„Jak ses dostal ven,“ řekl tatínek, „tak se vrať dovnitř.“

Will beze slova došel k železným příčlím pod šustivým břechťanem.

„Tati, vid', že je nevytrháš...?“

Tatínek jednu přejel prsty.

„Jednoho dne, až tě omrzí, vyndáš je sám.“

„Ty mě nikdy neomrzí.“

„Tak ty to vidíš? Máš pravdu, ve tvém věku se ti zdá, že tě nikdy nic neomrzí. Dobrá, synu, tak už lez.“

Will si všiml, že se tatínek dívá vzhůru na břechťan a tajnou cestičku.

„Chceš tudy taky vylézt?“

„Ne, ne,“ rychle odmítl tatínek.

„Můžeš, beze všeho.“

„Díky. Nezdržuj se,“ řekl tatínek.

Přesto se nepřestal dívat, jak se v kalném světle rána břechťan čeří.

Will vyskočil, zachytil se na první, druhé, třetí příčlí a pohlédl dolů.

Právě z téhle vzdálenosti se zdálo, jako by se tatínek dole na zemi scvrkal. Najednou ho tam nechtěl v té noční tmě nechat jako člověka, koho kdosi hodil přes palubu, ruku už má napřaženou, ale nehýbá se.

„Tati,“ zašeptal. „Ty na to nedosáhneš!“

Kdo to tvrdí!? beze slov volala otcova ústa.

A tatínek povyskočil.

Chlapec a muž, bez hlesu rozesmátí, ručkovali po straně domu, ruka po ruce, noha po noze.

Will slyšel, že tatínek klouže, šmátrá kolem sebe, chytá se.

Pevně se drž! radil v duchu.

„Aaach...!“

Muž zhluboka dýchal.

Will zavřel oči a modlil se: chyt' se... tamhle... teď...!!

Starší muž si prudce odfoukl, nasál vzduch, sveřepým šeptem zaklel a lezl dál.

Will otevřel oči, pokračoval a zbytek už šel hladce, výš a výš, bezvadně, krásně, skvěle, hotovo! Přehoupli se dovnitř a zůstali sedět na parapetu, stejná velikost, stejná váha, stejné zbarvení světlem hvězd, seděli znovu obklopeni nádherně příjemným pocitem vyčer-

pání, zalykali se spolykaným smíchem a ze strachu, aby neprobudili Pánaboha, celou zem, manželku, maminku a peklo, vzájemně si na ústa přitiskli měkkou dlaň, cítili pod ní tu vibrující srdečnou rozjařenost, a zůstali proto sedět o chvílku déle, oči rozzářené vzájemnými pohledy a slzící láskou.

A pak poslední pevný stisk, tatínek odešel, dveře ložnice se zavřely.

Opilý děním v průběhu té dlouhé noci, zbavený strachu a zaměřený na lepší, báječnější věci, které objevil u otce, podroušenýma rukama a příjemně obolenýma nohama ze sebe Will setřásl šaty a jako kus dřeva padl do postele.

Kapitola 29

Spal přesně jednu hodinu.

A pak – jako by si vzpomněl na něco, co viděl jen jako mimochodem – se probral, na posteli se posadil a zadíval se na hřeben Jimovy střechy.

„Ten hromosvod!“ vykřikl. „Je pryč!“

Bylo to tak.

Že by ho někdo ukradl? To ne. Že by ho sundal Jim? Ano! Ale proč? Jen tak, z hlouposti. S úsměvem vylezl nahoru a železnou tyč sundal, žádná bouře se přece neodváží zaútočit na jeho dům! Že by se bál? Taky ne. Strach byl nový oblek nabitý elektřinou, Jim si musí vyzkoušet, jestli mu padne.

Jim! Will měl sto chutí rozbít to jeho pitomé okno. Jít znovu připevnit hromosvod na střechu. Jíme, ještě než se úplně rozední, ta ničemná pouť určitě vyše někoho zjistit, kde bydlíme, nemáme tušení, kdo přijde, ani jak bude vypadat, ale ta tvoje střecha je tak strašně prázdná! Mraky letí rychle, řítí se na nás bouřka a...

Will se zarazil.

Jaký zvuk vydává balon unášený větrem?

Žádný.

Ne, není to tak docela. Je slyšet, šelestí, jako když vítr nadouvá záclony bílé jako dech pěny. Anebo vydává stejný zvuk jako hvězdy otáčející se ve snu. Anebo se ohlašuje jako vycházející a zapadající měsíc. To poslední přirovnání je nejlepší: jako měsíc plující hlubina-mi vesmíru – tak klouže vzduchem balon.

Jak ho uslyšíte, jak se o něm dozvíte? Slyší ho ucho? Neslyší. Zato chloupky na zátylku a jemné chmýří v uších, ty ho uslyší, a chloupky na předloktí se vám rozezvučí, jako když o sebe nožkami tře kobylka, a chvějí se tou zvláštní hudbou. A v tu chvíli člověk, ačkoli leží v posteli, ví, cítí, je si naprosto jistý, že do oceánu oblohy se noří vzdušný balon.

Will zaznamenal v domě Jima jakýsi pohyb. I Jim svými jemnými tmavými anténkami určitě zachytil vysoko nad městem pohyb vod, aby mohl tudy projít leviatan.

Oba hoši vycítili, že na příjezdovou cestu mezi domy dopadl stín.

Oba otevřeli okno, oba se vyklonili ven a oba s otevřenou pusou překvapeně zírali, jak jedinečně a na vteřinu přesně jsou načasovaná jejich setkání, takhle perfektní pantomima intuice a porozumění, jejich týmová spolupráce po řadu let. A pak – s obličejem postříbřeným světlem vycházejícího měsíce – oba vzhledli k obloze.

Balon jim přeplul nad hlavou a zmizel.

„U všech kozlů, co tady ten balon dělá?“ zeptal se Jim, ale nestál o odpověď.

Dál za ním upřeně hleděli s vědomím, že balon je pro obhlídku terénu tím nejlepším prostředkem: žádný řev motoru, žádné skřípění pneumatik, žádné kroky v ulicích, jen vítr prorážející v mracích širokou řeku pro důstojnou plavbu proutěného koše a bouřné plachty nad ním.

Ani Jim, ani Will okno nezabouchl a nestáhl roletu, nemohli si pomoci, zůstali stát a čekat, protože ten zvuk zachytili znovu – jakési zamručení ve snu někoho jiného...

Teplota klesla o dvacet stupňů.

A důvod – šepající balon vybělený bouří se prudce snašel dolů, jeho sloní stín zchladil orosené trávníky, zastínil sluneční hodiny a Will s Jimem se snažili úporným pohledem jím proniknout.

A viděli cosi vykloněného v zavěšeném proutěném kočáře. Je to hlava a ramena? Ano je, s měsícem jako stříbrnou pláštěnkou v pozadí. To je pan Dark! uvědomil si Will. Likvidátor! uvědomil si Jim. Bradavice! uvědomil si Will. Kostlivec! Polykač lávy! Oběšenec! Pan Gilotina!

To není možné!

Čarodějnice s Prachem osudu.

Čarodějnice, která do Prachu nakreslí lebky a hnáty a pak je kýchnutím rozpráší.

Jim se podíval na Willa, Will na Jima, oba četli na rtech toho druhého: čarodějnice!

Ale proč se vosková ježibaba vydala v balonu na noční pátrací akci? ptal se v duchu Will, proč ne někdo z ostatních, někdo s ještěřím jedem, vlčím ohněm, hadíma očima? Proč poslat zhroucenou postavu s víčky nevidomého mloka sešitými nití černé vdovy?

Ale když vzhledli, bylo jim to jasné.

Protože ta čarodějnice, ač z podivného vosku, byla podivně živá. Byla slepá, ale to jí nebránilo, aby nevytrčila řezem pocákané prsty, uznale jimi poklepávala na vzduch a hladila zdymadla, která protínala a rozhrnovala vítr, odlupovala vrstvy vesmíru, oslepovala mihotavé

tančící hvězdy, dokud se prsty nezklidnily a nezašpičatěly jako její nos.

A hoši o ní věděli ještě víc:

Věděli, že je slepá, ale zvláštním způsobem. Dokázala spustit ruce a nahmatat všechny nerovnosti světa, dotknout se střeš domů, prohledat odložené haraburdí v podkroví, vířit prach, prověřit průvan v chodbě i duše kolující od člověka k člověku. Stejně jako ony vnímaly, že se balon snáší k zemi jako podzimní déšť, čarodějnice cítila, jak duše opouštějí chvějící se chřípí a znovu se v něm zabydlují. Každá z dvou přítomných duší byla jiná a ona ji v ruce hnětla jako hrnčířskou hlínu. Každá měla jinou vůni, Will slyšel, jak čichá k jeho životu. Každá jinak chutnala a ona je okoušela ústy s primitivními dásněmi a jazykem útočné zmije. Každá měla jiný zvuk a ona si jedním uchem nacpala duše dovnitř a druhým je protlačila ven!

Rukama zpracovávala prostor, jeden kvůli Willovi, jeden kvůli Jimovi.

Stín balonu je polil panickým strachem a opláchl je hrůzou.

Čarodějnice vydechla.

Balon osvobozený od trochy této trpké zátěže o něco stoupl. Stín se posunul dál.

„Panebože!“ děsil se Jim. „Už vědí, kde bydlíme!“

Oba zalapali po dechu. Po šindelích Jimovy střechy se sunul jakýsi monstrózní předmět.

„Wille! Dostala mě!“

„Ne! Myslím, že –“

Ten tah, tření a šramot postupoval z dolního okraje střechy vzhůru. Will uviděl, že se balon prudkým vírem zvedá a odlétá směrem ke kopcům za městem.

„Je pryč, tamhle letí! Jime, dělala něco na vaší střeše. Strč mi sem tyč, ať můžu přelézt!“

Jim k němu vysunul dlouhou úzkou tyč na podpírání šňůry na prádlo, Will ji upevnil na okenním parapetu, vyhoupl se ven, přeručkoval k Jimovi, ten ho vytáhl do svého okna, bosí společně přeběhli do Jimovy šatny, odtud se vytáhli na půdu, starou, tmavou a přespříliš tichou, vonělo to tam jako na pile. Rozechvělí se usadili na hřebenu střechy a Will vykřikl: „Tamhle to je, Jime.“

A bylo, svítil na to měsíc.

Stopa jako had namalovaný na chodníku. Leskla se. Stříbrná a kluzká. Ale byla to cestička, kterou za sebou nechal gigantický had. Pokud existuje, váží aspoň padesát kilo. Ta stříbrná stuha byla metr

široká. Začínala dole u okapu plného listí, třpytila se až k hřebenu střechy a na druhé straně se zas klikatila dolů.

„Proč to udělala?“ vyhrkl Jim. „Proč?“

„Je to jednodušší než hledat ulici a číslo. Označila tvoji střechu tak, aby byla ve dne v noci viditelná zdaleka a ze všech stran.“

„Proboha!“ Jim se shýbl a stopy se dotkl. Na prstě mu zůstal páchnoucí kliš. „Co budeme dělat, Wille?“

„Cítím v kostech, že do rána už se nevrátí,“ šeptal Will. „Nemůžou jen tak z ničeho nic začít dělat brajgl. Určitě mají nějaký plán. My teď – už to mám, co uděláme!“

Stočená dole na trávníku jako obrovský hroznýš královský na ně čekala zahradní hadice.

Will se řítit dolů, podařilo se mu nic nesrazit a nikoho nevzbudit. Jim zůstal na střeše a zkoprněl překvapením, když co by dup přihupkal nahoru udýchaný Will se stříkající hadicí v ruce.

„Wille, ty jsi génius!“

„Jasný! Dělej!“

Vytáhli hadici a stříkali na šindele, aby se smylo stříbro a odplavil ten hrozivý rtuťový nátěr.

Will zvedl hlavu od práce, zadíval se na průzračnou barvu noci přecházející v ráno a uviděl, že se balon snaží dospět k nějakému rozhodnutí. Věští a vrátí se? Označí čarodějnice střechu znovu? To by ji zas museli umýt a ona označit, oni umýt a tak až do svítání? Muse-li, pokud to bude třeba.

Kéž bych uměl tu čarodějnici zastavit nadobro, říkal si v duchu Will. Oni nevědí, jak se jmenujeme, ani kde bydlíme, a pan Cooger je na umření, ten si nevzpomene, ten nic nepoví. Trpaslík – jestli je to ten obchodník s hromosvody – je pomatený –, a když Pánbůh dá, nic si nevybaví! A slečnu Foleyovou se nikdo neodváží obtěžovat dřív než ráno. Proto odněkud za městem se skřípajícími zuby vyslali na průzkum tu čarodějnici...

„Já pitomec,“ tiše si lál Jim, když omýval střechu v místě, kde byl hromosvod. „Proč já ho tam nenechal?“

„Blesk ještě neuhodil,“ řekl Will. „A když sebou hodíme, ani neuhodí. Koukni – ještě tamhle!“

Důkladně střechu osprchovali.

Dole pod nimi někdo zavřel okno.

„To je maminka,“ nešťastně se zasmál Jim. „Myslí si, že prší.“

Kapitola 30

Přestalo pršet.

Střecha byla čistá.

Nechali hadici, aby se sama sesunula a žuchla do noční trávy kdesi hluboko dole.

Za městem dosud vyčkával balon mezi nic neslibující půlnocí a příslibem a nadějí na východ slunce.

„Proč čeká?“

„Možná větrí, co máme za lubem.“

Slezli dolů přes půdu a za chvíli už byl každý ve svém pokoji a v posteli a po mnoha vzrušených výměnách názorů teď leželi tiše a každý sám naslouchal svému srdci a hodinám příliš rychle se blížícím ke svítání.

Cokoli chtějí udělat oni, uvažoval Will, musíme my udělat dřív. Zalitoval, že se balon nevrátí, že čarodějnici nenapadne, že její znamení na střeše umyli, a nesnese se dolů střechu znova označit. Proč?

Protože.

Přistihl se, jak upřeně hledí na svoji skautskou výbavu na lukostřelbu, na krásný veliký luk a toulec se šípy umístěný na východní stěně pokoje.

Promiň, tati, řekl v duchu a s úsměvem se na posteli posadil. Tentokrát jdu ven sám. Nechci, aby se ta ježibaba vrátila a celé hodiny, možná dny, o nás podávala zprávy.

Sundal ze stěny luk a toulec se šípy, zaváhal a chvíli přemýšlel, pak se přikradl k oknu a vyklonil se ven. Není nutné dlouze vyřvávat, to tedy ne. Hlavně usilovně přemýšlet. Myšlenky oni čist neumějí. To vím, to je jisté, to by tu babu neposlali, ona myšlenky čist taky neumí, ale umí vycítit teplotu těla a její výkyvy, rozpozná jednotlivé pachy, rozpozná vzrušení, a jestli já si tu budu poskakovat a dobrou náladou jí dám najevo, že jsem ji převezl, možná, možná že...

Čtyři ráno odbily ospalé hodiny odkudsi z jiné země.

Čarodějnice, říkal si Will v duchu, *vrát' se*.

Čarodějnice – myslel si už důrazněji, srdce se mu rozbušilo – ta střecha je čistá, slyšíš!?

Vyrobili jsme si vlastní déšť! Musíš se vrátit a znova ji označit!

Čarodějnice...?

A čarodějnice se pohnula.

Cítil, že země pod balonem se otáčí.

Tak jen pojď, ty ježibabo, jsem tu jen já, kluk beze jména, moje myšlenky číst neumíš a já na tebe kašlu! Vykřikuju, že jsme tě převezli, už to ví každý, tak pojď, honem! Troufni si! Do toho!

Ve veliké dálce se zvedlo souhlasné zafunění a sunulo se blíž.

Panenko skákavá, já přece nechci, aby se vrátila do tohotole domu, došlo mu najednou. Rychle! Rval se do šatů.

Se svými zbraněmi v podpaží sešplhal po příčlích v břečťanu a dopadl na vlhkou trávu.

Čarodějnice tady! Běžel a dosavadní průběh nechával za sebou, běžel a cítil se skvěle, uháněl jako zajíc, který zchrupal jakýsi tajemný báječný lehce jedovatý kořen, který ho teď žene šíleným tryskem. S koleny u brady se přenesl přes živý plot, botami drtil mokré listí, ruce plné zbraní naježených jako dikobraz, v ústech namíchanou směs kamínků radosti a strachu.

Ohlédl se. Balon se přiblížil! Nadechoval se a vydechoval od stromu ke stromu, od mráčku k mráčku.

Kam já vlastně mířím? uvažoval Will. Počkat! K Redmanovi! V tom domě nikdo nebydlí už hezky dlouho! Ještě dva bloky!

Rychlý šustot jeho nohou ve spadáném listí provázel mohutný šustot té kreatury někde na obloze a na všechno se snášely vločky měsíčního světla a třpyt hvězd.

Zastavil se před Redmanovým domem, v každé plíci pochodeň, v ústech krev, a bez hlasu volal: tady! Tohle je můj dům!

Cítil, jak na obloze jakási mohutná řeka mění koryto.

Výborně! řekl si v duchu.

Vzal za kliku toho starého stavení. Panebože, blesklo mu hlavou, co když oni už jsou uvnitř a čekají na mě?

Dveře se otevřely do temnoty.

Ve tmě se rozvířil a vzápětí usadil prach a po svých sítích se rozběhli pavouci. Nic jiného.

Will vzal rozpadající se schody po dvou, vyběhl ven na střechu, zbraně strčil za komín a zůstal vzpřímeně stát.

Balon zelený jako sliz – potištěný titánskými obrazy okřídlených škorpionů, starověkých fénixů, kouře, plamenů, oblačné oblohy – sípavě snášel proutěný koš k zemi.

Čarodějnice je tu! blesklo Willovi hlavou.

Nepříjemně provlhlý stín do něj narazil jako křídlo netopýra.

Will se zakymácel, ruce mu vylétly vzhůru. Ten černý stín byl téměř hmatatelný, do očí bijící.

Will upadl. Zachytil se komínu.

Stín ho zahalil a zůstal stát.

V té tmě byla zima jako v mořské jeskyni.

A najednou vítr sám od sebe změnil směr.

Čarodějnice syčela zklamáním. Balon ve zpětném proudu opsal kruh a vznesl se vzhůru.

Ten vítr! zajásal v duchu Will, stojí při mně!

Ne, nepřibližuj se! poroučel jí. Vrať se!

Bál se, že čarodějnice jeho plán vyčmuchala.

Byla to pravda. Prahla po něm. Viděl, jak nehty piluje a škrábe vzduch, jako by přejížděla profilovaný vosk a hledala v něm otisky. Otáčela dlaně dovnitř a ven, jako by Will představoval lehce rozžhavená kamínka kdesi dole na světě a ona si k němu šla ohřát ruce. Jak se proutěný koš rozkmihem vyhoupl vzhůru, uviděl Will její zkosené slepé a sešité oči, uši zarostlé mechem, ústa jako scvrklá meruňka mumifikující vstupující dech a pokoušející se okusit, jak to je s jeho myšlením a chováním. Will byl příliš dobrý, příliš výjimečný, příliš jemný, příliš dostupný, aby to všechno mohla být pravda. Tím si byla jistá.

A protože to věděla, zadržela dech.

Balon tím uvízl uprostřed nádechu a výdechu.

Čarodějnice se opatrně, zkusmo, ve snaze zjistit situaci, nadechla.

Balon – tím zatížený – klesl. Vydechla a vzdušné plavidlo – zbažené par – se vzneslo výš.

Následovalo vyčkávání, zadržování vlhkého zkyslého dechu ve vysušených tkáních jejího téměř dětského těla.

Will si protřepal prsty a palec dal k nosu.

Čarodějnice nasála vzduch. Váha jejího jediného nadechnutí stáhla balon dolů.

Je blíž! napadlo Willa.

Ale čarodějnice záměrně začala svým plavidlem kroužit, protože cítila, jak se z Willových pórů line zvýšený adrenalin.

Will sledoval otáčky balonu, točil se dokola, až zavravoral. Ty je-žibabo, ty chceš, aby se mi zvedl žaludek! říkal si v duchu. Chceš mě utancovat. Chceš, abych omdlel?

Mohl se pokusit už jen o jedinou věc.

Stál bez hnutí zády k balonu.

Čarodějnice, říkal v duchu, tuhle příležitost si nemůžeš nechat ujít.

Uvědomil si pohyb slizkého zeleného obláčku, zadržovaný vak zkyslého vzduchu, kvikot a rozruch v košatině a na nohy, na záda a na krk mu padl studený stín.

Je blízko!

Čarodějnice do sebe vtáhla vzduch, zátěž, břímě noci, všechnu přítěž hvězd a studeného větru.

Je blíž!

Sloní stín mu přešel po uších.

Will povystrčil připravené zbraně.

Stín ho celého pohltil.

Nějaký pavouk mu zavadil o vlasy – že by její ruka?

Will potlačil výkřik a na podpatku se otočil.

Čarodějnice se vyklonila, byla od něho jen desítky centimetrů.

Shýbl se. Chopil se luku.

Čarodějnice zavětrila, zašmátrala a poznala, co drží.

Zděsila se a na oplátku popadla dech, nasála váhu a zatížila balon. Začala prohledávat střechu.

Will uvolnil napjatou tětivu.

Luk se zlomil na dva kusy. Will zíral na nevystřelené šípky, které držel v ruce.

Čarodějnice vypustila dech jediným mocným povzdechem triumfální úlevy.

Balon se vyhoupl vzhůru. Narazil přitom do Willa vyschlým, šustivým a těžce zatíženým košem.

Čarodějnice se rozječela nepřičetným štěstím.

Will se jednou rukou křečovitě chytil za okraj koše, volnou ruku stáhl za sebe a vši silou mrštil šíp do těla balonu.

Čarodějnice oněměla. Vrhla se mu k obličejí.

Pak ale šíp – zdánlivě letící předlouhou hodinu – prorazil v balonu malý otvor. Rychle jel dolů, jako by řezal obrovský zelený sýr. Puklina se rozvířila jako široký úsměv po celém povrchu té gigantické hrušky, slepá čarodějnice něco drmolila, kvílela, na rtech jí naskákaly puchýře, ječela na protest, Will se pevně držel, kopal nohama, ruce zaťaté do koše, a balon naříkal, zmítal se, truchlil nad vlastní rychlou plynnou smrtí, neboť uvězněný vzduch se horlivě dral ven, řinul se dračí dech a vak jím poháněný znovu stoupal vzhůru.

Will se pustil. Kolem něho hvízdal prázdný prostor. Otočil se, dopadl na šindele, sklouzl po staré šikmé střeše až na okraj, tam se nohama napřed přehoupl do další prázdnoty, s výkřikem se prsty zachytil okapu, pevně se držel, ale cítil, jak plech skřípe a povoluje, zatím-

co on pátrá po nebi a pozoruje balon, jak se sykově smršťuje, škube sebou jako poraněné zvíře a snaží se své vyděšené exhalace dopravit do oblak; postřelený mamut brání se zániku, strašlivě proměněný, vykašlávající páchnoucí plynatost.

A to vše v jediném okamžiku. Will pak s roztaženýma rukama padal do prostoru, ani neměl čas se zaradovat, že má pod sebou strom, který ho zachytil, poranil, ale přerušil jeho pád matrací z větvíček, haluzí a silné větve. Jako papírový drak ležel obličejem k měsíci na místě, kde mohl naposled slyšet nářek čarodějnice na stráži u umírajícího, protože balon ji vývrtkou vzdaloval od domu, od ulice, od města za ukrutného truchlení.

Ten úsměv, ta trhlina už zasáhla celý balon v deliriu vrávorající zemřít na loukách, odkud původně přišel, klesající k zemi daleko od spících, neznalých a nevědoucích domů.

Will se hezkou chvílí neodvážil pohnout. Nesly ho větve, ale bál se, že by jimi mohl proklouznout a zabít se dole o černou zem. Čekal taky, až mu v hlavě přestane bušit kovářské kladivo.

Otřásalo jím i bušení srdce, i to ho mohlo setřást, ale poslouchal ho s radostí, věděl, že žije.

Teprve když se úplně uklidnil, zkontroloval všechny údy a pečlivě vybral modlitbičku, slezl ze stromu na zem.

Kapitola 31

Po zbytek noci se už celkem nic nedělo.

Kapitola 32

Za svítání se po strnulé obloze přehnal burácivý hrom, až jiskry lítaly. Na městské báně tiše padal déšť, tryskal z okapových rour a hovořil neznámými podzemními jazyky pod okny, kde neklidně snili Jim a Will. Z jednoho snu se překulili do následujícího, ale zjistili, že jsou všechny střížené z téže tmavé zpuchřelé látky.

Při tom rachotivém víření bubnů došlo k další věci:

Na promáčené ploše poutě se najednou křečovitě probral k životu kolotoč. Jeho orchestrion vypouštěl páchnoucí výpary hudby.

Nejspíš jen jedna jediná osoba v městě slyšela a uhádla, že se kolotoč zase točí.

Dveře domu slečny Foleyové se otevřely a zavřely, její spěšné kroky zněly ulicí.

Když se pak blesk zmrzačeně roztančil po chvíli plně obnažené, chvíli navždy zmizelé zemi, hustě se rozpršelo.

V domě, kde bydlel Jim, i v domě, kde bydlel Will, když se déšť při snídani lísal na okna, bylo slyšet neustávající tichý hovor, pak křik a znovu klidný hovor.

Ve čtvrt na deset se do tohohle nedělního počasí vystrachal Jim v plášti do deště, v čepici a galoších.

Zastavil se a zamířil pohledem na střechu, kde včera smyli cestičku po obřím hadovi. Pak upřel oči na Willovy dveře, aby se otevřely. Stalo se. Objevil se v nich Will. Za ním hlas jeho otce: „Chceš, abych šel s tebou?“ Will rozhodně zakroutil hlavou.

Oba chlapci, omývaní z nebe, důstojně kráčeli k policejní stanici, kde budou vyprávět, ke slečně Foleyové, kde se znovu omluví, teď šli jen s rukama v kapsách a vzpomínali na včerejší strašidelné záhady. Ticho po chvíli prolomil Jim:

„Když jsme včera večer umyli tu střechu a já pak usnul, zdálo se mi o pohřbu. Šel po Hlavní třídě, spíš jako nějaká návštěva.“

„Myslíš... průvod nebo přehlídka?“

„Přesně tak! Tisíc lidí v černém, černé kabáty, černé klobouky, černé boty a rakev byla třináct metrů dlouhá!“

„To mě podrž!“

„Právě! Co třináct metrů dlouhého potřebuje pohřbít?! napadlo

mě. A v tom snu jsem k rakvi doběhl a nakoukl jsem dovnitř. A teď se nesměj.“

„Moc legrační mi to nepřipadá, Jime.“

„V té veliké dlouhatánské rakvi byla velká dlouhá svraštělá věc, něco jako švestka nebo ohromné zrnko vína vysušené na slunci. Jako veliká kůže anebo hlava obra nechaná vyschnout.“

„Ten balon!“

„No jo!“ Jim se zarazil. „To se ti asi zdálo totéž! Jenže... balon nemůže umřít, nemyslíš?“

Will mlčel.

„A pohřby se pro balony taky nedělají!“

„Jime, já...“

„Balon zatracenej, ležel tam jako hroch, ze kterého někdo vypustil vzduch –“

„Jime, včera večer...“

„Vlající černé chocholy, hudba bubnuje na černým sametem zahalené bubny, černou slonovinu, páni, to bylo! A já jsem k tomu všemu ještě musel ráno vstát a říct to mamince, ne všechno, ale stačilo to, aby začala brečet a ječet a zase brečet, ženský pláčou s radostí, nemyslíš? Říkala, že má syna kriminálního, ale – my jsme přece nic špatného neudělali, vid', Wille?“

„Vím o jednom, co se málem svezl na kolotoči.“

Jim s ním v dešti držel krok. „Myslím, že o to mi už nejde.“

„Ty jenom myslíš!? Po tom všem? Já se z tebe zblázním! Co ta Čarodějnice, Jime, ten balon! Včera večer jsem úplně sám –“

Neměl čas větu dokončit.

Neměl čas říct, že balon propíchl, ten se odpotácel umřít někde na opuštěném místě a tu slepou ježibabu nesl při pádu s sebou.

Neměl čas, protože v tom studeném dešti najednou zaslechli přemutný zvuk.

Míjeli právě prázdné prostranství, na němž v jisté vzdálenosti stál ohromný dub. Pod ním z deštivých stínů vycházel ten zvuk.

„Jime,“ řekl Will, „někdo tam – pláče.“

„Ne, nepláče,“ Jim šel dál.

„Je tam nějaká malá holka.“

„Není.“ Jim se nechtěl ani podívat. „Co by nějaká holka dělala pod stromem, když prší? Jdeme!“

„Jime! Vždyť ji slyšíš!“

„Ne! Neslyším!“

Ale pláč nesoucí se nad zvadlou trávou zesílil, jako smutný ptáček

letěl deštěm a Jim se k němu musel otočit, protože Will už se vydal přes nerovnou pláň.

„Jime – já ten hlas znám!“

„Wille, nechod' tam!“

Jim se nehýbal, ale Will klopýtal dál, až vstoupil do stínu zmoklého stromu, kde končila obloha a ztrácela se v podzimním listí, stékala v lesklých říčkách po větvích a kmenu, u něhož se krčila holčička, obličej v dlaních, naříkala, jako by město a všichni lidé v něm zmizeli a ona se ztratila v hustém lese.

Nakonec se váhavě přišinul i Jim, zůstal stát u hranice stínu a řekl: „Kdo je to?“

„Já nevím.“ Ale Will současně cítil, že se mu hrnou slzy do očí, jako by část jeho bytosti dokázala uhádnout, kdo to je.

„Jenny Holdridgeová to není, vid'...?“

„Ne.“

„Jane Franklinová?“

„Ne.“ V ústech jako by měl novokain, jazykem sotva pohnul, rty necítil. „... ne...“

Holčička plakala i v jejich přítomnosti, ale hlavu nezdvihla.

„... mi... mi... nepomůže... ni... nikdo... mi... mi... nepomůže... já...“

Když se trochu vzpamatovala a uklidnila, zdvihla hlavu. Oči měla od pláče opuchlé na malé šterbinky. Nejdřív se lekla, že tu někdo je, pak ji to překvapilo.

„Jime! Wille! To jste vy!“

Chytila Jima za ruku. Vykroutil se jí a zavřeštěl: „Ne! Já tě neznám, nech mě!“

„Wille, pomoz mi, Jime, prosím tě, nechod' pryč, neodcházej!“ vzlykala přerývaně a slzy se jí zase začaly hřnout do očí.

„Ne, ne, nech mě!“ hulákal Jim, šermoval rukou, vytrhl se jí, upadl na zem a vyskočil s napřaženou pěstí. Celý se třásl, ale spustil ruku podél těla.

„Wille, Wille, prosím tě, jdeme odsud, nezlob se. Panebože!“

Holčička se ve stínu rozložitého dubu protáhla, oči se jí rozšířily, jak se na ty dvě zmoklé postavy upnula, pak zasténala, objala si kolena a pohupovala se vpřed vzad, houpala sama sebe jako miminko a konej šila lokty... nebylo vyloučeno, že si začne sama pod tím temným stromem i zpívat, a to bez ustání a tak, že se k ní nikdo nebude moct přidat, ani tu píseň utnout.

„... někdo mi musí pomoci... někdo musí pomoci jí...“ truchlila

jako za mrtvou, „někdo jí musí pomoci... nikdo jí nepomůže... nikdo jí nepomohl... pomozte jí, když ne mně... co si počnu... co si počnu.

„Ona nás zná!“ nešťastně zvolal Will, částečně nakloněný k holčičce, částečně obrácený k Jimovi. „Já ji tu nemůžu nechat!“

„Ta holka lže!“ rozhorlil se Jim. „Lže! Nezná nás! Já ji nikdy neviděl!“

„Je pryč, přiveďte ji zpátky, je pryč, přiveďte ji zpátky,“ naříkala holčička se zavřeným očima.

„Koho máme hledat?“ Will si klekl na jedno koleno, ale vzít za ruku se jí neodvážil. Popadla ho sama. Téměř okamžitě si uvědomila, že se spletla, protože se jí snažil vytrhnout. Pustila ho a znovu se rozplakala. Will poblíž vyčkával, zatímco Jim, stojící kus dál ve vyschlé trávě, volal, ať jdou pryč, že se mu to vůbec nelíbí, že prostě musejí jít.

„Je úplně ztracená,“ vzlykala holčička. „Utekla tam na tom místě a už se nevrátila. Najdete mi ji? Prosím, prosím...“

Rozechvělý Will ji pohladil na tvářičku. „Tak už neplač,“ šeptl. „Všechno se spraví. Já nějakou pomoc přivedu,“ povzbuzoval ji. Otevřela oči. „Já jsem Will Halloway, víš? Na mou duši se k tobě vrátíme. Za deset minut. Ale nesmíš odsud odejít.“ Zavrtěla hlavou. „Počkáš tu na nás pod tímhle stromem?“ Beze slova zakývala hlavou.

Will vstal. Ten úplně přirozený pohyb ji vyděsil, trhla sebou. Will proto zůstal chvíli stát, díval se na ni a řekl: „Já vím, kdo jsi.“ V tom ztrápeném obličejíčku viděl velké šedé povědomé oči. Viděl dlouhé deštěm zmáčené černé vlasy a bledé tváře. „Vím, kdo jsi, ale musím si to ověřit.“

„Kdo tomu bude věřit?“ zabědovala.

„Já,“ odpověděl Will.

Znovu se opřela o strom, ruce složila do klína, třásla se po celém těle, hubeňoučká, bled'oučká, maličká, zmatená.

„Můžu už jít?“ zeptal se.

Kývla hlavou.

Will odešel.

Jim na konci toho prostranství nevěřicně podupával, téměř hystericky se vztekal a vykřikoval.

„To není možné!“

„Je,“ řekl Will. „Ty oči. Podle nich se to dá poznat. Jako to bylo s panem Coogerem a tím zlým klukem. Je jen jeden způsob, jak se o tom přesvědčit. Pojď, jdeme!“

Protáhl Jima městečkem, nakonec zůstali stát před domem slečny

Foleyové, v ranním příšeří přejeli pohledem neosvětlená okna, vyšli po několika schůdcích a zazvonili, jednou, dvakrát, třikrát.

Ticho.

Domovní dveře se pomaloučku pohnuly, skříply v pantech.

„Slečno Foleyová,“ tiše zavolal Jim.

Někde na druhé straně domu se pohnuly stíny dešťových kapek na vzdálených okenních tabulkách.

„Slečno Foleyová...?“

Stáli v hale u závěsu z korálkového deště, naslouchali, jak se na půdě v lijáku krouží trámy a sténají.

„Slečno Foleyová!“ Tentokrát hlasitěji.

Jedinou odpovědí bylo škrábání myšek uhnízděných v teple po domě.

„Není doma, šla nakupovat,“ řekl Jim.

„Ne, ne,“ řekl Will. „Přece víme, kde je.“

„Slečno Foleyová, já vím, že tu jste!“ vykřikl najednou Jim a zběsile se hnul po schodech nahoru. „Nechte toho, vylezte!“

Will čekal, až všechno prohledá a zkroušeně přitáhne zpátky. Když se Jim vrátil pod schody, oba zaslechli hudbu, domovními dveřmi ji přivál vítr spolu s vůní svěžího deště a uvadlé trávy.

Mezi okolními pahorky skřehotal orchestrion kolotoče pozpátku „Pohřební pochod“.

Jim otevřel dveře dokořán a stál v hudbě, jako se stojí v dešti.

„Spravili kolotoč!“

Will kývl. „Určitě tu hudbu slyšela a brzy ráno vyšla ven. Něco nebylo v pořádku. Možná že kolotoč neopravili, jak bylo potřeba. Anebo se vždycky může ještě něco stát. Vem si toho obchodníka s hromosvody, všechno je u něj vzhůru nohama a on je pošuk. Na pouti se možná havárie vítají, přispívá to k oživení. Anebo s ní něco udělali úmyslně. Možná že se chtěli co nejvíc dozvědět o nás, jak se jmenujeme, kde bydlíme, možná že chtěli, aby jim pomohla nám ublížit. Co my víme? Možná že měla své podezření anebo se bála. A oni jí vyšli vstříc víc, než by ji ve snu napadlo anebo by chtěla.“

„Já nechápu –“

V těch otevřených dveřích, ve studeném dešti, se teď bylo třeba zamyslet nad slečnou Foleyovou, která se bojí bludiště, slečnou Foleyovou nedávno samotnou na pouti, možná že křičela, když s ní dělali, co nakonec takhle dopadlo, točili ji kolem, kolem, dokola, mnohem víc let, než by si byla pomyslela, dřeli ji na dřev, maličkou, opuštěnou a zmatenou, protože sama sebe nepoznávala, kolem a ko-

lem, až všechna léta zmizela, kolotoč se několika poskoky zastavil podobně jako kolo rulety a nikde žádný zisk, všechno ztraceno, nemá kam jít, ta podivnost se nedá vyjádřit a nedá se dělat nic jiného než... plakat pod stromem, opuštěná, v podzimním dešti...

Takhle přemýšlel Will. Takhle přemýšlel Jim a řekl:

„Chudák... chudák paní učitelka...“

„Musíme jí pomoci, Jime. Nikdo jiný jí nebude věřit, když řekne: Já jsem slečna Foleyová. ‘To je nesmysl,’ řeknou jí. ‘Slečna Foleyová odjela z města, zmizela! Nepovídej, holčičko!’ Jime, já se vsadím, že dnes už klepala na hodně dveří, prosila o pomoc, ale spoustu lidí křikem a brekotem vyděsila, proto utekla, vzdala to a schovala se pod tím stromem. Policie už možná slečnu Foleyovou hledá, no ale co? Tohle je nějaká neposlušná ubřečená holka, zavrou ji za mříže a ona se zblázní. Ta pouť! Ta ví, jak potrestat, aby se člověk nemohl bránit! Pořádně ti dají zabrat a změní tě tak, že už tě nikdy nikdo nepozná. Pak tě nechají běžet, v pořádku, jen si běž a povídej, lidi děsíš, nebudou poslouchat. Jenom my dva, Jime, víme, co se děje, a já mám momentálně pocit, jako bych snědl syrového studeného hada.“

Naposled se ohlédli na stíny deště stékající jako slzy po oknech salonu, kde je paní učitelka tolikrát hostila koláčky a horkou čokoládou a mávala jim z okna. Vyšli ven, zabouchli dveře a běželi zpátky na to prázdné prostranství.

„Musíme ji schovat, než seženeme pomoc –“

„Pomoc?“ udýchaně vyrazil Jim. „Nedovedeme pomoci ani sami sobě!“

„Určitě mají nějaké zbraně, máme je přímo před sebou, ale jsme tak slepí, že –“

Zastavili se.

Tlukot jejich srdcí přehlušil tlukot daleko většího srdce. Vřiskaly trubky. Vřeštěly trombony. Stádo tub, z neznámých důvodů vyplašené, podnikalo sloní útok.

„Pouť!“ zajíkl se Jim. „To nás nenapadlo! Může se dostat přímo do města. Průvod, defilé městem! Anebo je to pohřeb toho balonu, o kterém se mi zdálo?“

„Pohřeb to není a jako průvod to jen vypadá, slídí po nás, Jime, po nás nebo po slečně Foleyové, jestli ji chtějí dostat zpátky. Můžou klidně projít, kudy budou chtít, troubit, bubnovat a přitom slídit. Jime, musíme pro ni dojít, dřív než oni –“

Nedořekl, protože se tryskem rozběhli úzkou uličkou, ale najednou zabrzdili a skokem se skryli v křoví.

Na druhém konci uličky se objevil pouťový orchestr, vozy se zvířaty, šaškové, voskové figuríny a další a s rámusem se vklínily mezi ně a prázdné prostranství s velikým dubem.

Určitě trvalo řadu minut, než průvod přešel. Déšť jako by se odsunul dál, oblaka letěla s nimi. Přestalo pršet. Víření bubnů už jen doznívalo. Hoši poklusem proběhli uličkou a přes ulici a zastavili se až u prázdného prostranství.

Holčička pod stromem nebyla.

Obešli ho, dívali se do koruny, zavolat jméno se neodvážili.

Pak se k smrti vystrašení rozběhli schovat někam do města.

Kapitola 33

Zazvonil telefon.

Pan Halloway ho zdvihl.

„Tati, tady Will, my na tu policii jít nemůžeme, možná ani dnes nepřijdeme domů, řekni to mamince a taky Jimově mámě.“

„Willy, kde jste?“

„Musíme se schovat. Oni nás hledají!“

„Kdo, proboha?“

„Nechci tě do toho namočit, tati. Musíš mi věřit, schováme se na pár dní, dokud neodjedou. Kdybychom šli domů, sledovali by nás a ublížili by tobě nebo mamince nebo Jimově mámě. Musím už jít.“

„Willy, nedělej to!“

„Tati,“ řekl Will, „drž mi palec.“

Klik.

Pan Halloway vyhlédl z okna na stromy, na domy, na ulice, z dálky slyšel hrát hudbu.

„Willy,“ řekl přerušnému spojení, „hodně štěstí.“

Oblékl si kabát, vzal klobouk a vyšel do podivně jasného svitu deštivého slunce, kterým byl prostoupen studený vzduch.

Kapitola 34

Před obchodem United Cigar Store v tuto neděli před polednem – kdy se přes něj neslo vyzvánění všech místních kostelů, nad ním do sebe vráželo, a když teď došla zásoba deště, mrholil z nebe hlas zvonů – před tím obchodem stál dřevěný indián, na vyřezávaných pérech čelenky se perlily kapky vody, nevěděl, jestli zvony jsou katolické nebo baptistické, ani si nebyl vědom, že se blíží slunečně zářivé činely, bušící pohanské srdce pouťové kapely. Tuše bubnů, chraptivý vřískot orchestriónu, pomalý krok figurín, podivnějších než on, neměly žádný magický účinek na indiánův strnulý dravčí pohled. Bubny ale zatřáslly kostely a vytřepaly z nich tlupy kluků, zvědavých a toužících po jakékoli změně, a tak když kostelní zvony přestaly s kovové stříbrným deštěm, věřící, ztuhlí sezením v kostelních lavicích, se proměnili v dav rozjařených přihlížejcích, když pouťový průvod – výkvět žesťů, nach sametu, majestátní krok, mamutí dusot, třepetavé prapory – šel kolem.

Na kovové mříži zapuštěné do chodníku před obchodem s doutníky ležel stín tomahavku dřevěného indiána. Po téhle lehce rezonující mříži po léta chodili lidé, odházeli na ni tuny obalů mátových žvýkaček, zlatých pásků od doutníků, špačků cigaret a měděných centů, které pod ní navždy zmizely.

Když se teď čekalo na průvod, stovky nohou o ni zazvonily a pak se na ní mačkaly, když pouť na chůdách kráčela kolem za zvuků tygřího řevu, rachotu vulkánů a výbuchů barev.

Pod mříží se třáslly dvě siluety.

Nad ní, jako veliký barokní páv měřící dlouhými kroky cihly i asfalt, se doširoka otevíraly oči monster a figurín, upřeně prohlížely střechy úřadů, věže kostelů, četly si tabulky zubařů a vývěsní štíty očních optiků, kontrolovaly obchody s laciným zbožím, a bubny přitom lomcovaly skleněnými tabulemi výkladů a voskové figuríny se třáslly napodobovaným strachem. Průvod spousty horlivých a neuvěřitelně pronikavých očí postupoval za vytouženým cílem, kterého nedokázal dosáhnout.

Protože vytoužené objekty skrývala tma.

Jim a Will byli pod mříží v chodníku před obchodem s doutníky.

Skrčení, bradu u kolen, hlavu zvrácenou, oči na stopkách, nasávali dech, jako se cucá zmražené vodové ledo. Studený větřík nad nimi nadouval ženám šaty. Muži nad nimi se nakláněli k obloze. Kapela s břesknyými činely svým náporem tiskla děti ke kolenům matek.

„Podívej!“ vykřikl Jim. „Ten průvod! Je přímo před obchodem s doutníky! Na co ještě čekáme, Wille? Jdem pryč!“

„Ne,“ zařval Will, až ochraptěl, a pevně chytil Jima za koleno. „Tohle je nejnepravděpodobnější skrýš, před zraky všech! Vůbec je nenapadne tady hledat! Sklapni!“

Drrrrnnn...

Mříž nad nimi se rozdrncela dotekem mužské boty a ošlapaných cvočků na ní.

Tatínek! málem vykřikl Will.

Povstal, klesl zpátky, hryzl si rty.

Jim viděl muže nad sebou zatočit sem, zatočit tam, důkladně se rozhlížet, tak blízko, a přitom tak daleko, metr odsud.

Mohl bych se jen natáhnout... napadlo Willa.

Jenže tatínek, bledý a nervózní, spěchal dál.

A Will cítil, jak se mu dušička třaslavě propadá do nitra.

Bum!

Kluci sebou trhli.

Mříží propadla kulička růžové žvýkačky na hromádku starého papíru vedle Jimovy nohy.

Nahoře si k mříži dřepil pětiletý klučik a vyjeveně pátral po zmizelé pochoutce.

To snad není možný! říkal si v duchu Will.

Hošík si klekl, ruce natáhl k mříži.

Koukej jít dál! hnal ho v duchu Will.

Nesmyslně si přál popadnout žvýkací gumu a nacpat ji chlapečkovi zpátky do pusy.

Pouťový buben ještě jednou zavířil a pak – ticho.

Jim s Willem se na sebe podívali.

Ten průvod, napadlo oba, se zastavil!

Hošík prostrčil do mříže jednu ruku až k lokti.

Nahoře v ulici se pan Dark, Ilustrovaný muž, ohlédl na svoji řeku zrůd a klecí, na blyštivé tuby a plechové hady lesních rohů. Kývl hlavou.

Průvod se rozpadl.

Monstra a zrůdy se rozběhly na pravý i levý chodník, vmísily se do davu, rozdávaly letáčky, oči jim jiskřily a pohotově útočily jako

hadi.

Stín malého chlapce ochladil Willovi tvář.

Průvod skončil, domyslel si, teď začíná pátrání.

„Podívej, maminko!“ chlapeček ukazoval prstem skrz mříž.
„Tamhle!“

Kapitola 35

Charles Halloway, vyčerpaný nespavostí, neustálým přemýšlením a nekonečnými pochody, právě dopíjel v Nedově noční kavárně kousek cesty od obchodu s doutníky druhou kávu a chystal se platit, když ho přepadla úzkost z náhlého ticha venku na ulici. Spíš vytušil, než zahlédl, určité vření, když se průvod rozplynul v davech na chodníku.

Aniž věděl proč, strčil peníze zpátky do kapsy.

„Dáš mi další, Nede?“

Ned právě naléval kávu, když se rozlétly dveře, kdosi vstoupil a pravou ruku zlehka rozložil na pult.

Charles Halloway zůstal zírat.

Ruka zírala na něj.

Na hřbetu každého prstu bylo vytetované oko.

„Mami! Tam dole! Podívej!“

Křičel chlapeček a ukazoval na mříž.

Další stíny šly kolem a otálely s odchodem.

Včetně – Kostlivce.

Kostlivec, pan Lebka, vysoký jako uschlý strom v zimě, tenký, jen lebka a kosti poskládané na strašáka, vrhl svůj xylofonový stín na studené staré papíry, rozpálené couvajícím chlapce a na věci skryté pod mříží.

Jdi dál! říkal v duchu Will. Jdi!

Baculaté prstíky dítěte gestikulovaly v mříži.

Jdi.

Pan Lebka odešel.

Díky Bohu, v duchu zajásal Will a vzápětí zalapal po dechu. „Ne, to ne!“

Protože najednou se objevil Trpaslík – kolébal se z nohy na nohu, na lemu špinavé košile přišité zvonečky lehce cinkaly, pod ním ropuše podobný stín, oči jako odlámané štěpiny hnědého mramoru vyleštěné na povrchu do pomateného lesku – a hledal, co se nedá nalézt, kdesi ztracené já, na okamžik hledal ztracené kluky, pak zase ztracené já, dvě části toho zmuchlaného mužička bojovaly o to, kam strhnout jeho blikavý pohled, sem, tam, vzhůru, dolů, kolem dokola, jed-

na hledala minulost, druhá bezprostřední přítomnost.

„Maminko!“ volalo dítě.

Trpaslík se zastavil a koukal na chlapečka o nic většího než on. Pohledy těch dvou se střetly.

Will se vrhl nazad, pokoušel se tělo vmáchnout do betonu.

Tušil, že Jim dělá totéž, nehýbe sebou, ale hýbe mozkiem a duší, vrhá je do tmy schovat před tou dramatickou scénkou nahoře.

„Jdeme, mladíku!“ Ženský hlas.

Chlapeček byl postaven na nohy a odtažen.

Pozdě.

Dolů se místo něho díval Trpaslík.

V jeho očích byly poztrácené zbytky a potrhané kousky muže jménem Fury, který prodával hromosvody před bůhvíkolika dny, bůhvíkolika roky v tom dlouhém, poklidném, bezpečném a skvělém období, než se zrodila tahle maškara.

Pane Fury, říkal si v duchu Will, co to s vámi udělali! Hodili vás pod beranidlo, drtili vás v ocelovém lisu, vytlačili z vás všechny slzy a nářky a namačkali vás jako čertíka do krabičky a věznili, až už z vás nic nezbylo, pane Fury... nic než tenhle...

Trpaslík. Jeho obličej byl už méně člověk, spíše stroj. Vlastně kamera.

Zacloněné nevidomé oči se připravily a otevřely do tmy. Cvak. Dvě čočky se rozšířily a stáhly bezprostředně za sebou: momentka kovové mříže.

A taky záběr toho, co je pod ní?

Dívá se na ten kov anebo na mezery mezi ním, uvažoval Will.

Na nekonečný okamžik si Trpaslík – ten zborcený splácnutý hliněný fešák – přidřepl. Fotografické oči s bleskem měl vyvalené, možná dosud pořizovaly záběry.

Will a Jim nebyli viděni skutečně, fotografické oči trpaslíka si vypůjčily jen jejich siluetu, barvu a velikost. Byli zaklapnuti do černé skříňky v lebce. Později – kdy asi? – bude obrázek vyvolán šílenou, mrňavou, zapomnětlivou, těkavou a zmatenou myslí. Co je pod mříží, bude pak skutečně vidět. A výsledek? Odhalení! Pomsta! Záhuba!

Klik-cvak-tik.

Nahoře přeběhly rozesmáté děti.

Trpaslík-děcko, přilákaný jejich radostným poskakováním, se jako pominutý rozběhl s nimi. Ale vzpamatoval se, pláchl a šel hledat něco, sám nevěděl co.

Slunce skrze mraky ozařovalo celou oblohu.

Dva hoši, zatarasení v šachtě s proužky světla, zařatými zuby tiše cedili dech.

Jim Willovi stiskl ruku a pevně ji držel.

Oba čekali, kolik očí tu ještě přejde a kovovou mříž prohrábne.

Ty modro-červeno-zeleně vytetované oči, všech pět, odpadly od pultu.

Charles Halloway se při třetím šálku kávy potočil na otáčecí stoličce.

Ilustrovaný muž ho pozoroval.

Charles Halloway kývl na pozdrav.

Ilustrovaný muž nekývl ani nemrkl, upřeně si ho prohlížel, dokud vrátný nepojal úmysl se odvrátit, ale neodvrátil se, prostě se na toho drzého vetřelce jen co neklidněji díval.

„Co to bude?“ zeptal se majitel kavárny.

„Nic.“ Pan Dark nespouštěl oči z Willova otce. „Hledám dva kluky.“

„Nejsi sám.“ Charles Halloway vstal, zaplatil a odcházel. „Díky, Nede.“ Při odchodu ještě zahlédl, jak muž s tetováním napřáhl ruce k Nedovi, dlaněmi vzhůru.

„Kluky?“ říkal Ned. „Jak staré?“

Dveře se zabouchly.

Pan Dark sledoval, jak Charles Halloway odchází kolem okna.

Ned něco říkal.

Ale Ilustrovaný muž neposlouchal.

Willův otec se nejprve vydal ke knihovně, zastavil se, pokračoval k soudu, zastavil se, čekal, až ho povede nějaké lepší vnuknutí, prohrábl kapsu, kuřivo nenašel, a tak se vydal k United Cigar Store.

Jim pohlédl vzhůru, uviděl povědomé nohy, bledý obličej, přešedivělé vlasy. „Wille! Je to tvůj tatínek! Zavolej na něj. Pomůže nám!“

Will nedokázal promluvit.

„Tak na něj zavolám já!“

Will šťouchl Jima do ruky a zuřivě vrtěl hlavou, ne!

Proč ne? naznačil pusou Jim.

Protože, odpověděly Willovy rty.

Protože... obrátil oči vzhůru... tatínek tam nahoře vypadal ještě menší než předešlou noc po straně domu. Bylo by to jako zavolat na dalšího kolemjdoucího chlapce. Ale oni nepotřebují dalšího kluka, potřebují generála, ani to ne, potřebují generálmajora! Pokoušel se

zahlédnout otcův obličej ve výkladní skříní obchodu a zjistit, jestli opravdu vypadá starší, energičtější a silnější než včera večer v mléčných barvách měsíce. Jenže z otce neviděl víc než nervózně pošukávající prsty a ústa, která jako by se neodvažovala vyslovit, co od pana Tetleyho potřebuje...

„Jedno... tedy... jeden... doutník za pětadvacet centů.“

„Bože na nebesích,“ řekl pan Tetley tam nahoře, „to je nákup boháče!“

Charles Halloway si dal při odstraňování celofánu načas, čekal na nějaký pokyn, na nějaký pohyb ze strany vesmíru, který mu naznačí, kam vlastně jde, proč se sem vrátil pro doutník, když ho ve skutečnosti nechce. Měl dojem, že zaslechl, jak na něj někdo volá, dokonce dvakrát, rozhlédl se po davech lidí, viděl, jak klauni rozdávají letáky, pak si zapálil doutník, který nechtěl, namodralým věčným plamínkem plynu hořícím ve stříbrném zapalovači na pultě, vydechl kouř, volnou rukou zahodil papírový kroužek z doutníku, viděl, jak poskočil na kovové mříži a zmizel, očima ho sledoval dolů, kde...

Přistál u nohou Willa Hallowaye, jeho syna.

Charles Halloway se kouřem z doutníku málem zadusil.

Jsou tam dva stíny, určitě! A ty oči! Z té tmavé studny pod ulicí vzhůru vyhlíží strach. Už už se shýbal, aby mříž odstranil.

Místo toho – všude kolem plno lidí, počasí se zlepšilo – jen nevěřičně potichu vyhrkl:

„Jime? Wille! Co se to tu, k čertu, děje?“

Ve stejnou chvíli čtyřicet metrů odsud vyšel Ilustrovaný muž z Nedovy noční kavárny.

„Pane Hallowayi –“ řekl Jim.

„Vylezte odtamtud,“ řekl Charles Halloway.

Ilustrovaný muž, klubko postav mezi davy lidí, se na místě zvolna otočil a vykročil směrem k obchodu s doutníky.

„Tati, my nemůžeme! Nedívej se dolů na nás!“

Ilustrovaný muž byl asi třicet metrů odtud.

„Kluci,“ začal Charles Halloway, „policie –“

„Pane Hallowayi,“ řekl Jim staženým hrdlem, „jestli se sem nepřestanete dívat, je po nás! Jestli ten Ilustrovaný muž –“

„Kdo?“ zeptal se pan Halloway.

„Ten člověk s tetováním!“

Pět elektrických očí modrým inkoustem z pultu kavárny oživilo panu Hallowayovi paměť.

„Tati, dívej se na hodiny na soudu, my ti při tom povíme, co se

stalo –“

Pan Halloway se napřimil.

A Ilustrovaný muž byl tu.

Stál a Charlese Hallowaye si prohlížel.

„Pane,“ oslovil ho.

„Čtvrt na dvanáct.“ Charles Halloway s doutníkem v ústech zhodnotil čas hodin na soudní budově a nařídil si podle nich své náramkové. „O minutu se zpoždují.“

„Pane,“ opakoval Ilustrovaný muž.

Dva páry bot nahoře přešlapovaly, pohupovaly se a zvedaly. Dole v šachtě znečištěné tabákem a obaly od žvýkaček se k sobě tiskli Will s Jimem.

„Pane,“ řekl muž jménem Dark a pátral v obličeji Charlese Hallowaye, jestli se jeho lícní kosti dají přirovnat ke kostem jiných, dosti podobných lidí. „pout'ová společnost Cooger a Dark vybrala dva místní chlapce, dva! jako čestné hosty po dobu naší jubilejní návštěvy.“

„Co já –“ Willův otec se snažil nedívat na chodník.

„Ti dva chlapci –“

Will sledoval, jak cvočky ostré jako tesáky na botách Ilustrovaného muže, jiskří na mříži.

„– ti chlapci se budou moct svézt na všech atrakcích, navštívit všechna představení, pozdravit se se všemi účinkujícími, domů si odnesou kouzelnickou výbavu, baseballovou pálku –“

„Kdo jsou ti šťastlivci?“ přerušil ho pan Halloway.

„Dva mládenci vybraní ze snímků, které jsme včera dělali na naší pouti. Identifikujte je, pane, a budete se podílet na jejich odměně. Tady jsou!“

Panebože, on nás tu vidí! v duchu se děsil Will.

Ilustrovaný muž rozhodil ruce.

Willův tatínek zavrával.

Z dlaně mužovy pravé ruky na něho vyhlédl Willův obličej tetovaný jasně modrým inkoustem.

Jimova tvář byla inkoustem nesmazatelně vyšitá do levé dlaně a vypadala jako živá.

„Znáte je?“ Ilustrovaný muž viděl, jak se panu Hallowayovi stahuje hrdlo, jak mu pošubávají víčka, jak mu vibrují kosti jako po ráně perlíkem. „Jak se jmenují?“

Tati, pozor! nabádal ho v duchu Will.

„Já ne –“ řekl Willův tatínek.

„Vy je znáte.“

Ruce Ilustrovaného muže se protřepaly, vystavily naodiv a žádaly, aby darem dostaly jména, ukázaly na sobě Jimovu tvář, Willovu tvář – Jimovu tvář schovanou pod ulicí, Willovu tvář schovanou pod ulicí –, jak se chvěje, kroutí, scvrká.

„Jistě byste, pane, nechtěl, aby o to přišli –“

„Nechtěl, ale –“

„Jaképak ale?“ Velkolepý pan Dark s obrazovou galerií na svém těle o krok postoupil, jeho oči, oči všech zvířat a zmračených bytostí se mu propalovaly košilí, kabátem, kalhoty, na Willova otce dorážely a plamenně útočily. Pan Dark přistrčil obě dlaně blíž. „Ale?“

Pan Halloway potřeboval něco trýznit, a tak se zakousl do doutníku. „Na okamžik se mi zdálo –“

„Co se vám zdálo?“ Potěšení na straně pana Darka.

„Jeden z nich vypadal jako –“

„Jako kdo?“

Jde po nás, to přece musíš vidět, tati, říkal si v duchu Will.

„Pane,“ ozval se Willův tatínek, „proč jste na ty dva tak vysazený?“

„Vysazený...?“

Úsměv pana Darka se rozplynul jako cukrová vata.

Jim se skrčil na trpaslíka, Will se stěsna na skřítku, oba hleděli vzhůru a vyčkávali.

„Pane,“ řekl pan Dark, „takhle vy hodnotíte moji nabídku? Že jsem vysazený?“

Willův tatínek si všiml šňůry svalů na pažích, svazovaly se a rozvazovaly, svíjely se jako chřestýši a zmije útočné.

„Řekl bych, že na jedné té fotografii,“ protahoval pan Halloway afektovaně, „je Milton Blumquist.“

Pan Dark zatlul pěst.

Jima udeřila do hlavy oslepující bolest.

„Ten druhý,“ Willův otec se téměř dokonale ovládal, „vypadá jako Avery Johnson.“

Tati, ty jsi senzační, jásal v duchu Will.

Ilustrovaný muž zatlul druhou pěst.

Will s hlavou jako ve svěráku div že nevykřikl.

„Oba hoši,“ připojil pan Halloway, „se před několika týdny přestěhovali do Milwaukee.“

„Lžete,“ řekl pan Dark odměřeně.

Willův otec byl věrohodně otřesen.

„Já že lžu? A připravuji se tak o cenu?“

„Faktem je,“ řekl pan Dark, „že jsme před deseti minutami jména těch chlapců zjistili. Chceme si to jen ověřit.“

„Jak se jmenují?“ nevěřičně se zeptal Willův otec.

„Jim a Will,“ odpověděl pan Dark.

Jim se ve tmě svíjel. Will stáhl hlavu hluboko mezi ramena, zavřel oči a pevně stiskl víčka.

Tvář Willova otce byla rybníkem, do něhož zapadly dva temné kameny se jménem, ani vlnka se nezčeřila.

„Jmenují se Jim a Will? Jimů a Willů je v našem městě spousta, několik set.“

Skrčený Will se ošil a uvažoval, kdo je prozradil. Že by slečna Foleyová? Ale ta je přece pryč, její dům je prázdný a plný stínů deště. Jen jeden další člověk...

Ta malá holka, co vypadala jako slečna Foleyová a plakala pod tím stromem? Ta holčička, co nás tak vyděsila? kladl si otázku. Poutový průvod ji během minulé půlhodiny mohl objevit a ona, vystrašená a zmožená dlouhým pláčem, byla ochotná udělat cokoli, říct cokoli, jen když jí za pomoci hudby, koní ve výskoku a uhánějícího světa zase pomohou otáčením zestárnout, zarazí ten pláč, zastaví tu hrůzu a udělají ji takovou, jaká byla. Co jí naslibovali, co jí nalhali, když ji našli pod tím stromem a přiměli, aby odtamtud utekla? Holčička plakala, ale úplně všechno nepověděla, protože –

„Jim, Will, to jsou rodná jména,“ řekl Willův otec. „A jejich příjmení?“

Ta pan Dark neznal.

Z jeho kosmu zvířat a kreatur se mu na kůži lil pot, kysl v podpaží, páchl, mlaskal mezi šlachovitýma nohama.

„Tak podívejte,“ řekl Willův tatínek s pro sebe dosud neznámým, báječným, protože novým klidem, „řekl bych, že lžete. Příjmení neznáte. Ale proč vy, neznámý člověk, který s poutí zas odjede, mi lže na ulici města, kde lišky dávají dobrou noc?“

Ilustrovaný muž vši silou zaťal obě kaligrafické pěsti.

Willův otec se na okamžik zamyslel nad úzkými prsty, kotníky, zarytými nehty, které věznily obličej dvou chlapců, drtily je temným svěrákem svalů a urputným vztekem.

Dole se dva stíny zmítaly v nesnesitelných mukách.

Ilustrovaný muž ovládl výraz své tváře.

Ale z pravé pěsti mu vypadla lesklá kapka.

Lesklá kapka vypadla i z levé pěsti.

Obě kapky propadly ocelovou mříží v chodníku.

Will zalapal po dechu. Na obličej mu padlo cosi vlhkého. Zdvihl k tomu ruku a pak prohlížel dlaň. –

Ta vlhkost na jeho tváři byla jasně červená.

Přejel pohledem k Jimovi, který už byl také klidný, protože drcení jejich tváří – ať už skutečné nebo předpokládané – skončilo. Oba mrkli vzhůru, kde boty Ilustrovaného muže třením kovu o kov vykřešávaly na mříži drobné jiskřičky.

Willův otec si všiml, že ze zařatých pěstí Ilustrovaného muže zvolna vytéká krev, ale když promluvil, donutil se hledět mu jen do obličeje:

„Lituji, víc vám nepomůžu.“

Vzadu za Ilustrovaným mužem vyšla zpoza rohu Čarodějnice oblečená v harlekýnském kostýmu cikánských barev, obličej voskový, oči za švestkově modrými brýlemi, mávala rukama na všechny strany a něco huhňala.

V následujícím okamžiku zvedl Will oči vzhůru a Čarodějnici uviděl.

Tak ona není mrtvá! zděsil se. Balon ji odnesl, spadla s ním, potloukla se, ale je tu zas a běsní! Panebože, běsní a hledá hlavně mě!

Uviděl ji i Willův otec. Pouhý instinkt mu krev v prsou srazil na pudink.

Diváci Čarodějnicí radostně uvolňovali cestu, glosovali její potrhání, ale barvami hýřící kostým a snažili se zapamatovat si její rýmováčky, aby je někdy mohli použít. Postupovala a prsty ohmatávala město, jako by bylo nesmírně složitou a přepychovou tapisérií. Přitom deklamovala:

„Přístup blíží a uslyšíš, co tě čeká, co tě leká, přístup blíží, pochopíš, kdo je ti souzený, pro muže, pro ženy, vyjeví osud, jak nikdo dosud. Přístup blíží, vím, jak tě bude mít rád, vím, jak ti bude lhát, vím, jakou má barvu očí, vím, co začne, vím, co skončí, vyjeví ti tajnosti, vím o budoucnosti. Přejď do stanu, co já vím, to ti všechno odhalím.“

Děti se jí bály, na děti zapůsobila, rodiče byli nadšení, rodiče byli v dobrém rozmaru a cikánka z Prachu života vzešlá zpívala dál. V jejím mumlání krácel čas. Mezi prsty rukou si vytvořila a propletla mikroskopické pavučinky a jimi hmatala přilétající saze a odlétající dech. Dotýkala se mušich křídel, duší neviditelných bakterií, všech smítek, částeček, lesklých prášků sněžících ve slunečním světle, prosívaných pohybem a ještě daleko víc skrytými emocemi.

Ve Willovi a Jimovi praštěly kosti, jak se strachem krčili k zemi, když slyšeli:

„Jsem slepá, ano, jsem slepá. Ale vidím, co vidím, vidím a slídím,“ říkala Čarodějnice. „Je tu nějaký člověk ve slaměném klobouku, ačkoli je podzim. Zdravím ho. A – podívejme, je tu pan Dark a... nějaký starý člověk... stařec.“

Není vůbec tak starý! křičel si pro sebe Will a mžoural vzhůru na ty tři postavy. Čarodějnice zůstala stát a její stín dopadl na schované chlapce jako studená slizká žába.

„... stařec...“

Pana Hallowaye to zasáhlo jako několik bodných ran studenou čepelí nože do břicha.

„... stařec... stařec...“ opakovala Čarodějnice.

Odvrátila se jinam. „Ááááa...“ Chloupky v nose se jí naježily. Otevřela ústa, aby okusila vzduch. „Ááááa...“

Ilustrovaný muž se pohnul.

„Počkat...!“ vzdychla cikánka.

Škrábavými nehty přejela neviditelnou tabuli vzduchu.

Will se přistihl, že kňourá, štěká, kňučí jako zraněný ohař.

Prsty Čarodějnice jely zvolna dolů, zkoumaly spektrum, vážily světlo. V příštím okamžiku mohl ukazováček zajet do mříže v chodníku s gestem: tam! tam!

Tati! v duchu volal Will. Udělej něco!

Ilustrovaný muž, teď příjemný a snášenlivý, když tu byla jeho slepá, ale nesmírně vědoucí z prachu vzešlá kamarádka. Díval se na ni s láskou.

„Takže...“ Prsty Čarodějnice se pošubávaly.

„Ano, ano!“ nahlas řekl Willův tatínek.

Čarodějnice sebou trhla.

„Ano, tohle je výborný doutník!“ křičel na celé kolo Willův tatínek a s okázalým gestem se otočil zpátky k pultu.

„Ticho...“ řekl Ilustrovaný muž.

Kluci se podívali vzhůru.

„Takže –“ Čarodějnice nasávala vítr.

„Musím si ho znova zapálit!“ Pan Halloway strčil doutník do modrého věčného plamínku.

„Ticho...“ připomněl pan Dark.

„Zkusil jste někdy kouřit?“ zeptal se ho tatínek.

Čarodějnicí nárazem jeho vášnivě vyřazených žoviálních slov klesla k boku poraněná ruka, ona z ní setřela pot, jako se otírá anténa,

aby byl lepší příjem, hned ji zase zvedla a nosní dírky se jí naduly větrem.

„Aááá!“ Willův tatínek vyfoukl hutný mráček doutníkového kouře. Ten vytvořil kolem Čarodějnice lehký, ale hustý oblak.

„Mchmm!“ dusila se Čarodějnice.

„Blbec!“ vyštěkl Ilustrovaný muž, ale jestli to myslel na muže nebo na ženu, to kluci dole nedokázali říct.

„Pojďte, já vám jeden koupím!“ Pan Halloway vyfoukl další kouř a podával doutník Ilustrovanému muži.

Čarodějnice hromově kýchla, ucukla a odpotácela se pryč. Ilustrovaný muž chytil pana Hallowaye za paži, vzápětí si uvědomil, že zašel příliš daleko, pustil ho a toporně se vydal za svou cikánkou, tak totální porážku nečekal. Ale při odchodu ještě zaslechl, jak Willův tatínek volá: „Přeji vám dobrý den, pane!“

To jsi neměl, tati! blesklo Willovi hlavou.

Ilustrovaný muž se vrátil.

„Jak se jmenujete, pane?“ zeptal se bez okolků.

Neříkej mu to! protestoval v duchu Will.

Tatínek chvíli uvažoval, vyndal si doutník z úst, odklepl popel a klidně řekl:

„Halloway. Pracuji v knihovně. Stavte se někdy.“

„Určitě se stavím, pane Hallowayi, o tom nepochybuje.“

Čarodějnice čekala kousek od rohu.

Pan Halloway si navlhčil ukazováček, zjistil, odkud vane vítr, a oblak kouře vyslal jejím směrem.

Rozhodila rukama a zmizela.

Ilustrovaný muž strnul, na podpatku se obrátil a kráčel pryč, v pěstích drtil železnou silou inkoustový portrét Jima a Willa.

Ticho.

Dole pod mříží byl takový klid, až pana Hallowaye napadlo, jestli ti dva kluci strachy neumřeli.

A dole Will, oči uslzené, pusu dokořán, si při pohledu vzhůru říkal, Panebože, proč jsem to neviděl dřív?

Tatínek je formát, tatínek je opravdu formát.

Charles Halloway se na mříž vůbec nepodíval, sledoval kometky červeně rozstříknuté na chodníku, jejich chvost zahýbal za roh a kapal ze zařatých pěstí zmizelého pana Darka. Sám na sebe taky hleděl s překvapením a smířil se s tím, s novým záměrem, napůl ze zoufalství, napůl vyrovnaně, když už k tomu neuvěřitelnému skutku došlo. Ať se nikdo neptá, proč udal pravé jméno; ani on to nedokázal zhodnotit a

odhadnout příslušnou závažnost. Teď nemohl udělat víc než s pohledem na soudní budovu mluvit k hodinám, aby to hoši dole slyšeli.

„Jime a Wille, něco se děje. Můžete vylézt z úkrytu a schovávat se někde po zbytek dne? Musíme získat čas. Ovšem za téhle situace, kde začít? Žádný zákon nebyl porušen, aspoň ne ten psaný. Přesto mám pocit, že jsem mrtvý a už celý měsíc pod drnem. Třesu se po celém těle. Schovej se, Jime, schovej se, Wille. Řeknu maminkám, že pomáháte na pouti, je to přijatelná výmluva, proč nepřijdete domů. Zůstaňte v úkrytu do setmění, v sedm přijďte do knihovny. Já mezitím projdu policejní hlášení o poutích, novinový archiv v knihovně, knihy, staré folianty, všechno, co by se mohlo hodit. Do chvíle, než se po setmění objevíte, budu mít s pomocí Boží nějaký plán. Zatím buďte opatrní. Bůh vám žehnej, Jime a Wille.“

Malý tatínek, ve skutečnosti velký formát, zvolna odcházel.

Nevšiml si, že mu z ruky vypadl doutník a mřížkou propadla do šachty sprška jiskřiček.

Ležely na zemi ve čtvercové šachtě, jediným nápadně růžovým okem svítily na Jima a Willa, ti je pozorovali a nakonec zamáčkli a zhasli.

Kapitola 36

Trpaslík mířil po Hlavní třídě k jihu a divoce koulel dementními očima.

Najednou zůstal stát, v hlavě si vyvolal filmový pásek, zběžně ho prohlédl, něco zameklal, začal se prodírat lesem nohou zpátky k Ilustrovanému muži a stáhl si ho k sobě, aby mohl šeptat. Pan Dark ho vyslechl a rozběhl se, trpaslíka nechal daleko vzadu.

Když doběhl k indiánovi před obchodem s doutníky, padl na kolena. Rukama popadl kovovou mříž a mžoural do šachty.

Dole ležely zažloutlé noviny, zmačkané papírky od bonbonů, vyhaslé doutníky a žvýkáci guma.

Pan Dark vyjekl potlačovaným vztekem.

„Něco jste ztratil?“

Pan Tetley na něho mrkl od pultu.

Ilustrovaný muž kývl a mříž svíral dál.

„Já pod tou mříží jednou za měsíc uklízím, bývají tam peníze,“ řekl pan Tetley. „O co jste přišel? O deseticent? O čtvrták? O půldolar?“

Břink!

Ilustrovaný muž zdvihl hlavu.

V okénku registrační pokladny vyskočil ohnivě červený nápis:

POKLADNA ZAVŘENÁ

Kapitola 37

Městské hodiny odbily sedm.

Ozvěna hlasitých úderů bloudila po neosvětlených chodbách knihovny.

Kdesi ve tmě se k zemi lehounce snesl šustivý podzimní list.

Ve skutečnosti se jen obrátila stránka v knize.

Docela vzadu seděl v jedné z těch katakomb Charles Halloway, nahnbený nad stolkem pod lampou se zeleným stínidlem, rty sevřené, oči přimhouřené, rukama otáčel stránky, bral knihy a různě je seskupoval. Každou chvíli vyběhl vyhlédnout do podzimního večera, pozorně sledoval hlavně ulice. Pak se zas vrátil spínat stránky svorkami, zakládat je papírky, vypisovat citáty a pořád si přitom šeptal. Jeho hlas se vracel útržky ozvěn odražených od klenby knihovny:

„Podívejte tady!“

„... tady...!“

„Tehle obrázek!“

„... obrázek...!“ řekly chodby.

„A tohle!“

„... tohle...“ Zvířený prach se usadil.

Byl to nejdelší den, na jaký se v životě pamatoval. Pohyboval se mezi cizími, ale ne úplně neznámými lidmi, v patách za tím neuspořádaným pouťovým průvodem pátral po pátračích. Odolal pokušení říct Jimově a Willově mamince víc, než potřebovaly vědět, aby mohly trávit příjemnou neděli, a mezitím zkřížil svůj stín se stínem Trpaslíka, vyměnil pozdrav s Ľulpasem a s Polykačem ohně, držel se stranou stinných uliček a dokázal nezpanikařit, když cestou zpátky uviděl, že šachta pod mříží u obchodu s doutníky je prázdná, a věděl, že kluci se schovávají někde poblíž, anebo – díky Bohu – někde hodně daleko.

Pak se s davy posunul až na pouť, nevešel do žádného stanu, nevezl se na žádné atrakci, jen pozoroval okolí, sledoval, jak se slunce chýlí k západu, a krátce předtím, než se zešeřilo, se soustředil na studené skleněné vody Zrcadlového bludiště. Ze břehu viděl dost na to, aby se stáhl dřív, než se utopí. Než ho zastihla noc, zmáčený a promrzlý na kost se nechal davem návštěvníků chránit, zahřát a odnést

do města, do knihovny, k těm nejpotřebnějším knihám..., které rozložil na stůl v podobě velikých literárních hodin jako někdo, kdo se učí znát jakýsi nový čas. A ty obrovské hodiny obcházel kolem dokola a pošilhával na zažloutlé stránky, jako by to byla křídla mrtvých motýlů špendlíkem připíchnutá do dřeva.

Ležel tam portrét Vládce temnoty. Vedle něho řada skic k Pokušení sv. Antonína. Dále lepty Giovanniho Battista Bracelliho *Bizzarie*, zachycující stylizované postavy, roboty podobné lidem. Za pět minut dvanáct přišel na řadu *Dr. Faustus*, ve dvě *Okultní ikonografie*. V šest se pod prsty pana Hallowaye odvíjely dějiny cirkusů, poutí, stínoher, loutkových menažerií obydlených šarlatány, potulnými zpěváky, kouzelníky na chůdách a jejich pomocníky. A dále: *Manuál vzdušných království*. Přesně v devět: kniha *Posedlí demony* ležící na *Egyptských nápojích lásky*, ty na *Mukách zatracenců* drtících naplocho *Čaromoc zrcadel*. V pozdějších časech těchto literárních hodin se našly *Lokomotivy a vlaky*, *Tajemství spánku*, *Mezi půlnocí a svítáním*, *Sabat čarodějnic*, *Smlouvy s demony*. Všechno to bylo rozložené do kruhu. Viděl celý ciferník.

Ale ručičky na těchhle hodinách nebyly.

Nemohl říct, ve které noční hodině života se nachází on, hoši a nevědoucí město.

Neboť – krátce řečeno – podle čeho se řídit?

Byl tu ten příjezd ve tři hodiny ráno, groteskní Zrcadlové bludiště, nedělní průvod městem, vysoký muž s rojem elektricky modrých výjevů kroutících se na zpoceně kůži, pár kapek krve, které propadly mříží v chodníku, dva vyděšené chlapci vzhlížející vzhůru ze země a on sám, osamělý v mauzoleu ticha, sestavující tu skládanku.

Co ho na těch dvou chlapečích přimělo uvěřit jim každé slovo šeptané mříží? Dostatečným důkazem byl pro něho strach, zažil ho v životě dost, aby ho poznal stejně bezpečně jako pach řeznického krámu v letní podvečer.

Co na tom mlčení ilustrovaného majitele poutě mluvilo tisíci zuřivých, podvodných a nevraživých slov?

Jak to bylo s tím starcem, kterého odkrytou chlopní stanu viděl v pozdní odpoledne sedět v křesle s nápisem PAN ELEKTRIKO přes hrud', elektrické výboje mu běhaly a proplétaly se mu po těle jako zelené ještěrky?

A všechno další! A teď tyhle knihy. Například tato. Vzal do ruky svazek *Fyziognomie. Tajemství charakteru jedince vyčtené z jeho obličeje*.

Když Jim s Willem skrze mříž vyhlíželi na kráčeující teror, měli ve tváři rysy andělské, čisté, téměř nevinné? Představují ti hoši ideál pro vaši ženu, muže, anebo představují dítě bezchybného chování, barvy, vnitřní harmonie a slunné dispozice?

A na druhé straně... Charles Halloway otočil stránku... mají ty pobíhající zrůdy a monstra čelo Hněvu, Krutosti, Chamtivosti, ústa Oplzlosti a Nevěry, zuby Úskočnosti, Vrtkavosti, Smělosti, Ješitnosti a zabijáckých zvířat?

Ne, tak to není. Kniha se mu vysmekla a zavřela. Pokud by se soudilo jen podle obličeje, ta monstra by na tom nebyla o nic hůř než mnozí čtenáři, které za svoji dlouhou kariéru viděl pozdě v noci odcházet z knihovny.

Jisté je jen jedno.

Je to ve dvou verších, které říká čarodějnice ze Shakespearova Macbetha. Ty by měl vepsat doprostřed ciferníku z knih, zachycují podstatu jeho obav:

*Hádám z palce bolavého:
tudy přijde něco zlého.*

Obav neurčitých a přitom nedozírných.

Nechtěl s nimi žít.

Přitom věděl, že pokud se v průběhu téhle noci s nimi nedokáže vyrovnat, bude možná s nimi muset žít do nejdelsí smrti.

Šel k oknu, vyhlédl ven a v duchu se ptal, Jime, Wille, jste už na cestě? Dostanete se sem?

Čekal a celé jeho tělo prostoupila bledost kostí.

Kapitola 38

Knihovna tehdy v neděli večer v sedm patnáct, sedm třicet, sedm čtyřicet pět, obehnaná porvyv ticha a prostoupená lavinou knih umístěných na policích někdy tak vysoko, že tam neviditelný sníh času padal celý rok.

Venku město chodilo na pout' a zpátky, stovky lidí míjely místo, kde leželi Jim a Will zamaskovaní v křoví po straně knihovny, tu vystrčili hlavu, tu se nosem zaryli do země.

„Bacha!“

Oba zalehli do trávy.

Na druhé straně ulice šel kdosi – mohl to být chlapec, mohl to být trpaslík, mohl to být kluk s rozumem trpaslíka, mohlo to být cokoli přiváté sem jako krabovitě pobíhající listí na slídou námrazy potažených chodnicích. Ale ať to bylo, co bylo, odešlo to pryč. Jim se posadil, Will dosud ležel, obličej ukrytý v bezpečí čisté špíny.

„Co zas máš, co se ti nezdá?“

„Ta knihovna,“ řekl Will. „Já se jí teď dokonce bojím.“ Tolik knih, uvažoval v duchu, hřadují tam na regálech, stovky let staré, kůže se z nich loupe, opírají se o sebe jako miliony supů. Když se prochází kolem jejich řad, všechny vyzlacené tituly na člověka svítí očima. Mezi starou známou poutí, knihovnou a jeho vlastním tatínkem... všechno je známé... ale...

„Vím, že je v ní tatínek, ale je to tatínek? Co když se tam dostali oni, změnili ho k horšímu, slíbili mu něco, co nemohou splnit, ale on jim uvěřil a my tam teď přijdeme a jednoho dne tam po padesáti letech někdo otevře knihu a vypadneme z ní na podlahu ty a já jako dvě vyschlá křídla motýla, Jime. Někdo nás slisuje a schová mezi stránky a nikdo nikdy nepřijde na to, jak jsme zmizeli –“

Tak tohle bylo na Jima trochu moc. Potřeboval něco udělat, aby si dodal kuráž. Příští věc, kterou Will zaznamenal – Jim buší v knihovně na dveře. Bušili pak oba, zoufale toužící hupnout z té venkovní noci do teplejší noci uvnitř, kde dýchají knihy. Při možnosti vybrat si tmou, byla tahle určitě lepší: když se otevřely dveře, zavanula vůně knih a ve dveřích stál tatínek s vlasy, jaké mají přízraky. Po špičkách prošli opuštěnými chodbami až hluboko dozadu, Will měl přítom bláznivé

nutkání si pískat, což často dělával, když šel za soumraku kolem hřbitova. Tatínek se ptal, co je zdrželo, a oni se snažili vypočítat všechna místa, kde ten den byli.

Skrývali se ve starých garážích, skrývali se ve starých stodolách, skrývali se ve větvích stromů, nejvýš kam dokázali vylézt, ale nebavilo je to tam a nuda je horší než strach, a tak slezli dolů, přihlásili se na policii, pěkně si tam popovídali, což jim navíc zajistilo dvacet minut v bezpečí stanice, Willa pak napadlo navštívit kostely, vylezli na všechny věže ve městě a ve zvonících vyplašili holuby. Jestli bylo bezpečnější skrývat se v kostele a zvláště pak ve věži mezi zvony, těžko říct, ale pocit, že to bezpečnější je, tu byl. Jenže znovu se přihlásila nuda a únava z opakování a už se málem vydali pouti napospas, jen aby se něco dělo, když naštěstí právě zapadlo slunce. Od slunce západu do této chvíle se měli výborně, plížili se ke knihovně, jako by to kdysi byla přátelská pevnost, teď možná v rukou Arabů.

„Tak jsme tu,“ zašeptal Jim a hned se zarazil.

„Proč já vlastně šeptám? Je zavřeno, krucinál!“

Rozesmál se, ale taky přestal.

Zdálo se mu, že v klenutých podzemních chodbách zaslechl tiché kroky.

Ve skutečnosti to byl jeho smích, který se na tlapách pumpy vracel vysokými stohy knih.

A tak když si zase začali povídat, pořád šeptali. Hluboký les, tmavá jeskyně, zešeřelý kostel, částečně osvětlená knihovna – vyjde to nastejno, člověka utlumí, zchladí jeho zápal, přivede ho k šušání a potlačeným výkřikům ze strachu, že by mohl vyvolat přízračné dvojče ke svému hlasu a to by mohlo strašit v chodbách ještě dlouho potom, kdy tu prošel.

Došli až do malé místnosti a obešli stůl, na kterém měl Charles Halloway rozložené knihy a u kterého po mnoho hodin čítával, poprvé si s ním pohlédli přímo do tváře, uviděli tu strašlivou bledost, ale nic k tomu neřekli.

„Začněte od začátku.“ Willův tatínek přistrčil židle. „Posaďte se.“

A tak každý, co věděl, podle svého vypravoval, o přivandrovalém obchodníkovi s hromosvody, o předpovědi velkých bouří, o vlaku, který přijel dlouho po půlnoci, o náhle zaplněné louce, o měsícem vztyčených stanech, o orchestrionu, který se rozvzlykal bez spuštění, pak o světle jako v pravé poledne nad církevní poutí se stovkami křesťanů a nikde žádný lev, aby mu byli předhozeni, jedině bludiště, kde se ve vodopádech zrcadel potácí čas dopředu a zpátky, pak kolo-

toč MIMO PROVOZ, pan Cooger a ten chlapec s očima, které viděly všechno pozlátko světa ve tvaru na šňůře pověšených odkapávajících hříchů, všechny hřichy na skřipci, zrudlé a prolezlé červy, a tenhle kluk s očima muže, který žije věčně a příliš mnoho už toho viděl, by docela rád umřel, ale neví jak...

Chlapci se museli nadechnout.

Slečna Foleyová a znovu pout', kolotoč, který se pomátl, mumie prastarého Coogera vdechující měsíční světlo a vydechující stříbrný prach, vzkříšená v křesle, v němž zelené blesky zažehnou jeho kostru, všechno je to bouřka bez deště, bez hromu, pak pouťový průvod, suterén obchodu s doutníky, hledání skrýší a nakonec příchod sem a konec vyprávění.

Willův otec chvíli jen seděl, oči nevidomě upřené na střed stolu. Pak pohnul rty:

„Jime. Wille. Já vám to věřím.“

„Všechno?“

„Všechno.“

Will si promnul oči. „Páni,“ řekl stroze, „já snad začnu brečet.“

„Na to nemáme čas,“ řekl Jim.

„Nemáme.“ Willův tatínek vstal, nacpal si do fajfky tabák, po kapsách hledal sirky, vytáhl otlučenou foukací harmoniku, kapesní nůž, zapalovač, který nezapaloval, a zápisník, do něhož měl v úmyslu si zapisovat vznešené myšlenky, ale nikdy k tomu nedošlo, a tyhle zbraně nechal nastoupit do trpasličí války prohrané možná dřív, než začne. Po přehlídce toho zahálejšího smetí potřásl hlavou, konečně objevil rozmačkanou krabičku sirek, zapálil si dýmku, vydal se na pochod po místnosti a zamyslel se.

„Zdá se mi, že se chystáme mluvit pořád dokola o jedné určité pouťi. Odkud přijela, kam jede, co sleduje? Měli jsme dojem, že u nás ještě nikdy nebyla. Ale podívejte tady!“

Poklepal na zažloutlé noviny s datem 12. října 1888 a nehtem podtrhl tyto řádky:

J.C. COOGER A G.M. DARK UVÁDĚJÍ PANDEMONICKOU DIVADELNÍ SPOLEČNOST A DALŠÍ ATRAKCE VČETNĚ MU-ZEA MEZINÁRODNÍCH ABNORMALIT!

„J.C. G.M.“ řekl Jim. „To jsou stejné iniciály jako tento týden na reklamních plakátech po celém městě. Ale – to přece nemůžou být stejní lidé...“

„Myslíš, že ne?“ Willův tatínek se škrábal na lokti. „Moje husí kůže má jiný názor.“

Předložil další staré noviny.

„1860. 1846. Stejný inzerát. Stejná jména. Stejně iniciály. Dark a Cooger, Cooger a Dark, objevovali se a mizeli, ale jen jednou za dvacet, třicet, čtyřicet let, takže na ně lidé zapomněli. Kde byli všechna ostatní léta? Na cestách. A další zajímavost. Vždycky v říjnu: říjen 1846, říjen 1860, říjen 1888, říjen 1910 a říjen teď, dnes večer.“ Odmlčel se. „... Střežte se lidí podzimu...“

„Cože?“

„Starý náboženský traktát. Napsal ho myslím pastor Newgate Phillips. Četl jsem ho jako kluk. Jak ono to je?“

Snažil se vzpomenout. Olízl si rty. A vzpomněl si.

„Pro některé přichází podzim brzy a drží se dlouho v životě, kde říjen následuje po září a listopad šlape říjnu na paty a potom místo prosince a Kristova narození, betlémské hvězdy a radostných oslav, místo toho se zas vrátí září a známý říjen a tak dál po všechny roky, žádná zima, žádné jaro ani životodárné léto. Pro tyhle bytosti je podzim provždy běžnou roční dobou s jediným přijatelným počasím, není třeba nabízet jiné. Odkud se berou? Z prachu. Kam směřují? Do hrobu. Koluje v jejich žilách krev? Nikolí: noční vítr. Co jim tiká v hlavě? Červ. Co mluví jejich ústy? Ropucha. Co hledí z jejich oka? Had. Co slyší jejich uchem? Propast mezi hvězdami. Jedí dužinu rozumu, plní hrobky hříšníky. Vyvíjejí horečnou činnost. Tu spěšně cupitají jako brouci, tu se plíží, proplétají, pronikají dovnitř, pohybují se, měsíc na obloze zastřou a docela jistě zkalí všechny průzračné toky. Když je uslyší pavučina, zachvěje se – a potrhá. Takoví jsou lidé podzimu. Střežte se jich.“

Po krátké odmlce oba hoši společně vydechli zadržovaný dech.

„Lidé podzimu,“ ozval se Jim. „To jsou určitě oni!“

„Znamená to –“ Will polkl, „že my jsme – lidé léta?“

„To se nedá tak jednoduše říct.“ Charles Halloway zavrtěl hlavou. „Ty jsi blíž létu než já. Pokud já jsem vůbec někdy byl unikátní, čistou bytostí léta, je to už hodně dávno. Většina z nás je namíchaná napůl. Srpnové poledne v nás pracuje na zahánění listopadových mrazíků. Přežíváme proto, že máme dost důvtipu, abychom si ulili trochu ze čtvrtého července. Ale jsou taky období, kdy jsme všichni lidé podzimu.“

„Ty ne, tati!“

„Vy ne, pane Hallowayi!“

Chvatně se otočil, aby viděl ty dva, co ho hodnotí, bledý, ruce na kolenou, jako by chtěl vyrazit pryč.

„Jde o způsob vyjadřování. Mně záleží na faktech. Wille, můžeš říct, že svého otce opravdu znáš? Neměl bys znát mě a já tebe, jestli napříště budeme my proti nim?“

„To je pravda,“ vyhrkl Jim. „Kdo vy jste?“

„Krucinál, my přece víme, kdo je!“ protestoval Will.

„Opravdu?“ řekl jeho otec. „Uvidíme! Charles William Halloway. Nic zvláštního na mně není kromě toho, že mi je čtyřiapadesát, to je pro člověka, jehož se to týká, vždycky zvláštní. Narodil jsem se ve Sweet Water, žil v Chicagu, živořil v New Yorku, zasmušile hloubal v Detroitu, potloukal jsem se na mnoha místech, sem jsem dorazil dost pozdě po mnoha letech v knihovnách po celé zemi, protože jsem byl rád sám, rád jsem srovnával, jak se píše v knihách o tom, co jsem viděl na cestách. Pak uprostřed toho neustálého útěku odněkud, čemuž já jsem říkal cestování, v devětatřicátém roce života mě tvoje matka uhranula jediným pohledem a od té doby jsem tu. Pořád nej-spokojenější v noci v knihovně, schovaný před deštěm lidí. Je to moje poslední štace? Možná. A proč vůbec tu jsem? Právě teď se zdá proto, abych vám pomohl.“

Odmíchl se a zahleděl se na ty dva kluky a na jejich hezké mladé obličejy.

„Ano, je to tak,“ řekl. „Abych vám pomohl. Na poslední chvíli.“

Kapitola 39

Všechna nocí oslepená okna knihovny řinčela chladem. Muž a dva chlapci čekali, až se utiší vítr. Pak řekl Will: „Tati, ty pomáháš vždycky.“

„Díky, ale není to pravda.“ Charles Halloway si prohlížel jednu dočista prázdnou ruku. „Jsem hlupák. Vždycky ti nahlížím přes rameno, abych viděl, co přijde, místo abych se na tebe díval přímo a viděl, co je tu. Ale koneckonců on je každý člověk hlupák. Což znamená, že celý život přikládá ruku k dílu, pomáhá druhým z nesnází, zatlouká prkna, utahuje provazy, vyspravuje omítku, hladí tvářičky, líbá na čelo, směje se, pláče, umí vyjít s málem a nakonec je největší trouba ze všech a křičí ‘Pomoc!’ A přitom nepotřebuje víc než účast jediné osoby. Vidím to jasně, po celé zemi jsou dnes večer velkoměsta, města i venkovské díry plné hlupáků. A tak přisupí pouť, zatřese prvním stromem, co jí přijde do cesty, a výsledek: prší hlupáci. Individuální oslové, dalo by se říct, jednotlivci, kteří nemají nikoho, anebo alespoň nikoho konkrétního, kdo by reagoval na jejich ‘Pomoc!’ Hlupáci bez zázemí – na tyhle žně přivezla pouť s úsměvem svoji mlátičku.“

„Proboha,“ řekl Will. „To je beznadějné!“

„Ba ne. Už proto, že nás zneklidňuje rozdíl mezi létem a podzimem, jsem si jistý, že existuje cesta, jak z toho ven. Člověk nemusí zůstat hlupákem nadosmrtní a nemusí být špatný, zlý, hříšný, či jak to chcete nazvat. *Oni*, ten chlap Dark a jeho přátelé, nemají v ruce všechny karty, dnes jsem na to přišel v tom obchodu s doutníky. Bojím se ho, ale viděl jsem, že on se bojí mě. Strach je tedy na obou stranách. Otázka je, jak toho můžeme využít ve svůj prospěch?“

„Jak?“

„Musíme začít pěkně od začátku. Zopakujme si dějiny. Kdyby byl chtěl člověk zůstat navždy zlý, byl by mohl, je to tak? Je. A zůstali jsme venku v přírodě s dravci? Ve vodě s barakudou? Nezůstali. Kdesi jsme se vzdali skvělých gorilích nohou. Kdesi jsme přestali používat trháky masožravců a začali jsme žvýkat stébla trávy. Po řadu generací jsme zapracovávali do své filozofie stejným dílem kompost a krev. Od té doby se na stupnici vzestupu vzdalujeme od opic, ale

vůči andělům nejsme ani v polovině. Byl to dobrý nový nápad, ale měli jsme strach, aby nezapadl, proto jsme ho zachytili na papír a kolem něj nastavili budovy, jako je tahle. Do těch budov přicházíme a z nich odcházíme a neustále přežvykujeme totéž, to nové sladké stéblo trávy, a snažíme se přijít na to, jak to všechno začalo, kdy jsme udělali první krok, kdy jsme se rozhodli být jiní. Podle mě se to stalo před stovkami tisíc let jednou v noci, v jeskyni u nočního ohně, když se jeden ze zarostlých mužů probudil, přes rozházené uhlíky se zadíval na svoji ženu, na děti a představil si, že jednou budou studené, mrtvé, odejdou navždy. Určitě se rozplakal. V té noční tmě vztáhl ruku k ženě, která jednou musí zemřít, a k dětem, které jí musí následovat. Druhý den ráno se k nim chvíli choval o trochu lépe, protože viděl, že ony i on v sobě mají sémě noci. To sémě cítil ve svém tepu jako sliz, který stahuje jeho tělo do tmy. A tak ten muž jako první zjistil, co my dnes víme: naše hodina je krátká, věčnost je dlouhá. S tímto poznáním se zrodila lítost a soucit, a tak jsme ostatní připravili na pozdější mnohem složitější, mnohem záhadnější přínos lásky.

Sečteno a podtrženo, kdo my vlastně jsme? Jsme vědoucí bytosti, které vědí příliš mnoho. Je to taková zátěž, že zase stojíme před volbou – smát se, nebo plakat. To taky žádný jiný živočich nedělá. Jen my děláme obojí, záleží na době a na potřebě. Mám dojem, že pouť nás pozoruje, zjišťuje, co z toho uděláme, jak a proč, a vyrazí na nás, až usoudí, že jsme k tomu zralí.“

Charles Halloway se odmlčel, protože hoši mu viseli na rtech tak soustředěně, až se zarděl a musel se odvrátit.

„Páni, pane Hallowayi,“ polohlasně zvolal Jim, „to je úžasný. Pokračujte!“

„Tati,“ překvapeně dodal Will, „já jsem netušil, že umíš takhle mluvit.“

„To byste mě měli slyšet po nocích v knihovně, tady si pořád povídám!“ Charles Halloway pokýval hlavou. „Ano, měli jste mě slyšet. Byl bych vám toho spoustu řekl i v minulosti. Sakra práce! Kde jsem to přestal? Myslím, že jsem mířil k lásce. Ano... k lásce.“

Na Willovi bylo vidět, že ho to už nebaví, na Jimovi, že tomu slovu moc nedůvěřuje.

Pohled na ně vedl Charlese Hallowaye k další odmlce.

Co říct, aby tomu porozuměli? Má říct, že láska je především společná pohnutka, sdílená zkušenost? Že je pojivem nezbytným pro život? Má říct, jak prožívá, že jsou dnes večer spolu na tomhle rozháraném světě, který obíhá kolem velikého Slunce, které propadlo ještě

větším prostorem padajícím daleko rozměrnějším nekonečnem vesmíru možná Něčemu vstříc, možná od něho pryč? Může jim říct: téhle jízdy rychlostí stamilionů kilometrů za hodinu se účastníme všichni? Proti noci stojíme v jednom šiku. Společný postoj začíná od maličkostí. Proč máme rádi kluka pobíhajícího na poli s drakem u nebe? Protože nás pálí prsty taky si pohrát s jeho provázkem. Proč milujeme děvče, které vidíme z vlaku, jak se naklání u venkovské studny? Protože se náš jazyk rozpomene na ledově studenou vodu v dávno minulé poledne. Proč pláčeme nad neznámým mrtvým u silnice? Podobá se příteli, kterého jsme neviděli čtyřicet let. Proč se smějeme, když na klauny létají koláče? Cítíme chuť pudinku, chuť života. Proč člověk miluje ženu, která je jeho manželkou? Vdechuje nosem vzduch světa, který já znám, proto ten nos miluji. Její uši slyší hudbu, kterou si zpívám po většinu noci, proto miluji její uši. Oči se kochají ročními obdobími v krajině, proto miluji její oči.

Jazyk je obeznámen s kdoulí, broskví, arónií, mátou i limetou, strašně rád ho slyším mluvit. Protože její tělo zná žár, chlad i trápení, vím, co je oheň, sníh a bolest. Sdílená a opakovaně sdílená zkušenost. Miliardy dráždivých struktur. Když vyřadíte jeden smysl, vyřadíte část života. Vyřadíte dva smysly – život se vmžiku rozpůlí. Milujeme, co známe, milujeme, co jsme. Společné pohnutky, společné věci, společné téma úst, oka, ucha, jazyku, ruky, nosu, těla, srdce a duše.

Jenže... jak to říct?

„Podívejte,“ pokusil se být srozumitelný, „posad'te dva muže do železničního vagónu. Jeden je voják, druhý farmář. Jeden bude mluvit o válce, druhý o pšenici. Svými řečmi se vzájemně tak otráví, až usnou. Ale řekněme, že jeden začne o tom, jak běhal dlouhé tratě, a jestli ten druhý třeba jen jedinkrát běžel míli, budou oba běhat jako malí kluci celou noc a ze vzpomínek vykřesají přátelství. A jedno téma mají všichni muži společné: ženy, o těch mohou mluvit do rána a ani to nestačí. Sakra práce!“

Charles Halloway se odmlčel, opět zrudl a zrozpačitěl, tušil, že směřuje k cíli, ale nebyl si jistý, jak ho dosáhnout. Hryzl si rty.

Tati, nemlč, vyzýval ho v duchu Will. Když mluvíš, je to tu prima. Zachrániš nás. Pokračuj.

Charles Halloway si to v očích svého syna přečetl a totéž viděl v Jimově pohledu. Beze spěchu se prošel kolem knih na stole, tu položil ruku na nějakou noční šelmu, tu na skupinku bab v cárech, na hvězdu, na srpek Měsíce, na starověké Slunce, na přesýpací hodiny, v nichž místo písku ukazoval čas prach z rozdrčených kostí.

„Mluvil jsem už o tom, jak být dobrý? Bože, já sám nevím. Neznámého člověka někdo na ulici zastřelí a vy nic. Ale pokud byste půl hodiny předtím strávili s tím člověkem pouhých deset minut, dověděli se něco o něm a o jeho rodině, je docela možné, že byste se vrahovi postavili a snažili se ten čin překazit. Je to tak – vědět je správné. Nevědět anebo odmítat poznání je špatné, anebo přinejmenším nemorální. Když nevíte, nemůžete jednat. Pouštět se do něčeho bez znalosti věci je totéž jako vrhnout se ze skály. Panebože, vy si určitě myslíte, že jsem se zbláznil, když takhle mluvím! Asi si myslíte, že bychom měli být venku, střílet a obřími zbraněmi útočit na balony, jako jsi to udělal ty, Wille, jenže my se napřed musíme o těch zrudách a o tom člověku, co jim šéfuje, dozvědět všechno, co se dá. Nemůžeme jednat správně, pokud nevíme, co je špatné. Škoda že máme tak málo času. Představení skončí a v neděli večer půjdou lidi brzy domů. Mám tušení, že pak u nás podzimní lidé vykonají návštěvu. Takže nám zbývají přibližně dvě hodiny.“

Jim stál u okna a přes město vyhlížel do dálky k černým stanům a orchestrionu, který hrál díky tomu, že se svět otáčí.

„Je tohle špatné?“ zeptal se.

„Špatné?“ zlostně vykřikl Will. „Je! Na co se ptáš!?“

„Uklidni se,“ řekl Willův otec. „Je to dobrá otázka. Určitá část té pouti působí skvěle. Ale hodí se na ni staré rčení: nedá se získat něco za nic. Pravda je, že od nich nedostaneš nic za něco. Naslibuj ti hory doly, ty nasadiš krk a – tumáš!“

„Kde se vzali?“ zeptal se Jim. „Co jsou zač?“

Will přešel s tatínkem k oknu, kde stál Jim, oba vyhlíželi ven a Charles Halloway mluvil k těm stanům v dáli:

„Kdysi to možná byl jen jeden člověk, putoval Evropou ještě před Kolumbem, zvonil rolničkami kolem kotníků a loutna, kterou nosil přes rameno, měnila jeho stín v hrbáče. Před miliony let tu možná chodil člověk v kůži opice, ládoval se neštěstím druhých lidí, celý den žvýkal jejich bolesti jako mátovou žvýkačku, neboť chuť bolesti byla sladká a osobní tragédie obnovovaly jeho síly, mohl skákat rychleji. Jeho syn možná ještě vylepšil smrtelné pády, pasti na lidi, lámání kostí, obnažování duší, které sbíral jeho otec. Z nich se vytvořil šlem na zapadlých rybnících, kde se líhli komáři vdechovaní nosem a moskyti usedající v letní noci na odhalená místa. Jejich píchnutí způsobilo na kůži tvrdé hrbolky, které tak milují a hýčkají pouťovní frenologové, předpovídají z nich budoucnost. A tak z jednoho člověka tady, jednoho tamhle, pádících jako jejich úlisné pohledy, se staly

smečky slídilů, pro něž byly milodarem útrapy a starosti. Nadbíhaly bídě a neštěstí, neunikla jim žádná noční úzkost a poslouchaly za dveřmi ložnic, jak se lidé svíjejí pod tíhou výčitek a snů o děsivých chorobách.

Noční můry jsou pro tyhle lidi denním chlebem. Máslem na něm je bolest. Hodiny si na nařizují podle brouků z blízkosti mrtvých a vzkvétají po celá staletí. Byli mezi nimi lidé s karabáčem z kožených hádků, kteří si výstup na pyramidy osvěžovali potem a puklými srdci jiných. Po Evropě jezdili na bílém koni Moru. Našeptávali Caesarovi, že je nesmrtelný, a přitom prodávali dýky za výprodejní cenu. Určitě mezi nimi byli zahálčiví šašci, sloužící vládcům, princům a epileptickým papežům. Pak se v jistém čase vynořili cikáni, jejich populace rostla stejně, jako se rozrůstal svět, šířili se do všech koutů a už tu byla další skvělá odrůda utrpení, z níž se dalo týt. Vlaky podsunuly těmhle výtečníkům kola a po dlouhé cestě z gotiky a baroka je máme tu. Jen se podívejte na jejich vagony a kočáry, zdobené jako středověké svatostánky, všechny tyhle povozy kdysi táhli koně, muly a možná i lidé.“

„Tolik let!“ Jimův hlas se ztrácel. „A pořad stejní? Vy myslíte, že panu Coogerovi a panu Darkovi už je několik set let?“

„Když se svezou na tom kolotoči, můžou si kdykoli pár let ubrat, je to tak?“

„To ale –“ u Willových nohou se rozevřela propast, „– to by mohli žít věčně!“

„A ubližovat lidem.“ Jim si to probíral ze všech stran. „Ale proč, proč působit takové utrpení?“

„Aby pout' fungovala,“ odpověděl pan Halloway, „k tomu je třeba palivo, nějaký pohon, to je jasné. Ženy žijí z drbů a co jsou drby jiného než výměna informací o něčem trápení, poplívání, o artritických kostech, o porouchaném a vyspraveném těle, jsou to netaktnosti, rozvášněné bouře a po nich klid. Pokud by někteří lidé nemohli ohryzávat tučnou kost, zuby by jim odešly a s nimi i duše. Znásobte potěšení, jaké mají takoví lidé z pohřbů, jak se při snídani pochechtávají nad nekrology, přihod'te k tomu všechna manželství podobná ringu, kde partneři tráví život stahováním kůže z toho druhého a hojivé náplasti lepší vzhůru nohama, přidejte mastičkáře a šarlatány, kteří člověka rozřežou, aby mohli hádat z jeho vnitřností jako z čajové sedliny, pak ho pevně sešijí upadanou nití, umocněte továrnu na dynamit na kvadriliontu a vyjde vám v kandelách vyjádřená svítivost téhle jediné pouti.

Všechnu lakotu a sprostotu, kterou v sobě chováme, si Oni přisvojují v dvojnásobné hojnosti. Jsou milionkrát horlivější při vyhledávání bolesti, zármutku a nemoci než obyčejný člověk. My si solíme život hříchy druhých. Naše tělo je pro nás sladké. Ale pouti je jedno, jestli páchne při měsíčku místo na slunci, hlavně že se může cpát strachem a bolestí. To je to palivo, ta pára, která roztáčí kolotoč: syrový materiál hrůzy, nesnesitelná muka viny, křik ze skutečných i imaginárních ran. Pouť tyhle pohonné látky nasaje, zapálí je a putuje dál svou cestou.“

Charles Halloway se nadechl, zavřel oči a pokračoval:

„Jak tohle všechno vím? To nevím! Já to cítím. Mám to na jazyku. Před dvěma dny to bylo spálené spadlé listí v letícím větru. Byl to pach podobný květinám v márnici. Já slyším tu hudbu. Slyším, co mi říkáte, a částečně i co mi neříkáte. Možná jsem celý život o takovéhle pouti snil a čekal, až přijede, abych ji jedinkrát viděl a pozdravil. A teď to představení ve stanu hraje na mé kosti jako na marimbu.

Moje kostra všechno ví.

Říká mi to.

Já to říkám vám.“

Kapitola 40

„Můžou...“ řekl Jim, „jak je to?... Můžou... kupovat duše?“

„Proč by je kupovali, když je můžou mít zadarmo?“ odpověděl pan Halloway. „Většina lidí se přece chytá příležitosti vzdát se všeho za nic. Není snad nic jiného, s čím zacházíme tak rozmařile, než naše vlastní nesmrtelná duše. Kromě toho ty naznačuješ, že je na té pouti Dábel. Já tvrdím, že to je určitý typ bytosti, která se naučila žít mimo duši, že v tom duše nejsou. S tím jsem měl vždycky problém v tradičních mýtech. Kladl jsem si otázku, proč vlastně chtěl Mefistofeles duši? Co s ní dělá, když ji dostane, k čemu je mu dobrá? Vyložím teď svou teorii na stůl. Ty kreatury chtějí získat pohonný žár od lidí, co nemohou v noci spát a ve dne se trápí kvůli starým zločinům. Mrtvá duše není dříví na podpal. Zato duše živá a v plném rozkvětu, poznamenaná sebezatrácováním, to je ta pravá pochoutka pro jejich tlamu.

Jak to vím? Dívám se. Pout' je jako lidi, jenže důslednější. Muž a žena, místo aby se rozešli anebo navzájem zabili, jeden se po druhém celý život vozí, rvou si vlasy, trhají nehty, bolest působená druhému působí jako droga, která stojí za námahu. Pout' pozná zhnisaná ega na míle daleko a dlouhými skoky si přispěchá ohřát ruce na té bolesti. Na vzdálenost dvaceti tisíc mil ucítí chlapce bolestně se kluboucí v muže jako veliký nemoudrý zub moudrosti.

Vycítí roztrpčení mužů středního věku, jako jsem já, kteří vzdychají po dávno minulých srpnových odpoledních, a není jim to nic platné. Potřeby, žádosti, přání spalujeme v tělesných tekutinách, okysličujeme je v duších, které vystřelují svazky paprsků našimi rty, nosními dírkami, očima, ušima, z prstů-antén vysílají dlouhé i krátké vlny, Pánbůh ví jak, ale monstra mistrovsky postřehnou Svědění a krabím cupotem přispěchají Podrbat. Pout' projíždí dlouhé vzdálenosti po mapě celkem jednoduché, na každé křižovatce je dost lidí ochotných propůjčit jí žádanou míru utrpení, aby na něm mohla jet dál. Tak se zřejmě pout' drží při životě, živí se jedem hříchů, které na sobě pášeme, a fermentem našich děsivých žalů.“

Charles Halloway popotáhl.

„Bože mě netrestej, kolik jsem toho za posledních deset minut řekl jen pro sebe a kolik nahlas?“

„Mluvil jste nahlas,“ řekl Jim.

„Sakra! A jakou řečí?“ vykřikl Charles Halloway, protože si na jednu uvědomil, že se choval jako jiné noci, kdy chodil nesmírně osamocené chodbami knihovny, vybraně jim předkládal své myšlenky, chodby je jedenkrát vrátily ozvěnou a pak je nechaly navždy zmizet. V rozlehlých místnostech rozlehlých budov psal celý život knihy do vzduchu a větracími otvory je nechal vyletět ven. I teď se mu zdálo, že spustil ohňostroj pořádaný kvůli barvám, zvuku, vznešené architektuře slov, aby oslnil chlapce a přikrášlil své ego, ohňostroj bez nejmenší stopy na sítnici nebo v mysli, až barvy vyblednou a zvuk odezní. Pouhé cvičení v seberecitaci. Rozpačitě oslovil sám sebe.

„Kolik z toho mělo nějaký dopad? Jedna věta z pěti, dvě z osmi?“

„Tři z tisíce,“ řekl Will.

Charles Halloway se dokázal jen usmát a vzdychnout.

Za chvíli Jim vyrukoval s otázkou:

„Je... je to... Smrt?“

„Ta pout?“ Pan Halloway si zapálil dýmku, vyfoukl kouř a vážně se zamyslel. „Ne. Ale myslím, že používá Smrt jako hrozbu. Smrt neexistuje. Nikdy neexistovala a nikdy existovat nebude. Ale za všechna ta léta už jsme nakreslili tolik jejích podob ve snaze si ji nějak zachytit, pochopit ji, že jsme na ni začali myslet jako na entitu podivně živou a nenasytně chamtivou. Avšak ve skutečnosti je smrt jen zastavený čas, ztráta, konec, temnota. Nic. A pout' moudře ví, že se víc bojíme Ničeho než Něčeho. Něco můžete porazit. Ale... Nic? Kam je udeříte? Má srdce, duši, zadek, mozek? Ne, nemá. A tak pout' na nás z misky velkého krupiéra vytřeše Nic a stáhne si nás k sobě, když hnání strachem horempádem prcháme pryč. Je pravda, že nám ukáže Něco, co by eventuálně mohlo vést k Ničemu. Ta úroda zrcadel na louce s poutí, to je určitě surové Něco. Je to rána pod pás, snaha, abyste se viděli po devadesáti letech, lehké páry věčnosti z vás stoupají jako mrazivý dech ze suchého ledu. A když pak zmrznete na kus ledu, začne hrát ta krásná, sladká, duši jímající hudba, vonící čerstvě vypranými řízami žen tančících v máji na prádelních šňůrách v zahrádkách za domem, hudba, která zní jako kupky sena zašlapané do vína, hraje nápěv, v němž se promítá modrá obloha a letní noc u jezera tak dlouho, dokud se vám hlava nerozbuší s bubny v podobě měsíčního úplňku, bubnující s orchestrionem. Jak prosté! Panebože, jak já obdivuji jejich přímý přístup. Zaútoč na starce zrcadly a sleduj, jak se rozpadá na dílky ledových skládanek, které umí složit dohromady jedině pout'. Jak? Tancem waltzu na kolotoči jedoucím pozpátku při

tónech „Krásného Ohia“ a „Veselé vdovy“. Oni si ovšem dají dobrý pozor, aby lidem, kteří se jdou svézt při jejich hudbě, jednu věc neřekli.“

„Kterou?“ zeptal se Jim.

„Neřeknou, že když je člověk bídný hříšník v jedné podobě, je bídný hříšník i v jiné. Se změnou velikosti se nemění mozek. Kdybych zítra dosáhl, Jime, aby ti bylo pětadvacet, myslet budeš pořád jako kluk a bude to znát! Anebo kdyby teď oni ze mě udělali desetiletého kluka, můj mozek bude pořád padesátiletý a kluk se bude chovat podivněji, dospěleji a záhadněji, než se kluci chovají. I v tom případě je doba vykloubený čas, jenže jinak.“

„Jak?“ zeptal se Will

„Kdybych já byl najednou zas mladý, všem mým přátelům a známým by pořád bylo padesát nebo šedesát, to je jasné. Moje vztahy s nimi by byly navěky přerušené, protože bych jim přece nemohl říct, co se to se mnou stalo. Vadilo by jim to. Nenáviděli by mě. Jejich zájmy by už nebyly mými zájmy, i to je jasné. A především by nás vzdalovaly rozdílné starosti. Pro ně nemoci a smrt, pro mě nový život. Existuje na světě místo pro člověka, který vypadá na dvacet a ve skutečnosti je starší než Metuzalém? A který člověk by dokázal takovouhle změnu vydržet? Pout' nikoho nevaruje, a přitom se provedená změna rovná pooperačnímu šoku a pocity jsou možná ještě horší!

Co se tedy stane? Dostane se vám odměny v podobě šílenství. Za prvé je to změna tělesné podoby, změna reakce okolí. Za druhé pocít provinění za to, že manželku, manžela, přátele necháváte zemřít, jako umírají všichni lidé – Panebože, to samo by člověkem pořádně zacloumalo. Takže další strach, další trýzeň, kterou pout' posnídá. Nad vaším zdrceným svědomím se vznáší zelená mlha a vy se ozvete, že se chcete vrátit a vypadat jako dřív! Pout' přikyvuje a naslouchá. Ano, slibují, budete-li se chovat podle jejich příkazů, za chvíli vám zas bude padesát nebo kolik má být. Jen na základě slibu, že bude navrácen normální věk, cestuje ten vlak světem, průvodní atrakce se hemží šilenci, kteří čekají na propuštění z područí. Zatím slouží pouti, dodávají koks pro její pece.“

Will si něco mručel.

„Co je?“

„Slečna Foleyová,“ řekl zarmouceně. „Chudák slečna Foleyová, tu dostali přesně, jak jsi říkal. Jakmile se jí splnilo, co chtěla, vyděsilo ji to, nechtěla to, kdybys věděl, jak strašně plakala. Určitě jí slíbili, že jí zas bude padesát, kdyby jí to vadilo. Chtěl bych vědět, co s ní dělají

ted', je to hrůza, tati, hrůza, Jime!“

„Pánbůh ji ochraňuj!“ Willův tatínek začal ztěžklou rukou přejíždět v knihách portréty ze starých poutí.

„Nejspíš ji přidali k ostatním zrůdám. A kdo ty jsou? Hříšníci, kteří v naději na vysvobození jezdí s poutí už tak dlouho, že přijali podobu svých původních hříchů? Třeba Tlust'och, čím kdysi byl? Jestli správně odhaduji smysl poutě pro ironii, způsob, co s chutí klade na misku vah, byl ten člověk kdysi posedlý všemi druhy a formami chlípných rozkoší. Nakonec je to jedno, teď žije tady nasoukaný do praskající kůže. Hubeňour čili Kostlivec, jak se mu říká, ten asi mořil hladem tělesným i duševním vlastní ženu a děti. A Trpaslík? Je to nebo není váš známý, ten obchodník s hromosvody, celý život na cestách, nikdy se neusadil, pořád v pohybu, nikdy ve střetu, dorazil vždycky dřív než blesky a prodával hromosvody, to je pravda, ale s bouřkou si museli poradit ostatní. A tak možná dílem náhody nebo určitého plánu, když souhlasil, že se sveze na kolotoči, nescvrkl se na chlapce, ale na kouli groteskních lidských blbůstek soustředěných jen na sebe. A ta cikánská věštkyně, Čarodějnice vzešlá z Prachu? To je možná někdo, kdo jako já žil zítřkem, dnešek nechával proklouznout bez povšimnutí a nakonec byl potrestán tím, že musí hádat jiným bujaré východy slunce a smutné západy. Vy mi musíte říct, jak to je, vy jste ji viděli zblízka. Trouba? Pasáček? Polykač ohně? Siamská dvojčata, panebože, čím dřív byli? Ta dvojčata, že by tandemový narcisismus? Nikdy se to nedozvíme. Nikdy nám to neřeknou. Všechno si jen domýšlíme, za poslední půlhodinu to byly desítky věcí, možná pochopené nesprávně. – Tak a teď, jaký je náš plán. Kam odtud vyrazíme?“

Charles Halloway rozložil mapu města a špačkem tužky na něj zakreslil stanoviště pouti.

„Budeme se i nadále skrývat? Ne. Nemůžeme v tom nechat slečnu Foleyovou a mnoho dalších. V tom případě ovšem – jak zaútočit, aby oni dřív nepochytali nás? Jaké zbraně –“

„Stříbrné kulky!“ vykřikl Will.

„Nepřichází v úvahu,“ ohrnul nos Jim. „Nejsou to upíři!“

„Kdybychom byli katolíci, mohli bychom si dojít pro svěcenou vodu a –“

„Pěkná pitomost! To máš z filmů,“ napadl ho Jim. „Ve skutečném životě to tak nechodí. Anebo je to jinak, pane Hallowayi?“

„Bohužel není, Jime.“

Will rozezleně blýskal očima, „Tak dobrá. Zbývá jen jedno: do-

běhnout na tu louku s několika galony petroleje a krabičkou sirek –“

„To se nesmí, na to je zákon!“ vykřikl Jim.

„Kdo to tu mluví?“

„Moment!“

Všichni okamžitě ztichli.

Šepot.

Nevelký příliv větru proplul chodbami knihovny až k nim do místnosti.

„Domovní dveře,“ šeptal Jim. „Někdo je právě teď otevřel.“

Z dálky se ozvalo lehké cvaknutí. Průvan, který chlapcům krátce oblétl manžety na kalhotách a panu Hallowayovi načechl vlasy, přestal.

„Někdo je právě teď zavřel.“

Ticho.

Nic než velká tmavá knihovna s labyrintem a umně projektovanými bludišti spících knih.

„Někdo je vevnitř.“

Hoši se částečně napřímili, v krku dusili blekotavé skřeky.

Charles Halloway vyčkával a po chvíli tiše pronesl dvě slova.

„Schovejte se.“

„Nemůžeme tě tu nechat –“

„Schovejte se.“

Hoši se rozběhli a zmizeli v temném bludišti.

Charles Halloway strnule nadechl, vydechl, přinutil se pomalu si sednout, oči upřít na zažloutlé noviny a čekat, čekat, pak... čekat dál.

Kapitola 41

Mezi stíny se mihl stín.

Charles Halloway cítil, že je v něm malá dušička.

Trvalo hodnou chvíli, než stín a muž, jehož provázel, došli ke dveřím a zůstali u nich stát. Zdálo se, že stín volí pomalý pohyb úmyslně, aby mohl upravit své tělo a zpečetit neustále potřebný klid. A když stín konečně dospěl do dveří, ukázalo se, že dovnitř nahlíží ne jeden, ne sto, ale tisíc lidí.

„Jmenuji se Dark,“ řekl hlas.

Charles Halloway vypustil dvě pěsti vzduchu.

„Známý víc jako Ilustrovaný muž,“ pokračoval ten hlas. „Kde jsou kluci?“

„Kluci?“ Willův otec se konečně obrátil, aby posoudil, co je ten vysoký muž ve dveřích zač.

Ilustrovaný muž vtáhl nažloutlý pyl, který se zvedl ze starých tisků, a protože si Willův tatínek najednou uvědomil, že knihy leží otevřené přímo jemu před očima, skočil k nim, zarazil se a pak je začal, jakoby mimochodem, jednu po druhé zavírat.

Ilustrovaný muž dělal, že si toho nevšimá.

„Chlapci nejsou doma. Oba domy, kde bydlí, jsou prázdné. Je to smůla, že nevyužijí ty slíbené volné vstupenky na atrakce.“

„Zatraceně! To je škoda, že nevím, kde jsou.“ Charles Halloway začal knihy roznášet na police. „Kdyby věděli, že jste volňásky přinesl, skákali by radostí.“

„Myslíte?“ Pan Dark nechal úsměv rozplynout jako růžovobílou cukrovou tyčinku, na kterou přestal mít chuť. Potichu dodal: „Mohl bych vás zabít.“

Charles Halloway kývl hlavou a šel s knihami hodně pomalu.

„Slyšel jste, co jsem řekl?“ štěkl Ilustrovaný muž.

„Ano.“ Charles Halloway knihy v ruce potěžkal, jako by z nich čerpal svůj názor. „Ale zabíjet teď nebudete. Na to jste moc rozumný. Právě proto, že jste rozumný, daří se vám provozovat pouť tak dlouho.“

„Aha, vy jste si přečetl pár stránek a myslíte si, že o nás víte všechno!“

„Ne, všechno ne. Ale dost, abych z toho měl hrůzu.“

„Tak já ji ještě přiživím,“ řekl zástup plíživých nočních ilustrací uzavřených pod černým oblekem, mluvících tenkou štěrbinou úst. „Jeden z mých přátel, stojí venku, si s vámi poradí, aby to vypadalo, že jste umřel na úplně přirozené selhání srdce.“

Krev bušila Charlesi Hallowayovi v srdci, tloukla ve spáncích a dvojnásob rychle tepala v zápěstí.

Čarodějnice! napadlo ho.

Jeho rty zřejmě to slovo vykroužily.

„Čarodějnice.“ Pan Dark pokýval hlavou.

Ten druhý vracel knihy na police, s jednou otálel.

„Copak to máte?“ zamžoural pan Dark. „Bibli? Kouzelný nápad, mile dětinský, osvěží svou staromódností.“

„Vy jste bibli četl, pane Darku?“

„Jestli jsem ji četl? Všechny stránky, všechny odstavce, každé slovo, milý pane!“ Pan Dark si beze spěchu zapálil cigaretu, kouř vyfoukl na upozornění KOUŘENÍ ZAKÁZÁNO a pak Willovu otci řekl: „Vy si skutečně myslíte, že knihy mi mohou ublížit? Je prostoduchost opravdu vaše jediná zbraň? Dobře se podívejte!“

A než se Charles Halloway dokázal vzpamatovat, pan Dark k němu popoběhl a bibli mu vzal. Držel ji oběma rukama.

„To je překvapení, co? Jak vidíte, já se jí dotýkám, já ji držím, já z ní dokonce čtu.“

Pan Dark se probíral stránkami a vyfoukl na ně kouř.

„Čekal jste, že se tu před vámi rozpadnu na tolik kusů, kolik je svitků nalezených u Mrtvého moře? Jsou to bohužel samé báje. Život – a životem já myslím spoustu úžasných věcí – jde dál, sám si umí poradit, přežívá bujaře a já rozhodně nejsem nějaký beránek mezi mnohými jinými. Váš král Jakub a jeho literární zpracování poměrně vyčpělých básnických materiálů nestojí ani za kapku mého času a potu.“

Pan Dark mrštil bibli do koše a víc se na ni nepodíval.

„Slyším, že vám rychle bije srdce,“ řekl Hallowayovi. „Já sice nemám tak tenké uši jako naše Čarodějnice, ale slyší dost. Vaše oči mi skáčou přes rameno. Kluci se skrývají někde mezi krámy tamhle v těch chodbách? Dobrá. Nechtěl bych, aby pláchli. Ne že by někdo uvěřil jejich breptům, vlastně je to pro naše vystoupení dobrá reklama. Lidí polechtá, v noci se zpotí a pak se přikradou na nás podívat, jazykem přejíždějí rty a uvažují o investici do našeho zvláštního zabezpečení. Vy jste přišel, vy jste se přikradl a nebylo to z pouhé zvě-

davosti. Kolik je vám let?“

Charles Halloway pevně stiskl rty.

„Padesát?“ předl pan Dark jako kočka. „Padesát jedna?“ zamružel. „Padesát dva? Chtěl byste být mladší?“

„Ne!“

„Nemusíte hned křičet. Zdvořileji, prosím.“ Pan Dark kráčel po místnosti, pobroukával si a rukou přejížděl knihy, jako by to byly roky, které se mají spočítat. „Být mladý je přece krásné. Co kdyby vám zas bylo čtyřicet? Čtyřicítka je o deset let lepší než padesátka a třicítka lepší dokonce o dvacet let.“

„Nechci nic slyšet!“ Charles Halloway zavřel oči.

Pan Dark naklonil hlavu k rameni, zatahl z cigarety a poznamenal: „Zvláštní, vy zavíráte oči, abyste neslyšel. Lepší by bylo přitisknout si na uši ruce –“

Willův otec si uši přikryl rukama, ale hlas stejně slyšel.

„Já vám něco povím,“ jakoby mimochodem řekl pan Dark a šermoval cigaretou. „Jestli mi v příštích patnácti vteřinách pomůžete, daruji vám čtyřicáté narozeniny. Za deset vteřin můžete slavit pětatřicetiny. V porovnání se současností byste byl málem zelenáč! Budu se dívat na hodinky a počítat, a jestli sebou hodíte a pomůžete mi, mohu na místě z vašeho života odkrojit třicet let! Tisíce výhod, jak tvrdí reklamy. Uvažujte o tom! Všechno by začalo znova, všechno krásné, nové, nádherné, co všechno by se dalo udělat, vymyslet a zažít. Máte poslední šanci! Začínáme. Jedna. Dva. Tři. Čtyři –“

Charles Halloway se nachýlil, přikrčil, opřel se o police, skřípal zuby, aby přehlušil hlasité počítání.

„Nepropaste příležitost, staříku, kamaráde milý,“ řekl pan Dark. „Pět. Ztrácíte. Šest. Prohráváte. Sedm. Opravdu proděláváte. Osm. Promarníte příležitost. Devět. Deset. Panebože, vy jste hlupák! Jedenáct. Hallowayi! Dvanáct. Malá šance. Třináct! Všechno je pryč! Čtrnáct! Ztraceno! Patnáct! Ztraceno navždy!“

Pan Dark spustil ruku s hodinkami.

Charles Halloway sotva popadal dech, otočil se a zabořil obličej do pachu starých knih, hebkosti zašlé kůže, chuti smutečního prachu a lisovaných květin.

Pan Dark se na odchodu zastavil ve dveřích.

„Zůstaňte tu,“ nařídil. „Poslouchejte hlas svého srdce. Pošlu někoho, aby to zařídil. Ale nejdřív, kde jsou kluci...“

Dav bdělých kreatur, které osedlaly vysoké tělo, klidným krokem vykročil do tmy nesený panem Darkem. Poznámky, skučení a výkřiky

ky svědčící o mučivém podráždění se slévaly v chraptivém volání jejich pána:

„Kluci? Jste tam? Ať jste, kde jste... odpovězte!“

Charles Halloway vyskočil, pak cítil, jak se místnost otáčí a víří s ním, a přitom ten tichý, nenucený, vábivý hlas pana Darka volá temnotou. Charles Halloway padl na židli a v duchu si říkal: Srdce, poslouchej mě! Klesl na kolena a říkal: Poslouchejte mé srdce! Puká! Panebože, roztrhne se! – a víc neslyšel.

Ilustrovaný muž měkce jako kočka probíhal labyrintem uskladněných a ve tmě čekajících knih.

„Kluci...? Slyšíte mě...?“

Ticho. „Kluci...?“

Kapitola 42

Kdesi na malém prostoru v odlehlém místě, mezi milionovými zástupy nehybných knih, v labyrintu dvaceti odboček vpravo a třiceti vlevo, úzkých průchodů, širokých chodeb, slepých zakončení, zamčených dveří a poloprázdných polic, kdesi v literárním spadu Dickensova Londýna, Dostojevského Moskvy a stepí daleko od ní, kdesi v pergamenovém prachu atlasu a časopisu *Geografic*, kde potlačované kýchnutí je nastraženou pastí, se krčili, stáli i leželi Will s Jimem a bez ustání z nich lil studený pot.

Kdesi schovaný Jim si v duchu říkal: *Už jde!*

Kdesi schovaný Will si v duchu říkal: *Je blízko!*

„Kluci...?“

Pan Dark přišel se svou panoplií přátel, se šperkovnicí vybraných, kaligraficky provedených plazů slunících se o půlnoci na jeho těle. S ním dorazil i tetovací jehlou vypíchaný *Tyrannosaurus rex*, který hýždím propůjčil mechanický, prastarým minerálním olejem živý klouzavý pohyb. Jak kráčel tenhle hromový ještěr, zahalený nádherou skleněných korálek, tak kráčel pan Dark, opancěrovaný ohavnými mazanicemi šelem a ovčí sežehnutých bleskem a prchajícími před útoky obrovského těla. Papírový drak v podobě pterodaktyla a kosa zvedaly jeho paže, jen jen se rozletět po mramorem obložených klenbách. A s těmi podle šablony vypíchanými nápadně pokroucenými i břitkými symboly zániku se dostavil i obvyklý zástup jeho nohsledů, čumilové přisátí na všech končetinách, na lopatkách, vykukující z jeho džunglí pokrytou hrudi, v mikroskopickém provedení zavěšení hlavou dolů v jamkách podpaží, netopýřím pištěním se dožadující střetů, připravení k pronásledování, a bude-li třeba, k zabíjení. Jako vlna černého příboje valící se na pusté pobřeží, jako temné sročení zaplněné fosforeskujícími krasavicemi a zmetky snů, tak vypadal pan Dark, sunoucí chodidla, nohy, tělo i ostrý obličej vpřed.

„Kluci...?“

Ten tichý hlas byl trpělivost sama, vždy oddaný přítel prochladlých stvoření zavrtaných v doupěti, uhnížděných mezi strohými knihami. Proto pobíhal, plížil se, kráčel, pohyboval se, cupital po špičkách, vznášel se, stál bez hnutí mezi primáty, egyptskými památkami

až ke zvířecím bůžkům, oprášil ponurou historií vymřelé Afriky, chvíli pobyl v Asii a loudavě se vydal k novějším zemím.

„Kluci, já vím, že mě slyšíte! Je tu nápis TICHŮ, proto šeptám: jeden z vás pořád chce, co nabízíme. Je to tak?“

Jim, blesklo hlavou Willovi.

Já, blesklo hlavou Jimovi. Ne! Ne, ne! Ještě ne! Ne já!

„Pojďte ven.“ Pan Dark přátelsky pobrukoval mezi zuby. „Zaručuji odměnu! Kdo se zúčastní, celou ji získá!“

Buch, buch, buch!

Moje srdce! napadlo Jima.

Jsem to já? ptal se v duchu Will, nebo Jim!?!?

„Slyším vás.“ Panu Darkovi se chvěly rty. „Jsi blíž, Wille? Nebo Jime? Jim, to je ten chytrý? Pojď, hochu, ven...!“

Ne! křičel v duchu Will.

Nic nevím! zuřivě se ohradil Jim.

„Tak, Jime...“ Pan Dark se vydal jiným směrem. „Jime, ukaž mi, kde je ten tvůj kamarád.“ Potichoučku. „Jeho zamkneme a ty dostaneš jízdu, kterou by býval dostal on, kdyby chvíli přemýšlel. Spokojen, Jime?“ cukroval hrdliččin hlas. „Pojď blíž. Slyším, jak splašeně ti bije srdce.“

Nech toho! nařizoval Will své hrudi.

Nech toho! Jim zadržel dech. *Přestaň!!*

„Zajímalo by mě... jste v tomhle výklenku?“

Pan Dark se nechal obzvláštní přitažlivostí jisté skupiny skladovacích knih posunout vpřed.

„Jsi tu, Jime...? Anebo... tamhle za...?“

Bezmyšlenkovitě tlačil před sebou na gumových kolečkách vozík s knihami a vrážel do noci. Po dlouhé cestě se vozík s něčím srazil a náklad se vysypal na podlahu jako hromada mrtvých černých havranů.

„Na schovávanou si umíte hrát výborně, oba dva,“ řekl pan Dark. „Ale jsou i chytřejší než vy. Slyšeli jste dnes večer hrát u kolotoče orchestrion? Věděli jste, že někdo vám blízký na kolotoč šel? Wille? Willy? Williame Hallowayi! Kde je teď tvoje maminka?“

Ticho.

„Vyšla si na projížďku v nočním větru, Willy, Williame. Kolem dokola. Posadili jsme ji na kolotoč. Kolem dokola. Nechali jsme ji jezdit. Kolem dokola. Slyšíš, Willy? Dokola, jeden rok, další rok a další, kolem dokola!“

Tati! volal v duchu Will. *Kde jsi?*

Charles Halloway seděl s bušícím srdcem v místnosti daleko odtud, všechno slyšel a říkal si: Dark je nenajde, já se nehnu, pokud je nenajde, nemůže je nalézt, neposlechnou ho! Neuvěří mu! Dark odejde.

„Tvoje maminka, Wille!“ tlumeně zvolal pan Dark. „Dokola, kolem dokola, uhádl bys, Willy, kterým směrem?“

Pan Dark ve tmě mezi policemi knih tenkou strašidelnou rukou objel kruh.

„Kolem dokola. Když jsme tvoji maminku nechali vystoupit a šla se na sebe podívat do Zrcadlového bludiště, měl jsi slyšet ten jeden jediný zvuk, co z ní vyšel.

Byla jako kočka, která se chce zbavit chuchvalce chlupů, ale ten už je tak velký a slepený, že se nedá vyvrhnout, ani křik se kolem něj neprodere, chlupy vycházejí z nosních dírek, z uší a očí a ona je stará, prastará. Naposled jsme ji zahlédli, Willy, jak utíká pryč od toho, co viděla v zrcadlech. Bude tlouct u Jima na dveře, ale až jeho maminka uvidí osobu dvě stě let starou slintat u klíčové dírky a žadonit, aby se nad ní slitovali a zastřelili ji, bude mít Jimova maminka stejný pocit jako ta kočka, která se snaží vyzvracet chuchvalec chlupů, ale nedokáže to. Požene tu osobu pryč, žebrat na ulici, kde nikdo neuvěří, Wille, uzlíku kostí a chrchlů, že to byla kvetoucí krasavice, tvoje milá a laskavá příbuzná! Ted' je to na nás, Wille – musíme ji hledat a zachránit, protože my víme, kdo je – je to tak, Wille, je to tak, Wille, je, je?!“

Sykot hlasu skončil v tichu.

Někde v knihovně ted' kdosi tichounce vzlykal.

Ááá...

Ilustrovaný muž potěšeně vypustil vzduch z černých plic.

Taaaak...

„Tady...“ mružel si pro sebe. „Kde? Je zařazený pod K, kluci? D, dobrodružství? Ú, úkryt, T, tajemství, S, strach? Anebo pod J, Jim a N, Nightshade, W, William, H, Halloway? Kdepak jsou mé dvě nejvzácnější lidské knihy, abych mohl zalistovat v jejich stránkách?“

Na jedné vysoké polici si kopnutím udělal místo pro nohu na prvním regálu.

Pravou nohou tam našlápl, přenesl na ni váhu a levou nechal volně viset.

Vida!

Levá noha zasáhla druhý regál, vnutila si místo. Popolezl. Pravá noha vykopla díru na třetím regálu, knihy odtlačila a tak stoupal výš a

výš, vylezl na čtvrtý regál, na pátý, na šestý, ve tmě hledal cestu ke knihovním nebesům, rukama se chystal prkenných polic a drápal se výš listovat noci a nalézt kluky, jestli jsou někde mezi knihami jako záložky.

Pravá ruka, královská tarantule ověčená růžemi, srazila jako peříčko dolů do nedohledné propasti knihu o tapiserii z Bayeux. Zdánlivě trvalo celou věčnost, než tapiserie dopadla na zem celá poničená, troška krásy, lavina zlatých, stříbrných a nebesky modrých nití.

Udýchaný a remcající dosáhl levou rukou na devátý regál a nahmatal prázdný prostor – knihy žádné.

„Kluci, jste tu na Everestu?“

Ticho. Až na tiché vzlyky už o něco blíž.

„Jak to tu vypadá? Voda? Samá voda?“

Oči Ilustrovaného muže se dostaly na úroveň jedenáctého regálu.

Tam deset centimetrů od kraje jako ztuhlá mrtvola ležel obličejem dolů Jim Nightshade.

Ve stejném výklenku o regál výš ležel William Halloway, oči plné slz.

„No ne!“ řekl pan Dark.

Natáhl ruku a pohladil Willa po hlavě.

„To je překvapení.“

Kapitola 43

Dlaň ruky, která se vynořila, připadala Willovi jako vycházející měsíc.

Byl na ní jeho portrét, výrazně provedený modrým inkoustem.

Jimovi se taky objevila před obličejem ruka.

Z dlaně na něj vyhlížel jeho portrét.

Ruka s Willovou podobiznou chňapla po Willovi.

Ruka s Jimovou podobiznou chňapla po Jimovi.

Jekot a vřeštění.

Ilustrovaný muž zvedl cosi těžkého.

Jako had se otočil, skočil a dopadl na podlahu.

Ječící a kopající kluci spadli s ním. Dopadli na nohy, svalili se, zhroutili, ale pan Dark je oběma rukama popadl za košile, zvedl, postavil a pevně držel.

„Jime! Wille!“ oslovil je. „Co tu, kluci, děláte? Neříkejte, že si čtete!“

„Tati!“

„Pane Hallowayi!“

Ze tmy vystoupil Willův otec.

Ilustrovaný muž si chlapce útlocitně poskládal pod paži jako dřevo na podpal, pak s afektovanou zvědavostí pohlédl na pana Hallowaye a natáhl k němu volnou ruku.

Než stačil chytit, stisknout a přidršet jeho levičku, Willův otec ho pravou rukou praštil.

Jim s Willem křičeli, sledovali, co se děje, a viděli, že Charles Halloway namáhavě dýchá a padá na koleno.

Pan Dark tiskl jeho levičku ze všech sil a současně druhou rukou zvolna a energicky vyvíjel tlak na chlapce, drtil jim žebra, až se jim vzduch řinul z úst.

Noc se odvíjela v prudkých závitech jako veliké otisky prstu na sítnici Willových očí.

Jeho otec sténal, padl na obě kolena a mlátil kolem sebe volnou pravicí.

„Čert vás vem!“

„Už se stalo,“ klidně podotkl majitel pouti.

„Čert vás vem, krucinál!“

„Kdepak slova, kamaráde,“ řekl pan Dark. „Kdepak slova v knihách nebo ve vašich ústech, jediné opravdové myšlenky, opravdové činy, pohotové myšlenky a pohotové činy se prosadí. Jasně?“

Naposled mocně stiskl pěst.

Chlapci slyšeli, jak panu Hallowayovi praští kosti v prstech. Naposledy vykřikl a v bezvědomí padl na zem.

Ilustrovaný muž si pohybem, jako by vytáčel slavnostní pavanu, náklad v podpaží – hochy vykopávající knihy z polic – srovnal.

Pevným stiskem drcený Will, kolem něhož lítaly zdi, knihy, podlahy, si jako blázen v duchu říkal: Vždyť ten pan Dark je cítit jako... výpary z orchestrionu!

Najednou byli oba chlapci volní. Než se mohli vzpamatovat a nabrat dech, někdo je popadl za vlasy a jako marionety zdvihl k oknu na ulici.

„Čtete, hoši, Dickense?“ šeptal pan Dark. „Literární kritici nemožou jeho shody náhod vystát. To my víme své, že? Život jsou samé shody náhod. Zatoč smrti a shoda náhodných okolností z ní bude padat jako blechy z poraženého vola. Podívejte!“

Oba chlapci se zmítali v železném stisku hladových ještěrů a sršatých opic.

Will nevěděl, jestli má brečet radostí nebo novým zoufalstvím.

Dole cestou domů z kostela právě přecházela ulici jeho a Jimova maminka.

Nejezdí na kolotoči, není stará, pomatená, mrtvá, ve vězení, je venku na čerstvém říjnovém vzduchu. Posledních pět minut byla v kostele ani ne tři sta metrů odsud!

Mami! vykřikl Will do dlaně, kterou si v předtuše jáсотu pevně tiskl na pusku.

„Mami,“ posměšně lkal pan Dark, „pojď mě zachránit!“

Ne, prolétlo Willovi hlavou, zachraň sebe, utíkej pryč!

Jenže obě maminky spokojeně šly z kostela procházkou po městě.

Mami! vykřikl Will znova a kousíček toho zdušeného zamručení zpocená tlapka neuhlídala.

Maminka se na tom tisíce mil vzdáleném chodníku zastavila.

Nemohla mě slyšet! letělo Willovi hlavou. A přesto –

Podívala se na knihovnu.

„Výborně,“ vzdechl pan Dark. „Báječně, skvěle.“

Tady jsme! volal v duchu Will. Podívej se na nás, mami! Utíkej pro policii!

„Pročpak se nepodívá na naše okno?“ zeptal se tiše pan Dark.
„Viděla by nás tu všechny tři jako skupinku pro aparát fotografa.
Podívejte se tam a pak honem dolů. Pustíme ji dovnitř.“

Will zdusil v hrdle vzlyk. Ne, to ne!

Maminčin pohled putoval od hlavního vchodu k oknům v prvním poschodí.

„Tady jsme,“ řekl pan Dark. „Ve druhém patře. Pěkná shoda náhod, provedme to náležitě.“

Teď bylo vidět, že mluví Jimova maminka. Obě ženy stály spolu na obrubníku.

Ne, nechodte sem, přál si v duchu Will.

Ženy se otočily a v nedělním podvečeru odcházely do města.

Will měl pocit, že se Ilustrovaný muž o kousíček zmenšil.

„Žádná shoda okolností, žádná krize, nikdo není ztracen ani zachráněn. Škoda. Co se dá dělat!“

Klouzal ke vchodu otevřít, hochy táhl za nohy.

Mezi stíny tam někdo čekal.

Studená ještěřčí ruka přeběhla Willovi po bradě.

„Halloway,“ zachraplal hlas Čarodějnice.

Na Jimově nosu se usadil chameleon.

„Nightshade,“ švihl hlas rezného koštěte.

Za Čarodějnicí mlčky stál Trpaslík a Kostra, nejistě přešlapovali.

Vzhledem k okolnostem by byli hoši dali průchod nejdokonalejšímu jekotu, jaký měli v repertoáru, ale Ilustrovaný muž okamžitě poznal, k čemu míří, polapil ten zvuk dřív, než se ozval, a pak odměřeně kývl na starou Čarodějnici.

Čarodějnice se kymácela vpřed, víčka leguána z černého vosku sešitá na pevný šev, ohromný sosák s nosními dírkami upatlanými jako tabákem zčernalé kališky dýmky, prsty hmatala stopy a pro mysl tkala němou lištu symbolů.

Chlapcům lezly oči z důlků.

Nehty Čarodějnice kmitaly, vystřelovaly, tupírovaly vzduch studený jako voda v zimě. Z jejího nakyslého žabího dechu jim naskakovaly po těle puchýřky, řinul se na ně, jak tiše zpívala, kňourala, broukala si a oslavovala své miláčky, své hochy, své přátele ze střechy s hadí stopou, vystřelený šíp a zničený, na nebi utopený balon.

„Šídlo jehlou látalo, tahle ústa zašilo, a tak nemluví!“

Přilož, sešij, přilož, sešij, bodal její nehet na palci, propíchnout, protáhnout, bodal, propíchnout, protáhnout, po celém dolním i horním rtu bodal, až se z nich stal váček stažený neviditelnou nití.

„Šídlo jehlou látalo, tyhle uši zašilo, a tak neslyší!“

Willovi se do uší dostal chladný písek a ten hlas Čarodějnice pohřbíval.

Ztlumený, jakoby z velké dálky, hlas se zvolna vytrácel, ale Čarodějnice deklamovala dál, tápajícíma rukama přitom ševelila, tikala, šimrala, poklepávala a máchala.

Jimovi v uších narostl mech a rychle mu je zapečetil.

„Šídlo jehlou látalo, tyhle oči sešilo, a tak nevidí!“

Doběla rozpálenými otisky prstů zatlačila postižené oční bulvy a stáhla přes ně víčka tak hlučně, jako když prásknou velké plechové dveře.

Will viděl vybuchnout miliardu bleskových žárovek vzápětí pohlcených tmou, zatímco ten neviditelný hmyz s látačí jehlou kdesi v neznámu poletoval a bzučel jako bzučí hmyz přilákaný na sluncem vyhřátou sklenici medu, a zábranou odstíněný hlas proštepoval smysly obou hochu navždy a ještě o den déle.

„Šídlo s jehlou látačí skončilo s očima, ušima, rty a zuby, obroubilo lem a sešilo ruby, nakupilo prach a lehké podřimování, už mu zbývají jen uzly k zavázání, do žil napumpuje ticho a klid, jaký jen v hlubinách řeky lze mít. Tak, tak.“

Čarodějnice mimo dosah chlapců spustila ruce.

Hoši stáli bez hlesu. Ilustrovaný muž uvolnil sevření a ustoupil od nich.

Čarodějnice očichala svůj dvojitý triumf a vytvořené plastiky naposled láskyplně přejela rukou.

Kolem stínů obou chlapců se zmateně batolil Trpaslík, pochutnával si na jejich nehtech a tiše je volal jménem.

Ilustrovaný muž hodil hlavou k budově knihovny.

„Hodiny ve vrátnici. Zastavte je.“

Čarodějnice se vydala mramorovým lomem k východu a otevřenou pusou vychutnávala zánik.

Pan Dark zavelel: „Levá, pravá. Raz, dva.“

Chlapci šli ze schodů, vedle Jima Trpaslík, vedle Willa Kostra.

Za nimi Ilustrovaný muž, zamlklý jako smrt.

Kapitola 44

Nedaleko odtud, v peci rozžhavené doběla, ležela ruka Charlese Hallowaye roztavená na nerv a bolest. Halloway otevřel oči. Ve stejném okamžiku zaslechl prudký výdech, to se zavřely dveře a dvoranou se nesl zpěvavý ženský hlas:

„Starče, starče, starče, starče...?“

Tam, kde měla být jeho levá ruka, byl oteklý krvavý pudink pulzující tak prudkými záchvaty bolesti, že to udržovalo při životě jeho, jeho vůli a pozornost. Pokusil se posadit, ale bolest ho srazila jako rána kladivem.

„Starče...?“

Nejsem starý! Čtyřiapadesát není žádné stáří, uvažoval rozčileně.

A vtom vešla po vyšlapané kamenné podlaze, motýlky prstů tápala kolem sebe, přejížděla tituly knih psané slepeckým písmem a chřípím vypouštěla stíny.

Charles Halloway se vyhrbil a popolezl, vyhrbil a popolezl k nejbližšímu regálu, bolest tlačil jazykem zpátky do hrdla. Musí se odplatit na místo, kde by se knihy mohly stát zbraní namířenou na každého noci se plížícího pronásledovatele...

„Starče, slyším tě dýchat...“

Plula na jeho vlně, nechala se nést každým bolestným zasyknutím.

„Starče, cítím, že jsi zraněný...“

Kdyby tak mohl tu ruku, tu bolest vyhodit oknem! Mohla by tam ležet, tepat jako srdce, odlákat čarodějnici, obelstít ji, aby šla ten palčivý děs hledat. Už ji viděl, jak se na ulici sklání a dlaněmi se sápe na pulzující opuštěný špalek deliria.

Ale kdepak, ruka zůstala, kde byla, žhnula, do vzduchu vypouštěla jed a zrychlovala tím krok té podivné cikánské řeholnice, jejíž hrabivá ústa jed dychtivě nasávala.

„Čert tě vem!“ vykřikl Charles Halloway. „Už ať to mám za sebou! Tady jsem!“

Vůbec se na ni nepodíval. O jeho pozornost bojovaly takové tlaky a kalibry zoufalství a vypětí, že dokázal osvobodit pouze oči a sledovat rub víček, na nichž se objevovaly četné a neustále se měnící podoby hrůz, skotačivě tam dováděly a křepčily.

„Je to docela snadné.“ Šepot klesl níž. „Zastav srdce.“
Proč ne, znejistěl.
„Pomalů,“ zamumlala.
Ano, souhlasil v duchu.
„Pomalů, pomaloučku.“
Jeho srdce, dříve jako šroub, teď polevilo, ustoupilo neznámé nemoci, neklid, pak klid, pak uvolnění.
„Mnohem a mnohem pomaleji...“ radila.
Slyšíš to, srdce, jsi přece unavené? pátral.
Srdce slyšelo. Začalo se uvolňovat jako sevřená pěst, prst po prstu.
„Zastav se navždy, navždy na všechno zapomeň,“ šeptala.
Vlastně, proč ne?
„Pomalěji... nejpomalěji.“
Srdce zavrávoralo.
A pak bez důvodu – snad kromě toho, že se naposled chtěl rozhlédnout kolem, – protože se opravdu chtěl zbavit té bolesti a spánek byl k tomu cestou... otevřel Charles Halloway oči.
Uviděl Čarodějnici.
Viděl, jak prsty zpracovává vzduch, jeho obličej, tělo, srdce v těle a duši v srdci. Když hnán zvědavostí počítal rýhy na jejích vráscitých prostehovaných očích, díval se na jedovaté mrhnutí z úst, na krk jedovatého ještěra, uši – plátno z mumie – a obočí jako říční písek z vyschlého potůčku, zaplavil ho její bahenní dech. Nikdy v životě se na nikoho nesoustředil tak úporně, Čarodějnice jako by byla skládkou, a pokud se dílky dobře poskládají, mohlo by se objevit největší tajemství života. V ní bylo rozluštění, jasně se ukáže v tomto okamžiku, vlastně ne, v příštím, taky ne, v dalším, pozor na ty štíří prsty! slyšte monotónní pobrukování, jak píchá vzduch, ano, ona vzduch píchá, dráždí, lechtá. „Pomalů!“ šeptala. „Pomalů!“ A poslušné srdce přitáhlo uzdu. Ruce si pohrávaly dál.
Charles Halloway se tiše zachechtal.
Uvědomil si to. Proč? Proč já se... chechtám... v takovéhle chvíli?
Čarodějnice se o čtvrt palce stáhla, jako by ji praštil elektrický proud ze zásuvky, které se někdo dotkl mokrou rukou.
Charles Halloway ji viděl, ale neviděl couvnout, postřehl, ale nevzal v úvahu její ústup, protože téměř bezprostředně na to převzala iniciativu, vrhla se vpřed, jeho hrudi se sice nedotkla, ale bez hlesu nad ní gestikulovala způsobem vhodným snad na očarování kyvadla starých hodin.
„Pomalů!“ vykřikla.

Bůhvíproč povolil úsměvu idiota, aby se odkudsi vznesl a bezstarostně usadil jemu pod nosem.

„Ještě pomaleji!“

Její obnovená horlivost, neklid, který se měnil v zlost, ho pobavily ještě víc. Až dosud zvědavost částečně skrýval, ale teď se předklonil a zblízka si prohlížel každý pór jejího halloweenského obličejce. Najednou se neodbytně dralo do popředí: na ničem nezáleží. Život je koneckonců fór takových rozměrů, že z odstupů na konci téhle chodby se dá rozpoznat jeho bezvýznamná délka a zbytečná výška, je horou navršenou do takové obrovitosti, až je v jejím stínu z člověka trpaslík zesměšňující její okázalost. A tak v bezprostřední blízkosti smrti vzpomínal Charles Halloway – ochromený, ale s čistou hlavou – na miliony malicherností, příchodů, odchodů, idiotských exkursů chlapce, chlapce-muže, muže a muže-starého kozla. Sebral a shromáždil všechny možné slabůstky, nápady a hříčky svého egoismu a teď se tu ty hračky jeho života pohupovaly mezi nesmyslnými koridory knih. A žádná nebyla legračnější než ta cikánská čarodějnice věštící z Prachu, která lechtá, to je ono! Ona lechtá vzduch! Blázen! Copak vážně neví, co dělá!

Otevřel ústa.

Sám od sebe – jako dítě narozené nic netušícímu rodiči – z nich vybuchl nevázaný smích.

Čarodějnice se skácela.

Charles Halloway to neviděl. Byl příliš zaměstnán tím, jak se mu lechtání dere prsty, jak mu bujarost z vlastní vůle přeskakuje do hrdla a přivírá oči – tamhle letí a vybuchuje na všechny strany!

„Ty!“ křičel na nikoho, na všechny, na sebe, na ni, na ně, na všechno. „S tebou je legrace!“

„Není!“ protestovala Čarodějnice.

„Přestaň lechtat!“ vyjekl.

„Ne!“ bránila se zběsile. „Ne! Pomalu! Hodně pomalu! Spi!“

„Ne, hrozně to lechtá!“ řičel smíchy. „Přestaň! Zastav!“

„Ano, zastav srdce,“ kňučela Čarodějnice. „Zastav krev.“

Srdce jí muselo skákat jako tamburína, ruce se jí třásly. Uprostřed té gestikulace najednou ztuhla a uvědomila si, jak hloupě si počínají její prsty.

„Panebože!“ ronil Charles Halloway radostné slzy. „Nech moje žebra na pokoji a ty, srdce, vytrvej!“

„Tvoje srdce!“

„Panebože!“ Charles Halloway vytřeštil oči, zalapal po dechu a

najednou mu bylo všechno jasné, neuvěřitelně jasné. „Všchno jsou to hračky! V zádech mají klíček! Kdo vás natáhl!?“

Na ženu se vrhl hurónský smích, ožehl jí ruce, spálil obličej nebo to aspoň tak vypadalo, protože odskočila jako od rozpálené pece, osmahlé ruce si zabalila do egyptských šátků, hupla vzad, vyčkávala a pak začala pomalu couvat, píd' po pídí, krok za krokem, šťouchala, strkala, bušila kolem sebe, narážela do stojanů a polic na knihy, snažila se nahmatat škvíry, kde se zachytit. Čelem narážela do temné historie, do planých teorií, navátého času, slibných i rozplizlých let. Hnaná, zhmožděná a zbitá jeho smíchem, který zvonivě plynul mramorovými klenbami a ozvěnou se vracel, nakonec zavířila, pařáty prořala roztočený vzduch a prchala padat dolů ze schodů.

O chvílku později se jí podařilo vecpat se do domovních dveří a ty práskly!

Ten pád a prásknutí dveří ho rozesmály k pláči.

„Prokristapána, už dost, prosím tě, nech toho!“ žadonil na svém veselí.

Takové prosbě se nešlo nepodvolit.

Burácivý řehot konečně zeslábl na poctivý smích, bublavé chichotání, slaboučké hihňání, pak se Halloway spokojeně nadechl, vydechl, potřásl šťastnou i utrápenou hlavou, v hrdle a žebrech pocítil příjemnou bolest ze zásahu, ta v rozmačkané ruce pominula. Ležel opřený o regály, hlavu na nějaké spřátelené knize, slzy nespoutaného veselí ve slaných cestičkách po tvářích, a najednou si uvědomil, že Čarodějnice je pryč.

Jak to? divil se. Jak jsem toho dosáhl?

Ještě jeden záchvat smíchu a pak se pomalu zvedl.

Co se to stalo? Propánakrále, to se musí vysvětlit! Nejdřív do lékárny pro hrst aspirinů, aby ruka dala aspoň na hodinu pokoj, pak se zamyslet. V několika posledních minutách jsi přece něco vyhrál! Jak chutná vítězství? Zamysli se nad tím! Zkus si to zapamatovat!

S novým úsměvem pohlédl na levou ruku absurdně položenou jako mrtvé zvíře do ohnutého lokte ruky pravé, rychle prošel nočnímu chodbami a vydal se do města.

III.

ODCHODY

Kapitola 45

Krátký průvod nehlučně přešel kolem věčně se otáčející, končící, ale nekončící, cukrátkově zbarvené spirály nad obchodem pana Crosettiho, kolem zhasínajících nebo už zhasnutých obchodů, a pokračoval čím dál prázdnějšími ulicemi, protože lidé už byli doma z večerní bohoslužby anebo ještě venku na pouti u poslední atrakce či na představení akrobata snášejícího se jako pápěří z vysokého žebříku do noci.

Daleko od něj a mnohem níž dusaly po chodníku Willovy nohy. Raz, dva, říkal si, někdo mi říká levá, pravá. Šídlo šeptá: raz, dva.

Je v tomhle průvodu Jim?! Willův pohled sjel na vteřinku stranou. Je tu! Ale kdo je ta druhá malá postava? Ten magor Trpaslík, všechno, co je zajímavé, osahává, od všeho, co je doběla rozpálené, se radši drží stranou. Trpaslík! Plus Kostra. A za ním, kdo jsou ty stovky, ne, tisíce lidí, kteří pochodují a dýchají mu na záda?

Ilustrovaný muž.

Will pokýval hlavou a tiše zaskučel tak vysokým tónem, že ho mohli slyšet jen psi, psi, kteří nemohou pomoci, psi, kteří neumějí mluvit.

A vskutku, když se podíval stranou, uviděl ne jednoho, ne dva, ale tři psy, kteří věřili příležitost k vlastnímu průvodu, chvíli běželi vpředu, chvíli vzadu, ocasy vztyčené jako korouhve pelotonu.

Štěkejte! poroučel v duchu Will, jako ve filmu. Štěkejte, přiveďte policii.

Ale psi jen radostně pobíhali kolem.

Shodu náhod prosím, říkal si Will. Docela malou.

Pan Tetley! To je ono! Will viděl a neviděl pana Tetleyho! Valil dřevěného indiána dovnitř a zavíral krám na noc.

„Otočte hlavy,“ zahuhlal Ilustrovaný muž.

Jim otočil hlavu. Will otočil hlavu.

Pan Tetley se usmál.

„Usmějte se,“ huhlal pan Dark.

Oba hoši se usmáli.

„Ahoj!“ řekl pan Tetley.

„Řekněte ahoj,“ kdosi zašeptal.

„Ahoj,“ řekl Jim.

„Ahoj,“ řekl Will.

Psi se rozštěkali.

„Svezeme se zadarmo na pouti,“ mumlal pan Dark.

„Svezeme se zadarmo,“ řekl Will.

„Na pouti!“ kdákl Jim.

A pak jako správné automaty vypnuli úsměv.

„Dobrou zábavu!“ volal pan Tetley.

Psi radostně štěkali.

Průvod šel dál.

„Bude zábava,“ řekl pan Dark. „Jízda zdarma. Asi za půl hodiny, až návštěvníci odejdou domů. Svezeme na kolotoči Jima. Ještě pořád to chceš, vid', Jime?“

Will, uzavřený do sebe, slyšel a neslyšel, a v duchu říkal, Jime, neposlouchej!

Jimovy oči klouzaly: vlhké nebo zaolejované, těžko říct.

„Ty budeš jezdit s námi, Jime, a jestli se pan Cooger nevzpamatuje (vypadá to tak, zatím jsme ho nezachránili, znovu se o to pokusíme), ale jestli nepřezíje, jak by se ti, Jime, líbilo stát se mým společníkem? Dorostl bych tě do příjemně statného věku, co tomu říkáš? Dvaadvacet? Pětadvacet?! Dark a Nightshade, Nightshade a Dark, moc pěkná jména pro lidi, jako jsme my, s atrakcemi, jaké máme. Jezdili bychom po celém světě! Co ty na to, Jime?“

Jim na to nic, ještě působila práce Čarodějnice.

Neposlouchej! kvílel jeho nejlepší kamarád, který nic neslyšel a slyšel všechno.

„A Will?“ řekl pan Dark. „Toho taky svezeme pozpátku, co říkáte? Uděláme z něho mimino v peřince, mimino pro Trpaslíka, nosil by ho jako při klauniádě, denně by s ním hopsal v průvodu příštích padesát let, líbilo by se ti to, Wille? Líbilo by se ti být navždy mimi-nem? Neumět mluvit o všech těch zajímavých věcech, které víš? Ano, myslím, že to bude pro tebe nejlepší. Hračka, počuraný kamarád Trpaslíka!“

Will určitě vykřikl.

Ale ne nahlas.

Jen psi se rozštěkali, kvičeli hrůzou, pádili pryč, jako by po nich někdo házel kamením.

Zpoza rohu vyšel nějaký muž.

Policista.

„Kdo je to?“ zabručel pan Dark.

„Pan Kolb,“ řekl Jim.

„Pan Kolb!“ řekl Will.

„Látací jehla,“ šeptal pan Dark. „Šídlo.“

Willovi v uších zabušila bolest. Oči mu zacpal mech. Zuby slepila žvýkačka. Na obličej mu cosi vytrvale klepalo, sem tam po něm přejíždělo, kroužilo, až znecitlivěl.

„Řekněte panu Kolbovi ahoj.“

„Ahoj,“ řekl Jim.

„... Kolb...“ řekl omámený Will.

„Ahoj, kluci. Pánové.“

„Tady zahněte,“ řekl pan Dark.

Zahnuli.

A pochod bez hudby pokračoval směrem k louce, pryč od hřejivých světél, od útulného města a bezpečných ulic.

Kapitola 46

Na ploše větší než míle se teď ten nesourodý průvod pohyboval následovně:

Na samém okraji poutového prostranství zdupávali trávu k smrti unavenýma nohama Jim a Will a udávali tempo dalším dvěma, kteří neustále omílali úžasné využití šídla s látačí jehlou.

O dobrou polovinu míle pozadu je klopýtavě doháněla záhadně poraněná Čarodějnice a vířila prach do různých symbolů.

A ještě dál vzadu šel vrátný-otec, tu se opožďující pod tíhou věku, tu kráčející jako mladík s myšlenkou na krátké první setkání a vítězství, levou ruku si hýčkal na hrudi a vytrvale polykal léky.

Než se dostali na kraj poutě, pan Dark se ohlédl zpět, jako by mu nějaký vnitřní hlas jmenoval opozdilce v tomhle roztahaném manévru. Ale to se hlasu nepodařilo a pan Dark si přestal být jistý. Energicky kývl a Trpaslík, Kostra, Jim a Will se tlačili davem.

Jim cítil, jak ho omývá řeka veselých lidí, ale nikdo se ho nedotýká. Will slyšel vodopád smíchu tu i tamhle a sám tím vodopádem procházel. Na nebi rozkvetla kytice světlušek. Nad nimi se rozestřelo Dáblovo kolo, jásající jako titánský ohňostroj.

Pak došli k Zrcadlovému bludišti, kde se kluci hodně jim podobní tisíckrát objevili a zase zmizeli, vklouzli na scénu, sráželi se, naráželi do zrcadel a kymáceli se na ubíhajících ledových jezírkách.

To jsem já! řekl si Jim.

Ale pomoci si nedokážu, uvažoval v duchu Will, i když jsem se tu znásobil tisíckrát!

A tak se zástupy chlapců plus zástupy zrcadlených ilustrací pana Darka – svlékl si totiž kabát i košili – mačkaly a tlačily bludištěm k voskovým figurínám na samém konci.

„Posaďte se,“ zavelel pan Dark. „Zůstaňte na místě.“

Hoši seděli mezi voskovými postavami zavražděných, zastřešených, popravených, uškrcených mužů a žen jako dvě egyptské kočky, nemrkali, neškubali sebou, nepolykali.

Pár rozesmátých opozdilých návštěvníků přešlo kolem. Ke každé voskové figuríně měli poznámky.

Nevšimli si tenoučkého pramínku slin vytékajících z koutku úst

jednoho „voskového“ chlapce.

Neviděli v pohledu druhého voskového chlapce lesk, který najednou přetekl a po tváři mu tekla čistá voda.

Venku kulhala Čarodějnice uličkami provazů a kolíků mezi stany.

„Dámy a pánové!“

Poslední várka návštěvníků tohoto večera, tři až čtyři sta lidí, se obrátila jako jeden muž.

Ilustrovaný muž byl svlečený do půl těla a všechno – hrůzná zmi- je, šavlozubý tygr, prostopášná opice, spečený sup, lososově sírová obloha – se napřímilo, když vyvolával:

„Poslední představení tohoto večera, vstup volný! Podívaná pro každého, podívaná pro všechny!“

Dav se nahnul k velikému pódiu před stanem se zrůdami a monst- ry. Stál na něm Trpaslík, Kostra a pan Dark.

„Uvidíte nejnebezpečnější, ohromující, úžasně vzrušující, často osudný – světově proslavený trik s kulkou!“

Dav se potěšeně rozvlnil.

„Pušku, prosím!“

Hubeňour otevřel vyrovnanou přehlídku lesklých zbraní.

Čarodějnice se drala dopředu, ale ztuhla, když pan Dark vyvolal: „A tady ji máme, osobu, která dokáže vzdorovat smrti, zachytit kul- ku, nasadit život – Mademoiselle Tarotovou!“

Čarodějnice vrtěla hlavou, něco blekotala, ale Darkova ruka už le- těla dolů, aby ji vytáhla na pódium jako dítě, ona se vytrvale bránila, což umožnilo panu Darkovi malou pauzu, po níž pokračoval:

„Prosil bych na pódium dobrovolníka, který z pušky vystřelí!“

V davu tiše zahřmělo, sbíral odvahu se ozvat.

Ústa pana Darka se nepatrně pohnula. Polohlasem se zeptal: „Za- stavil někdo hodiny?“

„Ne,“ zakňučela Čarodějnice plačtivě, „nestojí.“

„Ne?“ skoro se rozkřikl.

Propaloval Čarodějnici očima, ale obrátil se k obecenstvu a dovo- lil ústům dokončit ten výstup, sám prsty poklepával na pušky.

„Potřebujeme dobrovolníka!“

„Zastavte to,“ potichu naléhala Čarodějnice a lomila rukama.

„Bude se pokračovat, čert nebo sám ďas tě vem, babo jedna,“ za- šeptal a zlostně hvízdal.

Nepozorovaně shrnul na zápěstí kousek kůže, kde byla vytetovaná slepá černá řeholnice, a bolestně ji nehty štípl.

Čarodějnici chytla křeč, popadla se za hrud', sténala a skřípěla zu-

by. „Milost!“ syčela polohlasně.

Dav mlčel.

Pan Dark spěšně kývl.

„Vzhledem ke skutečnosti, že se nenašel žádný dobrovolník – „
Poškrábal se na ilustrovaném zápěstí. Čarodějnice se rozklepala. „Po-
slední číslo zrušíme a –“

„Tady! Dobrovolník!“

Dav se otočil.

Pan Dark couvl a zeptal se: „Kde?“

„Tady.“

Až na samém konci zástupu se zvedla ruka a před ní se rozevřela
cestička.

Pan Dark zřetelně viděl člověka, který tam stál, úplně sám.

Charles Halloway, občan, otec, introspektivní manžel, tulák po
nocích a vrátný městské knihovny.

Kapitola 47

Doznělo uznané volání shromážděného davu.

Charles Halloway stál bez hnutí.

Čekal, až se pěšinka prodlouží a povede přímo k pódiu.

Neviděl výraz na tvářích zrůd, které tam stály. Přejel pohledem obecnstvo a zastavil se u Zrcadlového bludiště, místa čirého zapomnění, které vábilo tisíci milionů světelných let zrcadlení a zpětných odrazů, nepřímých a zpět navracených, hluboko se nořících do nicoty, do níž padá obličej a žaludek klesá k ještě odpornějšímu zatížení prázdňem.

A přitom – stříbrný povlak na rubu zrcadel jako by zachytil ozvěnu dvou chlapců. Vnímal Charles Halloway, nebo nevnímal – ne-li okem, aspoň chvějivým konečkem řasy –, že tudy prošli, že se zdržují vzadu, teplý vosk mezi studeným, a čekají, až je klíčkem natáhne hrůza a děs a ve zmateném útěku se osvobodí?

Ne, poroučel si Charles Halloway, nepřemýšlej. Pokračuj v tom, co jsi začal!

„Už jdu!“ vykřikl.

„Jdi jim to natřít, taťko!“ volal kdosi.

„Ano, nebojte se,“ odpověděl Charles Halloway.

Vydal se uličkou mezi obecnstvem.

Čarodějnice se pomalu natáčela, hypnotizovaná blížící se postavou dobrovolníka-tuláka po nocích. Za tmavými brýlemi jí cukala víčka sešitá nitěmi z černého vosku.

Pan Dark, prosáklý ilustracemi, totálně zamořený celou civilizací lidí, se z pódia vyklonil a radostně si hryzl rty. Letící myšlenky se mu v očích roztočily v třaskající ohňostroj, honem, honem, co je, co je, *cože!*

A stárnoucí vrátný, na tváři strnulý úsměv podobný bělostné řadě zubů na krabici sušenek Cracker Jack, důstojně kráčel dál – obecnstvo se před ním otevřelo jako moře před Mojžíšem a za ním se zase zavřelo, – kladl si otázku, co má dělat, proč tu je, ale přesto neustále postupoval vpřed.

Noha Charlese Hallowaye se dotkla prvního schodu na pódium.

Čarodějnice se potají třásla strachy.

Pan Dark skrývaný strach vycítil, vrhl na ni přísný pohled a okamžitě se rukou sápal po zdravé pravé ruce toho čtyřiapadesátiletého chlapa.

Jenže čtyřiapadesátiletý muž zavrtěl hlavou, nedovolil na ruku sáhnout, držet ji, ani zdvihat. „Ne, nic takového.“

Z pódia Charles Halloway pokynul davu.

Obecenstvo odpovědělo opakovaným výbuchem potlesku.

„Ale, ale –,“ podivil se pan Dark, „co vaše levá ruka, pane, nedokážete držet pušku a zmáčknout spoušť, když vládnete jen jednou rukou!“

Charles Halloway zbledl.

„Dokážu to!“ řekl. „Jednou rukou.“

„Hurá!“ vykřikl nějaký kluk pod pódiem.

„Pusť se do toho, Charlie,“ volal kdosi zezadu.

Obecenstvo se smálo, tleskalo ještě bouřlivěji a pan Dark zrudl. Zvedl ruce a zastavil vlnu osvěžujícího zvuku šplouchajícího na pódium jako déšť.

„Dobrá, dobrá! Uvidíme, jestli to dokáže!“

Ilustrovaný muž neurvale strhl z pušky závěr a mrštil s ní vzduchem.

Obecenstvo zalapalo po dechu.

Charles Halloway shýbl hlavu a zdvihl pravou ruku. Puška mu pleskla o dlaň. Chňapl po ní. Neupadla. Podařilo se.

Obecenstvo řičelo, ozývaly se hlasité výkřiky, co si to pan Dark dovoluje, což ho přimělo na okamžik se otočit a potichu sám na sebe zanádat.

Willův tatínek s rozzářeným obličejem pušku zdvihl.

Dav šilel.

A ve chvíli, kdy vlna potlesku běžela k pódiu, tříštila se a slábla, Charles Halloway znovu upřel pohled k bludišti, kde tušil, i když neviděl, stínové obrysy Willa a Jima, stěsnané mezi titánské břity pravdy a iluze, a pak zpět na pana Darka s výrazem Medúzy, rychle si ho ohodnotil a namířil dál, k zaláтанé a zpanikařené nevidomé řeholnici půlnoci, sunoucí se ještě víc do pozadí. Když už se dál odsunout nemohla, na samém konci pódia se téměř přísála na střed terče z červených kruhů.

„Potřebuju chlapce!“ vykřikl Charles Halloway.

Pan Dark ztuhl.

„Potřebuju dobrovolníka, aby mi pušku přidržel!“ volal Charles Halloway.

„Potřebuju někoho! Kohokoliv!“ křičel.
Pár kluků v obecnstvu se nerozhodně ošívalo.
„Wille!“ zavolal tatínek.
Will seděl bez hnutí v muzeu voskových figurín.
„Wille!“ volal ho otec, „tak pojď, chlapče!“
Obecnstvo se rozhlédlo doleva, doprava, dozadu.
Nikde nic.
Will seděl v muzeu voskových figurín.
Pan Dark dění pozoroval s určitým respektem, s jistým obdivem a znepokojením. Zdálo se, že vyčkává stejně jako Willův otec.
„Wille, pojď na pomoc staříkovi!“ žoviálně vyzýval pan Halloway.
Will seděl v muzeu voskových figurín.
Pan Dark se usmál.
„Wille! Willy! Pojď sem!“
Žádná odpověď.
Pan Dark se usmíval.
„Willy! Copak svýho tátu neslyšíš?“
Pan Dark se přestal usmívat.
Protože to poslední zvolání, to byl hlas z obecnstva, nějaký gentleman se rozhodl zakročít.
Lidé se začali smát.
„Wille!“ volala jedna paní.
„Wille!“ volala druhá.
„Haló, Wille!“ Pán s plnovousem.
„Koukej vylízt, Williame!“ Nějaký kluk.
Smích se šířil, nastala strkanice.
Volal Charles Halloway. Volalo obecnstvo. Charles Halloway křičel na okolní kopce. Obecnstvo křičelo na okolní kopce.
„Wille! Willy! Williame!“
V zrcadlech sem tam přeběhl a propletl se stín.
Z Čarodějnice se řinuly korálkové závěsy potu.
„Tamhle!“
Obecnstvo přestalo volat.
Také Charlesi Hallowayovi uvízlo jméno syna v hrdle a oněměl.
Protože ve vchodu do bludiště stál Will jako vosková figura, již víceméně byl.
„Wille,“ tiše zavolal tatínek.
Zvuk toho jména zvonivě smetl pot z Čarodějnice.
Will nevidomě postupoval davem.

Otec mu dolů podal pušku, aby se jí chytil jako hole a on ho mohl vytáhnout na pódium.

„Tahle ruka je v pořádku!“ oznámil mu.

Will ani neviděl, ani neslyšel, jak se obecenstvem vytrvale šíří pozbudivý potlesk.

Pan Dark stál bez hnutí, ačkoli si Charles Halloway všiml, že celou dobu v duchu natahuje a spouští revolver. Ale rána ani jednou nevyšla. Pan Dark nedokázal odhadnout, co mají za lubem.

Co se toho týče, nevěděl to a nedokázal odhadnout ani Charles Halloway. Jako by byl v knihovně po nocích celá léta psal tuhle hru pro sebe, a když se pak text naučil z paměti, roztrhal ji a teď ne a ne si vzpomenout, co si měl pamatovat. Spoléhal, že to někde v sobě objeví, kousek po kousku, hrát bude podle sluchu, ne! podle srdce a duše!

A... už to má?!

Zářivá bělost jeho zubů jako by Čarodějnici ještě víc oslepila. To není možné! Hodila ruku na brýle, na sešitá oční víčka.

„Všichni přistupte blíž!“ volal Willův otec.

Obecenstvo se semklo. Pódium bylo ostrov. Mořem byli lidé.

„Sledujte zastřelovače, zamíří na střed terče!“

Čarodějnice se ve svých hadrech rozpustila.

Ilustrovaný muž se otočil doleva, pohled na Kostru ho nepotěšil, zdál se ještě tenčí. Nepotěšil ho ani pohled doprava na Trpaslíka, ten spokojeně setrval v bláznovství pomačkaného idiota.

„Kulku, prosím!“ přívětivě požádal Willův otec.

Tisíce malůvek na pošukávajícím koňském těle neslyšelo, tak proč by měl slyšet pan Dark?

„S vaším dovolením, tu kulku,“ řekl Charles Halloway, „abych mohl odstranit blechu z bradavice té staré cikánky!“

Will stál bez hnutí.

Pan Dark váhal.

Na zčeřeném moři blýskaly úsměvy, tady, tamhle, sto, dvě stě, tři sta bílých čárek, jako by přitažlivost Měsíce vyvolala obrovské vzduť vody. Potom nastal odliv.

Ilustrovaný muž velmi zvolna se zdvořilou úklonou předal kulku. Jeho paže, dlouhá zvlněná melasa, s vydáním kulky chlapci otálela, aby se ukázalo, jestli si jí všimne nebo nevšimne.

Willův otec kulku převzal.

„Označte ji iniciálami,“ rutinně připomněl pan Dark.

„Ne, symbolů je víc!“ Charles Halloway zdvihl ruku syna a přiměl ho, aby kulku podržel. Sám pak zdravou rukou vyryl kapesním noží-

kem do olova jakýsi zvláštní symbol.

Co se to děje? v duchu uvažoval Will. Já vím, co se děje. Nebo nevím, co se děje? Co?

Pan Dark uviděl na kulce srpek Měsíce, nezdálo se mu na něm nic divného, zasunul ji do pušky, pušku hodil zpátky Willovu otci a ten ji zas šikovně chytil.

„Připraven, Wille?“

Ospalá broskvová tvářička chlapce sotva znatelně kývla.

Charles Halloway naposled mrkl na bludiště s myšlenkou: Jime, jsi tam ještě? Připrav se!

Pan Dark se otočil a šel poplácat po zádech, zapřísahat a uklidnit svou kamarádku Čarodějnici, ale zlomil se v pase při cvaknutí závěru, který Willův otec znovu otevřel a kulku vyňal, aby ujistil obecenstvo, že tam opravdu je. Vypadala hodnověrně, ale kdysi dávno četl, že to je kulka podstrčená, vymodelovaná z velmi tvrdého vosku, na ocelovou barvu stačila barevná tužka. Při výstřelu se rozpustí a z hlavně pušky vyletí jen pára a kouř. V témže okamžiku sklouzla pravá, řádně označená kulka z ruky pana Darka do roztřesených prstů Čarodějnice. Kulky se mu podařilo prohodit. Čarodějnice si ji schová do tváře. Po výstřelu se naoko zakymácí předstíraným nárazem a pak ukáže kulku v zažloutlých krysích zubech. Fanfáry! Potlesk!

Ilustrovaný muž zvedl hlavu a viděl Charlese Hallowaye s otevřenou puškou a voskovou kulkou. Pan Halloway nedal najevo, co ví, jen jakoby mimochodem řekl: „Tu kulku raději označíme zřetelněji, vid', chlapče?“ Will podržel kulku v necitlivé ruce, otec kapesním nožikem označil tuhle novou voskovou neoznačenou kulku stejně záhadným symbolem srpku Měsíce a pak ji rychle zasunul do pušky.

„Připraveni?!“

Pan Dark se podíval na Čarodějnici.

Zaváhala, ale pak jednou, sotva znatelně kývla.

„Připraven!“ ohlásil Charles Halloway.

Všude kolem stany, oddychující dav návštěvníků, vyjevené zrůdy, Čarodějnice zmrazená hysterií, Jim schovaný, dokud se nenajde, prastará mumie dosud usazená mezi namodralými výboji v elektrickém křesle, čekající kolotoč. Až tohle představení skončí a návštěvníci se rozejdou, pouť zatočí s chlapci a polapeným vrátným po svém.

„Wille,“ řekl Charles Halloway, jako by o nic nešlo, a zvedl přitom najednou nezvykle těžkou pušku. „Tvoje rameno je moje opera. Vezmi pušku uprostřed zlehka do jedné ruky. Vem ji, Wille.“ Chlapec zvedl ruku. „Tak je to správně, synu. Až řeknu ‘zadrž’, zadržíš

dech. Slyšíš mě?“

Chlapcova hlava se zachvěla nepatrným souhlasem. Will spal. Snil. Zdál se mu zlý sen. Zdálo se mu *tohle*.

Pan Halloway pokračoval zvoláním:

„Dámy a pánové!“

Pan Dark začal pěst. Willova podobizna, ukrytá v ní jako květ, popraskala.

Will se celý zkroutil.

Puška spadla.

Charles Halloway dělal, že si toho nevšiml.

„Já společně s Willem, mojí levou rukou, kterou nemohu použít, teď předvedeme jedinečný, mimořádně nebezpečný, někdy dokonce fatální trik s kulkou!“

Potlesk. Smích.

Čtyřiapadesátiletý vrátný, který by si rád léta ubral, položil pušku zpátky na chlapcovo pošukávající rameno.

„Slyšíš, Wille? Poslouchej! Tohle je pro nás!“

Chlapec poslouchal. Byl už klidnější.

Pan Dark stiskl pěst pevněji.

Willa chytila mírná křeč.

„Strefíme se do středu terče, vid', chlapče!“

Zase smích.

Will už se úplně uklidnil, pušku měl na rameni. Pan Dark tiskl ze všech sil broskvovou tvář choulící se v kůži jeho dlaně, ale chlapec zůstal navzdory smíchu ze všech stran klidný a vyrovnaný. Jeho otec přiřivil povznesenou náladu davu výzvou:

„Vyceň na tu dámu zuby, Wille!“

Will vycenil na ženu u terče zuby.

Z obličeje Čarodějnice zmizela všechna krev.

Paž na ni vycenil zuby, ne už tak zachovalé, i Charles Halloway.

V Čarodějnici se rozhostil mráz.

„Páni, ta je dobrá!“ bylo slyšet z obecenstva. „Dělá, že má strach! Podívejte!“

Já se dívám, říkal si v duchu Willův otec, levou ruku nečinně spuštěnou po boku, pravou na spoušti pušky, obličej napjatý, protože syn drží pušku bezchybně namířenou do středu terče, obličej Čarodějnice je tam podvodně nastrčený, čas vypršel a v komoře je vosková kulka, co ta může udělat? Kulka, která se při průletu hlavní rozpustí! Jakou to má cenu? Proč tu vlastně jsou? Co mohou dosáhnout? Vždyť je to hloupost!

Ne! řekl si Willův otec. Tohle musí přestat!
Zahnal všechny pochyby.
Cítil, že jeho ústa tvoří slova bez hlasu.
Jenže Čarodějnice slyšela, co říká.
Nad odlivem smíchu, ještě než ten příjemný zvuk načisto utichl,
kroužily jeho rty bez hlasu tato slova:
Ten srpek Měsíce, kterým jsem označil kulku, není srpkem Měsíce.
Je to můj úsměv.
Svůj úsměv jsem vložil na kulku do pušky.
Řekl to jednou.
Čekal, až Čarodějnice porozumí.
Potichu to řekl podruhé.

A než si Ilustrovaný muž pro sebe přeložil pohyb jeho rtů, Charles
Halloway bez váhání polohlasně křikl: „Zadrž!“ Will zadržel dech.
Kdesi daleko Jimovi skrytému mezi voskovými figurínami stekla z
brady slina. Mrtvé-živé mumii připoutané v elektrickém křesle za-
bzučel mezi zuby proud. Pan Dark naposled stiskl pěst, až se ilustrace
svíjely zalité potem, ale – už bylo pozdě! Will s vážnou tváří zadržel
dech a sevřel zbraň. Jeho otec s vážnou tváří řekl: „Ted’.“

A stiskl spoušť.

Kapitola 48

Jediný výstřel!

Čarodějnice se nadechla.

V muzeu voskových figurín se nadechl Jim.

Stejně tak ve spánku Will.

Stejně tak jeho otec. Stejně tak pan Dark.

Stejně tak všechna monstra.

Stejně tak obecnstvo.

Čarodějnice zaječela.

Jim mezi voskovými panáky vydechl vzduch z plic.

Will se na pódiu vzbudil vlastním výkřikem.

Ilustrovaný muž vypustil vzduch z úst zlostným hýknutím a mrskal rukama ve snaze běh událostí zastavit. Ale Čarodějnice se zhroutila. Spadla z pódia. Spadla do prachu.

Charles Halloway s kouřící puškou ve zdravé ruce čekal, až se mu dech zpomalí, a cítil, jak z něho uniká. Pořád ještě zíral hledáčkem pušky na terč, u něhož před chvílí stála ta baba.

Z kraje pódia sledoval pan Dark křičící obecnstvo a co to vlastně křičí.

„Vždyť omdlela –“

„Kdepak, uklouzla!“

„Je... zastřelená!“

Charles Halloway nakonec došel k Ilustrovanému muži sledujícímu dění pod pódiem. V obličeji se mu zračilo překvapení, zděšení, ale i trocha zvláštní úlevy a zadostiučinění.

Ženu zvedli a položili na pódium. Ústa jí ztuhla otevřená, téměř s výrazem uznání.

Věděl, že je mrtvá. Za okamžik se to dozví i obecnstvo. Sledoval ruku Ilustrovaného muže, jak se k ní shýbá, jak se jí dotýká, jak hledá stopy života. Pak jí dokonce jako panence zvedl ruce, aby, podobně jako u marionety, naznačil pohyb. Ale tělo to odmítlo.

A tak jednu paži Čarodějnice podal Trpaslíkovi, druhou Kostroví, oni jimi třásli a pohybovali v hrůzném zdání opětného procitnutí. Dav začal ustupovat.

„... mrtvá...“

„Ale... nikde žádná rána.“

„Možná šok?“

Šok, prolétlo hlavou Charlesi Hallowayovi, panebože, ten že by ji zabil? Anebo ta druhá kulka? Když jsem vystřelil, že by vdechla tu druhou kulku? Udusila se... mým úsměvem? Bože na nebi!

„Všechno je v pořádku! Představení skončilo! Jen omdlela!“ oznámil pan Dark. „Je to jeden výstup! Součást představení!“ dodal, nepodíval se na ženu, nepodíval se na obecenstvo, ale na Willa, který se zmateně rozhlížel kolem sebe, jedné hrůzy se zbavil a rovnou do druhé, tatínek vedle něho a pan Dark křičí: „Všichni domů! Představení skončilo! Světla! Světla!“

Světla na pouti se rozblikala.

Dav návštěvníků, srocený, ještě než nastalo to nedostatečné osvětlení, se otočil jako veliký kolotoč, a protože lampy postupně zhasínaly, tlačil se k několika zbývajícím jezírkům světla, jako by se chtěl ohřát, než vyjde vzdorovat větru. A světla skutečně zhasínala, jedno po druhém, jedno po druhém.

„Světla!“ křikl pan Dark.

„Seskoč!“ řekl Willovi tatínek.

Will seskočil z pódia. Will běžel s tatínkem, který nesl zbraň, co vystřelila na úsměv, jenž zabil Čarodějnici a vrátil ji do Prachu.

„Je tam Jim?“

Byli u bludiště. Za jejich zády na pódiu řval pan Dark: „Světla! Jděte domů! Všechno skončilo! Konec!“

„Je tam Jim?“ Will si nebyl hned jistý. „Ano! Ano, je tam!“

V muzeu voskových figurín se Jim dosud ani nepohnul, ani nezamrkal.

„Jime!“ Hlas letěl bludištěm.

Jim se pohnul. Jim zamrkal. Zadní východ byl otevřený dokořán. Jim se k němu potácel.

„Jdu pro tebe, Jime!“

„Ne, tati!“

Will otce zadržel v prvním ohybu zrcadel. Stál tam, protože bolest v ruce se vrátila, po nervových dráhách se řítila udeřit kulovým bleskem u srdce. „Tati, nechod' dovnitř!“ Will ho chytil za zdravou paži.

Pódium za nimi bylo prázdné, pan Dark utíkal... ale kam? Někam – a noc se snášela, světla zhasínala, zhasínala, zhasínala, noc nasávala všechno kolem sebe, sháněla, kupila, pohvizdovala a šklebila se a dav návštěvníků odvála z pouti jako spadané listí velikého stromu, a Willův tatínek stál čelem k příboji zrcadel, k vlnám, železné rukavici

hrůzy, věděl, že na něj čekají, aby jimi proplaval, prošel a bojoval proti sesychání, proti zániku těla i duše jedince, který tam čeká. Viděl toho dost, aby věděl. Zavře-li člověk oči, je ztracen. S otevřenými očima pozná tak naprosté zoufalství, tíhu takového utrpení, že se patrně nikdy nedostane za dvanáctý ohyb. Přesto Charles Halloway odstrčil Willovy ruce. „Je tam Jim. Jime, čekej! Jdu dovnitř!“

A Charles Halloway udělal do bludiště další krok. Před ním pluly pruhy stříbrného světla, záludné pláty stínu, očištěné, vyleštěné, opláchnuté s obrazy sebe samých i jiných, jejichž duše při odchodu vydrhly sklo svým utrpením, okořenily chladný led svým narcisismem a na rozích i plošinách zanechaly svůj strach.

„Jime!“

Jim utíkal. Will utíkal. Oba se zastavili.

Protože světla tady uvnitř pomalu slepla, jedno po druhém, kalila se, měnila barvu, hned modrá, hned fialová jako letní blesk, který vzplál ve svatozářích, a za ním mihotavá světýlka podobná tisíci starodávných svící hořících ve větru.

A mezi Charlesem Hallowayem a Jimem, kterého bylo třeba zachránit, stála armáda milionu mužů s bledými rty, vlasy jako jinovatka a bílou bradkou do špičky.

Tolik! A všichni stejní! napadlo ho. Vždyť jsem to já!

Tati! říkal si Will stojící za jeho zády, neboj se. To jsi jen ty. Všichni jsou jeden můj tatínek!

Ale nelíbilo se mu, jak vypadají. Byli staří, strašně staří a dokonce čím dál starší, jak kráčeli hlouběji a vzrušeně gestikulovali, když tatínek rozhodil rukama, aby zahnal ten jev, tu fantastickou podobu opakovanou k zbláznění.

Tati! říkal si Will v duchu, jsi to ty!

Ale bylo to ještě něco víc.

Všechna světla zhasla.

A oba k sobě přitisknutí, v tichu, kdy tlumili i dech, zůstali strachy stát.

Kapitola 49

Ruka zavrtaná jako krtek ve tmě.

Ruka Willova.

Vyprazdňovala jeho kapsy, ryla, vyřazovala, kutala dál. Will věděl, že dokud je tma, ty miliony starců mohou pochodovat, spěchat, poskokem se řídit, tatínka zničit tím, co jsou. V téhle noci zavřených úst, kdy na úvahy o nich je pár vteřin, mohou tatínkovi provést cokoli! Pokud si on, Will, nepospíší, tyhle šiky z Času budoucího, všechny obavy příštího života, drsné a pravdivé, nedají se popřít – takhle bude vypadat tatínek zítra, pozítří a popozítří – ten úprk stáda možných budoucích let může tatínka smést!

Tak honem!

Kdo má víc kapes než kouzelník?

Každý kluk.

Či kapsy v sobě skrývají víc bohatství než kapsy kouzelníka?

Kapsy kluka.

Will vytáhl krabičku sirek!

„Sláva, tati, podívej!“

Škrtl sirkou.

Úprk stáda se blížil!

Přihnali se. Zastavilo je světlo, oči se jim rozšířily stejně jako tatínkovi, ústa v úžasu nad vlastními dávnými zážitky a převleky. Zastavit stát! křičela sirka. Čety vlevo, roje vpravo, velely bombastické vazby k nárazovému odpočinku, k zlověstným pohledům, nemohly se dočkat, až tenhle zápas vyšumí. Jen co dostanou další povolení běžet, vrhnou se na tohohle starého, prastarého, mnohem staršího, strašlivě starého muže a vmžiku ho za pomoci Sudiček uduší.

„Ne!“ řekl Charles Halloway.

Ne. Milion neživých rtů se pohnulo.

Will postrčil sirku před sebe. V zrcadlech scvrklý mnohonásobek hochá-opice udělal totéž s poupětem modrožlutého plamínku.

„Ne!“

Každé zrcadlo vrhalo oštěpy světla, ty neviditelně pronikaly hluboko dovnitř, našly srdce, duši, plíce, zmrazily cévy, odřízly nervy, hnaly Willa zničit si, paralyzovat a pak znovu vykopnout srdce do

hry. Za ním ochromený prastarý muž klesl na kolena stejně jako jeho mnohočetné odrazy v zrcadle, jeho kongregace vyděšených vlastních já týden, měsíc, dva roky, dvacet, padesát, sedmdesát, devadesát let ode dneška! Každou vteřinu, minutu a hodinu dlouho po půlnoci jeho možného žití v nepříčetnosti všechno pokleslo do větší šedi a bylo žlutší, jak si ho zrcadla podávala dál, zbavila ho krve k bezživotí, vyprahla mu ústa a pak pohrozila, že ho rozfouká na kostní prášek a jeho popel vysype na podlahu.

„Ne!“

Charles Halloway vyrazil synovi sirku z ruky.

„Tati, nedělej to!“

Protože v té obnovené tmě se vzpurné stádo starců belhalo vpřed, srdce jim bila jako zvon.

„Tati, my musíme vidět!“

Zapálil druhou a poslední sirku.

A jak vzplála, uviděl, že tatínek klesá k zemi, oči zavřené, pěsti sevřené, a s ním všichni ostatní muži, kteří by museli lézt, drápat se a plazit po kolenou, jakmile zhasne tohle poslední světlo. Will chytil tatínka za rameno a zatřásl jím.

„Tati, tatínku, mně je a vždycky bylo jedno, jak jsi starý! Mně to vůbec nevadí! Tatínku,“ vzlykal, „já tě mám rád!“

Na ta slova otevřel Charles Halloway oči, uviděl sebe a ty ostatní sobě podobné a za sebou syna, který držel jeho a chvějivý plamínek, viděl třaslavé slzy na Willově obličejí a najednou – jako se mu už jednou stalo – před ním plula podoba Čarodějnice, vzpomínka na knihovnu, porážka jednoho, vítězství jiného, a do toho se mísil zvuk výstřelu z pušky, let označené kulky, vzedmutá vlna prchajícího davu.

Na všechny ty podoby sama sebe a na Willa se ještě chvíli díval. Z úst se mu vydral příškrčený zvuk. Podruhé zvuk o něco silnější.

A pak konečně dal tomu bludišti, těm zrcadlům a Času v budoucnosti, všemu za hranicí horizontu, kolem sebe, nad sebou, za sebou, pod sebou i všemu rozptýlenému v sobě tu jedinou možnou odpověď.

Otevřel ústa dokořán a osvobodil nejhluchnější zvuk ze všech.

Čarodějnice by ten zvuk poznala, kdyby byla živá, a umřela by znovu.

Kapitola 50

Jim Nightshade zadním vchodem opustil bludiště, bloudil po rozlehlé pláni s pouti, utíkal a najednou zůstal stát.

Ilustrovaný muž běžel někde mezi černými stany a zůstal stát.

Trpaslík ztuhl.

Kostra se otočil.

Slyšeli to všichni.

Nebyl to zvuk, který vydal Charles Halloway, to rozhodně ne.

Zastavily je hrůzu nahánějící zvuky, které následovaly.

Nejdřív jen jedno zrcadlo, pak druhé, chvílku pauza, po ní třetí zrcadlo, čtvrté, po něm další a další a ještě další zrcadla klouzala jako kostky domina, nárazem potáhla své strnulé pohledy pavučinkami a pak, tu s jemným cinkotem, tu s hlasitým řinkotem spadla.

V jednu chvíli tu byl neuvěřitelný Jákobův žebřík ze zrcadel, skládal se, rozkládal a mizel, ale odrazy se přesto slisovaly do knihy světla. V příští minutě se všechny roztříštily na spršku meteorů.

Ilustrovaný muž stál, naslouchal a cítil, že současně s těmi zvuky se jeho oči mění v krystaly, pavučinky a štěpiny.

Bylo to, jako by Charles Halloway, opět člen chlapeckého sboru v neznámém kostele ovládaném nevýznamným démonem, zpíval nejkrásnější vznešenou melodii svého života a ta nejdřív setřásla stříbrný povlak z rubu zrcadel, pak podoby z předních stran a nakonec zničila i samotné sklo. Desítky, stovky, tisíce zrcadel a s nimi prastaré podoby Charlese Hallowaye klesly k zemi jako úchvatné sněžení zapadajících měsíců a zmrzlého deště.

A to vše kvůli zvuku, který nechal z plic projít hrdlem a ústy ven.

A to vše, protože nakonec všechno uznal a přijal, pout', kopce za ní, lidi, kteří tam žijí, Jima, Willa a především sebe a všechno, co k životu patří. Také proto zaklonil hlavu dnes večer už podruhé a vstřícný postoj dal hlasitě najevo.

A ejhle! Trouby a biblické Jericho. V bouři zvuku vydala zrcadla své duchy. Charles Halloway vykřikl a byl osvobozen. Neživé podoby byly pryč, pohřbené pod zlomky činelů, cákanci a vlnobitím skla u jeho nohou.

„Světla... světla!“

Vzdálený hlas se dovolával i víc tepla.
Ilustrovaný muž, rozmražený, zmizel mezi stany.
Všechno obecenstvo už bylo taky pryč.

„Tati, co jsi to udělal?“

Sirka už páčila Willa do prstů, tak ji upustil, ale pořád ještě bylo dost vidět pana Hallowaye, jak se brodí v tříštivém odpadu, rozhrnuje střepey zrcadel a vrací se prázdnými místy, kde bývalo bludiště a už není.

„Jime?“

Otevřené dveře. Pronikalo jimi slábnoucí osvětlení a v něm bylo vidět voskové figuríny vrahů a vražedkyň.

Jim mezi nimi neseděl.

„Jime!“

Nahlíželi dovnitř otevřenými dveřmi, jimiž Jim proběhl a ztratil se v nočním hemžení mezi černými stany.

Poslední elektrická žárovka zhasla.

„Teď už ho nenajdeme,“ řekl Will.

„Uvidíš, že ho najdeme,“ ozval se tatínek ze tmy.

Kde asi? ptal se v duchu Will a zůstal stát.

O něco dál se dokola kolem lopotil kolotoč, orchestrion ze sebe ždímal hudbu.

Tam by mohl být, napadlo Willa. Pokud tu je, šel ke kolotoči a za hudbou, s Jimem je to těžké, vsadím se, že volňásky na kolotoč má pořád v kapse. „Sakra, Jime, čert tě vem!“ vykřikl a hned se v duchu mírnil. Ne! at' tě nechá, ty už jsi beztoho v pekle nebo předpekli! Ale jak Jima v té tmě hledat, nemáme sirky, nic tu nesvítí, jsme tu jen my dva, *oni* jsou tu všichni a my úplně sami na jejich území!

„Jak –“ nahlas začal Will.

Ale otec ho zarazil. „Tamhle,“ řekl potichu s vděčností v hlase.

Will postoupil ke dveřím, teď o něco lépe viditelným.

Měsíc! Díky Bohu!

Vycházel nad okolními kopci.

„Co policie...?“

„Na to není čas. Řešení musí přijít v nejbližších minutách. Musíme se soustředit na tři osoby –“

„Na ty zrůdy!“

„Na tři lidi, Wille. Číslo jedna, Jim, číslo dvě, pan Crooger smažící se na elektrickém křesle, číslo tři, pan Dark a kamarila na jeho kůži. Jedničku musíme zachránit, ty druhé dva srazit do pekel a skoncovat s nimi. Myslím, že monstra půjdou s nimi. Jsi připravený, Wille?“

Will přejel pohledem dveře, stany, tmou a oblohu mdle zvýrazněnou novým světlem.

„Požehnaný měsíc.“

Ruku v ruce vyšli ze dveří.

Jako na přivítanou rozhoupal vítr všechny chlopně stanů v působivém představení prehistorického hromového draka s malomocnými křídly.

Kapitola 51

Běželi pachem moči ve stínu, běželi vůní průzračného ledu v měsíčním světle.

V rytmickém hukotu kolotoče bylo slyšet šum, klepání, trylky.

Hudba! uvědomil si Will, je puštěná pozpátku nebo správně?

„Kudy?“ šeptal tatínek.

„Tudyhle!“ ukázal Will.

Sto metrů odsud, za podhůřím stanů se objevil záblesk namodralého světla, vyskočilo pár jisker, snesly se a zas byla tma.

Pan Elektriko! napadlo Willa. Určitě se ho snaží přesunout! Dostat ho na kolotoč, zabít, nebo zachránit! A když ho dají do pořádku, tak, panebože, tak máme s tatínkem proti sobě zuřícího Ilustrovaného muže i Elektrika! A Jim? Kde je Jim? Jednou tady, jednou tamhle a... dnes večer? Na čí straně skončí? Na naší! Můj kamarád Jim! Samozřejmě na naší! Přesto se Will třásl strachy. Má člověk kamarády navždy? Navěky? Napočítá se jich pěkná spolehlivá sumička?

Trpaslík stál bez hnutí, částečně zakrytý chlopněmi stanu, a čekal.

„Tati, podívej,“ tiše volal Will. „A tamhle – Kostra.“

Ještě dál stál Dlouhán, muž z mramorových kostí a egyptského papyru, jako uschlý strom.

„Jak to – že se nás nesnaží zastavit?“

„Bojí se.“

„Nás?“

Tatínek se přikrčil za jednu prázdnou klec a opatrně vyhlížel ven.

„Ať je to, jak chce, zasáhli jsme je. Viděli, co se stalo Čarodějníci. Jiné vysvětlení nemám. Podívej se na ně.“

Stáli tam jako pravítka, jako stanové stožáry rozseté po celé ploše pouti, skrytí ve stínu čekali. Na co? Will těžce polkl. Možná že se vůbec neskrývají, že se rozestavují na boj, k němuž dojde. Ve vhodnou chvíli pan Dark vyjekne a oni nás obklíčí. Ta chvíle ještě nenastala. Pak Dark má plné ruce práce. Až dokončí, co je třeba, ozve se jakot. Takže? Takže musíme dohlédnout, aby prostě nezaječel.

Willovi v trávě ujížděly nohy.

Tatínek šel pořád dál.

Když šel kolem figurín, sledovaly ho skleněnými očima barvy

měsíce.

Kolotoč se změnil. Smutně, sentimentálně pohvizdoval kolem podkopy stanů, kolem řečiště tmy.

Točil se vpřed! uvažoval Will. Je to tak! Točil se pozpátku, ale teď zastavil, znovu se rozjel a tentokrát vpřed. Co tím pan Dark sleduje?

„Jime,“ vyhrkl Will.

„Pššš!“ zatřásl s ním tatínek.

Ale to jméno vypadlo Willovi z úst jen proto, že slyšel, jak kolotoč hodnotí budoucí zlaté časy, a měl pocit, že Jim je někde od všeho odloučený, přitahovaný vábivou tíží, kolébají ho melodie jitra a on si klade otázku, jaké by to bylo být vysoký mladík, šestnácti-, sedmnácti-, osmnáctiletý a pak devatenáctiletý a nakonec – ale to už je k nevíře! – dvacetiletý! V mosazných píšťalách dul mohutný vítr času, hrál hezké veselé letní melodie, a když je zaslechl Will, dokonce i on běžel za hudbou, která se košatila jako broskvoň plná na slunci vyzrálých plodů –

Ne! poručil si.

Místo toho donutil nohy jít v rytmu svého strachu, skákat podle svých not, pobrukování nacpal zpátky do hrdla a zadržel v plicích, což otřáslo kostmi hlavy, a kolotoč se z ní nadobro vyplavil.

„Tamhle,“ řekl tiše tatínek.

Kousek před sebou v uličce mezi stany spatřili groteskní průvod. Jako sultán v nosítkách jela jakási povědomá figura v křesle neseném na ramenou nejrůznějších rozměrů a tvarů temnoty.

Průvod slovo pana Hallowaye zaslechl, rozvlnil se a dal se na útěk.

„Pan Elektriko!“ řekl Will.

Nesou ho ke kolotoči!

Průvod mu zmizel.

Stál mezi nimi stan.

„Musíme kolem!“ vyrazil Will a táhl otce za sebou.

Kolotoč vábivě vyhrával. Aby Jima nachytil, aby Jima přilákal.

A až k němu dorazí průvod s Elektrikem?

Hudba začne pozpátku, kolotoč poběží pozpátku, vyhledá mu kůži, posune léta.

Will zakopl a upadl. Tatínek ho zvedl.

A pak...

Najednou se zvedl lidský štěkot, ňafání, kňučení a skučení, jako by upadli všichni. Celý zástup lidí s pochroumanými hrdly vytvořil sbor, z něhož vyšel protáhlý sten, zajíknutí, třaslavý povzdech.

„Dostali Jima!“

„Ne, ne...“ podivně si pro sebe hučel Charles Halloway. „Je možné, že Jim... anebo my... jsme dostali je.“

Obešli poslední stan.

Vítr jim vmetl prach do tváře. Will si rukou přikryl nos. Ten prach, to bylo pradávne koření, spálené javorové listí, kousičky oblohy, které se snášely na zem.

Charles Halloway kýchl. Figuríny nadskočily a utíkaly pryč od jakéhosi překocného předmětu, nechaly ho uprostřed cesty mezi jedním stanem a kolotočem.

Tím předmětem bylo převrácené elektrické křeslo, z dřevěných nohou a paží visely řemínky, shora kovová přilba na hlavu.

„Ale, kde je pan Elektriko,“ divil se Will, „chci říct... pan Cooger!“

„To tedy musel být on.“

„Co musel být on?“

Odpověď byla nasnadě, sypala se po pouti ve víření zlých duchů větru... to spálené koření, to podzimní kadidlo, když zahruli za tenhle roh.

Zabij, nebo zachraň, napadlo Charlese Hallowaye. Představil si je, jak posledních pár minut pobíhaly a nosily na odpojené křeslo prastaré pytle prachu a kostí jako jednu možnost ze série pokusů živit, podpořit, zachovat život v čemsi, co nebylo víc než odpad z márnice, vločky rzi a skomírající uhlíky, v nichž už žádný vítr plamen nerozfouká. Přesto se o to musely pokusit. Za posledních čtyřia dvacet hodin je mnohokrát zachvátila panika, všeho nechaly a rozběhly se, protože sebemenší otřes, nepatrné vydechnutí bylo hrozbou pro prastarého Coogera, že se sesune a zbude z něho škvarek. Proto bylo během dne lepší nechat ho podepřeného v elektricky vytápěném křesle jako trvalý exponát, na který se neustále chodilo dívat obecnost s otevřenou pusou, a pokusit se o jeho proměnu znova, nejlépe teď, kdy všude zhasla světla a stádo návštěvníků odešlo do tmy, zastrašené úsměvem na jediné kulce. Potřebovaly, aby byl Cooger jako dřív, vysoký, na hlavě ryšavá zář, šířaný katastrofální zběsilostí. Ale před dvaceti, možná deseti vteřinami se někde odrolil poslední kousek tmelu, vypadl poslední důležitý šroubek a ta loutková mumie, ten groteskní napřimovač se osvobodil od svého břemene obláčky kouře a listopadovými listy, zprávou o smrtelnosti vyslanou po větru. Pan Cooger, vymlácený při konečné žatvě, se proměnil v miliardu pergamenových vloček, kutálivých spirálek, které skotačí po louce. V pou-

hý prach zvířený v silu pradávného obilí: byl pryč.

„Ach, ne, ne, ne, ne,“ mumlal kdosi.

Charles Halloway se dotkl Willovy paže.

Will přestal vyrážet: „Ach ne, ne, ne, ne.“ Uvědomil si, že si myslí totéž co otec o té rozdrobené mrtvole, rozsypané kostní moučce, minerály obohacené trávě...

Teď už zbylo jen prázdné křeslo, poslední šupinky slídy, třpytivá smítka podivné nečistoty usazené na řemenech. A zrůdy, které ten barokní odpad shromažďovaly, teď prchly mezi stíny. Kvůli nám utíkaly, ale něco je přimělo křeslo upustit! uvědomil si Will.

Ne, nebylo to něco. Někdo.

Namáhal oči.

Opuštěný kolotoč, úplně prázdný, se točil po své dráze svým tempem vpřed.

Ale mezi tím rozbitým křeslem a kolotočem stojí – nějaká zrůda? Ne...

„Jim!“

Tatínek chytil Willa za loket a ten zmlkl.

Tak Jim!

A kde je tedy pan Dark?

Někde. Protože kolotoč ještě roztočil. Ano, určitě. Aby je přilákal, aby přilákal Jima a – co ještě? Teď nebyl čas na –

Jim se otočil od převráceného křesla a pomalu se vydal využít volnou jízdu na kolotoči.

Šel tam, kam musel, věděl to odjakživa. Třásl se na to jako krouhvička za špatného počasí, blouznil o tom, váhal uvěřit zářivým obzorům a lákavým nabídkám, aby nakonec podlehl a jako náměsíčný se třásl na kroužení mosazných tyčí za doprovodu letní hudby. Pohled nedokázal odtrhnout.

Jeden krok, druhý, směrem ke kolotoči, tam šel Jim.

„Jdi pro něj, Wille,“ řekl otec.

Will šel. Jim zdvihl pravou ruku. Mosazné tyče leskle kroužily do budoucnosti, tělo vytahovaly jako sirup, kosti natahovaly jako karamelky, sluneční barva kovu žhnula Jimovi na tvářích, křesala jiskřičky v jeho očích.

Jim byl na místě. Mosazné tyče mu zavadily o nehty a brnkaly svůj popěvek.

„Jime!“

Mosazné tyče postupně vyjžděly jako žlutý východ slunce uprostřed noci.

Hudba tryskala jako průzračná fontána.
Eeeeeeeeeeeeeeee.
Jim otevřel ústa ke stejnému zvolání:
„Eeeeeeeeeeeeeeee!“
„Jime!“ křičel Will a běžel k němu.
Jim se dlaní chytil mosazné tyče. Tyč mu podjela.
Chytil se další mosazné tyče. Tentokrát se přilepil pevně.
Po prstech následovalo zápěstí, po zápěstí celá paže, po paži rameno a celé tělo. Náměsíčník Jim se odtrhl od svých kořenů v zemi.
„Jime!“
Will natáhl ruku, ale hned cítil, že se mu Jimova noha vysmekla.
Jim v té truchlivé noci jezdil dokola na velikém temném letním kruhu, Will utíkal za ním.
„Jime, slez z toho kolotoče! Jime, nenechávej mě tu!“
Tažen odstředivou silou se Jim chytil tyče jednou rukou, objel kruh dokola a snad díky jakémusi zbytku instinktu druhou ruku uvolnil a vlekl ji za sebou větrem, díky kousku sebe sama, malému, nevinnému, osamocenému, který se ještě pamatoval na jejich přátelství.
„Jime, seskoč!“
Will chňapl po té volné ruce, nepodařilo se mu ji chytit, zakopl a málem upadl. První kolo prohrál. Jednou bude muset objet Jim dokola sám. Will stál a čekal na další příjezd koní, a až se zas mihne chlapec, který už tolik chlapcem není –
„Jime! Jime!“
Jim se probral! Objel kruh do poloviny, v obličejí tu červenec, tu prosinec. Chytil se tyče a plačtivě přiznával svou beznaděj. Chtěl a nechtěl. Přál si to, odmítal, znovu si strašně přál, při kroužení, v teplé řece větru, lesku mosazi, poklusu červencových a srpnových koní, jejichž podkovy dusaly vzduch, jako když plácne na zem zralé ovoce, a oči mu přitom svítily. Jazykem mezi zuby sykal svou nespokojenost.
„Jime! Seskoč! Tati, zastav ten kolotoč!“
Charles Halloway se rozhlédl, kde stojí spínací skříň, měl ji od sebe asi patnáct metrů.
„Jime!“ Willovi v boku cukala bolest. „Já tě potřebuju! Vrat' se!“
Na druhé straně kolotoče, ve stálém pohybu, rychlém pohybu, bojoval Jim s vlastníma rukama, s tyčí, s liduprázdnou jízdou bičovanou větrem, s přibývajícím nocí, otáčejícími se hvězdami. Pustil se tyče. Znovu po ní chňapl. A jeho pravá ruka pořád ještě visela dolů a ven a žadonila o poslední zbytek Willových sil.

„Jime!“

Jim kroužil dokola. Tam dole, ve stanici černé noci, odkud vyjel tenhle vlak provázený konfetami proštípnutých lístků, uviděl Willa – Willyho – Willa Hallowaye, mladého kamaráda, mladého přítele, který se po skončení téhle jízdy bude zdát ještě mladší, a nejen to, neznámý! nejasně připomínaný v jakési souvislosti v jiném roce... ale teď tenhle kluk, ten kamarád, ten mladší kamarád, běží u vlaku, zvedá ruce, chce se svézt? nebo žádá, abych já vystoupil? Co vlastně?!

„Jime! Pamatuješ se na mě?“

Will se naposled vrhl ke kolotoči. Prsty se dotkly prstů, dlaň dlaň.

Jimův ledově bílý obličej pohlédl dolů.

Will klusal podél kroužícího stroje.

Kde je tatínek? Proč kolotoč nezastavil!

Jimova ruka byla teplá, známá, přátelská. Sevřela ruku Willovu. Ten ji tiskl a křičel:

„Jime, prosím tě!“

Ale stejně pořád kroužili dál, Jim na kolotoči, Will vláčený ve zřeštěném poklusu.

„Prosím tě!“

Will sebou škubl. Jim sebou škubl. Jim chytil Willa do pasti, jeho ruku zasáhla Jimova vášeň. Ruka se dala vzít jako ochočené zvířátko a Jim si s ní mohl pohrávat jako za starých časů. Tím se Willovi ruka vzdálí, odcizí se mu, od noci se dozví věci, o nichž se on v noci na lůžku může jen dohadovat. Čtrnáctiletý kluk s patnáctiletou rukou! Jim ji drží, pevně svírá, nepustí! A co Jimův obličej, je starší tím, jak jezdí dokola kolem? Je mu patnáct a jde mu na šestnáct!?

Will zatáhl. Jim táhl na druhou stranu.

Will padl na kolotoč.

Oba jezdili nocí.

Už celý Will teď jezdil s kamarádem Jimem.

„Jime! Tati!“

Nebylo by nic snazšího než zůstat stát a jezdit s Jimem dokola, když se mu nedaří Jima stáhnout. Dát mu zkrátka pokoj a milí kamarádi, vozte se! Šťávy jeho těla se rozlily, oslepily mu oči, bubnovaly mu v uších, vystřelovaly do beder...

Jim křičel. Will křičel.

Jezdili snad půl roku klouzavou vlahou tmou, než Will pevně stiskl Jimovu paži a odvážil se odtrhnout od tak slibné představy, od tolika krásných let, kdy by byl větší, začít kličkovat, dostat se ven,

pryč, dolů a Jima stáhnout s sebou. Jenže Jim se nedokázal pustit tyče, nedokázal se jízdou vzdát.

„Wille!“

Jim, rozdvojený mezi kamaráda a kolotoč, s jednou rukou na každém z nich, vykřikl.

Znělo to, jako když se prudce roztrhne látka.

Jim měl najednou oči bez výrazu jako socha.

Kolotoč se roztočil.

Jim vykřikl, upadl a ve vzduchu se bláznivě točil.

Will se pokusil jeho pád zmírnit, ale Jim se překulil a dopadl na zem. Zůstal tiše ležet.

Charles Halloway udeřil na ovládací spínač.

Prázdný kolotoč zpomalil. Koně zvolnili tempo klusu k jakési vzdálené letní noci.

Charles Halloway se synem klečel u Jima, hmatal mu tep na zápěstí a přiložil ucho k jeho hrudi. Jimovy oči s odhaleným bělmem hleděly ke hvězdám.

„Ach, Bože,“ vykřikl Will. „Je mrtvý?“

Kapitola 52

„Mrtvý...?“

Willův otec přejel ten studený obličej a hrud' rukou.

„Necítím...“

Kdesi v dálce volal někdo o pomoc.

Zvedli hlavu.

Po pouti utíkal nějaký kluk, narážel na budky pokladen, padal přes lana stanů a pořád se otáčel přes rameno.

„Pomoc! Honí mě!“ křičel. „Je to hrůza! Bojím se! Chci domů!“

Vrhl se vpřed a padl na Willova otce.

„Pomóoc, zachraňte mě, bojím se. Doved'te mě domů. Ten člověk s tím tetováním!“

„Pan Dark!“ vyjekl Will.

„Ano, ano!“ drmolil chlapec. „Jde sem tadyhle tudy! Zastavte ho, prosím vás!“

„Wille –“ Charles Halloway vstal – „postarej se o Jima. Zkus umělé dýchání. – Tak jdeme, hochu.“

Ten už utíkal pryč. „Tudy!“

Charles Halloway šel za ním a rozrušeného chlapce si prohlížel, hlavu, postavu, jak má pánev připojenou k páteři.

„Mládenče,“ řekl u kolotoče stojícího ve stínu asi sedm metrů od místa, kde se Will skláněl k Jimovi. „Jak se jmenuješ?“

„Nemáme čas!“ vykřikl kluk. „Jed. Rychle, honem!“

Charles Halloway se zastavil.

„Jede,“ řekl. Chlapec už neutíkal, otočil se a třel si lokty. „Kolik je ti let, Jede?“

„Devět,“ odpověděl kluk. „Prosím vás, na tohle není čas! My –“

„Na tohle čas je, Jede,“ řekl Charles Halloway. „Tobě je teprve devět? Ty jsi tak mladý? Já jsem nikdy tak mladý nebyl.“

„Panenko skákává,“ zlostně se rozkřikl kluk.

„Nebo neskákává,“ řekl Charles Halloway a napřáhl k němu ruku. Chlapec couvl. „Ty se bojíš jen jednoho člověka, Jede. A to jsem já.“

„Vy?“ Chlapec pořád ještě couval. „To je teda gól! Proč vy, proč?“

„Protože někdy má zbraně dobro a zlo ne. Někdy se trik nezdaří.“

Lidi se vždycky nepodaří chytit, nalákat do pastí. Dnešní noc není rozděl-a-opanuj, Jede. Kam jsi mě chtěl zavést, Jede? Do lví klece, kterou sis předem připravil? Na nějakou atrakci, například do bludiště? K někomu, jako byla Čarodějnice? Kam, Jede, kam? Víš co, vyhrň si pravý rukáv košile, Jede.“

Na Charlese Hallowaye blýskly měsíční kameny očí.

Kluk uskočil, ale Halloway skočil současně s ním, chytil ho za paži, zezadu ho popadl za košili, a místo aby mu vyhrnul rukáv, jak původně chtěl, serval z něho celou košili.

„Tak vidíš, Jede,“ řekl téměř klidně. „Přesně to jsem si myslel.“

„Vy, vy, vy, vy!“

„Ano, Jede, já. Ale hlavně ty, podívej se na sebe.“

A že bylo na co se dívat.

Protože na ruce toho malého kluka, na prstech a dál po zápěstí lezli modří plazi, modré zlomyslné hadí oči, modří škorpioni motající se kolem žraločích čelistí, věčně hladových, živících se všemi těmi zrůdami namačkanými a vypíchanými – sanice na sanici, kůže na kůži, tělo na tělo – na tom malém torzu po celém hrudníku a ještě zastrkanými na tajných místech na malém dětském těle, které se teď třásl vzteky.

„Podívejme, Jede, to máš pěkné kresbičky.“

„Vy!“ Zaútočil hoch.

„Ano. Jsem to pořád já.“ Charles Halloway dostal ránu do obličeje a chytil kluka jako do svěráku.

„Ne!“

„Ale ano,“ řekl Charles Halloway, který mohl použít jen pravou ruku, zraněná levá mu bezvládně visela. „Ale ano. Jede, jen si vyska-kuj a kruč se, jen tak dál. Byl to moc dobrý nápad. Odlákat mě samotného, upravit si mě a pak se vrátit pro Willa. A až přijde policie, tak co, je ti deset, možná jedenáct, a pouť? Ta ti samozřejmě nepatří, jak by mohla! Jen tu pěkně zůstaň. Jede! Proč se mi snažíš vyškubnout? Policie se bude rozhlížet, ale majitelé atrakcí jako by se do země propadli, je to tak, Jede? Dobře jsi to naplánoval.“

„Nemůžete mi ublížit!“ vykřikl chlapec.

„Vidíš, a já myslím, že můžu,“ řekl Charles Halloway.

Stiskl kluka téměř láskyplně, ale do kleští.

„Vražda!“ kvílel kluk. „Vražda.“

„Já tě nehodlám zavraždit, Jede, pane Darku nebo kdo či co vlastně jsi. Ty se zavraždíš sám, protože nesneseš přítomnost lidí, jako jsem já, nesneseš jim být nablízku takhle dlouho.“

„Zlo!“ chroptěl kluk a svíjel se přitom. „Vy jste zlo!“

„Zlo?“ Willův otec se zasmál. Do kluka jako když ten zvuk píchne, škubal sebou ještě divočeji. „Zlo?“ Ruka dospělého muže byla jako mucholapka nalepená na malé tělo. „Zvláštní, že to říkáš právě ty, Jede. Asi se ti to tak zdá. Dobro se zlu zřejmě jeví jako zlo. Takže já ti budu činit jen dobro, Jede, budu tě držet a dívat se, jak se ničíš sám. Budu ti činit dobro, Jede, pane Darku, pane Majiteli, chlapče, dokud mi neřekneš, co je s Jimem. Probud' ho. Nech ho být. Daruj mu život!“

„Nemůžu... nemůžu...“ Chlapcův hlas spadl do jakési studny v jeho těle, slábl a slábl... „nemůžu.“

„Chceš říct nechci?“

„... nemůžu...!“

„Dobrá, dobrá, tak ještě tady a tady a tohle a tohle...“

Vypadali jako otec a syn, kteří se dlouho neviděli, došlo k nadšenému setkání, znovu a znovu se objímali, muž zdvihl poraněnou ruku, lehce se dotkl rány v obličejí, protože ten dav, to hemžení ilustrací se zachvělo, mikroskopickými výpady zaútočilo tu i tam a rychle se stáhlo. Kluk divoce zakoulel očima a upřel pohled na ústa svého věznitele. Viděl na nich ten zvláštní a svým způsobem milý úsměv, vyslaný jako blahorečení k Čarodějnici.

Charles Halloway k sobě přitlačil kluka ještě blíže a v duchu uvažoval: Zlo má jen tu moc, kterou mu dáme. Já ti nedám nic. Já si беру. Zhyň hlady. Zhyň hlady. Zhyň hlady.

Dvě světýlka zapálených sirek v očích poděšeného kluka zhasla.

Kluk a jeho zmlácená a zhmožděná konkláva monster padli k zemi.

Dalo by se čekat hromové burácení, jako když se kácí vysoká hora.

Ozvalo se jen zašustění, jako když do prachu padne lampion.

Kapitola 53

Charles Halloway dlouhou chvíli stál, zhluboka dýchal, na plících cítil bolest. Díval se na ležící tělo. Mátožné stíny se míhaly ve všech uličkách mezi stany, v nichž se nejrůznější zrůdy i lidé, zhmotnění vlastními hrůznými činy a hříchy, drželi sloupů a nevěřicně bědovali. Na jednom místě vystoupil na světlo Kostra. Na jiném Trpaslík, ten si téměř uvědomoval, kdo je, a utíkal stranou jako krab z jeskyně, po očku pozorovat Willa skloněného nad Jimem a Willova otce sehnutého vyčerpáním nad nehybným tvarem mlčícího kluka, a nedaleký kolotoč se konečně točil pomaleji a pomaleji, až se zastavil a pohupoval se jako trajektová loď na vlhké čeřící se trávě.

Pouť byla velikým temným ohništěm ozařovaným náhodnými uhlíky, jak se přicházely podívat stíny a vrhaly do něho pohledy se scénou u kolotoče.

Tam, zalit měsíčním světlem, ležel ilustrovaný kluk jménem Dark.

Leželi tam zabítí draci, zbořené věže, netvoři z temných dob mezi zrezivělými mincemi, pterodaktylové rozmlácení jako dvojplošníky z minulých a vždycky nesmyslných válek, korýši smaragdové barvy opuštěně ležící na bílém písku pobřeží, na němž vrcholil odliv života. Jak to malé tělo chladlo, všechny ilustrace se měnily, posunovaly a smršťovaly. Tu sám na sebe mrkl pupík, tu vyhřezlá duhovka troubícího mastodonta oslepla a vztekala se nad svou slepotou; jeden každý obrázek, známý z těla vysokého pana Darka, se teď přizpůsobil miniaturnímu plátnu nabodnutému a napnutému jako na tenisové raketě na chlapcových kostech.

Kolem Charlese Hallowaye a shozeného břemene u jeho nohou pluly pohybem velikého a neobyčejně zvláštního kolotoče další zrůdy, v obličejích měly barvu postele, v níž mnozí prohráli svou bitvu o duši.

Will udělal kratičkou pauzu v zoufalém úsilí – stlačit, povolit, stlačit, povolit – přivést Jima k životu. Stvůr, které ho ze tmy pozorovaly, se nebál, na to nebyl čas! A i kdyby byl, vytušil, že zrůdy dnes v noci volně dýchají, tak vzácně čistým vzduchem se nekrmily už mnoho let!

Charles Halloway byl ve střehu a na různých místech byly ve stře-

hu i pronikavé jako liška, vlhké jako humr, hlenem potažené oči. Ten kluk-co-byl-předtím-pan-Dark chladl víc a víc, jak smrt kosila zákla-
dy nočních můr. Kaligrafické nápisy, načrtnuté čadící blesky, které se
kroutily, krčily a vznášely jako děsivé prapory prohrané války, začaly
jeden po druhém mizet ze svých pozic na tom malém těle.

Skupinka monster se ustrašeně rozhlížela kolem sebe, jako by mě-
síc zničehonic dorostl na úplněk a otevřel jim oči. Třeli si zápěstí,
jako by jim z nich spadly řetězy, třeli si krk, jako by se jim sesulo
těžké břímě z ohnutých zad. Po dlouhé noci v hrobě potácivě vykroči-
li, čile zamrkali a nemohli uvěřit, že balík jejich utrpení leží vedle
vyřazeného kolotoče. Kdyby se toho odvážili, mohli se shýbnout a
třesoucíma rukama přejet náhlou smrtí nasládlá ústa, mramoru po-
dobné čelo. Takhle jen stáli ochromení a přihlíželi, jak vyobrazené
podobizny, živná půda jejich osudné nenasytlosti, zahořklosti a od-
porné viny, smaragdová podstata vlastním přičiněním oslepených očí,
poraněných úst a do léčky vtažených těl, jedna po druhé taje v téhle
bezvýznamné hromadě sněhu. Tamhle se rozpouští Kostra! Tamhle
Trpaslík, sune se stranou jako langusta! Teď se osvobodil Polykač
lávy a za ním černý Kat z londýnských doků, vznesli se, pryč byl
unášen lidský Montgolfier, Člověk balon, vypuštěný do poslední
doušky vzduchu. Tamhle! Tamhle prchá chátra a zločinecké tlupy,
protože smrt vydrhla kreslicí prkno do čista!

Na zemi teď ležel mrtvý chlapec, nepomalovaný obrázky, a
prázdným pohledem očí pana Darka hleděl ke hvězdám.

Áááááh...

Podivní lidé skrytí ve stínech vydechli sborovou úlevou.

Možná že orchestrion naposled zachrchlal ředitelský povel. Možná
že se v oblacích otočil spící hrom. Všechno se najednou dalo do po-
hybu. Zrůdy se daly na bezhlavý útěk. Prchaly na sever, na jih, na
východ, na západ, vyběhly ze stanů, vymanily se z moci svých pánů,
z moci temných zákonů a především se zbavily jedna druhé a prchaly
jako albínští králíci, divočáci bez klů a postřelený lenochod před bou-
ří.

Podle všeho každý při tom úprku strhl u stanu lano a vytáhl kolík.

A jak ty obrovské stany klesaly na zem, obloha se otřásala fatální
respirací, výdechy, potlačeným chroptěním a bédováním hroučící se
temnoty.

Lana a provazy, nesmyslně zamotané, klouzaly, poskakovaly a
roztřepanými bičičky sekaly trávu.

Celý systém Paláce hrůzy se zmítal v křeči, třídil kosti, malé oddě-

loval od středně velkých, středně velké od brontosauří. Všechno se kymácelo a hrozil pád.

Stan, ve kterém byl zvěřinec, se zavřel jako černý španělský vějíř.

Ostatní malé stany – postavy v pláštěnce rozseté po louce – spadly na rozkaz větru.

A nakonec Panoptikum zrůd – ten melancholický veliký svinský ptakoještěř – po chvilce váhání do sebe nasálo niagarský vodopád vichrného povětří a vypustilo na svobodu tři sta hadů-konopných lan a s lomozným rachotem lámalo pomocné stožáry. Padaly jako zuby z čelisti Kyklopa a práskaly vzduch akry rozpadajícího se křídla, snad se pokoušely vznést se do výše, ale protože byly připoutané k zemi, musely se podřít prosté a naprosto přirozené gravitaci, musely se nechat rozdrtit vlastní vahou.

Ten největší stan teď vypouštěl zatuchlý syrový dech, konfety, které byly staré dřív, než se v Benátkách hloubily kanály, a prameny růžové cukrové vaty připomínající zplihlá boa z peří. Stan se kůže zbavoval spěšným pádem; lítostivě sténal, dokud se vysoká muzeální výztuž v páteři tohoto odepsaného monstra za zvuku třech ran jako z kanonu úplně nezhroutil.

Orchestrion debilně bublal, proháněl se v něm vítr.

Vlak stál – hračka odložená v poli.

Olejové podobizny zrůd vysoko na posledním stojícím vlajkovém stožáru plácaly rukama a pak spadly na zem.

Kostrá, jediný, který z těch kuriozit ještě zbyl, se shýbl a zdvihl ze země mrtvé tělo porcelánového kluka-pana Darka. Odešel do polí.

Will na krátký okamžik zahlédl hubeného muže s břemenem mířit přes kopec ve stopách zmizelé pouťové populace.

Willovi proběhly před očima všechny rychlé proměny, otřesy, vřavy, smrt a úniky lidí. Coogere, Darku, Kostro a Trpaslíku-obchodníku s hromosvody, neutíkejte, vraťte se! Slečno Foleyová, kde jste? Pane Crosetti, už je to pryč! Zachovejte klid! Všechno je v pořádku. Vraťte se, vraťte se!

Ale vítr už z trávy odvál jejich stopy a oni možná poběží věčně, když se teď snaží sami sebe doběhnout.

A tak se Will obrátil zpátky k Jimovi, rozkročmo si k němu klekl, stlačil mu hrudník, uvolnil, stlačil a uvolnil a pak chvějícími se prsty přešel po tváři svého kamaráda.

„Jime...?“

Ale Jim byl studený jako čerstvě zrytá zem.

Kapitola 54

Pod tím chladem bylo prchavé teplo, v bledé kůži zbytek barvy, ale když Will stiskl Jimovi zápěstí, nic nezatepalo, a když mu přiložil ucho na hrud', taky nic.

„Je mrtvý!“

Charles Halloway došel k synovi a jeho kamarádovi, klekl si a přiložil ruku na klidné hrdlo a nepohyblivý hradní koš.

„Ne.“ Zrozpačitěl. „Ne docela...“

„Je mrtvý!“

Willovi vyhrkly z očí slzy. A stejně prudce jím to otřásl a těžce ho to zasáhlo.

„Přestaň!“ okřikl ho otec. „Chceš ho přece zachránit?!“

„Na to je pozdě, ach, tati!“

„Nech toho a poslouvej mě!“

Ale Will brečel.

A tatínek se napřáhl a uhodil ho. Jednou na pravou, jednou na levou tvář, nešetřil ho.

Všechny slzy odletěly; další se neobjevily.

„Wille!“ Tatínek rozčileně bodal prstem na Willa a na Jima. „Zatracená práce! Wille, všichni tihle, pan Dark a jemu podobní, se na pláč třesou, panebože, slzy oni milují! Kriste na nebi, čím víc řveš, tím spíš ti můžou pít sůl z brady. Naříkej a oni budou lízat tvůj dech jako kočka. Vstaň! Sakra, nekleč na kolenou! Vyskoč! Halekej a hulákej! Slyšíš! Křič, Wille, zpívej, ale nejvíc se směj, slyšíš, směj!“

„Já nemůžu!“

„Musíš! To je všechno, co nám zbývá. Vím to! Ta Čarodějnice, panebože, jak ta prchala! Já ji tím zastřelil. Jediným úsměvem, Willy, noční lidé úsměv nesnášejí. Je v něm slunce. To oni nenávidí. Nemůžeme je brát vážně, Willy!“

„Ale –“

„Žádné ale! Viděl jsi ta zrcadla! Zrcadla mě do pasu pohřbila. Ukázala mě samou vrásku a rozklad. Vydírala mě! Vydírala slečnu Foleyovou tak dlouho, až ta se připojila k velkému pochodu Nikam, přidala se k pošetilcům, kteří chtějí všechno! Ubožáci pitomí. Nakonec nemají nic jako ten hloupý pes, který kost nechal být a běžel za

odrazem kosti v rybníce. Wille, vždyť jsi to viděl: Všechna zrcadla se roztříštila. Jako se rozpustí led. Neměl jsem ani kámen, ani pušku, ani nůž, jen zuby, jazyk a plíce. Zrcadla jsem rozstřílel pouhým opovržením! Srazil jsem na zem deset milionů vyděšených bláznů a skutečného člověka postavil na nohy! A teď se postav ty, Wille!“

„Ale Jim –“

„Napůl s nimi, napůl s námi. Jim byl vždycky takový. Napůl. Teď zašel příliš daleko a možná že je s ním konec. Ale my uděláme všechno, abychom ho zachránili, vid’? Natáhl k tobě ruku, aby se osvobodil od kolotoče? Začal a my ten boj dokončíme za něj. Tak honem!“

Will se zvedl, zapotácel se a škulbl sebou.

„Utíkej!“

Will zase začal potahovat.

Tatínek mu dal pohlavek. Slzy se rozlétly jako meteory.

„Hopsej! Skákej! Křič!“

Postrčil Willa, šinul se s ním dopředu, zdravou rukou mu prohledával kapsy tak dlouho, až z jedné vytáhl blýskavý předmět.

Harmoniku.

Tatínek na ni zahrál jeden akord.

Will se zastavil a pohlédl k zemi na Jima.

Tatínek mu vlepil jednu na ucho.

„Nekoukej a běž!“

Will poskočil o krok.

Tatínek zahrál další akord, škulbl Willovi loktem a rozhodil mu ruce.

„Zpívej!“

„Co?“

„Proboha, cokoliv!“

Harmonika nepodařeně spustila „Swanee River“.

„Tati.“ Will sotva šoupal nohama, hlava mu padala, byl k smrti unavený. „Je to blbý...!“

„Ovšem! To nám ještě chybělo! Blbej fotr! Blbá harmonika. Falešná písnička!“

Tatínek vykřikoval a kroužil dokola jako otáčivý jeřáb.

Zatím ještě nepovažoval všechno za hloupost. Chtěl prorazit. Musí využít vhodný okamžik!

„Wille: víc nahlas a veseleji, jak říká režisér! Nenech je, sakra, pít slzy a čekat na další! Wille! Nenech je, aby tvůj brek využívali, postav to celé na hlavu, ať se smějí oni! Mě ani nenapadne nechat smrt

nosit můj smutek jako sváteční šaty. Nedaruj jim jednu jedinou věc, Willy, pohni kostrou, zhluboka dýchej, do toho!“

Chytil Willa za vlasy a zatřásl jím.

„Nic... legračního...“

„Ale samozřejmě že je! Já! Ty! Jim! My všichni! Všechno to funguje! Podívej!“

Charles Halloway protáhl obličej, vykulil oči, splácl si nos, zamrkal, zaskotačil jako šimpanz, roztančil se s větrem, zastepoval v prachu, zaklonil hlavu a zavyl na Měsíc a Willa pořád táhl s sebou.

„Smrt je zábavná, čert ji vem! Otáčka, dva, tři, Wille. Krok, sun, krok. Way down upon the Swanee River – jak je to dál, Wille?... Far far away! Wille, ten tvůj hrozný hlas! Dívčí soprán. Vrabčák v plechovce. Spust', chlapče!“

Will chvíli nahoru, chvíli dolů, tváře mu hořely, v hrdle několik citronů a v prsou jako by mu rostly balony.

Tatínek foukl do stříbrné harmoniky.

„That's where the old folks –“ recitoval Will.

„Moment!“ křikl otec.

Šoupavý krok, klep, poskok, zhoupnutí.

Kde je Jim? Na Jima zapomněli.

Tatínek se pobaveně píchál do žeber a spustil známou:

„The Camptown Ladies sing this song!“

„Doo-dah!“ vřeštěl Will. „Doo-dah!“ zpíval tentokrát zdatně. Balon se zvětšoval. V krku ho škrábalo.

„Camptown race track, five miles long!“

„Oh, doo-dah day!“

Otec se synem tančili menuet.

A uprostřed jedné figury se to stalo.

Will cítil, že balon v něm už je obrovský.

Usmál se.

„Co je?“ Tatínka překvapilo, že se zubí.

Will popotáhl. Will se zachechtal.

„Co je?“ zeptal se tatínek.

Síla výbuchu teplotvzdušného balonu rozrazila Willovi zuby a hlavu hodila do záklonu.

„Tati! Tati!“

Will přiskočil. Chytil tatínka za ruku. Lítal jako blázen, hulákal, kvákal jako kachna, Dlaněmi bušil do pulzujících kolen. Podrážkami vířil prach.

„Oh, Susanna!“

„Oh, don't you cry –“

„– for me!“

„For I come from –“

„Alabama with my –“

„Banjo on my –“

Společně. „Knee!“

Harmonika sípala a vrážela do zubů, tatínek dával k lepšímu veselému melodii, točil se dokola a poskakoval jako mladík.

„Cha cha!“ Srazili se, málem upadli, naráželi na sebe lokty i hlavami, čímž rychleji ztráceli dech. „Cha! Panebože, Wille! Já už nemůžu!“

Uprostřed největšího smíchu –

Někdo kýchl!

Na patě se otočili a pátravě se rozhlédli kolem.

Kdo to tam leží na zemi zalité měsíčním světlem?

Jim? Jim Nightshade?

To on se pohnul? Pootevřel ústa, chvějí se mu víčka? Má růžovější tváře?

Nedívej se! Tatínek pohotově vtáhl Willa do dalšího víru. Prozpěvovali, máchali rukama, harmonika hltavě nasávala nehotové melodie od otce, který zvedal nohy jako čáp a paže otvíral jako krocan peří.

Skákali přes Jima sem a tam, jako by nebyl víc než kus kamene v trávě.

„Someone's in the kitchen with Dinah! Someone's in the kitchen –“

„– I know-oh-oh-oh!“

Jimův jazyk vyklouzl z úst na rty.

Nikdo si toho nevšiml. A jestli si všiml, nevěnoval tomu pozornost z obavy, že to zas pomine.

Jim udělal poslední krok sám. Otevřel oči. Pozoroval ty křepčící bláznů. Nemohl tomu uvěřit. Byl pryč, na cestě let. Když se teď vrátil, nikdo mu neřekl „Ahoj!“ Všichni poskakují ve stylu samby. Málem mu do očí vhrkly slzy. Ale než k tomu došlo, zvlnila se mu ústa. Vyšel z nich náznak smíchu. Vždyť koneckonců tu je ten trouba Will a další trouba, jeho otec – starý vrátný, lítají tu jako dvě gorily, až se za nimi práší, co si myslí, je záhadou. Potáceli se nad ním, tleskali rukama, třepali ušima, skláněli se nad ním a omývali ho mohutným kříšťálovým proudem smíchu, který se nedal zastavit, ani kdyby se obloha zřítíla a zem pukla, snažili se prolnout své bujaré veselí s jeho, spálit pojistky a nastartovat ho detonací, která bude vybuchovat neza-

držitelnými salvami smíchu.

Will, roztančený a rozjásaný, se podíval na ležícího Jima a v duchu si řekl: Jim si nepamatuje, že byl mrtvý, tak mu to neřekneme, teď ne – jednou možná, určitě, ale ne...

Doo-dah! Doo-da!

Vůbec neřekli „Ahoj, Jime“ nebo „Jime, pojď si s námi skočit“, jen mu podali ruku, jako by byl vypadl z jejich roztočené pandemonické vřavy a potřeboval zvednout a zatahnout zpátky do roje. Škubli s ním, Jim nadskočil a pustil se do tance.

A Will věděl, že rukou v ruce, horkou dlaní na dlani, jekem, zpěvem, radostným křikem vrátili do těla život. Nosili Jima jako novorozence, bušili mu do prsou, plácali ho po zádech.

Pak udělal tatínek stoličku a Will přes něj skákal, Will udělal stoličku a tatínek přes něj skákal, pak se na chvíli zastavili, posadili se vedle sebe, sípali písničky báječně unavení, Jim polykal sliny a sotva se držel na nohou. Zpola ležel na tatínkovi, když všichni upadli, váleli sudy v trávě, houkaly jim sovy a hýkali oslové, hrály dechy a činely, jak to asi bylo v prvním roce Stvoření, kdy ještě Radost nebyla vyhnána z Ráje.

Až nakonec si přitáhli nohy k bradě, pevně objali kolena, pohupovali se, dívali se na sebe rozzářeni štěstím a jako vínem opilí hledali ticho a klid.

A když už se na sebe dost dlouho usmívali s tvářemi hořícími jako pochodně, obrátili pohled ven, přes pole.

Černé stožáry stanů ležely na pohřebištích sloních rozměrů a mrtvé stany z nich odlétaly jako okvětní lístky z veliké černé růže.

Jediní tři lidé ve spícím světě, vzácné trio kocourů vyhřívajících se v měsíčním světle.

„Co se to vlastně stalo?“ konečně se zeptal Jim.

„Co se nestalo!“ vykřikl otec.

Znova se dali do smíchu a Will najednou popadl Jima, pevně ho sevřel a dal se do pláče.

„Co je,“ řekl Jim a pořád to tiše opakoval. „Co je... co je...“

„Jime, Jime,“ řekl Will. „Vždycky budeme kamarádi.“

„To se ví, samozřejmě.“ Jim byl tichý a klidný.

„V pořádku,“ řekl tatínek. „Jen si poplač. Z nejhoršího jsme venku. Cestou domů se ještě nasmějeme.“

Will Jima pustil.

Všichni vstali a dívali se na sebe. Will si prohlížel otce a dmul se pýchou.

„Tati, tati, tys to dokázal, tys to dokázal!“
„Ne, dokázali jsme to společně.“
„Ale bez tebe by se to nepovedlo. Ach, tati, já jsem tě vlastně ne-
znal. Zato teď tě znám.“
„Vážně, Wille?“
„Stoprocentně!“
Vzájemně se viděli s třpytivou aureolou matného světla.
„Tak tedy, dobrý den. A ty, synu, odpověz se zdvořilou úklonou.“
Tatínek podal ruku, Will ji stiskl. Oba se smáli a utírali si oči. Pak
ještě vrhli pohled na stopy rozptýlené v trávě po všech kopcích.
„Tati, myslíš, že se ještě někdy vrátí?“
„Ano i ne.“ Tatínek si strčil harmoniku do kapsy. „Oni ne. Ale
ano, přijdou jiní lidé jim podobní. Ne s poutí. Bůh ví, v jaké podobě
se objeví příště. Ale za svítání, v poledne anebo nejpozději zítra při
západu slunce jsou tu. Už jsou na cestě.“
„Ne, to ne,“ řekl Will
„Ale ano,“ řekl tatínek. „Celý život musíme být ve střehu. Boj te-
prve začal.“
Pomalou obešli kolotoč.
„Jak budou vypadat? Jak je poznáme?“
„Co my víme,“ řekl tatínek tiše, „možná už jsou tu.“
Oba hoši se rychle rozhlédli kolem sebe.
Viděli jen louku, kolotoč a sebe.
Will se podíval na Jima, na otce a pak na své tělo a ruce. Zvedl
pohled k tatínkovi.
Ten vážně kývl hlavou, pak kývl směrem ke kolotoči, vystoupil na
něj a dotkl se mosazné tyče.
Will se postavil vedle něho, Jim vedle Willa.
Jim pohládl jednoho koně po hřívě. Will ho poplácal po zádech.
Velký kolotoč se v příboji noci lehce naklonil.
Jen třikrát kolem, vpřed, říkal si v duchu Will. Hurá!
Jen čtyřikrát kolem, vpřed, říkal si v duchu Jim. Páni!
Jen desetkrát kolem, zpět, říkal si v duchu Charles Halloway. Pa-
nebože!
Vzájemně si myšlenky četli v očích.
Vždyť to nic není, říkal si Will.
Jen tentokrát a konec, říkal si Jim. Jenže jakmile s tím člověk za-
čne, říkal si Charles Halloway, bude se pořád vracet zpět. Ještě jedna
jízda a pak další. A za chvíli bude nabízet jízdu přátelům, po nich
dalším, až nakonec...

Ta myšlenka je napadla všechny tři ve stejnou poklidnou chvíli.

... nakonec se z vás stane majitel kolotoče, držitel monster a zrud... vlastník maličkého kousku věčnosti v kočujících představených zlověstné pouti...

Možná, říkaly jejich oči, už jsou tu.

Charles Halloway postoupil do strojovny kolotoče, vyhledal si tam hasák a setrvačnický a ozubená kolečka rozbil napadrt'. Pak odvedl hochy pryč a několikrát udeřil do spínací skříně, až z ní litaly blesky, a rozbil ji.

„Možná že to není nutné,“ řekl. „Možná, že by nefungoval tak jako tak, když tu nejsou zrůdy, aby dodávaly pohon. Ale – „ Naposled do skříně praštil a hasák odhodil.

„Je pozdě. Určitě už bude půlnoc.“

Hodiny na radnici, na baptistickém kostele, na metodistickém kostele, na episkopálním, na katolickém, všechny poslušně odbily půlnoc. Do větru zasely Čas.

„Kdo bude u železničního přejezdu poslední, je stará bába!“

Kluci vyrazili, jako když je vystřelí.

Pan Halloway váhal jen okamžik. V hrudi cítil neurčitou bolest. Co se stane, když poběžím? Je Smrt důležitá? Není. Počítá se všechno, co se stane před smrtí. A mně se dnes večer dařilo. To nemůže zmařit ani smrt. Kluci už jsou pryč... a proč je... nenásledovat?

Neudělal nic víc.

Ach, Bože! Toho nového rána, najednou podobného štedrovečernímu, se jejich život otiskl do rosy na chladných polích dobrým způsobem. Hoši uháněli jako dvojspreží a věděli, že jednou jeden doběhne k cíli první a ten druhý až za ním anebo vůbec ne, ale první minuta tohoto nového rána nebyla minutou, ani dnem nebo ránem, kdy dojde ke ztrátě neodvratitelné. Teď nebyl čas studovat tváře a srovnávat, jestli jedna je starší a ty druhé o hodně mladší. Dnešek byl jen dalším dnem v měsíci říjnu, v roce najednou mnohem lepším, než by někdo ještě před hodinou řekl, měsíc a hvězdy se na velkolepém oběhu blížily neodvratně k ránu a oni si ještě naposled tuhle noc zabřečeli, Will se smál a zpíval a Jim postupně odpovídal na otázky, jak rozráželi vlny suchého strniště a lehkým poklusem se blížili k městu, kde patrně budou ještě pár let bydlet v těsném sousedství.

A za nimi teď klusal muž středních let, hlavu plnou tu vážných, tu příjemných myšlenek.

Hoši možná zvolnili. Nevěděli o tom. Charles Halloway možná zrychlil krok. Těžko říct.

Muž středního věku běžel s hochy v jedné čáře a natáhl ruku.

Will se dotkl semaforu, Jim se dotkl semaforu, tatínek se dotkl semaforu ve stejném okamžiku.

Tři jásavé výkřiky se nesly větrem.

Pak pod dohledem měsíce všichni tři společně opustili divočinu a vykročili do města.

Jen hrstka románů napsaných ve 20. století si udržuje své místo v srdcích a myslích čtenářů tak, jako toto mistrovské dílo chmurné fantazie.

V podzimním čase, někde na středozápadě, se koná karneval jako příprava na slavnosti Halloweenu. Sladká píseň sirén svádívě slibuje návrat mládí.

Ale v tomto období zmírání přijela stínohra, aby zničila každý život, kterého se dotkne svým podivným a neblahým tajemstvím. Dva zvědaví chlapi na prahu dospělosti brzy objevují tajemství podívané satanského dýmu v bludišti zrcadel, a až příliš zřetelně vidí cenu, již je třeba platit za své sny.

Americký spisovatel Ray Bradbury má u nás své čtenáře i mezi těmi, kteří nejsou vysloveně fanoušky science fiction. Možná to způsobil jeho téměř básnický jazyk a dokonalý literární styl, možná je to odraz toho, že na rozdíl od „tvrdé SF“ nikdy nekladl důraz na fyzikální věrohodnost prostředí a děje. Šlo mu vždy o něco zcela jiného: Rekvizity science fiction používal jen proto, aby zkoumal člověka, jeho morální úroveň, různost povah a charakterů, jeho psychologické meze, a aby okouzloval čtenáře i sama sebe fantastickým „kdyby“. Ray Bradbury se narodil roku 1920 v městečku Waukegan ve státě Illinois a k psaní se dostal jako nadšený čtenář Edgara Allana Poea, Edgara R. Burroughse, Ambrose Bierceho a H. P. Lovecrafta. V osmnácti publikoval svou první povídku, aby o rok později už vydával vlastní časopis. Roku 1947 shrnul své povídky publikované v řadě SF magazínů do své první knížky *Temný karneval*. O tři roky později vydal proslulou *Martánskou kroniku*, která se stala světovým bestsellerem a autora proslavila. Následoval stejně působivý a úspěšný román *451 stupňů Fahrenheita* popisující totalitární spotřební společnost. Bradburyho známe jako autora, který se významně zasloužil o to, aby byl rozbořen předsudek o takzvaných triviálních žánrech (SF, fantasy, horor) jako o čemsi principiálně podřadném. Stejně jako v mnoha jiných svých dílech proniká hlavně citlivými zákoutími lidského srdce, která odhaluje tak, abychom spatřili, co nám doposud zůstávalo skryto.

www.baronet.cz